

Številka: 34304-16/2026-2337-1

Datum: 25. 2. 2026

**PROGRAMI PREISKAV
ZA UGOTAVLJANJE NAVZOČNOSTI
ŠKODLJIVIH ORGANIZMOV RASTLIN**

Leto 2026

Sofinancira
Evropska unija

Boštjan Vidic

v. d. generalnega direktorja

Vsebinsko posameznih programov preiskav so pripravili strokovni sodelavci pooblaščenih izvajalcev in sodelavci Sektorja za zdravje rastlin in rastlinski semenski material (v nadaljnjem besedilu: ZRRSM) na Upravi RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: UVHVVR):

- **Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin**, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana
- **Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije**, Žalskega tabora 2, 3310 Žalec
- **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica**, Oddelek za varstvo rastlin, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica
- **Gozdarski inštitut Slovenije**, Laboratorij za varstvo gozdov, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
- **Nacionalni inštitut za biologijo**, Večna pot 121, 1000 Ljubljana
- **Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo**, Jamnikarjeva 101, 1000 Ljubljana
- **Zavod za gozdove Slovenije**, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
- **Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Sektor za zdravje rastlin in rastlinski semenski material**, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
- Pri izvedbi sodelujeta še:
- **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor**, Vinarska ulica 14, 2000 Maribor in
- **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto**, Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto

Vsebina programov preiskav, ki jih v letu 2026 izvajajo fitosanitarni inšpektorji, je usklajena s Sektorjem za nadzor varstva rastlin.

Izdajatelj: Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

Uredila in oblikovala: dr. Alenka Zupančič, Primož Pajk

Pregledala in odobrila: mag. Katarina Groznik, vodja sektorja

Priloge:

- Priloga 1: Seznam programov preiskav po škodljivih organizmih v letu 2026
- Priloga 2: Splošen opis vsebine in izvedbena razdelitev programov preiskav v letu 2026
- Priloga 3: Seznam za vnos ustreznega ŠO v laboratorijski zahtevek, v polje »Sum na«
- Priloga 4: Kontrola podatkov programov preiskav v letu 2026
- Priloga 5: Protokol vzorčenja in pošiljanja vzorcev določenih karantenskih škodljivih žuželk za diagnostiko

Spremembe in dopolnitve

Zaporedna številka	Datum spremembe

KAZALO VSEBINE

SEZNAM OKRAJŠAV	7
SPLOŠNO	8
PRIPRAVA PROGRAMOV PREISKAV	9
OBVEŠČANJE IN POROČANJE	12
PROGRAMI PREISKAV POSAMEZNIH ŠKODLJIVIH ORGANIZMOV RASTLIN	13
1. SKUPINA: PREDNOSTNI ŠKODLJIVI ORGANIZMI SO KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI ZA UNIJO, DOLOČENI Z DELEGIRANO UREDBO KOMISIJE ŠT. 2019/1702.	13
1. <i>AGRILUS ANXIUS</i> GORY (1841) [AGRLAX]	13
2. <i>AGRILUS PLANIPENNIS</i> FAIRMAIRE [AGRLPL]	16
3. <i>ANASTREPHA LUDENS</i> (LOEW) [ANSTLU]	19
4. <i>ANOPLOPHORA CHINENSIS</i> (THOMSON) [ANOLCN]	21
5. <i>ANOPLOPHORA GLABRIPENNIS</i> (MOTSCHULSKY) [ANOLGL]	25
6. <i>ANTHONOMUS EUGENII</i> CANO [ANTHEU]	29
7. <i>AROMIA BUNGII</i> (FALDERMANN) [AROMBU]	32
8. <i>BACTERICERA COCKERELLI</i> (SULC.) [PARZCO]	36
9. <i>BACTROCERA DORSALIS</i> (HENDEL) [DACUDO], <i>BACTROCERA ZONATA</i> (SAUNDERS) [DACUZO] IN <i>BACTROCERA LATIFRONS</i> (HENDEL) [DACULA]	38
10. <i>BURSAPHELENCHUS XYLOPHILUS</i> (STEINER ET BÜHRER) NICKLE ET AL. [BURSXY]	42
11. <i>CONOTRACHELUS NENUPHAR</i> (HERBST) [CONHNE]	48
12. <i>DENDROLIMUS SIBIRICUS</i> TSCHETVERIKOV [DENDSI]	50
13. <i>POPILLIA JAPONICA</i> NEWMAN [POPIJA]	54
14. <i>RHAGOLETIS POMONELLA</i> WALSH [RHAGPO]	58
15. <i>SPODOPTERA FRUGIPERDA</i> (SMITH) [LAPHFR]	60
16. <i>THAUMATOTIBIA LEUCOTRETA</i> (MEYRICK) [ARGPLE]	63
17. <i>XYLELLA FASTIDIOSA</i> (WELLS ET AL.) [XYLEFA]	67
2. SKUPINA: KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI ZA UNIJO, ZA KATERE JE ZNANO, DA SO NAVZOČI NA OZEMLJU UNIJE, KI SO UVRŠČENI NA SEZNAM II.B UREDBE O FITOSANITARNIH POGOJIH ŠT. 2019/2072 OZIROMA ŠKODLJIVI ORGANIZMI, ZA KATERE JE UGOTOVLJENO TVEGANJE IN ŠE NISO UVRŠČENI NA SEZNAM 2019/2072.	74
1. <i>CERATOCYSTIS PLATANI</i> (J. M. WALTER) ENGELBR. & T. C. HARR [CERAFP]	74
2. <i>CLAVIBACTER SEPEDONICUS</i> (SPIECKERMANN AND KOTTHO) NOUIOUI ET AL. [CORBSE]	77
3. <i>CURTOBACTERIUM FLACCUMFACIENS</i> PV. <i>FLACCUMFACIENS</i> (HEDGES) COLLINS & JONES [CORBFL] ...	80
4. <i>EPITRIX CUCUMERIS</i> (HARRIS) [EPIXCU], <i>E. PAPA</i> ORLOVA-BIENKOWSKAJA [EPIXPP], <i>E. SUBCRINITA</i> (LEC.) [EPIXSU] IN <i>E. TUBERIS</i> (GENTNER) [EPIXTU]	83
5. <i>FUSARIUM CIRCINATUM</i> NIRENBERG & O'DONNELL [GIBBCI]	86
6. <i>GEOSMITHIA MORBIDA</i> KOLÁRIK, FREELAND, UTLEY & TISSERAT [GEOHMO]	89
7. <i>GLOBODERA PALLIDA</i> (STONE) BEHRENS [HETDPA] IN <i>GLOBODERA ROSTOCHIENSIS</i> (WOLLENWEBER) BEHRENS [HETDRO]	93
8. <i>GRAPEVINE FLAVESCENCE DORÉE</i> [PHYP64] IN PRENAŠALEC <i>SCAPHOIDEUS TITANUS</i> BALL [SCAPLI] ..	97
9. <i>MELOIDOGYNE CHITWOODI</i> GOLDEN ET AL. [MELGCH] IN <i>MELOIDOGYNE FALLAX</i> KARSSSEN [MELGFA]	101
10. <i>MELOIDOGYNE GRAMINICOLA</i> GOLDEN & BIRCHFIELD	104
11. <i>PITYOPHTHORUS JUGLANDIS</i> BLACKMAN [PITOUJU]	107
12. <i>RALSTONIA SOLANACEARUM</i> (SMITH) YABUUCHI ET AL. EMEND. SAFNI ET AL. [RALSSL]	110
13. <i>TOMATO LEAF CURL NEW DELHI VIRUS</i> [TOLCND]	115

3. SKUPINA: KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI ZA UNIJO, KI SO UVRŠČENI NA SEZNAM ILA UREDBE O FITOSANITARNIH POGOJIH ŠT. 2019/2072 IN ŠE NISO V SKUPINI 1. ZA TE IZVAJAMO VEČLETNI PROGRAM PREISKAV V SKLADU Z UREDBO (EU) 2016/2031... 118

1.	<i>ACROBASIS PIRIVORELLA</i> (MATSUMURA) [NUMOPI]	118
2.	<i>ALEUROCANTHUS SPINIFERUS</i> (QUAINTANCE) [ALECSN], <i>ALEUROCANTHUS CITRIPERDUS</i> QUAINANCE & BAKER [ALECCT], <i>ALEUROCANTHUS WOGLUMI</i> ASHBY [ALECWO]	120
3.	AMERICAN PLUM LINE PATTERN VIRUS [APLPV]	122
4.	<i>APIOSPORINA MORBOSA</i> (SCHWEINITZ) VON ARX [DIBOMO]	124
5.	BEGOMOVIRUSI <i>CUCURBITACEAE</i> , <i>SOLANUM LYCOPERSICUM</i> IN <i>CAPSICUM ANNUUM</i> [1BEGOG]	127
6.	BEGOMOVIRUSI IN FITOPLAZME <i>SOLANUM TUBEROSUM</i> (IN DRUGE VRSTE <i>SOLANUM</i> , KI TVORJO GOMOLJE) [1BEGOG]	129
7.	BLUEBERRY LEAF MOTTLE VIRUS [BLMoV]	132
8.	<i>BOTRYOSPHAERIA KUWATSUKAI</i> (HARA) G.Y. SUN AND E. TANAKA [PHYOPI]/	134
9.	<i>BREZZIELLA FAGACEARUM</i> (BRETZ) Z.W. DE BEER, MARINCOWITZ, T.A. DUONG & M.J. WINGFIELD [CERFA]	137
10.	<i>CHLORIDEA VIRESCENS</i> (FABRICIOUS) [HELIVI]	140
11.	<i>CHORISTONEURA FUMIFERANA</i> CLEMENS [CHONFU]	142
12.	<i>DAVIDSONIELLA VIRESCENS</i> (R.W. DAVIDSON) Z.W. DE BEER, T.A. DUONG & M.J. WINGFIELD [CERAVI]	144
13.	<i>DIABROTICA BARBERI</i> SMITH AND LAWRENCE [DIABLO], <i>DIABROTICA UNDECIMPUNCTATA HOWARDI</i> BARBER [DIABUH], <i>DIABROTICA UNDECIMPUNCTATA UNDECIMPUNCTATA</i> MANNERHEIM [DIABUN], <i>DIABROTICA VIRGIFERA</i> ZEA KRYSAN & SMITH [DIABVZ]	147
14.	FITOPLAZME (<i>CYDONIA</i> , <i>FRAGARIA</i> , <i>MALUS</i> , <i>PRUNUS</i> , <i>PYRUS</i> , <i>RIBES</i> , <i>RUBUS</i> , <i>VITIS</i>).....	149
15.	<i>GUIGNARDIA LARICINA</i> (SAWADA) Y. HATTORI & C. NAKASHIMA) [GUIGLA]	153
16.	<i>HELICOVERPA ZEA</i> (BODDIE) [HELIZE]	155
17.	<i>HISHIMONUS PHYCITIS</i> (DISTANT) [HISHPH]	158
18.	<i>HOMONA MAGNANIMA</i> (DYAKONOV) [HOMOMA].....	161
19.	KARANTENSKIE NEMATODE <i>VITIS</i> SP.	164
20.	<i>MELOIDOGYNE ENTEROLOBII</i> YANG & EISENBACK [MELGMY]	167
21.	<i>MYCOTIELLA LARICIS-LEPTOLEPIDIS</i> (ITO, SATO & OTA) CROUS [MYCOLL]	169
22.	<i>NACOBUS ABERRANS</i> (THORNE) THORNE AND ALLENA [NACOB]	171
23.	<i>PANTOEIA STEWARTII</i> SUBSP. <i>STEWARTII</i> (SMITH) MERGAERT, VERDONCK & KERSTERS [ERWIST].....	174
24.	<i>PSEUDOPITYOPHTHORUS PRUINOSUS</i> (EICHHOFF) [PSDPPR]	179
25.	<i>SCOLYTINAE</i> SPP. (NEEVROPSKE) [1SCOLS]	182
26.	<i>SPODOPTERA ORNITHOGALLI</i> (GUENÉE) [PRODOR].....	185
27.	<i>TEPHRITIDAE</i> : [1TEPHF] – BUČEVKE IN RAZHUDNIKOVKE	188
28.	VIRUSI ČEŠNJE - CHERRY ROSETTE VIRUS [CRV000] IN CHERRY RASP LEAF VIRUS [CRLV00]	192
29.	VIRUSI BRESKVE - PEACH ROSETTE MOSAIC VIRUS [PRMV00] IN PEACH MOSAIC VIRUS [PCMV00]....	194
30.	VIRUSI KROMPIRJA, KI SE PRENAŠAJO Z NEMATODAMI - POTATO BLACK RINGSPOT NEPOVIRUS IN POTATO BLACK RINGSPOT NEPOVIRUS	196
31.	VIRUSI, DOLOČENI Z VISOKOZMOGLJIVIM SEKVENCIRANJEM (HTS)	198

PRILOGA 1: SEZNAM PROGRAMOV PREISKAV PO ŠKODLJIVIH ORGANIZMIH V LETU 2026 201

PRILOGA 2: SPLOŠEN OPIS VSEBINE IN IZVEDBENA RAZDELITEV PROGRAMOV PREISKAV V LETU 2026 234

PRILOGA 3: SEZNAM ZA VNOS USTREZNEGA ŠO V LABORATORIJSKI ZAHTEVEK, V POLJE »SUM NA« 237

PRILOGA 4: KONTROLA PODATKOV PROGRAMOV PREISKAV V LETU 2026 240

PRILOGA 5: PROTOKOL VZORČENJA IN POŠILJANJA VZORCEV DOLOČENIH KARANTENSKIH ŠKODLJIVIH ŽUŽELK ZA DIAGNOSTIKO 245

Seznam okrajšav

ŠO	Škodljiv organizem
KŠO	Karantenski škodljiv organizem
NNŠO	Nadzorovan nekarantenski škodljiv organizem
UL	Uradni laboratorij
NRL	Nacionalni referenčni laboratorij
ISI/UVH-apl	Poslovna aplikacija za vodenje vizualnih pregledov in vzorčenj
UVHVVR	Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
UVHVVR-SZRRSM	Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Sektor za zdravje rastlin in rastlinski semenski material
KIS-OVR	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin
KIS-SUP	Kmetijski inštitut Slovenije, Služba za uradno potrjevanje
IHPS	Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije
KGZS-GO	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica
KGZS-NM	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
KGZS-MB	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor
GIS	Gozdarski inštitut Slovenije
NIB	Nacionalni inštitut za biologijo
BF	Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
IVHVVR	Inšpekcija RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
OU-IVHVVR	Območni urad IVHVVR
AKTRP	Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja
EK	Evropska komisija

SPLOŠNO

Zdravje rastlin je zelo pomembno za pridelavo kmetijskih rastlin, gozdove, naravna in zasajena območja, naravne ekosisteme in biotsko raznovrstnost v EU. *Uredba (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredb (EU) št. 228/2013, (EU) št. 652/2014 in (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES, s spremembami (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2016/2031/EU), vzpostavlja strožji, preglednejši in bolj trajnosten okvir za področje zdravja rastlin.*

Uredba 2016/2031/EU ŠO razvršča v dve kategoriji. Prva kategorija so **KŠO**, ki so najbolj nevarni za ozemlje EU in za katere je treba takoj po najdbi začeti z ukrepi za izkoreninjenje. Druga kategorija so **NNŠO**, ki so ŠO samo na določenih rastlinah za saditev. Seznami KŠO in NNŠO so določeni v *Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2019/2072 z dne 28. novembra 2019 o določitvi enotnih pogojev za izvajanje Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, kar zadeva ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 690/2008 in spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019.*

V skladu z novimi pravili je Komisija z *Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/1702 z dne 1. avgusta 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z vzpostavitvijo seznama prednostnih škodljivih organizmov*, nekatere izmed KŠO, ki imajo lahko hude ekonomske, družbene in okoljske posledice za ozemlje EU, uvrstila na seznam „**prednostnih ŠO**“ za EU.

Uredba 2016/2031/EU določa izvajanje programov preiskav z namenom ugotavljanja navzočnosti ŠO na ozemlju EU v določenih časovnih območjih. Za prednostne ŠO se programi preiskav obvezno izvajajo vsako leto. Večletni programi preiskav v določenih časovnih obdobjih pa so obvezni za druge KŠO. Prav tako so obvezne letne preiskave za ŠO za katere so na nivoju EU predpisani ukrepi.

Na podlagi *Uredbe o izvajanju uredb (EU) o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin* (Uradni list RS, št. 78/19 in 69/23) UVHVVR za izvajanje prvega odstavka 19. člena, 22., 23., 24. in 34. člena Uredbe 2016/2031/EU v sodelovanju z izvajalci javnih pooblastil, pripravi in izvaja programe preiskav ter zbira informacije v zvezi z navzočnostjo KŠO.

Pravočasno odkrivanje navzočnosti KŠO je nujno za zagotavljanje hitrega ukrepanja in takojšnjega izkoreninjenja v primeru njihovega pojava ali izbruha. Z rednim spremljanjem zdravstvenega stanja rastlin, načrtovanimi programi preiskav za ugotavljanje navzočnosti ŠO in izvajanjem uradnega nadzora rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov, se lahko prepreči in zmanjša število izbruhov ŠO, ki pomenijo tveganje za zdravje rastlin.

PRIPRAVA PROGRAMOV PREISKAV

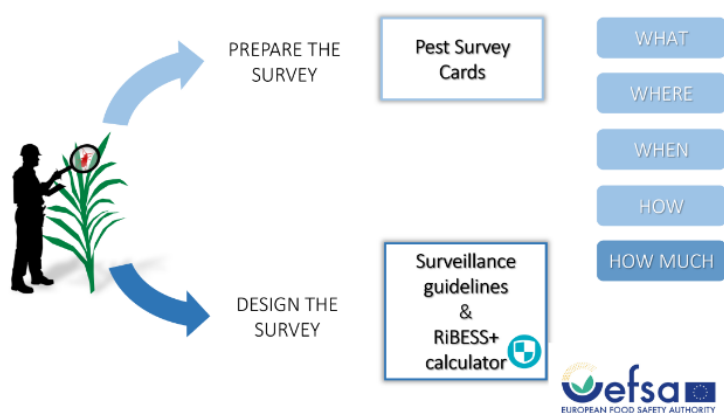
Programi so pripravljani na podlagi različnih pripomočkov (toolkit) za nadzor rastlinskih škodljivih organizmov v EU, ki jih je za enotno izvedbo programa preiskav pripravila EFSA na zahtevo Evropske komisije, opis je dostopen na spletni povezavi: Toolkit for plant pest surveillance in the EU: EFSA Journal (wiley.com).

Med pripomočki so:

- Informativne karte (Pest Survey Cards by name (arccgis.com));
- Splošne smernice za statistično zanesljive in na tveganju temelječe preiskave na prisotnost škodljivih organizmov rastlin (General guidelines for statistically sound and risk-based surveys of plant pests - 2020 - EFSA Supporting Publications - Wiley Online Library);
- Smernice za statistično zanesljive raziskave *Agrilus planipennis*, ki temeljijo na tveganju za *Agrilus planipennis*, *Xylella fastidiosa*, *Phyllosticta citricarpa*;
- Tehnično poročilo o metodah za odkrivanje in identifikacijo rastlinskih škodljivih organizmov (Technical report on the classification of plant pest detection and identification methods - 2024 - EFSA Supporting Publications - Wiley Online Library);
- Opredelitev iglavcev v EU: orodje za preiskave na prisotnost karantenskih škodljivih organizmov Unije temelječe na vrsti kulture (Characterisation of conifers in the EU: a tool for crop-based survey of Union quarantine pests - 2023 - EFSA Supporting Publications - Wiley Online Library).

The EFSA Pest Surveillance Toolkit

Statistically sound and risk-based surveillance

Slika: Orodja/pripomočki za pripravo in izvedbo programa preiskav

Ključni elementi programa

Slika: Opredelitev vsebine programa preiskave

Seznam programov preiskav po škodljivih organizmih v letu 2026 je v prilogi 1 tega dokumenta.

Splošen opis vsebine in izvedbena razdelitev programov preiskav v letu 2026 je v prilogi 2 tega dokumenta.

Izvajalci: fitosanitarni pregledniki (nosilci javnih pooblastil), fitosanitarni inšpektorji UVHVVR in UL.

Izvedba:

Izvedba preiskave (način, lokacija, čas in tvegane lokacije, tvegano območje in nivoji preiskave) je opredeljena v poglavjih, ki se nanašajo na posamezne ŠO.

Določeni so tipi lokacij, ni pa določena velikost in število posameznih lokacij. Izvajalec lokacijo in velikost izbere glede na tveganje in na dodeljen čas za preiskavo.

Pomembno je, da se pri izvajanju programa preiskave pregleda tudi bolezenska znamenja, ki jih lahko povzročajo drugi ŠO. Programe izvajajo fitosanitarni pregledniki za vse KŠO, ne le za tiste, s katerimi se fitosanitarni preglednik strokovno podrobno ukvarja. Če rastlina, ki jo pregledujete, ni zdrava, je treba ugotoviti vzrok. Lahko se odvzame tudi vzorec in se ga pošlje v uradni laboratorij.

V skladu s pripravljenim programom izvajalci opravljajo vizualne preglede, odvezajo vzorce rastlin, rastlinskih proizvodov in zemlje ali rastnih substratov ter o tem pripravijo ustrezne zapisnike, ki jih vnesejo v ISI/UVH-apl, poročila o preskusu vnesejo v ISI/UVH- sistem, Zdravko, FITO LIMS oziroma ORBITA LIMS, ter poskrbijo, da se neposredno prenesejo ISI/UVH-apl. V UVH-apl je treba ustrezno vpisati tudi »sum na ŠO« glede na pripadajoči program preiskave. Seznam za vnos ustreznega ŠO v laboratorijski zahtevek, v polje »Sum na« je v Prilogi 3 tega dokumenta.

Pri izvajanju programov preiskav je treba upoštevati higienske ukrepe, ki so dostopni na spletni strani Uprave [Ukrepi varstva pred škodljivimi organizmi rastlin | GOV.SI](https://www.gov.si/zbirke/storitve/fitosanitarni-prostorski-portal/)

Karta pregledov in vzorčenj je dostopna na Fitosanitarnem prostorskem portalu Slovenije: <https://www.gov.si/zbirke/storitve/fitosanitarni-prostorski-portal/>

Način pošiljanja določenih žuželk v laboratorij je opisan v Prilogi 5.

OBVEŠČANJE IN POROČANJE

Sprotno obveščanje in usklajevanje izvajanja programov preiskav poteka med vsemi izvajalci. Izvajalci obveščajo UVHVVR o utemeljenem sumu ali potrditvi nadzorovanih ŠO v skladu s **Smernicami za obveščanje in objavljane podatkov o pojavu rastlinskih škodljivih organizmov in odrejenih ukrepih**.

Vsak izvajalec mora vpisati podatke o pregledih in vzorčenjih v podatkovno bazo ISI/UVH-apl pred izstavitvijo zahtevka oziroma najkasneje do 31. julija tekočega leta (zaradi priprave EU polletnega poročila) in do 15. novembra tekočega leta (zaradi zahtevka za izplačilo) v skladu z »*Navodilom za vpisovanje podatkov v podatkovno bazo ISI/UVH-apl*«. Pravilnost vpisanih podatkov preverjajo kontrolorji, ki na napake izvajalca/vpisovalca opozorijo, ki je dolžan napako čimprej odpraviti. Izpis iz ISI/UVH-apl (glej prilogo 4) je osnova za pripravo zahtevka. V letu 2026 so na voljo osnovni izpisi iz kontrole podatkov neposredno v ISI/UVH-apl, kjer fitosanitarni preglednik sproti preverja pravilnost vpisov. Opis kontrole podatkov izvedbe programov preiskav v letu 2026 je v prilogi 4 tega dokumenta.

Fitosanitarni inšpektorji redno vpisujejo vse potrebne podatke o pregledih in vzorčenjih v podatkovno bazo, najkasneje do konca meseca za pretekli mesec oz. najkasneje **do 31. decembra tekočega leta**.

UVHVVR vsako leto poroča Evropski komisiji in državam članicam o izvajanju večletnih in letnih programov preiskav **do 30. aprila** naslednje leto. Poročilo za EU, v katerem so zajeti vsi podatki iz programov preiskav, pripravi UVHVVR-SZRRSM.

PROGRAMI PREISKAV POSAMEZNIH ŠKODLJIVIH ORGANIZMOV RASTLIN

1. SKUPINA: PREDNOSTNI ŠKODLJIVI ORGANIZMI SO KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI ZA UNIJO, DOLOČENI Z DELEGIRANO UREDBO KOMISIJE ŠT. 2019/1702.

1. <i>Agrilus anxius</i> Gory (1841) [AGRLAX]					
EU zakonodaja	/				
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/brezov-krasnik/#e200721				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/90e9d05065cc4c6a853051a8a596be5d				
Statistika	NE				
Statistični pristop	/				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	brezov krasnik			
	Status	Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programom preiskav – od leta 2015			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Vse vrste brez (<i>Betula spp.</i>)			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Vnos <i>Betula</i> spp. lesni sekanci iz Severne Amerike (celo leto)	Trgovski centri, kjer se trguje z lesnimi sekanci.	Okolica tveganih lokacij		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah (gozdni odsek, parcelna številka, koordinata)	Brezov gozd ali posamezna drevesa brez v bližini tveganih lokacij	Past ali drevo
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled, past		
		Lokacija	Gozd, javno zasajena površina		
Čas		Vizualni pregled: glede na razvojno fazo celo leto Pasti se postavijo v aprilu oziroma v maju (tik pred ali ob začetku izleta) in se jih pospravlja v času 12 do 14 tednov, po končanem obdobju letenja (oktober)			

**POSTOPEK
PREGLEDA IN
VZORČENJE**

	Vizualni pregled	Pregledi se opravijo na lokaciji tveganja ter v polmeru 1,3 m od lokacij tveganja. Značilni znaki napada: Na drevesih, ki jih je napadla vrsta <i>A. anxius</i>, lahko opazimo enega ali več spodaj naštetih simptomov in znakov, ki pa so v začetnih fazah napada razmeroma neizraziti: - venenje in rumenenje listov, - redčenje krošnje, - sušenje poganjkov in vej, ki se običajno začne v zgornjem delu krošnje, - splošno hiranje drevesa (drevo propade v 2–3 letih po prvem napadu), - obgrizeni listi - defoliacija (nespecifični znak), - serpentinasti rovi ličink (dolgi 41–85 cm) v notranjem delu skorje (na stiku med floemom in ksilemom) vej in debla gostiteljskih rastlin, ki z rastjo ličinke postajajo vse širši, končni deli so nekoliko vtisnjeni v les. Rovi so napolnjeni z zbito, rjavo črvino, - izhodne odprtine v obliki velike tiskane črke D (širine 3–5 mm) v skorji, - izcejanje rjaste tekočine na skorji, - izbokline na skorji, kjer kalusno tkivo zarašča larvalne rove, - prisotnost vrste <i>A. anxius</i> v različnih razvojnih stadijih.
	Postopek spremljanja s pastmi	Tip in vrsta pasti: feromonska, aPhinity green Prism trap in aPhinity 3Z- Hexenol lure (Host Tree Volatile) (https://www.anderlatt.com/product/aphinity-eab/). V aplikacijo UVH-apl se vpiše kot »prizmatična past zelene barve s privabilom (hexenol)«. Na tvegano območje se postavijo prizmatične pasti zelene barve s privabilom (hexenol), ki privabljata vrsto <i>A. anxius</i>, in deluje na krajših razdaljah. Pasti se nastavijo v sredino krošnje in so po možnosti izpostavljene sončni svetlobi.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V kolikor na drevesu odkrijemo izhodne odprtine in serpentinaste rove ličink, z debla odstranimo del skorje s simptomi. Če najdemo ličinke, bube oziroma hrošče, jih shranimo v 70 % alkohol v plastične ali steklene lončke s pokrovčkom, ki dobro tesnijo in ne prepuščajo tekočine (npr. pokrovčki z gumico in navojem). Če glede na simptome obstaja sum na prisotnost vrste <i>Agrilus anxius</i> in ličinke, bube oziroma hrošča ne najdemo, lahko kot vzorec odvezamemo del debla ali veje s simptomi in ga shranimo v tesno zaprto plastično vrečo, tako da izhod organizmov ni mogoč (zagotovimo dvojni ali trojni ovoij). Priporočljivo je, da se vzorce po odvzemu dostavi v laboratorij v roku 24 ur. V tem času ne smejo biti izpostavljeni visoki temperaturi. Vzorce, ki jih ne moremo takoj dostaviti v laboratorij, lahko za dan ali dva shranimo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C. V primeru preiskave s pastmi se v uradni laboratorij pošlje celotna past. Pasti ne razstavljamo, temveč jo v celoti položimo v veliko vrečo (npr. za smeti). V laboratorij jo dostavimo v roku 24 ur.

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Za detekcijo in identifikacijo brezovega krasnika uporabljamo morfološko analizo (LVG POS 002) ob uporabi ključev: - identifikacija na podlagi morfologije hroščev (Freude in sod. 1979; Parsons 2008), - identifikacija na podlagi morfoloških značilnosti ličink (Bily 1999; Loerch in Cameron 1983; Lompe 2017). Če osebk iz pasti zaradi poškodovanosti ne omogočajo nedvoumne morfološke identifikacije ali je potrebna dodatna potrditev, uradni laboratorij izvede molekularno analizo na podlagi DNA vzorca (LVG POS 026), in sicer identifikacijo na podlagi sekvence COI (EPPO PM 7/129; Kelnarova in sod. 2019).
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Maarten de Groot, maarten.degroot@gozdis.si, tel: 01 200 78 65, - dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38.

2. *Agrilus planipennis* Fairmaire [AGRLPL]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/434 z dne 5. februarja 2024 o ukrepih za preprečevanje naselitve in širjenja <i>Agrilus planipennis</i> Fairmaire na ozemlju Unije (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L_202400434)			
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/podrocja/kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrana/varstvo-rastlin/zdravje-rastlin/bolezni-in-skodljivci-rastlin/jesenov-krasnik/			
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/207889f511d24daa8bd6c0d7e828b300			
Statistika	https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-1983			
Statistični parametri	CL=80 %, DP=2 %, učinkovitost vzorčenja=75%, diagnostična učinkovitost=99%: učinkovitost metode=74.25 %			
Statistični pristop	ZGS IN GIS postavita pasti v gozd na tvegana območja			
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	jesenov krasnik		
	Status	Odsoten: ni zabeležb o škodljivem organizmu«, potrjen s programom preiskav – od leta 2015		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	jesen (<i>Fraxinus</i> spp.), virginski snežec (<i>Chionanthus virginicus</i> L.)		
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Premeščanje in trgovanje z blagom lesom gostiteljskih rastlin, vključno s sekanci in lubjem iz držav kjer je ŠO prisoten	Lokacije povezane s transportom, predelavo, premeščanjem pošilk z gostiteljskimi rastlinami (mednarodna letališča in pristanišča, postajališča ob glavnih cestah, parkirišča za tovorna vozila in vagone, objekti za skladiščenje in trgovino z lesom, žage za obdelavo trdega lesa, drevesnice in vrtni centri)	Okolica tvegane lokacije do 1000 m, kjer so prisotne gostiteljske rastline.	
	Premeščanje in trgovanje z rastlinami rodu <i>Pterocarya</i> , edine za katero je vnos v EU dovoljen.			
	Biotični in abiotični dejavniki (npr. okužba z jesenovim ožigom (<i>Hymenoscyphus fraxineus</i>))	Gozdovi in območje s propadajočimi drevesi zaradi okužbe z jesenovim ožigom.		
	NIVOJI PREISKAVE			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS,	Rastline jesena v gozdovih, v pokrajini in na urbanih področjih	Posamezna drevesa jesena v bližini tveganih lokacij (npr. drevesnic)
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Past		
	Lokacija	Gozd, javno zasajene površine		
	Čas	Pasti se postavijo v aprilu oziroma v maju (tik pred ali ob začetku izleta) in se jih postavlja v času 12 do 14 tednov do končanega obdobju letenja (oktober)		

**POSTOPEK
PREGLEDA IN
VZORČENJE**

	Vizualni pregled	Na mestu postavitve in v okolici postavitve pasti smo pozorni tudi na znake in simptome, ki kažejo sum na napad: • venenje in rumenenje listov, • obgrizeni listi (defoliacija), • sušenje poganjkov in vej, • splošno hiranje drevesa, • izdatno semenenje, • presvetljenost krošnje zaradi manjših listov (po vsej krošnji ali omejeno na posamične veje); • žolne, ki odstranjujejo skorjo in iščejo žuželke pod njo, • izcedki na skorji na mestih, kje se v skorji pojavljajo ličinke; • rast adventivnih (stranskih) poganjkov, • deformacije skorje in 5-10 cm dolge razpoke skorje na mestih, kjer se v skorji pojavljajo ličinke in njihovi rovi, • deformacije na mestih, kjer se v skorji pojavljajo ličinke in njihovi rovi (dobro opazne zlasti na sadikah in bonsajih), • izhodne odprtine v obliki velike tiskane črke D (širine 3-5 mm) v skorji, • serpentinasti rovi ličink (dolgi 26 do 32 cm) v notranjem delu skorje vej in debla gostiteljskih rastlin, napolnjeni z zbito, rjavo črvino - izločki ličink in ostanki rastlinskega tkiva, • prisotnost vrste <i>A. planipennis</i> v različnih razvojnih stadijih (jajčeca na skorji, ličinke v skorji in lesu, bube in mladi hrošči v lesu, odrasli osebkii na skorji in listih). Nekateri navedeni simptomi niso popolnoma vrstno specifični in zato niso zanesljiv dokaz za prisotnost vrste <i>A. planipennis</i>. Pojav enakih simptomov je lahko posledica delovanja drugih organizmov ali neživih dejavnikov (npr. jesenov ožig).
	Postopek spremljanja s pastmi	Tip in vrsta pasti: feromonska aPhinity EAB trap set (green prism trap, 3Z-Lactone (feromone), Hexenol (rastlinsko privabilo)): https://www.anderematt.com/product/aphinity-eab/ V aplikacijo UVH-apl se vpiše kot »<i>prizmatična past zelene barve s privabilom (hexenol) in feromonom</i>«. Način: Pasti postavimo čim višje v drevesno krošnjo s pomočjo dolge stetoskopske palice.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V kolikor na drevesu odkrijemo izhodne odprtine in serpentinaste rove ličink, z debla ostranimo del skorje s simptomi. Če najdemo ličinke, bube oziroma hrošče, jih shranimo v 70 % alkohol. Če glede na simptome obstaja sum na prisotnost vrste <i>Agrilus planipennis</i> in če ličinke, bube oziroma hrošča ne najdemo, lahko kot vzorec odvzamemo del debla ali veje s simptomi in ga shranimo v tesno zaprto plastično vrečo, tako da izhod organizmov ni mogoč (zagotovimo dvojni ali trojni ovoj). Priporočljivo je, da se vzorce po odvzemu dostavi v laboratorij v roku 24 ur. V tem času ne smejo biti izpostavljeni visoki temperaturi. Vzorce, ki jih ne moremo takoj dostaviti v laboratorij, lahko za dan ali dva shranimo v hladilniku pri temperaturi 4–10 °C. V primeru preiskave s pastmi se v uradni laboratorij pošlje celotno past. Pasti ne razstavljamo, temveč jo v celoti položimo v veliko vrečo (npr. za smeti). V laboratorij jo dostavimo v roku 24 ur.

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Za detekcijo in identifikacijo jesenovega krasnika uporabljamo morfološko analizo (LVG POS 002) ob uporabi ključev: - identifikacija na podlagi morfologije hroščev (EPPO PM 7/154 (1) Agrilus planipennis), - identifikacija na podlagi morfoloških značilnosti ličink (EPPO PM 7/154 (1) Agrilus planipennis). Če osebk iz pasti zaradi poškodovanosti ne omogočajo nedvoumne morfološke identifikacije ali je potrebna dodatna potrditev, uradni laboratorij izvede molekularno analizo na podlagi DNA vzorca (LVG POS 026), in sicer identifikacijo na podlagi sekvence COI (EPPO PM 7/129; Kelnarova in sod. 2019).
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Maarten de Groot, maarten.degroot@gozdis.si, tel: 01 200 78 65, - dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38.

3. <i>Anastrepha ludens</i> (Loew) [ANSTLU]					
EU zakonodaja	/				
Načrt izrednih ukrepov	https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.gov.si%2Fassets%2Forgani-v-sestavi%2FUVHVVR%2FZdravje-rastlin%2FSkodljivi-organizmi-rastlin%2FAnastrepha-ludens%2F10_Nacrt-izrednih-ukrepov-za-vrsto-Anastrepha-ludens.docx&wdOrigin=BROWSELINK				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/6157e4e8187643d58d4d0d5da42aff72				
EFSA kategorizacija/prioritizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/sp.efsa.2025.EN-9324				
Statistika	NE				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	mehiška plodova muha			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo od leta 2021.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	ŠO ima večje število gostiteljskih rastlin, v letu 2026 se pregledujejo naslednje rastline: - breskev (<i>Prunus persica</i>) - hruška (<i>Pyrus communis</i>) - kaki (<i>Diospyros kaki</i>) - granatno jabolko (<i>Punica granatum</i>).			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Uvoz plodov gostiteljskih rastlin iz držav, kjer je ŠO navzoč (Srednja Amerika).	Vstopna mesta, pakirnice in sortirna mesta ter predelovalnice sadja, povsod tam, kjer se rokuje s sadjem.	Območja okrog tveganih lokacij, kjer rastejo gostiteljske rastline (intenzivni nasadi breskev, granatnega jabolka, jablan, hrušk in kakija).		
		Gospodinjstva, tržnice s svežim sadjem, zbirni centri za odpadke, povsod tam, kjer je sadje konzumirano, prodano ali odstranjeno.			
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS regija	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah (GERK, parcelna številka, koordinata)	Sadovnjaki v okolici tveganih lokacij	Past
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Past		
Lokacija		Sadovnjak			
Čas		Od junija do septembra, glede na vrsto gostiteljske rastline			

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Postopek spremljanja s pastmi	Vrsta in tip pasti: prehranska past, Tephritrap z 2- komponentnim privabilom (putrescin + amonijev acetat) ali kombiniranim privabilom BioLure Unipak. Let odraslih muh <i>Anastrepha ludens</i>/<i>Anastrepha suspensa</i> spremljamo s pastmi, ki jih postavimo v zasenčeno krošnjo gostiteljske rastline, na višino najmanj 1,5 m nad tlemi. Pregled pasti izvajamo vsakih 14 dni. Atraktante zamenjamo vsakih 30 dni.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V primeru prisotnosti sumljivih plodovih muh na pasteh, je treba odvzeti vzorec. Žuželke, ki se ulovijo v past, previdno prestavimo v polivinilasto vrečko ali plastično posodo. VZORCE SE POŠLJE V LABORATORIJ GLEDE NA NAVODILO v Prilogi 5.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične metode se opravljajo po : - ISPM 27/DP 9: rod <i>Anastrepha</i> Schiner (https://www.fao.org/3/mo646e/mo646e.pdf), - Norrbom, A. L., Korytkowski, C. A., Zucchi, R. A., Uramoto, K., Venable, G. L., McCormick, J., Dallwitz, M. J. 2012. <i>Anastrepha</i> and <i>Toxotrypana</i>: descriptions, illustrations, and interactive keys. Version: 21st November 2023 (https://www.delta-intkey.com/anatox/index.htm). - Q-Tephrikey: an interactive matrix key for the identification of quarantine tephritid fly pests in Europe.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - dr. Jaka Razinger, e-mail: jaka.razinger@kis.si, tel: 01 280 51 97, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

4. *Anoplophora chinensis* (Thomson) [ANOLCN]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/2095 z dne 28. oktobra 2022 o določitvi ukrepov za preprečevanje vnosa vrste <i>Anoplophora chinensis</i> (Forster) na ozemlje Unije ter njene ustalitve in širjenja po ozemlju Unije ter razveljavitvi Sklepa 2012/138/EU: (https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2022/2095/oj?locale=sl)					
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/kitajski-kozlicek/					
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/c2d0d8458061414583f26d8c3ddf52ac					
Statistika	95 %, DP=1 %, učinkovitost vzorčenja=80%, diagnostična učinkovitost=100%, učinkovitost metode=80 %					
Statistični pristop	Organizacija	Lokacija	Tveganje	Število pregledov	Število vzorcev	
	GIS	gozd	visoko	2	15	
	GIS	gozd	osnovno	3		
	GIS	urbano	visoko	13		
	GIS	urbano	osnovno	24		
	KGZS GO	kmetijsko	visoko	5		
	KGZS GO	kmetijsko	osnovno	2		
	KGZS GO	urbano	visoko	6		
	KGZS GO	urbano	osnovno	2		
	KGZS MB	kmetijsko	visoko	3		
	KGZS MB	kmetijsko	osnovno	9		
	KGZS MB	urbano	visoko	3		
	KGZS MB	urbano	osnovno	10		
	KGZS NM	kmetijsko	visoko	5		
	KGZS NM	kmetijsko	osnovni	15		
	KGZS NM	urbano	visoko	5		
	KGZS NM	urbano	osnovno	15		
	KIS	kmetijsko	visoko	19	5	
	KIS	kmetijsko	osnovno	35		
	KIS	urbano	visoko	5		
	KIS	urbano	osnovno	11		
	ZGS	gozd	visoko	30		
	ZGS	gozd	osnovno	60		
	skupaj			268	20	
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.					
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	kitajski kozliček				
	Status	»Odsoten: ni zabeleži o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2008				
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Kitajski kozliček je polifag in napada številne lesnate rastline. V Evropi je bil doslej najden v več kot 47 vrstah oziroma rodovih, med katere spadajo				

		parkovne, gozdne in tudi sadne rastline, preiskave se izvajajo predvsem na naslednjih gostiteljskih rastlinah, katerih premer debla ali koreninskega vratu na najširšem delu znaša 1 cm ali več, naslednjih rodov oziroma vrst. Javor (<i>Acer</i> spp.), navadni divji kostanj (<i>Aesculus hippocastanum</i>), jelša (<i>Alnus</i> spp.), breza (<i>Betula</i> spp.), gaber (<i>Carpinus</i> spp.), japonska kutina (<i>Chaenomeles</i> spp.), agrumi (<i>Citrus</i> spp.), dren (<i>Cornus</i> spp.), leska (<i>Corylus</i> spp.), panešplja (<i>Cotoneaster</i> spp.), glog (<i>Crataegus</i> spp.), kriptomerija (<i>Cryptomeria</i> spp.), hibiskus (<i>Hibiscus</i> spp.), bukev (<i>Fagus</i> spp.), fikus (<i>Ficus</i> spp.), hibiskus (<i>Hibiscus</i> spp.), Lagerstroemia spp., jablana (<i>Malus</i> spp.), lipovka (<i>Melia</i> spp.), murva (<i>Morus</i> spp.), gaber (<i>Ostrya</i> spp.), parocija (<i>Parrotia</i> spp.), fotinja (<i>Photinia</i> spp), platana (<i>Platanus</i> spp.), topol (<i>Populus</i> spp.), lovorikovec (<i>Prunus laurocerasus</i>), hruška (<i>Pyrus</i> spp.), vrtnica (<i>Rosa</i> spp.), vrba (<i>Salix</i> spp.), brest (<i>Ulmus</i> spp.) in borovnica (<i>Vaccinium corymbosum</i>). Celoten seznam gostiteljskih rastlin je na voljo na: https://gd.eppo.int/taxon/ANOLCN/hosts		
OPREDELITEV TVEGANJA				
Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
Rastline za saditev katerih premer debla ali koreninskega vratu na najširšem delu znaša 1 cm ali več - trgovanje in skladiščenje gostiteljskih rastlin za saditev, vključno z bonsaji ter zlasti s sadikami javorja s Kitajske ali drugih gostiteljskih rastlin z izvorom iz območij, kjer je navzoča vrsta <i>A. chinensis</i> .	Lokacije, kjer se rastline uvaža, skladišči, se z njimi trguje, se jih prideluje ali sadi (uvozna mesta, trgovski centri, drevesnice, parkovne površine).	Območja, ki obdajajo tvegane lokacije (drevoredi, parkovne površine, vrtovi, sadovnjaki, gozdne drevesnice, primestni gozdovi v bližini industrijskih območij, kjer rastejo gostiteljske rastline).		
NIVOJI PREISKAVE				
Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS regija	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah (GERK, parcelna številka, koordinata, gozdni odsek)	Površine v okolici tveganih lokacij, kjer so prisotne gostiteljske rastline	Rastlina

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Način	Lokacija	Čas
	Lokacija	Vizualni pregledi	Sadovnjak, gozd, javne površine, vrtovi	Pregledi na vizualne znake poškodb in prisotnost ličink se opravljajo celo leto, od maja do oktobra se lahko pojavijo tudi odrasli kozlički.
	Čas		Pregledi se opravljajo tudi v okolici večjih trgovskih centrov, kjer prodajajo lesnate okrasne rastline.	

		Vizualni pregledi – fitosanitarni inšpektorji	Fitosanitarni inšpektorji preglede opravljajo v drevesnici, matičnem nasadu, ZAP, vzgajališču sadilnega materiala okrasnih rastlin, semenskem posevku okrasnih rastlin in na prodajnem mestu.	Od maja do oktobra.
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	V času od maja do oktobra ugotavljamo morebitno navzočnost odraslih hroščev, v ostalih mesecih preverjamo prisotnost drugih znakov napada. Znaki napada: • Hiranje in propad rastline: Simptomi poškodb, ki jih povzročajo <i>A. chinensis</i>, so predvsem posledica prehranjevanja ličink v lesu, ki drevo oslabi in v mnogih primerih vodi v propad drevesa. Napadena drevesa znake hiranja kažejo v krošnji. • Reže v obliki črke T na mestih ovipozicije: Samice s čeljustmi izžrejo reže v obliki črke T. Reže so sicer dobro vidne, je pa to odvisno od teksture skorje, verjetnost opaženja je večja na drevesih z gladkim in svetlim lubjem. Poleg tega iz teh mest izteka izcedek, ki je viden v prvih tednih po odlaganju jajčec. • Izhodne odprtine okrogle oblike so rezultat izletanja imagov, ki so svoj življenjski krog zaključili in se skozi skorjo pregrizli na prostost. Izhodne odprtine so popolnoma okrogle in imajo povprečni premer približno 10–15 mm. Opazimo jih lahko večinoma na koreninskem vratu, na koreninah nad nivojem ali celo pod nivojem tal. Odprtine se nadaljujejo v vzdolžni rov. Odprtine so zelo podobne tistim, ki jih naredi vrsta <i>A. glabripennis</i>, vendar se slednje praviloma nahajajo višje, v skorji na zgornjem delu debla ali vejah v krošnji gostiteljskih rastlin. • Črvina: Ob izhodnih odprtinah in vznožju debla (v primerih, ko skorja počni) so vidni iztrebki ličink in črvina. Črvina se sprva odlaga pod lubjem, nato pa znotraj galerije ličink v lesu. Izcedki se pojavijo tudi na mestih odloženih jajčec. Izkušnje iz Italije kažejo, da je več črvine mogoče najti na oziroma blizu rastlin z manjšimi premeri, kar je lahko posledica omejenega prostora za galerije ličink v manjših deblih. Po nekaterih podatkih so lahko rastline napadene brez (očitnih) zunanjih znakov ali simptomov (kot je bilo to npr. na Nizozemskem). • Sledi hranjenja odraslih osebkov (zrelostno žrtje oziroma dopolnilno hranjenje) najdemo na listih in skorji mladih vejic v krošnji. • Venenje listja in razbarvanje ter deformacija skorje. • Galerije ličink je težko odkriti, še posebej na mladih živih drevesih, npr. rastline za sajenje (vključno z bonsaji). Galerije ličink so običajno bolj vidne (kot znak napada) v predelanem lesu (npr. lesen pakirni material).		
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčenje opravimo z ustreznim orodjem (dleto in kladivo, sekira, žaga, motorna žaga) na način, da skušamo odvzeti del lesa na deblu ali korenini, ki bi lahko vseboval žive ličinke ali bube. Za potrebe identifikacije shranimo živo ličinko, bubo ali imago v plastično ali kovinsko škatlo skupaj s koščki lesa vzorčene rastline. V primeru, da je ličinka, buba ali imago mrtev, ga shranimo v 75 % etanol. Vzorce pošljemo v laboratorij v čim krajšem času. Poleti je vzorce priporočljivo prevažati v hladilni torbi.		

		Če glede na simptome obstaja sum na prisotnost vrste <i>Anoplophora chinensis</i> in ličinke, bube oziroma hrošča ne najdemo, lahko kot vzorec odvezamemo del debla ali veje s simptomi in ga shranimo v tesno zaprto plastično vrečo, tako da izhod organizmov ni mogoč (zagotovimo dvojni ali trojni ovoj).
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Morfološka analiza temelji na protokolu EPPO PM 7/149 (1), priloga 1. V primeru najdbe ličinke, za katero ni mogoče reči, da ne pripada vrsti <i>A. chinensis</i> , ali v primeru poškodovanega osebka, ki ne omogoča nedvoumne morfološke identifikacije oziroma je potrebna dodatna potrditev, uradni laboratorij izvede tudi molekularno analizo na podlagi DNA vzorca (LVG POS 026), in sicer identifikacijo na podlagi sekvence COI (EPPO PM 7/129; EPPO PM 7/149).
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Maarten de Groot, maarten.degroot@gozdis.si , tel: 01 200 78 65, - dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si , tel: 01 200 78 38.

5. *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky) [ANOLGL]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/1952 z dne 29. septembra 2025 o ukrepih za preprečevanje naselitve in širjenja vrste Anoplophora glabripennis (Motschulsky) po ozemlju Unije ter za izkoreninjenje in zadrževanje navedenega škodljivega organizma na nekaterih razmejenih območjih ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa (EU) 2015/893 (https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1952/oj)				
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/azijski-kozlicek/				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/e85aad52a64c479f9f41851b2543694a				
Statistični parametri	CL=95 %, DP=1,5 %, učinkovitost vzorčenja=55,3%, diagnostična učinkovitost=99%, učinkovitost metode=54.747%				
Statistični pristop	organizacija	Lokacija	Tveganje	Število pregledov	Število vzorcev
	GIS	gozd	visoko	9	15
	GIS	gozd	osnovno	7	
	GIS	urbano	visoko	14	
	GIS	urbano	osnovno	5	
	KGZS GO	kmetijsko	visoko	5	
	KGZS GO	kmetijsko	osnovno	2	
	KGZS GO	urbano	visoko	6	
	KGZS GO	urbano	osnovno	2	
	KGZS MB	kmetijsko	visoko	15	
	KGZS MB	kmetijsko	osnovno	5	
	KGZS MB	urbano	visoko	16	
	KGZS MB	urbano	osnovno	8	
	KGZS NM	kmetijsko	visoko	15	
	KGZS NM	kmetijsko	osnovni	5	
	KGZS NM	urbano	visoko	16	
	KGZS NM	urbano	osnovno	8	
	KIS	kmetijsko	visoko	17	5
	KIS	kmetijsko	osnovno	14	
	KIS	urbano	visoko	18	
	KIS	urbano	osnovno	16	
	ZGS	gozd	visoko	45	
	ZGS	gozd	osnovno	20	
	skupaj			268	20

Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	azijski kozliček		
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2008.		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Rastline za saditev brez semen in plodov: javor (<i>Acer</i> spp.), kostanj (<i>Aesculus</i> spp.), albicija (<i>Albizia</i> spp.), jelša (<i>Alnus</i> spp.), breza (<i>Betula</i> spp.), gaber (<i>Carpinus</i> spp.), koprivovec (<i>Celtis</i> spp.), cercidifil (<i>Cercidiphyllum</i> spp.), leska (<i>Corylus</i> spp.), ojčica (<i>Elaeagnus</i> spp.), bukev (<i>Fagus</i> spp.), jesen (<i>Fraxinus</i> spp.), gledičija (<i>Gleditsia</i> spp.), hibiscus (<i>Hibiscus</i> spp.), mehurnik (<i>Koelreuteria</i> spp.), jablana (<i>Malus</i> spp.), lipvka (<i>Melia</i> spp.), murva (<i>Morus</i> spp.), platana (<i>Platanus</i> spp.), topol (<i>Populus</i> spp.), Prunus spp., hruška (<i>Pyrus</i> spp.), gaber (<i>Ostrya</i> sp.), rdeči hrast (<i>Quercus rubra</i>), robinija (<i>Robinia</i> spp.), vrba (<i>Salix</i> spp.), sofora (<i>Sophora</i> spp.), jerebika (<i>Sorbus</i> spp.), lipa (<i>Tilia</i> spp.) in brest (<i>Ulmus</i> spp).		
	Celoten seznam gostiteljskih rastlin je na voljo na: https://gd.eppo.int/taxon/ANOLGL/hosts			
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	LPM, povezan z uvozom določenih vrst blaga, skladiščenje, promet, uporaba LPM	Lokacije, kjer se skladiščijo ali se trguje z izdelki/blagom, povezanimi z lesenim pakirnim materialom (LPM).	Območja v okolici tveganih lokacij, kjer rastejo gostiteljske rastline (urbana območja, parkovne površine, kmetijske površine, naravni habitati – gozdni robovi v bližini industrijskih območij, okolica pristanišč, transportnih terminalov letališč in mednarodnih logističnih centrov) in lokacije skladišč imetnikov, ki se ukvarjajo z uvozom določenih vrst blaga, skladiščenjem, prometom ali uporabo LPM.	
	Okrogel in žagan les - uvoz, skladiščenje, prodaja, odkup, predelava, uporaba	Lokacije, kjer se okrogel in žagan les uvažja, skladišči, predeluje, uporablja ali se z njim trguje (uvozna mesta, skladišča, žage, lesno predelovalni obrati).	Območja v okolici tveganih lokacij, kjer rastejo gostiteljske rastline (urbana območja – parkovne površine, kmetijske površine, naravni habitati – gozdni robovi v bližini industrijskih območij).	
	Rastline za saditev iz seznama gostiteljskih rastlin (vključno z bonsaji), uvoz, skladiščenje, prodaja, gojenje, sajenje	Lokacije, kjer se uvožene rastline skladiščijo, se z njimi trguje ali se le te nahajajo (npr. drevesnice in vrtni centri).	Območja v okolici tveganih lokacij, kjer rastejo gostiteljske rastline (urbana območja – parkovne površine, kmetijske površine, naravni habitati – gozdni robovi v bližini industrijskih območij).	
	Naravno širjenje	/	Zahodna Slovenija prek migracije hrošča na vzhod iz okuženih regij v severni Italiji.	
	NIVOJI PREISKAVE			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:
Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda

	Slovenija	NUTS regija	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah (GERK, parcelna številka, koordinata, gozdni odsek)	Površine v okolici tveganih lokacij, kjer so prisotne gostiteljske rastline	Posamezna rastlina
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda Lokacija Čas	Način	Lokacija		Čas
		Vizualni pregledi	Sadovnjak, gozd, javne površine, vrtovi Pregledi se opravljajo tudi v okolici večjih trgovskih centrov, kjer prodajajo lesnate okrasne rastline.		Pregledi na vizualne znake poškodb in prisotnost ličink se opravljajo celo leto, od maja do oktobra se lahko pojavijo tudi odrasli kozlički.
		Vizualni pregledi – fitosanitarni inšpektorji	Fitosanitarni inšpektorji preglede opravljajo v drevesnici, matičnem nasadu, ZAP, vzgajališču sadilnega materiala okrasnih rastlin, semenskem posevku okrasnih rastlin ter na prodajnem mestu.		Od maja do oktobra.
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	V času od maja do septembra ugotavljamo morebitno navzočnost odraslih hroščev, v ostalih mesecih preverjamo prisotnost drugih znakov napada. Napad vrste <i>A. glabripennis</i> prepoznamo po različnih simptomih in znakih na gostiteljskih rastlinah: • Sledi odlaganja jajčec: jamice (premer 15 mm) ali žepi (zareze debeline 1 mm) v skorji. Samica jih izgrize z mandibulami, da bi vanje izlegla jajčeca (mesto ovipozicije). Običajno so okrogle oblike, lahko so tudi v obliki črke T, slednje je bolj značilno za <i>A. chinensis</i>. Če je skorja debela, imajo obliko lijaka. Sledi odlaganja jajčec so najbolj izrazite na gladki skorji. Iz svežih jamic/žepov lahko izteka penast, bel sok, ki privablja mravlje, čebele, muhe, metulje in druge žuželke. Sok se sčasoma posuši, oksidira, spremeni barvo in postane manj opazen. 75 % svežih jamic vsebuje jajčece <i>A. glabripennis</i>. • Udrtine ali nabrekline na skorji, ki so posledica hranjenja mladih ličink tik pod skorjo. • Črvina (iztrebki, pomešani z lesnim drobirjem) se kopiči v rovnih sistemih ličink. Včasih skorja nad rovom počí in skozi razpoko črvina izhaja na prosto, ki jo opazimo jo na listih, v rogovilah vej, na koreninskem vratu (koreničniku), na tleh tik ob drevesu. • Navzgor usmerjeni rovi v lesu. Potem, ko se nekaj časa prehranjuje v zunanjem delu lesa, začne ličinka izdelovati rov globlje v les, prehod v ta rov ima obliko črke C. • Izhodne odprtine okrogle oblike so rezultat izletavanja hroščev, ki so zaključili svoj razvoj v lesu. Izhodne odprtine hroščev <i>A. glabripennis</i> so popolnoma okrogle in imajo premer 10-15 mm. Običajno se nahajajo višje na deblu ali vejah v krošnji gostiteljskih rastlin, nad jamico/žepom, kjer je samica odložila jajčeca, na vejah, tanjših od 15 cm, so izhodne			

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE		odprtine večinoma na nasprotni strani kot jamice/žepi. Izhodne odprtine drevo v nekaj letih zaraste (kalus). S štetjem branik v lesu, ki zraste nad tem delom, lahko določimo, pred koliko leti so hrošči zapustili drevo. Odprtine se nadaljujejo v vzdolžni rov. Odprtine so zelo podobne tistim, ki jih naredi vrsta <i>A. chinensis</i>, vendar se slednje praviloma nahajajo nižje, na koreninskem vratu, na koreninah nad nivojem ali celo pod nivojem tal. • Sledi hranjenja odraslih osebkov (zrelostno žrtje) najdemo na listih in listnih pecljih ter na skorji mladih vejic (1–3 let) in poganjkov. Hrošči objedajo primarne in sekundarne listne žile in listne peclje. Sledi hranjenja ostanejo vidne samo nekaj tednov po samem hranjenju, ki so vidne so med majem in septembrom, ko se odrasli hrošči hranijo. Kasneje pride do sušenja, oksidacije in spremembe barve obgrizenih delov, kar poškodbe naredi manj opazne. • Sušenje vej in odmiranje krošnje v smeri od zgoraj navzdol opazimo po več letih ali ko je napad močan. Zaradi številnih rogov v lesu se veje zlahka zlomijo. Ker so ličinke azijskega kozlička lahko tudi v vejah v krošnji drevesa, je potrebno za vizualni pregled uporabiti daljnogled ali lestev.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčenje opravimo z ustreznim orodjem (dleteo in kladivo, sekira, žaga, motorna žaga) na način, da skušamo odvzeti del lesa na deblu ali korenini), ki bi lahko vseboval žive ličinke ali bube. Za potrebe identifikacije shranimo živo ličinko, bubo ali imago v plastično ali kovinsko škatlo skupaj s koščki lesa vzorčene rastline. V primeru, da je ličinka, buba ali imago mrtvih, ga shranimo v 75 % etanol. Vzorce pošljemo v laboratorij v čim krajšem času. Poleti je vzorce priporočljivo prevažati v hladilni torbi. Če glede na simptome obstaja sum na prisotnost vrste <i>Anoplophora chinensis</i> in ličinke, bube oziroma hrošča ne najdemo, lahko kot vzorec odvezamemo del debla ali veje s simptomi in ga shranimo v tesno zaprto plastično vrečo, tako da izhod organizmov ni mogoč (zagotovimo dvojni ali trojni ovoj).
	Metoda	- Za detekcijo in identifikacijo se najprej izvede morfološka analiza (LVG POS 002), pri čemer se uporabijo referenčni ključni in protokoli (Freude et al., Bense 1994, Pennacchio et al. 2012, EPPO PM 7/149). Če osebkovi (odrasli ali ličinke) zaradi poškodovanosti ne omogočajo nedvoumne morfološke identifikacije ali je potrebna dodatna potrditev, se izvede molekularna analiza na podlagi DNA vzorca. Molekularne metode vključujejo identifikacijo na podlagi sekvence COI (EPPO PM 7/129, EPPO PM 7/149) in qPCR (EPPO PM 7/149, priloga 2), ki se lahko uporabita tudi vzporedno na istih vzorcih, kadar obstaja visok sum na prisotnost <i>A. glabripennis</i> ali je potrebna dodatna verifikacija. V primeru vzorca, kjer osebkovi niso prisotni, je pa podan sum na <i>A. glabripennis</i> in je prisotna črvina, se na vzorcu uporabi le metoda qPCR (EPPO PM 7/149).
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Maarten de Groot, maarten.degroot@gozdis.si, tel: 01 200 78 65, - dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38.

6. <i>Anthonomus eugenii</i> Cano [ANTHEU]					
EU zakonodaja		/			
Načrt izrednih ukrepov		https://www.gov.si/podrocja/kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrana/varstvo-rastlin/zdravje-rastlin/bolezni-in-skodljivci-rastlin/paprikar/			
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/e85aad52a64c479f9f41851b2543694a			
Statistika		NE			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	paprikar			
	Status	»Odsoten: ni zabeležb o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2016.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Glavne gostiteljske rastline vrste <i>A. eugenii</i> , na katerih lahko zaključimo razvojni krog, so vrste iz rodu paprik, feferonov in čilijev (<i>Capsicum</i>): • <i>Capsicum annuum</i>, • <i>Capsicum frutescens</i>, • <i>Capsicum chinense</i>, • <i>Capsicum pubescens</i>, • <i>Capsicum baccatum</i> ter iz rodu razhudnikov (<i>Solanum</i>): - jajčevci (<i>Solanum melongena</i>). Celoten seznam gostiteljskih rastlin je na voljo na: https://gd.eppo.int/taxon/ANTHEU/hosts			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Uvoz plodov <i>Capsicum</i> spp. in <i>Solanum melongena</i> iz območij, kjer je paprikar navzoč	Pakirnice in sortirnice, kjer se rokuje z gostiteljskimi rastlinami (sortiranje in pakiranje). Distribucijski centri za uvoz in transport sadja ter zelenjave, veletržnice.		Območja v okolici tveganih lokacij, kjer rastejo gostiteljske rastline.	
	Pridelava gostiteljskih rastlin	Površine (njive/ZAP), kjer se gojijo gostiteljske rastline ter zlasti plodovi iz rodu <i>Capsicum</i> spp. (paprike, feferoni, čiliji) in <i>Solanum melongena</i> (jajčevci).		Površine, kjer se pridelujejo glavne gostiteljske rastline, to je pridelava paprik <i>Capsicum</i> spp. (paprike, feferoni, čiliji) in jajčevcev (<i>Solanum melongena</i>)	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS regija	Gostiteljske rastline na kmetijskih površinah (GERK, koordinata)	Površine v okolici pakirnic in sortirnic plodov gostiteljskih rastlin, distribucijskih centrov in veletržnic	Past Posamezna rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
Lokacija		Njive, zavarovani prostori (ZAP)			
Čas		Pasti se postavijo v rastni sezoni paprik (junij do najkasneje oktober) v času, ko so prisotni brsti ali plodovi na gostiteljskih rastlinah ter so temperature nad 10 °C			

**POSTOPEK
PREGLEDA IN
VZORČENJE**

	Vizualni pregled	Plodove, brste in cvetove gostiteljskih rastlin se natančno pregleda za morebitne simptome napada škodljivega organizma. Škodo na rastlinah povzročajo tako odrasli hrošči kot ličinke. Zgodnji znaki napada so majhne luknjice v cvetovih, cvetnih brstih in nezrelih plodovih ter majhne krožne ali ovalne luknjice (v premeru od 2 do 5 mm) v listih, ki jih lahko vsaj na listih zmotno pripišemo gosenicam ali polžem. Z naraščanjem populacije postajajo tudi znaki na gostiteljskih rastlinah vse jasnejši in se kažejo kot: - prezgodnje dozorevanje in odpadanje mladih plodov oziroma brstov, kot posledica prehranjevanja in razvijanja ličink v brstih in plodovih; - poškodbe zaradi odlaganja jajčec ter izhodne odprtine izleglih hroščev; - razbarvanje in deformacije plodov zaradi prehranjevanja ličink s semeni in tkivom v notranjosti dozorevajočih plodov. Napadene rastline so bolj dovzetne za okužbe s patogenimi glivami, ki povzročajo črno pegavost (<i>Alternaria</i> spp.). V odsotnosti plodov in cvetov se odrasli osebk prehranjujejo na listih in steblih rastlin, vendar ne povzročijo znatne škode.
	Postopek spremljanja s pastmi	Tip in vrsta pasti: feromonska, Econex španskega proizvajalca SANIDAD AGRÍCOLA ECONEX, S.L. Pasti so dvokomponentne, sestavljene iz feromonskega difuzorja in rumene lepljive plošče (https://www.e-econex.net/en/insect-traps/econex-amarilla-40x25-cm-env-1-ud-49.html). Feromonske vabe so dvokomponentne (PEW I in PEW II). Obe komponenti se zatakne v priložene rumene lepljive plošče (RLP), ki se jih namesti na količek. Komplet za spremljanje škodljivca vsebuje obe feromonski komponenti (PEW I in PEW II) in 4 RLP. Feromonski komponenti zadostujeta za 40 dni spremljanja, v tem času pa izvedemo 3 menjave RLP, ki jih opravimo na 10 dni.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorci žuželk pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Za morfološko identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustrezni mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo. Če glede na simptome obstaja sum na prisotnost vrste <i>Anthonomus eugenii</i> in ličinke, bube oziroma hrošča ne najdemo, lahko kot vzorec odvajamo simptomatične plodove, cvetne brste ali cvetove ki jih shranimo v plastične ali bombažne vreče tako, da izhod organizmov ni mogoč (zagotovimo dvojni ali trojni ovoj). Vzorce predhodno ohladimo na temperaturo 4-8 °C in jih v ustrezni izolacijski embalaži (thermo box) pošljemo v uradni laboratorij.

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Za določanje vrste <i>Anthonomus eugenii</i> še ne obstaja EPPO diagnostični protokol. Pri morfološki in molekularni identifikaciji bodo uporabljene sledeče metode ter literatura: • Capinera, J.L., 2014. Pepper weevil, <i>Anthonomus eugenii</i> Cano (Insecta: Coleoptera: Curculionidae). University of Florida IFAS Extension. • Freude, H., Harde, K.W., Lohse, G.A., 1981. Die Käfer Mitteleuropas, Bd. 10: Rhynchophora I (Bruchidae - Curculionidae I). Spektrum Akademischer Verlag • Freude, H., Harde, K.W., Lohse, G.A., 1983. Die Käfer Mitteleuropas, Bd. 11: Rhynchophora II (Curculionidae II). Spektrum Akademischer Verlag • Hernández MS, Jones RW and Castillo PR, 2013. A key to the Mexican and Central America Genera of Anthonomini (Curculionidae, Curculioninae). Zookeys, 260, 31–47, • MET-ENT-003 Identifikacija karantenskih škodljivih žuželk iz posebnih nadzorov, • MET-ENT-006 DNK črtno kodiranje členonožcev, • van de Vossenberg, B. T., Warbroek, T., Ingerson-Mahar, J., Waalwijk, C., Van Der Gouw, L. P., Eichinger, B., Loomans, A. J. 2019. Tracking outbreak populations of the pepper weevil <i>Anthonomus eugenii</i> (Coleoptera; Curculionidae) using complete mitochondrial genomes. PloS one, 14(8): e0221182.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - dr. Jaka Razinger, e-mail: jaka.razinger@kis.si, tel: 01 280 51 97, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

7. *Aromia bungii* (Faldermann) [AROMBU]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/2520 z dne 15. decembra 2025 o določitvi ukrepov za preprečevanje naselitve in širjenja organizma <i>Aromia bungii</i> na ozemlju Unije ter ukrepov za izkoreninjenje in zadrževanje navedenega škodljivega organizma na nekaterih razmejenih območjih ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa (EU) 2018/1503. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=OJ:L_202502520			
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/rdecevratni-kozlicek/			
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/cf8c88b70b154965b3d0c3240cd7ce3a			
Statistika	NE			
Statistični pristop	/			
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	rdečevratni kozliček		
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, je potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2015.		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	<i>A. bungii</i> je oligofagna vrsta. Glavne gostiteljske rastline so rastline iz rodu <i>Prunus</i> spp: • <i>Prunus americana</i> (ameriška sliva), • <i>P. armeniaca</i> (marelica), • <i>P. avium</i> (češnja), • <i>P. cerasifera</i> (rdečelistna sliva), • <i>P. cerasifera</i> var. <i>pissardii</i>, • <i>P. domestica</i> (sliva), • <i>P. dulcis</i> (mandljevec), • <i>P. grayana</i>, • <i>P. japonica</i> (japonska češnja), • <i>P. laurocerasus</i> (lovorikovec), • <i>P. mume</i> (kitajska sliva), • <i>P. persica</i> (breskev), • <i>P. pseudocerasus</i> (kitajska višnja), • <i>P. salicina</i> (japonska sliva), • <i>P. serotina</i> (pozna čremsa), • <i>P. x yedoensis</i> (hibridna češnja).		
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Uvoz, trgovanje in skladiščenje lesenega pakirnega materiala (LPM), ki je izdelan iz lesa <i>Prunus</i> spp. iz držav vzhodne in centralne Azije.	Lokacije, kjer se skladišči ali trguje z izdelki/blagom, povezanim z lesnim pakirnim materialom (LPM).	Območja okoli tveganih lokacij, kjer se skladišči ali se trguje z izdelki/blagom, povezanim z lesnim pakirnim materialom (LPM).	

	Uvoz, trgovanje in skladiščenje lesa ali lesenih izdelkov <i>Prunus</i> spp.		Lokacije, kjer se uvaža les ali leseni izdelki <i>Prunus</i> spp. ter se skladiščijo ali se z njimi trguje.	Območja okoli tveganih lokacij, kjer je uvožen les ali leseni izdelki <i>Prunus</i> spp. skladiščijo ali se z njimi trguje.		
	Premiki, trgovanje in skladiščenje <i>Prunus</i> spp. rastlin za saditev, vključno z bonsaji, z izvorom iz držav, kjer je navzoča <i>A. bungii</i> .		Lokacije, kjer se te rastline skladiščijo ali se trguje z njimi (npr. drevesnice in vrtni centri).	Območja okoli drevesnic in vrtnih centrov: parki ter gozdni robovi; mesta pridelave razmnoževalnega in sadilnega materiala <i>Prunus</i> spp.		
	NIVOJI PREISKAVE					
	Nivo 1:		Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:		Enota pregleda
	Slovenija	NUTS regija	Gostiteljske rastline na kmetijskih površinah in urbanih območjih (GERK, koordinata)	Območja okoli tveganih lokacij	Past Posamezna rastlina	

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Način	Lokacija	Čas
		Vizualni pregled	Sadovnjak, vrtovi, javne površine	od maja do avgusta odrasle žuželke
	Lokacija	Pasti	Sadovnjak, vrtovi, javne površine	maj - avgust
	Čas	Vizualni pregledi inšpektorji	Fitosanitarni inšpektorji preglede opravljajo v drevesnicah in matičnih nasadih.	od maja do avgusta

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pregledujemo rastline <i>Prunus</i> spp., s premerom stebela ali koreninskega vratu na najdebelejšem delu vsaj 1 cm. Pozornost namenjamo glavnim gostiteljskim rastlinam. Znaki in simptomi na gostiteljskih rastlinah, ki kažejo na sum napada vrste <i>A. bungii</i>, so: - sušenje poganjkov in vej, - splošno hiranje drevesa, - venenje in rumenenje listov, - ovalne izhodne odprtine premera 6-10 mm po širini in 10-16 mm po dolžini, ki se nahajajo v deblu ali debelejših vejah, - se slabše olistajo, - ob močnejšem vetru se lomijo posamezne veje, - na prerezu debla ali debelejših vej vidimo rove, dolge od 17 cm do 22 cm, - črvina (žagovina), - prisotnost ličink vrste <i>A. bungii</i> različnih razvojnih stopenj.
	Postopek spremljanja s pastmi	Tip in vrsta pasti: križna prestrezna past ameriškega proizvajalca: https://alphascents.com/collections/traps-1/products/panel-trap-black-complete Past se obesi na veje v krošnji zgornje tretjine drevesa s pomočjo teleskopske palice. Višina je odvisna od višine drevesa (približno 1 do 2 m od tal). Menjava vabe in pregled pasti: Feromon ((E)-2-cis-6,7-epoksinonenal) zadostuje za en mesec spremljanja. V tem času izvedemo 2 pregleda. Po štirih tednih (ob drugem pregledu)

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE		zamenjamo feromon in opravimo še dva pregleda. Hrošča spremljamo v času naleta od junija do avgusta.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčenje opravimo z ustreznim orodjem (dleto in kladivo, sekira, žaga, motorna žaga) na način, da skušamo odvzeti del simptomatičnega lesa (deblo, veja), ki bi potencialno vseboval ličinke ali bube. Za potrebe identifikacije najdemo ličinko, bubo ali imago ubijemo z namakanjem v 70 %, ali 96 % etanolu. Vzorke žuželk (tudi iz pasti) pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodicah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Za morfološko identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustreznim mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo. Če glede na znake napada obstaja sum na prisotnost vrste <i>Aromia bungii</i> in ličinke, bube oziroma hrošča ne najdemo, lahko kot vzorec odvezamemo del debla ali veje s simptomi in ga shranimo v tesno zaprto plastično ali bombažno vrečo, tako da izhod organizmov ni mogoč (zagotovimo dvojni ali trojni ovoj). Priporočljivo je, da se vzorce po odvzemu dostavi v laboratorij v roku 24 ur. V tem času ne smejo biti izpostavljeni visoki temperaturi. Vzorce, ki jih ne moremo takoj dostaviti v laboratorij, lahko za dan ali dva shranimo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
	Metoda	Diagnostične metode vključujejo morfološke analize z invazivnim vzorčenjem. V primeru najdbe ličinke, za katero po morfoloških znakih ni mogoče reči, da ne pripada vrsti iz programa preiskave, bo uradni laboratorij po potrebi izvedel molekularno analizo na podlagi DNA vzorca. Pri morfološki in molekularni identifikaciji bo uporabljena sledeča literatura in metode: - MET-ENT-011 (v1) Morfološka identifikacija <i>Aromia bungii</i>, - MET-ENT-006 DNK črtno kodiranje členonožcev, - EPPO Diagnostics Standard PM 7/129 (2) DNA barcoding as an identification tool for a number of regulated pests, EPPO Bulletin (2021) 51 (1), 100–143 - EPPO Diagnostics Standard PM 7/156 (1) <i>Aromia bungii</i>. EPPO Bulletin (2024), 54: 124–136 https://doi.org/10.1111/epp.13008 - Bense, U., 1995. Longhorn Beetles: Illustrated Key to the Cerambycidae of Europe. Verlag Josef Margraf. Weikersheim - Freude, H., Harde, K.W., Lohse, G.A. 1966. Die Käfer Mitteleuropas, Bd. 9: Cerambycidae-Chrysomelidae. Spektrum Akademischer Verlag - https://www.nature.com/articles/s41598-020-63959-9 Russo, E., Nugnes, F., Vicinanza, F., Garonna, A. P., & Bernardo, U. 2020. Biological and molecular characterization of <i>Aromia bungii</i> (Faldemann, 1835) (Coleoptera: Cerambycidae), an emerging pest of stone fruits in Europe. Scientific Reports, 10(1): 7112.
	Laboratorij	Uradni laboratorij za določanje insektov na kmetijskih in okrasnih rastlinah: Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana

		- dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17. <u>Uradni laboratorij za insekte na lesenem pakirnem materialu je:</u> Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov, Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Maarten de Groot, maarten.degroot@gozdis.si, tel: 01 200 78 65, - dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38.
--	--	---

8. <i>Bactericera cockerelli</i> (Sulc.) [PARZCO]					
EU zakonodaja		/			
Načrt izrednih ukrepov		https://www.gov.si/bactericera-cockerelli/			
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/f34753db87754667892511b654c3ee71			
Statistika		NE			
Statistični pristop		/			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	krompirjeva bolšica			
	Status	»Odsoten: ni zabeležb o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2020.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Prednostno se pregledujejo: krompir (<i>Solanum tuberosum</i>), paradižnik (<i>Solanum lycopersicum</i>), paprika (<i>Capsicum annuum</i>) in jajčevci (<i>Solanum melongena</i>). Celoten seznam gostiteljskih rastlin je na voljo na: https://gd.eppo.int/taxon/PARZCO/hosts .			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Uvoz in trgovanje z rastlinami za saditev, vključno s plodovi (npr. paprike, jajčevci, paradižnik in krompir) z območij, kjer je znano, da se pojavljata fitoplazma 'Candidatus Liberibacter solanacearum' in njegov prenašalec <i>Bactericera cockerelli</i> .	Drevesnice, vrtnarije, vrtni centri, tržnice in ostala mesta, kjer se trguje, skladišči ali premešča gostiteljske rastline za saditev iz družine razhudnikovk (<i>Solanaceae</i>), vključno s plodovi.	Območja okoli lokacij tveganja, kjer se gojijo gostiteljske rastline iz družine razhudnikovk (<i>Solanaceae</i>), zlasti krompir (<i>Solanum tuberosum</i>).		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS regija	Gostiteljske rastline na kmetijskih površinah in urbanih območjih (GERK, koordinata)	Drevesnice, vrtnarije, vrtni centri, tržnice in ostala mesta, kjer se trguje, skladišči ali premešča rastline za saditev iz družine razhudnikovk (<i>Solanaceae</i>)	Past
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Pasti			
	Lokacija	Njiva (krompir), zavarovani prostori (ZAP) (paprika in jajčevci)			
	Čas	Maj-september			

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Postopek spremljanja s pastmi	Tip pasti: pasti (rumene lepljive plošče) Pasti postavimo v nasad gostiteljskih rastlin. Pasti pritrdimo na nosilec v višini tik nad gostiteljsko rastlino. Na vsako lokacijo postavimo 2 rumeni lepljivi pasti na primerni razdalji, tako da čim bolj enakomerno pokrijem površino pregleda. Pregled in menjavo RLP izvajamo vsakih 14 dni.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V programu preiskave <i>B. cockerelli</i> vzorec predstavlja 2 RLP, ki ju vsako posebej vložimo v prozorno plastično mapo ali ovijemo v prozorno plastično folijo ter označimo z eno etiketo o odvzemu vzorca. VZORCE SE POŠLJE V LABORATORIJ GLEDE NA NAVODILO v Prilogi 5.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Pri določanju vrste <i>B. cockerelli</i> se uporablja izvirni opis vrste in priznane ključne za določanje bolšic: - Yen, A. L., Burckhardt D. 2012. Diagnostic protocol for the detection of the tomato potato psyllid, <i>Bactericera cockerelli</i> (Šulc).- Department of Agriculture, Australian Government, Australia. (https://www.plantbiosecuritydiagnostics.net.au/app/uploads/2018/11/NDP-20-Tomato-potato-psyllid-Bactericera-cockerelli-V1.2.pdf) - Šulc, K. 1909. <i>Trioza cockerelli</i> n.sp, novinka ze Severní Ameriky, mající i hospodářský význam [<i>Trioza cockerelli</i> n.sp., a novelty from North America, being also of economic importance].- Acta Societatis Entomologicae Bohemiae, 6(4): 102-108. - https://www.ponteproject.eu/factsheets-calsol/simple-key-potential-vectors-calsol/ .
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

9. <i>Bactrocera dorsalis</i> (Hendel) [DACUDO], <i>Bactrocera zonata</i> (Saunders) [DACUZO] in <i>Bactrocera latifrons</i> (Hendel) [DACULA]					
EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/311 z dne 14. februarja 2025 o ukrepih za izkoreninjenje ter preprečevanje naselitve in širjenja sadnih muh vrst <i>Bactrocera dorsalis</i> (Hendel), <i>Bactrocera latifrons</i> (Hendel) in <i>Bactrocera zonata</i> (Saunders) na ozemlju Unije (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX:32025R0311)				
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/bactrocera-dorsalis/#e261769				
Informativna karta/EPPO	https://storymaps.arcgis.com/stories/1614b074aa274659914f946a939e5088 https://storymaps.arcgis.com/stories/67d2193610e247c3bd38bb3d05bed70b EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/DACULA				
Statistični parametri	CL=70 %, DP=2 %, učinkovitost vzorčenja=70%, diagnostična učinkovitost=99%, učinkovitost metode=69,3%				
Statistični pristop	Organizacija	Lokacija	Tveganje	Število pregledov	Število vzorcev
	KGZS GO	kmetijsko	visoko	24	24
	KGZS GO	kmetijsko	osnovno	8	8
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Orientalska plodova muha, gvajavina plodova muha in malezijska plodova muha			
	Status	Status v Sloveniji »Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2016.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	V letu 2026 se preiskava usmeri predvsem na: <i>Prunus</i> , <i>Malus</i> , <i>Pyrus</i> , <i>Punica granatum</i> , <i>Cucurbitaceae</i> , <i>Ficus</i> Za Slovenijo so pomembne naslednje gostiteljske rastline navedene v Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/311:			
		Gostiteljska rastlina	Bactrocera dorsalis	Bactrocera latifons	Bactrocera zonata
		Abelmoschus spp. (npr. okra)	x		
		paprika (Capsicum annum)	x	x	
		feferoni (Capsicum frutescens)	x	x	
		lubenica (Citrullus lanatus)	x	x	x
		melona (Cucumis melo)	x	x	
		navadna kumara (Cucumis sativus)	x	x	
		buče (Cucurbita spp.)	x	x	x
		kutina (Cydonia oblonga)	x		x
		kaki (Diospyros kaki)			x

		panešplja (<i>Eriobotrya</i> spp.)	x		
		japonska panešplja (<i>Eriobotrya japonica</i>)			x
		<i>Ficus</i> spp. (npr. figa)	x		x
		črni oreh (<i>Juglans nigra</i>)	x		
		navadni oreh (<i>Juglans regia</i>)	x		
		jablana (<i>Malus domestica</i>)	x		x
		divja jablana (<i>Malus sylvestris</i>)	x		x
		bela murva (<i>Morus alba</i>)	x		
		črna murva (<i>Morus nigra</i>)	x		
		perujsko volčje jabolko (<i>Physalis peruviana</i>)	x	x	
		marelica (<i>Prunus armeniaca</i>)	x		x
		češnja (<i>Prunus avium</i>)	x		
		sliva (<i>Prunus domestica</i>)	x		x
		breskev (<i>Prunus persica</i>)	x		x
		granatno jabolko (<i>Punica granatum</i>)	x	x	x
		hruška (<i>Pyrus communis</i>)	x		x
		naši (<i>Pyrus pyrifolia</i>)	x		x
		bezeg (<i>Sambucus</i> spp.)	x		
		paradižnik (<i>Solanum lycopersicum</i>)	x	x	
		jajčevce (<i>Solanum melongena</i>)	x	x	
		grenkoslad (<i>Solanum nigrum</i>)	x	x	
vinska trta (<i>Vitis vinifera</i> (including hybrids))	x				
žizola (<i>Ziziphus jujuba</i>)		x			
OPREDELITEV TVEGANJA					
Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija		Tvegano območje	
Uvoz, trgovanje, skladiščenje, pridelava in premiki napadenih plodov iz držav, kjer so navzoče vrste <i>Bactrocera dorsalis</i> , <i>B. zonata</i> ali <i>B. latifrons</i> ter kompostiranje napadenih plodov gostiteljskih rastlin.		Uvozna mesta: na letališčih in v pristaniščih ter v njihovi okolici, v prostorih za dražbe in pri trgovcih na drobno, kjer se trguje z zadevnimi plodovi, ter v njihovi okolici, na območjih, kjer se zadevni plodovi pakirajo, predelujejo ali odpošiljajo, na območjih, kjer se zadevni plodovi pridelujejo		Območja okoli tveganih lokacij, kjer uspevajo gostiteljske rastline	
		Tržnice s sadjem, gospodinjstva, centri za zbiranje odpadkov.		Območja okoli tveganih lokacij, kjer uspevajo gostiteljske rastline	
NIVOJI PREISKAVE					

	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS regija	Gostiteljske rastline na kmetijskih površinah in urbanih območjih (GERK, koordinata)	Sadovnjaki v okolici tveganih lokacij	Past
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Pasti			
	Lokacija	Sadovnjak, njiva, vrt, javno zasajene površine			
	Čas	Julij-oktober			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Postopek spremljanja s pastmi	Tip in vrsta pasti: prehranska past (Tephritrap),s privabilom BioLure Unipak; delta past z atraktantom metil-eugenol.			
		Postavitev pasti: Past postavimo v zasenčeno krošnjo gostiteljske rastline, na višino najmanj 1,5 m nad tlemi. Pregled pasti se izvaja vsakih 14 dni. Lepljivo podlogo menjujemo po potrebi oz. kadar se nanjo ulovi veliko število neciljnih žuželk. Atraktante zamenjamo vsakih 30 dni. Pri postavitvi se sledi standardu ISPM 26.			
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V primeru prisotnosti sumljivih plodovih muh na pasteh, je potrebno odvzeti vzorec. Lepljivo ploščo odstranimo iz delta pasti in vstavimo v prozorno plastično L-mapo (gladko). Žuželke, ki se ulovijo v prehransko past previdno prestavimo v polivinilasto vrečko ali plastično posodo. VZORCE SE POŠLJE V LABORATORIJ GLEDE NA NAVODILO v Prilogi 5.			
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Za določanje vrst <i>B. dorsalis</i> in <i>B. latifrons</i> še ne obstajajo EPPO diagnostični protokoli. Pri morfološki identifikaciji se uporablja sledeče priznane ključne za določevanje tropskih sadnih muh ter sledeče metode (morfološka in molekularna): - Billah M., Mansell M. W., De Meyer M., Goergen G. 2006. Fruit fly taxonomy and identification, pp 1–90. In Ekesi S., Billah M. K. (eds.), A field guide to the management of economically important tephritid fruit flies in Africa. ICIPE Science Press, Nairobi, Kenya. - White, I. M., and M. M. Elson-Harris. 1994. Fruit flies of economic significance: their identification and bionomics. CAB International, Wallingford, United Kingdom. - IPPC 2019. ISPM 27 Diagnostic protocols for regulated pests DP 29: <i>Bactrocera dorsalis</i>. Secretariat of the International Plant Protection Convention (IPPC): 34 str. - Taddei, A., Reisenzein, H., Mouttet, R., Lethmayer, C., Egartner, A., Gottsberger, R. A., ... & Reynaud, P. 2023. Morphological and Molecular Identification Protocols for <i>Bactrocera dorsalis</i>: A Joint Validation Study. PhytoFrontier, PHYTOFR-03. https://doi.org/10.1094/PHYTOFR-03-22-0031-FI - https://www.fao.org/3/cb4701en/cb4701en.pdf - Q-Tephrikey: an interactive matrix key for the identification of quarantine tephritid fly pests in Europe. - MET-ENT-010 (v1) Morfološka identifikacija <i>Bactrocera dorsalis</i>, - MET-ENT-006 DNK črtno kodiranje členonožcev			

		Vrsto <i>B. zonata</i> določamo na podlagi EPPO diagnostičnega protokola 7/114 (1) in sledeče morfološke in molekularne metode. - EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization), 2023. Diagnostics Standard PM 7/114 (2) <i>Bactrocera zonata</i>. EPPO Bulletin (2023) 53: 493-504 - Q-Tephrikey: an interactive matrix key for the identification of quarantine tephritid fly pests in Europe, - MET-ENT-009 (v1) Morfološka identifikacija <i>Bactrocera zonata</i>, MET-ENT-006 DNK črtno kodiranje členonožcev.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

10. *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Bühner) Nickle et al. [BURSXY]

EU zakonodaja	Izvedbeni sklep Komisije z dne 26. septembra 2012 o nujnih ukrepih za preprečevanje širjenja v Uniji borove ogorčice <i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (Steiner et Buhner) Nickle et al . (notificirano pod dokumentarno številko C(2012) 6543) (2012/535/EU) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:02012D0535-20170310)			
Načrt izrednih ukrepov	https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.gov.si%2Fassets%2Forgani-v-sestavi%2FUVHVVR%2FZdravje-rastlin%2FSkodljivi-organizmi-rastlin%2FBorova-ogorcica%2Fborova_nacrt_ukrepov_SPLET.docx&wdOrigin=BROWSELINK			
Informativna karta	https://efsa.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=4a10774369904c8c9c0c9d7b41ed1f5f			
Statistika	NE			
Statistični pristop				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	borova ogorčica		
	Status	Status v Sloveniji »Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2003.		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Preiskava se opravlja na občutljivih rastlinah (predvsem rod <i>Pinus</i>) ter občutljivem lesu in lubju ter prenašalcih, da se ugotovi, ali obstajajo dokazi o navzočnosti borove ogorčice na njihovem ozemlju na območjih, za katera prej ni bilo znano, ali je borova ogorčica na njih navzoča. „občutljive rastline“ so rastline (razen plodov in semen) rodov borovci (<i>Pinus</i> L.), cedra (<i>Cedrus</i> Trew), čuga (<i>Tsuga</i> Carr.), duglazija (<i>Pseudotsuga</i> Carr.), jelka (<i>Abies</i> Mill.), macesen (<i>Larix</i> Mill.), smreka (<i>Picea</i> A. Dietr.). „občutljiv les“ pomeni les iglavcev (<i>Coniferales</i>), ki spada v eno od naslednjih točk: - les v smislu člena 2(2) Uredbe (EU) 2016/2031 - - les, ki ni ohranil svoje okrogle površine - les v obliki čebeljih panjev in hišic za ptičja gnezda. Občutljiv les ne pomeni žaganega lesa in hlodov <i>Taxus</i> L. in <i>Thuja</i> L. ter lesa, ki je bil obdelan tako, da je bilo odpravljeno tveganje pojava borove ogorčice. „občutljivo lubje“ pomeni lubje iglavcev (<i>Coniferales</i>);		
		OPREDELITEV TVEGANJA		
		Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija
Uvoz specifičnega blaga iz Belorusije, Kitajske in Indije, navedenega v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2024/288		Luka Koper in letališče Brnik		Visoka
		Mesta, kjer se skladišči LPM (zlasti tistega, ki se		

		ga uporablja za podpiranje težkih predmetov, navedenih v Izvedbeni uredbi Komisije 2024/288), npr. skladiščni centri.	Tvegane lokacije in okolica tveganih lokacij z gostiteljskimi rastlinami v polmeru 4,5 km od izhodiščne točke	
	Les iglavcev, uvožen iz tretjih držav (Kanada, Kitajska, Japonska, Republika Koreja, Mehika, Tajvan in Združene države Amerike, kjer se pojavlja PWN (Steiner et Bühner) Nickle et al.)	lesnopredelovalna podjetja (npr. žage, proizvajalci okroglega lesa in drvarnice), ki predelujejo uvoženi les iz držav, za katere je znano, da se PWN pojavlja (Kanada, Kitajska, Japonska, Republika Koreja, Mehika, Tajvan in Združene države Amerike).		Visoka
		Luka Koper in letališče Brnik		
	Rastline za saditev, odrezane veje gostiteljskih vrst z območij, na katerih se pojavlja borova ogorčica)	Drevesnice (okrasne in gozdne) gostiteljskih vrst (vključno z bonsaji)		Osnovni nivo
	Prisotnost gostiteljskih rastlin	Območja gozdov z občutljivimi rastlinami v slabih razmerah, kar pomeni že odmrle rastline, rastline v slabem zdravstvenem stanju in rastline, ki jih je prizadel gozdni požar ali neurje.		Osnovni nivo
		Gozdovi iglavcev in javna območja zunaj območij z visoko stopnjo tveganja		Osnovni nivo
	Prisotnost žuželčnih prenašalcev (<i>Monochamus</i> spp.) v bližini lokacij z visokim tveganjem (hrošči <i>Monochamus</i>)	Območja borovega gozda z občutljivimi rastlinami v slabih razmerah, kar pomeni že odmrle rastline, rastline v slabem zdravstvenem stanju in rastline, ki jih je prizadel gozdni požar ali neurje.		Visoka
	Prisotnost prenašalca (<i>Monochamus</i> spp.)	Gozdovi iglavcev znotraj in zunaj območij tveganja 1-2 leti stara sečišča (usmerjanje, npr. na ostanke sečnje, polomljene ali odrezane		Visoka

			štore, šture (stoječa mrtva drevesa za namene biotske raznovrstnosti);	
NIVOJI PREISKAVE				
Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS regija	Enotno homogeno območje z vsaj enim drevesom (gozdni odsek, GPS koordinata, ...)*	Tvegane lokacije in območja v okolici tveganih lokacij z gostiteljskimi rastlinami v polmeru 4,5 km od izhodiščne točke	Površina 1ha, kjer je vsaj ena gostiteljski rastlina*
Slovenija	NUTS regija	Enotno homogeno območje z vsaj enim drevesom (gozdni odsek, GPS koordinata, ...)	Tvegane lokacije in območja v okolici tveganih lokacij z gostiteljskimi rastlinami v polmeru 4,5 km od izhodiščne točke	Past
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi Pasti		
	Lokacija	Gozd, javna površina		
	Čas	Marec-oktober Junij-julij		
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Po vsej državi je bilo na podlagi analiz do sedaj ugotovljenih skupno 96 visoko tveganih lokacij, kjer bi lahko prišlo do vnosa borove ogorčice. Visoko tvegano območje se opredeli v polmeru 4,5 km okoli tvegane lokacije. Pregledi se opravljajo znotraj in zunaj tveganih območij. Lokacije pregleda se določijo naključno glede na tveganje. Vizualni pregledi/vzorčenje bo osredotočeno na občutljive rastline, propadajoče ali že odmrle ali so v slabem zdravstvenem stanju, kažejo znake napada s hrošči iz rodu <i>Monochamus</i> ali borovo ogorčico. Na vsakem visoko tveganim območju se lahko opravi en ali več vizualnih pregledov na površini 1ha. Podatki o vizualnem pregledu, vključno z vrsto pregledanih dreves, bodo zabeleženi v UVH-apl. Pri pregledu smo pozorni na znamenja napada borove ogorčice, tj. venenje in rumenenje iglic, ki se lahko najprej pojavi le na eni veji, kasneje pa se znamenja kažejo na celim drevesu. V tej fazi na drevesih iglice intenzivno rumenijo. 30-40 dni po začetnem napadu lahko drevo propade, v lesu tj. deblu, vejah in koreninah se ogorčice intenzivno namnožijo. Rjave iglice ostanejo na drevesu do naslednjega leta. Vrste rodu <i>Monochamus</i> so sekundarni škodljivci (napadajo stoječa debela oslavljenih gostiteljev ter sveže posekana debela) in tehnični - terciarni škodljivci (napadajo pred časom podrti in posušeni les). Samice odlagajo jajčeca v stožčaste izvrtine, ki jih zaradi majhnosti težko opazimo. Larve se začno prehranjevati pod skorjo, kjer opazimo, če odstranimo skorjo, široke hodnike s črvino. Prehranjevanje larv se konča v lesu, kjer vidimo ravne sisteme, ovalne v prerezu. Na koncu ravnih sistemov so bubilnice – kamrice, zadelane s črvino. Tam so bube, ki so		

		značilne za kozličke. Na površini debel se po končanem razvoju osebkov pojavijo okrogle izletne odprtine.
	Postopek spremljanja s pastmi	Tip in vrsta pasti: Crosstrap (Econex, Španija) in feromonska vaba Galloprotect Pack. Postavitev pasti: Predvidene točke za postavitve pasti: - okolica Luke Koper in letališča Brnik (4 lokacije), - druga visoko tvegana območja oz. bližnja okolica le teh (13 lokacij), - požarišče (Kras) (1 lokacija) Opis postopka postavitve, menjave in pregleda pasti: - <u>Postavitev vabe:</u> Vsaka past se postavi na svoji lokaciji. Obesi se na veje spodnjega dela krošnje ustreznega drevesa v izbranem gozdnem sestoju. Vsaka past se postavi za obdobje 8 tednov. - <u>Menjava vabe:</u> Uporabljamo. V celotnem obdobju bomo porabili dve vabi (menjava vabe po 4 tednih), past ostane ista - <u>Pregled pasti:</u> Pregledamo samo ulov v pasti, okolice ne pregledujemo - <u>Vzorčenje vabe:</u> Vzorec (ulovljene žive hrošče) odvajamo ob vsakem obisku pasti (tedensko).
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčenje rastlin Vzorke odvajamo s pomočjo motornih ali ročnih žag, sekir, vrtalnikov. Posamezen vzorec sestavimo iz podvzorcev odvzetih na do 5 drevesih z znamenji sušenja (venenja) ali ostankov posušenih dreves. Če imamo možnost, vzorčimo tudi na predelih debela ali debelejših vejah višje v krošnji (na primer pri drevesih, ki so že posekana ali na tleh zaradi drugih dejavnikov). Pazimo, da se vzorčena mesta, na primer ob uporabi vrtalnikov, preveč ne segrevajo. Odpadke, ki v teku vzorčenja nastajajo (žaganje, oblanci, sekanci, itn.) zberemo in jih tudi pošljemo v analizo. Vzorec lahko sestavimo tudi iz večjih kosov lesa, ki jih vzamemo iz do 5-ih dreves. Prav tako lahko sestavimo vzorec iz lesa, ki je nastal pri žaganju dreves ali ostankov (žaganja, oblancev, sekancev). Iz posameznega drevesa vzorčimo vsaj 60 g lesa, tako lahko predstavlja sestavljen vzorec od 60 – 300g. Odvzete vzorce shranimo v plastične vrečke, ustrezno označimo in pošljemo v uradni nematološki laboratorij. Če nimamo možnosti, da vzorce pošljemo v laboratorij takoj, jih lahko v plastični vrečki za 24–48 ur shranimo v temnem prostoru na sobni temperaturi. Vzorčenje LPM Pri vzorčenju se osredotočimo na predele, kjer ugotovimo navzočnost poškodb (rovov) zaradi hroščkov rodu <i>Monochamus</i> ali navzočnost pomodrelih ali posivelih mest, ki nastanejo kot posledica navzočnosti gliv (npr. <i>Ceratocystis</i> spp.). Pozorni smo na navzočnost ostankov lubja. Kjer takih mest ni, vzorčimo naključno. Odvajamo lahko večje kose

		lesa (na nekaj mestih) in jih pošljemo v laboratorij, kjer se jih ustrezno obdela (razkosamo in postavimo na inkubacijo). Vzorčimo lahko tudi s pomočjo orodij, kot je opisano zgoraj. Vzorci iz pasti Na osemnajstih različnih lokacijah se postavi križne barierne pasti za suhi ulov. Ker analize na navzočnost borove ogorčice zahtevajo lovljenje živih hroščev, je potrebno uporabljati prilagojene pasti in pasti prazniti tedensko v obdobju največjega naleta hroščev, med junijem in julijem. Žive hrošče se shrani v plastične lončke. V pokrovčke lončkov se naredi majhne luknjice, da se hrošči ne zadušijo. Med transportom poskrbimo, da hrošči niso izpostavljeni previsokim temperaturam. Zaželeno je, da so hrošči v čimkrajšem času pripeljeni v laboratorij. Ujete hrošče se v laboratoriju za varstvo gozdov GIS morfološko determinira, 40 živih hroščev iz rodu <i>Monochamus</i> pa takoj po determinaciji dostavi na Kmetijski inštitut Slovenije za nadaljnja testiranja. Za analizo na ogorčice, hrošče shranimo posamezno v zaprte plastične posodice (npr. 50 ml centrifugirke) in jih dostavimo v laboratorij.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Morfološka determinacija hroščev iz rodu <i>Monochamus</i> bo opravljena s pomočjo različnih determinacijskih ključev ob upoštevanju LVG POS 002: - FREUDE, H., HARDE, K. W., LOHSE, G. A., 1966. Die Käfer Mitteleuropas. Band 9: Cerambycidae, Chrysomelidae:299 p. - SAMA, G., 2002. Atlas of the Cerambycidae of Europe and the Mediterranean Area. Volume 1. Nakladatelství Kabourek:173 p. - CHEREPANOV, A. I., 1990. Cerambycidae of Northern Asia. Volume 3: Lamiinae. New Delhi, Amerind Pub. Co.: 328 p. - LINSLEY, E. G., CHEMSAK, J. A., 1984. Cerambycidae of North America. Part VII, No. 1: Taxonomy and Classification of the Subfamily Lamiinae, Tribes Parmenini through Acanthoderini. Berkeley, Los Angeles, London: University of California press: 258 p. - BENSE, U., 1995. Longhorn beetles, Illustrated key to Cerambycidae and Vesperridae of Europe. Margraf Verlag, Germany, 513 p. Borovo ogorčico določamo s pomočjo morfološke in molekularne metode, ki temeljita na EPPO standardu »EPPO Diagnostic protocol for regulated pests <i>Bursaphelenchus xylophilus</i> PM 7/4 (4)«. Detekcijo borovih ogorčic izvedemo z metodo <i>MET-NEM-036 Detekcija borove ogorčice Bursaphelenchus xylophilus</i>. Ta metoda temelji na EPPO standardu PM 7/4(4) <i>Bursaphelenchus xylophilus</i>, EPPO standau PM 7/119 (1) Nematode extraction, ter publikaciji Urek G., Hržič A. 1998. Ogorčice – nevidni zajedavci rastlin : fitonematologija. Ljubljana: samozal. G. Urek, 1998. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-036</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost <i>B. xylophilus</i> – se dodatne analize ne izvedejo. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-036</i> - vzorec je sumljiv (SUM) na prisotnost <i>B. xylophilus</i> - se vzorec analizira z dodatno metodo <i>MET-NEM-037 Morfološka identifikacija ogorčic Bursaphelenchus xylophilus</i>. Metoda <i>MET-NEM-037</i> temelji na EPPO standardu PM 7/4(4) <i>Bursaphelenchus xylophilus</i>. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-037</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost <i>B. xylophilus</i> – se dodatne analize ne izvedejo. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-037</i> - vzorec je sumljiv (SUM) na prisotnost <i>B. xylophilus</i> - se vzorec analizira z dodatno metodo <i>MET-NEM-032 Molekularna identifikacija borovih ogorčic s qPCR</i>. Za pripravo vzorca se uporabi metoda <i>MET-NEM-034 Izolacija DNA s kompletom</i>

		<i>ClearDetections</i>. Metoda <i>MET-NEM-032</i> temelji na EPPO standardu M 7/4(4) <i>Bursaphelenchus xylophilus</i>.
	Laboratorij	<u>Uradni laboratorij za insekte in pršice na gozdnem drevju in drugih lesnatih rastlinah ter lesenem pakirnem materialu je:</u> Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov, Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Tine Hauptman, elektronska pošta: tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38, - dr. Barbara Piškur, elektronska pošta: barbara.piskur@gozdis.si, tel: 01 200 78 47. <u>Uradni laboratorij za določanje nematod:</u> Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Saša Širca, tel.: 01/2805 176, e-pošta: sasa.sirca@kis.si, - dr. Barbara Gerič Stare, tel.: 01/2805 276, e-pošta: barbara.geric@kis.si, - dr. Melita Theuerschuh, tel.: 01/2805 253, e-pošta: melita.theuerschuh@kis.si.

11. <i>Conotrachelus nenuphar</i> (Herbst) [CONHNE]					
EU zakonodaja		/			
Načrt izrednih ukrepov		https://www.gov.si/conotrachelus-nenuphar/			
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/981ab4787f7846b5aa1d3d1b411c9ec2			
Statistika		NE			
Statistični pristop		/			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	severnoameriški slivov zavijač			
	Status	Status v Sloveniji je »Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2020.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Primarne gostiteljske rastline so: marelica (<i>Prunus armeniaca</i>), češnja (<i>Prunus avium</i>), višnja (<i>Prunus cerasus</i>), sliva (<i>Prunus domestica</i>), breskev (<i>Prunus persica</i>), japonska marelica (<i>Prunus mume</i>), japonska sliva (<i>Prunus salicina</i>), rumena maslenica (<i>Hemerocallis lilioasphodelus</i>) jablana (<i>Malus domestica</i>), hruška (<i>Pyrus cummunis</i>), ameriške borovnice (<i>Vaccinium corymbosum</i>), kosmulja (<i>Ribes uva-crispa</i>), dren (<i>Crataegus spp</i>), kutina (<i>Cydonia oblonga</i>), kaki (<i>Diospyrus kaki</i>), jagoda (<i>Fragaria ananassa</i>) in drugi koščičarji (<i>Prunus spp</i>).			
		Seznam vseh gostiteljskih rastlin je dostopen v podatkovni bazi https://gd.eppo.int/taxon/CONHNE/hosts			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Uvoz plodov iz tretjih držav, zlasti z območjih, kjer je <i>Conotrachelus nenuphar</i> navzoč (vzhodni del Severne Amerike).		Vstopna mesta (Letališče J. Pučnika in Luka Koper) ter lokacije, kjer se take pošiljke skladišči, prepakira in predeluje (pakirnice, sortirnice in skladišča).	Območja v okolici tveganih lokacij, kjer rastejo gostiteljske rastline.	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:		Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS regija	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah (GERK, parcelna številka, koordinata)	Sadovnjak, javna površina v okolici tveganih lokacij (npr. lokacij kjer so shranjene rastline)	Rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
Lokacija		Sadovnjaki, vrtovi			
Čas		Od aprila (pojav prvih plodičev večjih od 5 do 6 mm) in najkasneje do konca obdobja pobiranja plodov (oktober)			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	- Kot zgodnje znake napada opazimo poškodbe na lističih in cvetnih brstih, lahko pa tudi odrasle hrošče pod drevesi in na vejah dreves,			

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE		- poškodbe na plodičih in plodovih zaradi prehranjevanja hroščev se kažejo v obliki majhnih luknjic (premera od 2 do 3 mm) , - značilne zareze (ob odlaganju jajčec na plodovih), ki se zarastejo v obliki krast polkrožnih oblik, - razvijajoča ličinka povzroči predčasno odpadanje plodov (razen pri češnjah, kjer se lahko ličinka razvije do konca v zrelem plodu na drevesu; ko ličinka zapusti plod, je na njem vidna majhna luknjica), - pred odpadanjem cvetnih lističev se hrošči posamično ali v skupinah zberejo pod drevesi v bližini mest, kjer so prezimili. Poškodbe na drevesu so bolj vidne v zgornjem delu krošnje, ter na drevesih, kjer imajo hrošči v bližini možnost prezimitve. Na zgodnjih sortah z močnejšo vegetativno rastjo se hrošči v krošnji pojavijo že pred nastavkom plodov.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Rastline in plodove natančno pregledamo za morebitno navzočnost ličink ali hroščev. Vzorce žuželk pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodicah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Za identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustrezni mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo. Če glede na simptome obstaja sum na prisotnost vrste <i>Conotrachelus nenuphar</i> in ličinke, bube oziroma hrošča ne najdemo, lahko kot vzorec odvzamemo simptomatične plodove, ki jih shranimo v plastične ali bombažne vreče tako, da izhod organizmov ni mogoč. Vzorce predhodno ohladimo na temperaturo 4-8 °C in jih v ustrezni izolacijski embalaži (thermo box) pošljemo v uradni laboratorij
	Metoda	Diagnostične metode vključujejo morfološke analize z uporabo stereomikroskopa. Za določanje vrste <i>Conotrachelus nenuphar</i> še ne obstaja EPPO diagnostični protokol. Pri morfološki in molekularni identifikaciji bomo uporabili naslednjo literaturo in metode: - ICCP. 2018. ISPM 27 Diagnostic protocols for regulated pests DP 28: <i>Conotrachelus nenuphar</i> - Comité de Sanidad Vegetal de su estado o directamente a Emergencia fitosanitaria del Programa de Vigilancia Epidemiológica Fitosanitaria (PVEF). 2019. Guía de síntomas y daños del picudo de la cereza (<i>Conotrachelus nenuphar</i>) - Lienk S. E. 1980. Plum curculio. NYS IPM Type: Fruits IPM Fact Sheet. New York State IPM Program - MET-ENT-003 Identifikacija karantenskih škodljivih žuželk iz posebnih nadzorov, - MET-ENT-006 DNK črtno kodiranje členonožcev.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - dr. Jaka Razinger, e-mail: jaka.razinger@kis.si, tel: 01 280 51 97, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

12. *Dendrolimus sibiricus* Tschetverikov [DENDSI]

EU zakonodaja	/			
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/sibirska-svilena-kokljica/			
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/a64ba818489942d6abe24a69e636014e			
Statistika	NE			
Statistični pristop	/			
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	sibirska svilena kokljica		
	Status	»Odsoten: ni zabeleži o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2016		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Predmet pregleda so gostiteljske rastline (pregledamo lahko tudi tla v neposredni bližini gostiteljskih rastlin). Gostiteljske rastline za <i>D. sibiricus</i> so vrste iz družine borovk (<i>Pinaceae</i>): - jelka (<i>Abies</i> spp.), - macesen (<i>Larix</i> spp.), - bor (<i>Pinus</i> spp.), - smreka (<i>Picea</i> spp.), - čuga (<i>Tsuga</i> spp.), - duglazija (<i>Pseudotsuga menziesii</i>), - cedra (<i>Cedrus</i> spp.).		
		Seznam vseh gostiteljskih rastlin je na: https://gd.eppo.int/taxon/DENDSI/hosts		
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Uvoz in skladiščenje neobdelanega lesa ali lubja iglavcev (<i>Abies</i> spp., <i>Larix</i> spp., <i>Picea</i> spp., <i>Pinus</i> spp., <i>Tsuga</i> spp., <i>Pseudotsuga menziesii</i>) s poreklom iz Azije, kjer je navzoča sibirska svilena kokljica.	Nakladalne postaje, skladišča in podjetja za predelavo lesa, neobdelanega lesa ali lubja iglavcev s poreklom iz Azije, kjer je navzoča sibirska svilena kokljica.	Gozdni sestoji iglavcev, parki in vrtovi v neposredni okolici mest, kjer se uvažajo, skladiščijo, prevažajo, predelujejo in uporabljajo hlodovina, neolupljen les in izdelki iz lesa iglavcev s poreklom iz Azije z gostiteljskimi rastlinami <i>Abies</i> spp., <i>Larix</i> spp., <i>Picea</i> spp., <i>Pinus</i> spp., <i>Tsuga</i> spp., <i>Pseudotsuga menziesii</i> v premeru 10 km okoli lokacij tveganja ter posamezno gozdno drevje (iglavci) in skupine gozdnega drevja (iglavci) izven naselij.	
	NIVOJI PREISKAVE			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda

	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah (gozdni odsek, parcelna številka, koordinata)	Drevesa gostiteljskih rastlin v bližini tveganih lokacij (npr: obratov za obdelavo lesa)	Drevesa gostiteljskih rastlin
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi Pasti			
	Lokacija	Gozd Gozd, javno zasajena površina			
	Čas	Od aprila do septembra Od junija do julija			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Vizualni pregled vključuje prehod skozi izbrano območje s prisotnimi gostiteljskimi rastlinami in iskanje prisotnosti simptomov in znakov, ki omogočajo sum na prisotnost <i>D. sibiricus</i>. Pri izvajanju pregledov smo pozorni na naslednje znake napada: - skozi celo leto: sprememba barve krošnje (bledenje, sivenje, rjavenje), defoliacija iglavcev - spomladi: gosenice, ki se po deblu selijo iz prezimovališč v tleh v krošnjo; pozno spomladi kokoni z bubami v krošnji - junij–julij: metulji v krošnji in na skorji debela in vej; skupki jajčec na iglicah - poleti: gosenice, ki v krošnji objedajo iglice, na tleh ob napadenih drevesih so lahko prisotne obgrizene iglice - jeseni: gosenice, ki se po deblu umikajo iz krošnje v prezimovališča v tleh - pozimi: gosenice, ki prezimujejo v tleh. V zgodnji fazi napada je prisotnost vrste <i>D. sibiricus</i> težko prepoznati. Pri iskanju znamenj napada v krošnji dreves si pomagamo z daljnogledom. Preglednica: Ugotavljanje navzočnosti različnih razvojnih stadijev vrste <i>D. sibiricus</i>.			
		Razvojni stadij	Kdaj	Kje	Izvedba
		Jajčeca	Sredina junija do konca julija	V skupkih od 3 do 100 jajčec na iglicah in poganjkih gostiteljskih rastlin v spodnjem delu krošnje	Vizualni pregledi
		Gosenice (hranjenje, diapavza)	Konec aprila do sredine septembra	Poganjki v celi krošnja	Vizualni pregledi. Pregledovanje krošnje (vrhovi – daljnogled), vzorčenje (škarje/žaga za veje na

					teleskopski palici)
	Gosenice (premiki)	Zgodaj spomladi (konec aprila) in pozno jeseni (sredi septembra)	Skorja/lubje na deblu pri premikih iz tal (opada) v krošnjo (spomladi) ali v tla (jeseni)		Lepljivi trakovi oziroma lepljive plošče (nivo oči) na deblih glavnih gostiteljskih rastlin
	Gosenice (prezimovanje)	Konec septembra do sredine aprila	Opad ob gostiteljskem drevesu		Vzorčenje opada na razdalji do 1 m od debla drevesa. Metoda ni primerna, ko je gostota populacije nizka.
	Bube (v kokonih)	Junij	Večinoma na spodnji strani vej v krošnji		Vizualni pregledi. Pregledovanje krošnje (vsi deli), vzorčenje (škarje/žaga za veje)
	Odrasli	Od junija do julija	Na gostitelju ali v njegovi neposredni bližini, na višini 1,5–2 m od tal. Pasti morajo biti med seboj oddaljene vsaj 100 m.		Feromonske pasti – niso vrstno specifične, vendar so učinkovite
	Postopek spremljanja s pastmi	Vrsta in tip pasti: feromonska vaba, WitaTrap Funnel Trap (Witasek) z vrstno specifičnim feromonom, proizvajalca Econex. Uporablja se pasti in vabe, ki se v tujini uporabljajo za spremljanje <i>D. sibiricus</i> in drugih sorodnih vrst metuljev (npr. <i>Lymantria dispar</i>). Postavitev pasti: Past s feromonom obesimo v neposredno bližino gostiteljskega drevesa na višino 1,5–2 m od tal. Pasti pregledujemo/obiskujemo v 14-dnevnih intervalih. Ob vsakem pregledu/obisku pasti odvezamo vzorec, t.j. organizme, ki so se ujeli v past. Menjava vabe: Vabo enkrat zamenjamo, in sicer po 6 tednih spremljanja. Past ostane ista. Vzorčenje pasti: Ob obisku pasti odvezamo osebke, ki so se ulovili v/na past. Celotno vsebino iz zbirne posode pasti izpraznimo (prelijemo/pretresemo) v plastične lončke. Vsako past vzorčimo 5-krat in tako pridobimo 30 vzorcev s pasti (6 pasti x 5 vzorčenj). Vsako past obiščemo šestkrat (1x postavitev pasti, 5x odvzem vzorca). Morebitne še žive osebke usmrtime z etanolom ali etil acetatom.			
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V primeru, da ob vizualnem pregledu najdemo osebke žuželk, za katere obstaja sum, da pripadajo vrsti <i>D. sibiricus</i> , jih odvezamo kot vzorec. Osebke previdno prenesemo v plastične lončke, kjer jih bomo usmrtili z etanolom ali etil acetatom. V primeru gosenic osebke			

		prijemamo s plastičnimi rokavicami in pazimo, da se z rokami ne dotikamo obraza. Če odvzamemo žive osebkke skupaj z rastlinskim materialom ali zemljo, vse skupaj shranimo v močne plastične vreče, ki jih zapremo tako, da izhod organizmov ni mogoč (npr. dvojna plastična vreča). Vzorci praviloma v roku 24 ur dostavimo v uradni laboratorij V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni direktnemu soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične preiskave se izvajajo izključno na mrtvih osebkkih. Za identifikacijo vrste <i>Dendrolimus sibiricus</i> se uporabi morfološka analiza v skladu z internim postopkom LVG POS 002 ter referenčno literaturo: Mikkola & Ståhlis (2008) »Morphological and molecular taxonomy of <i>Dendrolimus sibiricus</i> Chetverikov stat.rev. and allied lappet moths (Lepidoptera: Lasiocampidae), with description of a new species«, Entomol. Fennica 19: 65–85; in USDA (2012) »New Pest Response Guidelines: Dendrolimus Pine Moths«, EPPO (2024) PM 7/157 (1) <i>Dendrolimus sibiricus</i>. EPPO Bulletin, 54, 137–146. Available from: https://doi.org/10.1111/epp.13009
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov Večna pot 2, 1000 Ljubljana dr. Maarten de Groot, maarten.degroot@gozdis.si, tel: 01 200 78 65, dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38.

13. *Popillia japonica* Newman [POPIJA]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1584 z dne 1. avgusta 2023 o ukrepih za preprečevanje naselitve in širjenja <i>Popillia japonica</i> Newman ter ukrepih za izkoreninjenje in zadrževanje navedenega škodljivega organizma na nekaterih razmejenih območjih ozemlja Unije: (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32023R1584)	
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/japonski-hrosc/	
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/bc3788e880124214afaf8687c01144e3	
Statistika	CL=90 %, DP=5 %, učinkovitost vzorčenja=90%, diagnostična učinkovitost=99%,	
Statistični pristop	Pasti se postavijo na tvegane lokacije, glede na navedeno izvedbo programa	
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.	
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	japonski hrošč
	Status	»Navzoč, v postopku izkoreninjenja«, potrjen s programom preiskav v letu 2024.
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Japonski hrošč je izjemno nevaren KŠO številnih (več kot 400) gojenih in samoniklih rastlinskih vrst. Prednostno se pregledujejo naslednje rastline (z izkušenj iz Italije in Azorov je znano, da hrošča zelo privabljajo): vinska trta (<i>Vitis</i> spp.), koščičarji (<i>Prunus</i> spp. - vključno s češnjami, slivami, breskvami, nektarinami), koruza (<i>Zea mays</i>), soja (<i>Glycine max</i>), vinika (<i>Parthenocissus</i> spp.), vrtnica oziroma šipek (<i>Rosa</i> spp.), glicinija (<i>Wisteria</i> spp.), hmelj (<i>Humulus lupulus</i>), v času cvetenja lipa (<i>Tilia</i> spp.), svetlin (<i>Oenothera</i> spp.). Poleg teh pregledujemo tudi: jablano (<i>Malus</i> spp. - žlahtna jablana in okrasne vrste), lesko (<i>Corylus avellana</i>), fižol (<i>Phaseolus vulgaris</i>), kivi (<i>Actinidia arguta</i>, <i>Actinidia chinensis</i>), robide in maline (<i>Rubus</i> spp.), črni ribez (<i>Ribes nigrum</i>), borovnice (<i>Vaccinium</i> spp.), glog (<i>Crataegus</i> spp.), javor (<i>Acer</i> spp.), brest (<i>Ulmus</i> spp.), beluše (<i>Asparagus officinalis</i>), divji kostanj (<i>Aesculus hippocastanum</i>), breze (<i>Betula</i> spp.), topole (<i>Populus</i> spp.), koprive (<i>Urtica</i> spp.), črnoplodno aronijo (<i>Aronia melanocarpa</i>), kosmuljo (<i>Ribes uva-crispa</i>), murve (<i>Morus</i> spp.), rdeči ribez (<i>Ribes rubrum</i>), hruške (<i>Pyrus</i> spp.), kostanj (<i>Castanea</i> spp.), hibiskus (<i>Hibiscus</i> spp.), črni oreh (<i>Juglans nigra</i>), hrast (<i>Quercus</i>), robinijo (<i>Robinia pseudoacacia</i>), jelše (<i>Alnus</i> spp.), gaber (<i>Carpinus</i> spp.), <i>Sorbus</i> spp., dresnik (<i>Fallopia</i> spp.), slak (<i>Convolvulus</i> spp.), kislice (<i>Rumex</i> spp.), šentjanževka (<i>Hypericum perforatum</i>), navadna krvenka (<i>Lythrum salicaria</i>), vrbe (<i>Salix</i> spp.), oslezovec (<i>Abutilon</i> spp.), sleznik (<i>Alcea</i> spp.), slez (<i>Althaea</i> spp.), aronija (<i>Aronia</i> spp.), pelin (<i>Artemisia</i> spp.), kutina (<i>Cydonia</i> spp.), ebenovec/kaki (<i>Diospyros</i> spp.), oslad (<i>Filipendula</i> spp.), dresen (<i>Persicaria</i> spp.), orlova praprotn (<i>Pteridium aquilinum</i>), rabarbara (<i>Rheum</i> spp.). Seznam vseh gostiteljskih rastlin je dostopen na: https://gd.eppo.int/taxon/POPIJA/hosts

	OPREDELITEV TVEGANJA					
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Transport – kot »slepi potnik«, neodvisno od gostiteljskih rastlin		Glavne transportne poti (letalski, železniški, ladijski, cestni promet)		Okolica transportnih poti, predvsem vlažne travnate površine in površine z gostiteljskimi rastlinami	
	Naravno širjenje		Povsod kjer so priotne gostiteljske rastline		Slovenija izven razmejenih območij	
	Premiki rastlin za saditev z rastnim substratom iz razmejenih območij		Lokacije, kjer se zadržujejo prevozna sredstva: letališča, pristanišča, avtobusne in železniške postaje, parkirišča in bencinske črpalke vzdolž glavnih transportnih poti		Okoliške vlažne/ namakane travnate površine in površine z gostiteljskimi rastlinami	
	Pridelava/prodaja rastlin za saditev z rastnim substratom		Drevesnice, vrtnarije, trsnice, matični nasadi, vrtni centri		Okoliške vlažne/ namakane travnate površine in površine z gostiteljskimi rastlinami	
	NIVOJI PREISKAVE					
	Nivo 1:		Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:		Enota pregleda
Slovenija		NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah (npr. koruzna njiva ali sadovnjak - breskev ali vinska trta)	Travnate površine in območja z gostiteljskimi rastlinami v bližini tveganih lokacij	Rastlina Past	

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda Lokacija Čas	Način	Lokacija	Čas
		Vizualni pregled	Njiva - obdelane površine, travniki, pašniki, sadovnjak/vinograd, vrtovi, javne površine, zavarovani prostori (ZAP)	Konec junija do septembra - odrasli hrošči (hrošči so najbolj aktivni v sončnih dnevih med 10. in 16. uro)
		Pasti	Njiva - obdelane površine, pašniki, sadovnjak/vinograd, vrtovi, javne površine, zavarovani prostori (ZAP)	Od konca maja do septembra

**POSTOPEK
PREGLEDA IN
VZORČENJE**

	Vizualni pregled	Navzočnost japonskega hrošča ugotavljamo v obdobju najintenzivnejšega naleta hroščev v poletnih mesecih, ko so temperature višje od 21 °C in je vlaga nižja od 60%, z neposrednim vizualnim pregledom, v okviru katerega ugotavljamo: - prisotnost odraslih osebkov (hroščev), zbranih na listih, cvetovih ali plodovih gostiteljskih rastlin, značilne poškodbe listov: listi so "skeletizirani" ali "čipkasti", na sredini lista so prisotne le še listne žile, listi se sušijo in odpadajo. Japonski hrošči se prehranjujejo z rastlinami, ki so izpostavljene soncu in po vzorcu prehranjevanja od zgoraj navzdol. Le po znakih prehranjevanja na gostiteljski rastlini navzočnosti vrste <i>Popillia japonica</i> ne moremo potrditi. Vizualni pregled se izvaja ob pregledu pasti v njeni neposredni okolici.
	Postopek spremljanja s pastmi	Tip in vrsta pasti: feromonska https://www.pherobank.com/catalogue.html; https://www.e-econex.net/en/insect-traps/escolitrap-con-paquetas-amarillas-513.html LOKACIJA POSTAVITVE PASTI SE USKLADI Z UVHVVR. - <u>Postavitev pasti:</u> Na lokaciji spremljanja škodljivca postavimo eno past, ki je sestavljena iz zgornjega zelenega dela, v katerega v sredino (košarico) vstavimo dvokomponentno vabo (feromon + kairomon) v obliki kapsule, ki je ne odpiramo. Nato zgornji del priključimo na spodnji del vabe. Navodila (Funnel trap) https://www.pherobank.com/catalog-and-flyers.html - <u>Menjava vabe:</u> Po potrebi. Ena vaba zadostuje za celo sezono spremljanja. - <u>Pregled pasti:</u> Pasti postavimo konec maja. Preglede izvajamo od junija do vključno septembra na 14 dni. - <u>Pregled vzorca:</u> Vzorec predstavljajo ulovljene žuželke v pasti. Spodnji del pasti odvijemo/odstranimo in vsebino vzorca stresemo v ustrezno posodico z varnim navojem ter dodamo 70 % etanol tako, da prekrijemo vsebino vzorca. - Pri travnatih površinah pasti namestimo ob robu travnika na višino 28 do 56 cm, da ne oviramo košnje. - Nastavljamo jih v višino krošnje gostiteljske rastline oziroma na višino gostiteljske rastline (vrtnice, vinska trta, idr.).
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorke žuželk (ogrce, bube, hrošče) pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodicah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Za morfološko identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustrezni mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo. Priporočljivo je, da se vzorce po odvzemu dostavi v laboratorij v roku 24 ur. V tem času ne smejo biti izpostavljeni visoki temperaturi. Vzorce, ki

		jih ne moremo takoj dostaviti v laboratorij, lahko za dan ali dva shranimo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Pri morfološki in molekularni identifikaciji bomo uporabili naslednjo literaturo in metode: - EPPO diagnostični protokol PM 7/74 (1) za <i>Popillia japonica</i> - Fleming, W.E., 1972. Biology of the Japanese beetle. USDA Technical Bulletin 1449, Washington, DC, - Freude, H., Harde, K.W., Lohse, G.A., 1969. Die Käfer Mitteleuropas, Bd. 8: Terebrantia (Lyctidae - Ptinidae), Heteromera (Oedemeridae - Boridae), Lamellicornia (Scarabaeidae, Lucanidae). Spektrum Akademischer Verlag, - Reitter, E., 1994, Die farbtafeln aus reitter's fauna germanica kafer. Heinrich Meier GmbH, Munchen, - MET-ENT-005 Morfološka identifikacija japonskega hrošča <i>Popillia japonica</i>. - MET-ENT-007 Molekularna identifikacija japonskega hrošča <i>Popillia japonica</i>
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - dr. Jaka Razinger, e-mail: jaka.razinger@kis.si, tel: 01 280 51 97, - dr. Eva Praprotnik, e-mail: eva.praprotnik@kis.si, tel: 01 280 51 95, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

14. Rhagoletis pomonella Walsh [RHAGPO]					
EU zakonodaja		/			
Načrt izrednih ukrepov		https://www.gov.si/rhagoletis-pomonella/			
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/35870962e5d6488eb3bbe48771f0a4fb			
Statistika		NE			
Statistični pristop		/			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	jabolčna muha			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki so se izvajale na območju cele Slovenije v letih 2016, 2019, 2022 , 2024 in 2025			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Glavne gostiteljske rastline so navadna jablana (Malus domestica) in različne vrste gloga (Crataegus spp.). Poleg jablane se jabolčna muha pojavlja tudi na marelici (Prunus armeniaca), češnji (Prunus avium), višnji (Prunus cerasus), slivi (Prunus domestica), breskvi (Prunus persica), navadni hruški (Pyrus communis) in azijski hruški (Pyrus pyrifolia). Na območju EPPO je jablana najpomembnejša gostiteljska rastlina tega škodljivca, muha pa lahko preživi tudi na številnih drugih, široko razširjenih samoniklih ali okrasnih rastlinah iz družine Rosaceae.			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Uvoz plodov jabolk iz držav, kjer je vrsta Rhagoletis pomonella navzoča ter kompostiranje napadenih plodov gostiteljskih rastlin.	Vstopna mesta in potniška prtljaga (letališče, pristanišče), obrati za skladiščenje, pakiranje in sortiranje ter predelavo plodov gostiteljskih rastlin.		Območja okoli tveganih lokacij, kjer uspevajo gostiteljske rastline iz rodov Malus in Crataegus.	
		Kmetijska gospodarstva, ki pridelujejo plodove gostiteljskih rastlin, tržnice s sadjem, gospodinjstva, centri za zbiranje bioloških odpadkov.		Intenzivni nasadi jablan in vrtovi v bližini tržnic in odlagališč bioloških odpadkov.	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah (GERK, parcelna številka, koordinata)	Sadovnjaki okoli tveganih lokacij (npr. pakirnice in sortirnice), kjer so prisotne rastline jablane	Past
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Past		
Lokacija		Sadovnjak			
Čas		Od začetka junija do sredine septembra			

POSTOPEK PREGLEGA IN VZORČENJA	Postopek spremljanja s pastmi	Vrsta in tip pasti: rumene lepljive plošče (RLP) ter privabilom amonijevim karbonatom (Trécé -Pherocoon <i>Rhagoletis pomonella</i> 3-Station Kit). Postavitev pasti: RLP obesimo v zasenčen del krošnje, vsaj 1,5 m nad tlemi. Na vsako lokacijo obesimo pa dve RLP ter razporedimo na primerni razdalji in na način, ki zagotavlja enakomerno pokritost lokacije. RLP zamenjamo na vsakih 14 dni, privabilo (amonijev karbonat) zamenjamo vsake 4 tedne. Sumljive so tiste vrste muh, ki imajo pisano obarvana krila.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Ob vsakem pregledu odvajamo vzorec. Rumeno lepljivo ploščo odstranimo in jo vstavimo v prozorno plastično L- mapo (gladko) ter jo pošljemo na naslov KGZS, KGZ Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica v skladu s spodnjimi navodili. VZORCE SE POŠLJE V LABORATORIJ GLEDE NA NAVODILO v Prilogi 5.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Za vrsto <i>R. pomonella</i> še ni izdelan EPPO diagnostični protokol. Za določanje se uporablja priznane ključe za določevanje sadnih muh: - White, I. M., and M. M. Elson-Harris. 1994. Fruit flies of economic significance: their identification and bionomics. CAB International, Wallingford, United Kingdom. - Foote, R.H. 1981. The genus <i>Rhagoletis</i> Loew south of the United States. U.S. Department of Agriculture. Technical Bulletin 1607.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

15. *Spodoptera frugiperda* (Smith) [LAPHFR]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1134 z dne 8. junija 2023 o ukrepih za preprečevanje vnosa <i>Spodoptera frugiperda</i> (Smith) na ozemlje Unije, njegove naselitve in širjenja na njem ter spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2019/2072 in razveljavitvi Izvedbenega sklepa (EU) 2018/638: (https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1134/oj?locale=sl)	
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/ameriska-koruzna-sovka/	
Informativna karta	https://efsa.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=75dcd4b98e96436a8375c5683a09db60	
Statistika	NE	
Statistični pristop	/	
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.	
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	ameriška koruzna sovka
	Status	»Odsoten: ni zabeleži o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2018.
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Ameriška koruzna sovka je polifag. Prednostno se pregleduje naslednje gostiteljske rastline: koruza (<i>Zea mays</i>), sirek (<i>Sorghum bicolor</i>), čebula (<i>Allium cepa</i>), paprika (<i>Capsicum annuum</i>), jajčevce (<i>Solanum melongena</i>), fižol (<i>Phaseolus vulgaris</i>), paradižnik (<i>Solanum lycopersicum</i>), krompir (<i>Solanum tuberosum</i>), bučke (<i>Cucurbita pepo</i>), kumare (<i>Cucumis sativus</i>), Brassica spp., soja (<i>Glycine max</i>), krizantema (<i>Dendranthema x grandiflorum</i>), nagelj (<i>Dianthus caryophyllus</i>), sladki krompir (<i>Ipomoea batatas</i>), lucerna (<i>Medicago sativa</i>), pelargonija (<i>Pelargonium</i>) in ostale vrste iz družine Poaceae. Pregleduje se tudi druge rastline iz seznama gostiteljskih rastlin, ki so navedene v prilogi I Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/1134 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023R1134).
	OPREDELITEV TVEGANJA	
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija
	Trgovanje z rastlinskim blagom gostiteljskih rastlin iz držav, kjer je <i>Spodoptera frugiperda</i> navzoča.	Območja z gostiteljskimi rastlinami, okoli tveganih lokacij (npr. rastlinjaki in njive).
		Vstopne točke/transportne poti (letališča, pristanišča, avtobusne in železniške postaje, parkirišča in bencinske črpalke vzdolž glavnih transportnih poti).
		Okolica tveganih območij.

	NIVOJI PREISKAVE			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Območje okoli tveganih lokacij
				Feromonska past Rastlina
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Način	Lokacija	Čas
	Lokacija	Vizualni pregled	Njiva, zavarovani prostori (ZAP)	Skozi celo leto (možnost izletov iz pošilk), največ pregledov bo opravljenih v času od junija do septembra
	Čas	Pasti	Njiva, zavarovani prostori (ZAP)	Od junija do septembra
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Na gostiteljskih rastlinah iščemo naslednje znake napada: – objedeni listi zaradi gosenic, pri koruzi tudi storži, pri paradižniku pojedeni popki, vršički in izvrtine v plodovih, – če so prisotne gosenice, na listih in plodovih najdemo tudi iztrebke, – jajčeca so v obliki kupole (0.4 mm v premeru in 0.3 mm v višino) in so odložena v skupinah po 100–300 jajčec skupaj na spodnji strani lista, – prisotnost ličink: ○ mlade ličinke so zelenkaste ali rjavkaste z belimi vzdolžnimi progami, vzorec na glavi je lahko rahlo rožnat, ○ dorošla ličinka je dolga približno 35 mm in je različne barve, od rožnate, prek rumenkaste in motno sive do skoraj črne in ima na glavi mrežast vzorec, ki je različnih barv, od rumenkaste do zelo temno rjave, ličinke imajo značilna znamenja in lise, blede narobe obrnjeno znamenje v obliki črke Y na glavi in štiri črne pike, razporejene v kvadrat na zadnjem segmentu trebuha. Ličinke (gosenice) vrste <i>S. frugiperda</i> povzročajo poškodbe, ki so podobne poškodbam gosenic drugih vrst metuljev, ki se pretežno hranijo z listjem. V zgodnjih stopnjah ličinke postrgajo povrhnjico listov. To je najpogostejši tip poškodb, ki ga težko ločimo od poškodb, ki jih napravijo gosenice drugih vrst. Navadno je na isti rastlini veliko mladih ličink, lahko pa najdemo tudi eno ali dve starejši ličinki, saj se druge selijo in se prehranjujejo na sosednjih rastlinah. Pri veliki gostoti populacije se večje ličinke razpršijo po skupinah in se običajno preselijo na samonikle trave, če so le-te na voljo v bližini. Poznejši razvojni stadiji ličink lahko pregrizejo rastline na bazalnem delu, požrejo lahko celotno listno površino, da ostanejo le listne žile. V plodovih (npr. na paradižniku), listih (npr. na koruzi), steblih ali cvetovih (npr. na paradižniku) lahko izvrtajo večje luknje, pri čemer so vidni tudi njihovi izločki, podobni žagovini (črvina).		

		Močno napadene njive koruze so lahko videti, kot da jih je prizadelo hudo neurje s točo. Sovka <i>S. frugiperda</i> lahko uniči svilo koruze, s čimer zmanjša učinkovitost oploditve. Na rastlinah koruze lahko ličinke napadejo storže in se zavrtajo v njihovo notranjost. Posledice poškodbe storžev so sekundarne glivične okužbe in prisotnost aflatoksinov, zaradi česar je zmanjšana tudi kakovost zrnja. Vse razvojne stadije vrste <i>S. frugiperda</i> je mogoče zaznati vizualno, njihove vzorce je mogoče pobrati neposredno iz napadenih rastlin ali s svetlobnimi ali feromonskimi pastmi.
	Postopek spremljanja s pastmi	Tip in vrsta pasti: feromonska: https://www.pherobank.com/trap-type/ft-gr-gr-tr.html Postavitev feromonske pasti: vsaka past se postavi na svoji lokaciji. Obesi se na rob rastlinjaka (z notranje strani) na samostojni količek na višino cca 1 m. Vsaka past se postavi za obdobje 6 mesecev (maj–okt). Vsaka past se pregleduje enkrat na dva tedna in po potrebi prazni (odvzema vzorce). Pregled pasti: Pregledamo ulov v pasti in okolico. Menjava vabe: Uporabljamo feromonsko vabo »nr« (angl. lure type nr). V celotnem obdobju (6 mesecev) se na eni lokaciji porabi 6 vab (menjava vabe enkrat mesečno), past ostane ista. Pri menjavi vabe uporabljamo rokavice.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V primeru suma se odvzame vzorec (gosenica, buba, metulj). Ker je za determinacijo potreben metulj, vzorčimo žive gosenice, bube ali jajčeca. V ta namen gosenice ali bube na terenu shranimo v plastične posode (20 x 20 cm ipd.) z odprtino za zrak, v katerih zagotovimo zadostno vlago (na dnu posode je lahko stoječa voda). Najbolje je vzorčiti metulje, ki jih shranimo v enakih posodah. V obeh primerih posode ne smejo biti izpostavljene soncu, čim prej pa morajo biti dostavljene v uradni laboratorij. Če to ni mogoče, morajo biti vzorci do dostave v uradni laboratorij hranjeni v temnem prostoru z ne previsoko temperaturo (5-10°C). Tudi za metulje, ki se ulovijo v feromonske pasti, je treba vrsto določiti/potrditi s pregledom v laboratoriju. Vzorčenje vabe: Vzorec odvezamemo, če pri pregledu ugotovimo ali sumimo na prisotnost vrst iz rodu <i>Spodoptera</i> spp. Na podlagi izkušenj se predvideva, odvzem 3 vzorcev, saj je vaba vrstno specifična in se vanjo lovi le <i>Spodoptera</i>.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične metode vključujejo morfološke analize odraslih osebkov ob uporabi slikovnih in besedilnih morfoloških ključev, med katerimi je posebno priporočljiv za uporabo sledeči: – PM 7/124 (1) <i>Spodoptera littoralis</i>, <i>Spodoptera litura</i>, <i>Spodoptera frugiperda</i>, <i>Spodoptera eridania</i> – diagnostics. Bulletin OEPP/EPPO Bulletin (2015) 45 (3), 410–444.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - dr. Jaka Razinger, e-mail: jaka.razinger@kis.si, tel: 01 280 51 97, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

16. *Thaumatococcus leucocarpa* (Meyrick) [ARGPLE]

EU zakonodaja	/	
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/afriski-plodov-zavijac/	
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/515fbd8ac4414902b84a400951fd2978	
Statistika	NE	
Statistični pristop		
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.	
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	afriški plodov zavijač
	Status	»Odsoten: ni zabeleži o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2016
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Afriški plodov zavijač je polifagna vrsta, ki se prehranjuje z več kot 130 gostiteljskimi rastlinami iz 51 družin. Lahko napada številne gojene sadne oz. samonikle rastlinske vrste ter zelenjadnice. Pregledujemo predvsem naslednje gostiteljske rastline: – koščičarje: breskev (<i>Prunus persica</i>), nektarina (<i>Prunus persica</i> var. <i>nectarina</i>), – papriko (<i>Capsicum</i> spp.), – vrtnice (<i>Rosa</i> spp.), – koruzo (<i>Zea mays</i>), – vinsko trto (<i>Vitis vinifera</i>), – jajčevce (<i>Solanum melongena</i>), – granatno jabolko (<i>Punica granatum</i>), – oljko (<i>Olea europaea</i>), – dob (<i>Quercus robur</i>). Celoten seznam gostiteljskih rastlin je dostopen na https://gd.eppo.int/taxon/ARGPLE/hosts
	OPREDELITEV TVEGANJA	
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija
	Uvoz plodov agrumov (pomaranč, mandarin, grenivk), paprike in čilija (rod <i>Capsicum</i>), vrst iz rodu <i>Prunus</i> spp. iz afriških držav, kjer je vrsta <i>T. leucocarpa</i> navzoča.	Območja okoli tveganih lokacij z gostiteljskimi rastlinami.
	Uvoz okrasnih rastlin in rezanega cvetja (vrtnice) iz afriških držav, kjer je vrsta <i>T. leucocarpa</i> navzoča.	Tržnice s svežimi plodovi ter gospodinjstva, kjer se ti plodovi porabijo, ter lokacije, kjer se odlagajo neprodani in poškodovani plodovi.
		Urbana (stanovanjska) območja okoli trgovin, kjer rastejo gostiteljske rastline.
		Območja okoli tveganih lokacij z gostiteljskimi rastlinami.

	Vnos z zemljo ali rastnim substratom (v katerem so lahko prisotne bube) iz nekaterih afriških držav, kjer je vrsta <i>T. leucotreta</i> prisotna.				
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Območje okoli tveganih lokacij	Feromonska past Rastlina

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Način	Lokacija	Čas
	Lokacija	Vizualni pregled	Njiva, sadovnjak, zavarovani prostori (ZAP)	Od aprila do septembra, na plodovih celo leto
	Čas	Past	Njiva, sadovnjak, zavarovani prostori (ZAP)	Od maja do septembra

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Ličinke vrste <i>T. leucotreta</i> povzročajo poškodbe, ki so podobne poškodbam drugih ličink iz redov Lepidoptera ali Coleoptera, ki se pretežno hranijo s plodovi. Na papriki (<i>Capsicum</i> spp.) se ličinke zavrtajo v plod in povzročajo gnitje tkiva na mestu vstopa. Na agrumih (<i>Citrus</i> spp.) se ličinke običajno prehranjujejo tik pod površino ploda. Lupina okoli mesta vstopa se obarva rumenkasto-rjavo, okoliško tkivo pa gnije in propade. Napad povzroči prezgodnje odpadanje plodov. Na koščičarjih (<i>Prunus</i> spp.) se ličinke zavrtajo v plod pri peclju in se začnejo hraniti okoli koščice. Napad lahko opazimo kot prisotnost rjavih pik in temno rjave črvine. Pri vrtnicah (<i>Rosa</i> spp.) se ličinke zavrtajo v brst. Značilna je vhodna odprtina v cvetnih listih in pojav črvine. Ličinka se hrani proti sredini cveta. V zgodnjih fazah napada znaki niso vidni, kasneje pa začnejo cvetni listi odpadati. Mesto napada se lahko temno obarva zaradi sekundarne glivične ali bakterijske okužbe. Pri koruzi se ličinke prehranjujejo na koruznih storžih, kamor vstopajo skozi odprtine pri svili. Ličinke se lahko hranijo tudi na strokih in semenih gostiteljskih rastlin, npr. v plodnih glavicah bombaževca.
		Tip in vrsta pasti: Metulje spremljamo z delta pastmi in feromonom (E)-8 in (Z)- 8-dodecenil acetat

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Postopek spremljanja s pastmi	<u>Postavitev pasti:</u> Na lokaciji spremljanja škodljivca postavimo eno past, ki je sestavljena iz bele lepljive plošče (spodnji del), na sredino katere položimo feromon in priprimo zgornji del pasti(streha). <u>Menjava vabe:</u> Menjavo vabe izvajamo na 4 tedne, pri čemer zamenjamo belo lepljivo ploščo in feromon. Feromon je sicer po navodilih proizvajalca uporaben 4-6 tednov. Po potrebi zamenjamo tudi zgornji del pasti, ki zaradi vremenskih dejavnikov (dež, burja) razpade. <u>Pregled pasti:</u> Pregled pasti izvajamo 2-krat mesečno (na 15 dni). Predvideni so 3 odvzemi vzorca na past v eni rastni dobi spremljanja škodljivca na lokacijo. <u>Pregled vzorca:</u> Vzorec predstavlja bela lepljiva plošča na spodnjem delu pasti, na katerega se zaradi navzočnosti feromona lovijo ciljne žuželke, v našem primeru vrsta <i>T. leucotreta</i>. Vzorec pošljemo v uradni laboratorij.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V primeru preiskave s pastmi se v uradni laboratorij pošlje belo lepljivo ploščo s spodnjega dela pasti. Odvzeto ploščo ovijemo v prozorno folijo za živila ali vstavimo v plastično prozorno mapo. Vzorci žuželk (ličink, bub) pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. V primeru odraslih primerkov metuljev (Lepidoptera) pošiljamo suhe osebke, ki smo jih predhodno za nekaj ur postavili v zamrzovalnik. Mrtve primerke nato obložimo z vato in shranimo v ustrezno posodico. Za identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebke žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustrezni mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo. Če glede na simptome obstaja sum na prisotnost vrste <i>T. leucotreta</i> in ličinke, bube oziroma metulja ne najdemo, lahko kot vzorec odvezamemo simptomatične plodove, ki jih shranimo v plastične ali bombažne vreče tako, da izhod organizmov ni mogoč. Pošljemo jih v ustrezni izolacijski embalaži (termo box). Priporočljivo je, da se vzorce po odvzemu dostavi v laboratorij v roku 24 ur. V tem času ne smejo biti izpostavljeni visoki temperaturi. Vzorce, ki jih ne moremo takoj dostaviti v laboratorij, lahko za dan ali dva shranimo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
	Metoda	Pri morfološki identifikaciji bomo uporabili naslednjo literaturo in metode: - U.S. Department Of Agriculture, Animal Plant Health Inspection Service, Plant Protection and Quarantine, Emergency and Domestic Programs. 2010. New Pest Response Guidelines: False Codling Moth <i>Thaumotobia leucotreta</i>. Riverdale, Maryland - EPPO diagnostični protokol PM 7/137 (1) <i>Thaumotobia leucotreta</i> - MET-ENT-008 Morfološka identifikacija <i>Thaumotobia leucotreta</i>, - MET-ENT-006 DNK črtno kodiranje členonožcev.

	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin , Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana - dr. Špela Modic: e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - dr. Jaka Razinger: e-mail: jaka.razinger@kis.si, tel: 01 280 51 97, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.
--	--------------------	--

17. *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) [XYLEFA]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/1201 z dne 14. avgusta 2020 glede ukrepov za preprečevanje vnosa bakterije <i>Xylella fastidiosa</i> (Wells et al.) v Unijo in njenega širjenja znotraj Unije (2020/1201), s spremembami, zadnjič spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2024/2507: (http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1201/oj?locale=sl)			
Načrt izrednih ukrepov	https://www.gov.si/bakterijski-ozig-oljk			
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/162590bff5604148821dbc7cea2ef6a9			
Statistika	EFSA smernice za statistično zanesljive preiskave za bakterijo <i>Xylella fastidiosa</i> , ki temeljijo na tveganju: https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-1873			
Statistični parametri	CL=80 %, DP=1 %, učinkovitost vzorčenja=75%, diagnostična učinkovitost=80%, učinkovitost metode=60%			
Statistični pristop	organizacija	Lokacija	Število pregledov	Število vzorcev
	KGZS GO	kmetijsko	132	132
	KGZS GO	urbano	58	58
	KGZS MB	kmetijsko	27	27
	KGZS MB	urbano	8	8
	KGZS NM	kmetijsko	27	27
	KGZS NM	urbano	8	8
	IHPS	kmetijsko	15	15
	IHPS	urbano	7	7
	KIS	kmetijsko	19	19
	KIS	urbano	6	6
	ZGS	gozd - vzhod	24	24
	ZGS	gozd - zahod	66	66
	skupaj		397	397
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	bakterijski ožig oljk		
	Status	»Odsoten: ni zabeležb o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2014.		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Preiskavo za navzočnost <i>X. fastidiosa</i> se v EU izvaja na rastlinah iz priloge I Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/1201 (poudarek je na gostiteljskih rastlinah, na katerih je bila ugotovljena okužba v EU ter tistih, ki rastejo pri nas), ter poročil Italije, Francije, Španije in Portugalske o izbruhih, pri tem se osredotočimo predvsem na gostiteljske rastline, ki so navedene v spodnji preglednici:		
	drevesne vrste	oljka (<i>Olea europaea</i>) koščičarji (<i>Prunus</i>): mandljevec (<i>Prunus dulcis</i>) in češnja (<i>P. avium</i>), mirabolana		

			(<i>Prunus cerasifera</i>) sliva (<i>Prunus domestica</i>), višnja (<i>Prunus cerasus</i>), marelica (<i>Prunus armeniaca</i>), breskev (<i>Prunus persica</i>) figa (<i>Ficus carica</i>) navadni oreh (<i>Juglans regia</i>) gorski (beli) javor (<i>Acer pseudoplatanus</i>) ozkolisti jesen (<i>Fraxinus angustifolia</i>) vinska trta (<i>Vitis vinifera</i>) hrast (<i>Quercus</i>) brest (<i>Ulmus</i>) veliki pajesen (<i>Ailanthus altissima</i>) koprivovec (<i>Celtis occidentalis</i>)
		okrasne lesnate rastline	mirtolistna grebenuša <i>Polygala myrtifolia</i> oleander (<i>Nerium oleander</i>) navadna mirta (<i>Myrtus communis</i>) navadni rožmarin (<i>Salvia rosmarinus</i>) vrste rodu Lavandula, predvsem <i>Lavandula angustifolia</i>, <i>Lavandula dentata</i>, <i>Lavandula x intermedia</i>, <i>Lavandula latifolia</i>, <i>Lavandula stoechas</i> navadni lovor (<i>Laurus nobilis</i>) kavovec (<i>Coffea</i>) kozja češnja (<i>Rhamnus alaternus</i>) mimoza (<i>Acacia dealbata</i>) avstralski rožmarin (<i>Westringia fruticosa</i>, drobnolistni avstralski rožmarin (<i>W. glabra</i>) širokolistna zelenika (<i>Phyllirea latifolia</i>) brinovolistna gravileja (<i>Grevillea juniperina</i>) judežvo drevo (<i>Cercis siliquastrum</i>)
		okrasne zelnate rastline	zimzelen (<i>Vinca</i>) madagaskarski zimzelen (<i>Catharanthus roseus</i>) dišeča pelargonija (<i>Pelargonium graveolens</i>) pelargonija (<i>Pelargonium</i>) šebenik (<i>Erysimum</i>) navadni reličnik (<i>Cytisus scoparius</i>) hebe sp. (<i>Hebe</i>) streptokarp (<i>Streptocarpus</i>) drevesasti pelin (<i>Artemisia arborescens</i>)
		prosto rastoče rastline	ostrolistni beluš (<i>Asparagus acutifolius</i>) navadna žuka (<i>Spartium junceum</i>) laški smilj (<i>Helichrysum italicum</i>) šipek (<i>Rosa</i>) lucerna (<i>Medicago sativa</i>) bela metlika (<i>Chenopodium album</i>)

			srhkodlakavi ščir (<i>Amaranthus retroflexus</i>)			
			ozkolistni trpotec (<i>Plantago lanceolata</i>)			
	OPREDELITEV TVEGANJA					
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Pridelava, premiki, skladiščenje in ravnanje z gostiteljskimi rastlinami za saditev, ki izvirajo iz območij, kjer je navzoča <i>Xylella fastidiosa</i> .		Drevesnice in vrtni centri, ki se trguje, prideluje in skladišči gostiteljske rastline.		Okolica drevesnic in vrtnih centrov	
	Prevoz sadilnega in razmnoževalnega materiala z območij, kjer je navzoča <i>Xylella fastidiosa</i> .		Postajališča ob glavnih cestah in železnicah (npr. parkirišča za tovornjake) za poti, povezane z okuženimi območji. Letališča in pristanišča s povezavo z okuženimi državami ali območij.		Okolica postajališč	
	Turizem		Parki in vrtovi v bližini turističnih krajev.		Okolica parkov in vrtov	
	NIVOJI PREISKAVE					
	Nivo 1:		Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:		Enota pregleda	
Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)		Rastline v in okoli tveganih lokacij)	Rastlina	

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled	
		Pregledi in vzorčenja bodo potekali (razvrščeno po stopnji nevarnosti vnosa oz. pojava):	
		Največje tveganje:	Slovenska Istra, Goriška Brda, Vipavska dolina kjer so podnebne razmere najbolj ugodne za pojav <i>X. fastidiosa</i> : - sadovnjaki, vrtovi in javne površine, kjer se gojijo bolj občutljive gostiteljske rastline na prostem: oljka, mandljevce, oleander, mirtolistna grebenuša, sivka, rožmarin; - pred kratkim zasajeni oljčniki in posamezne sadike oljk, posajene na vrtovih in javnih zelenih površinah.
		Srednje tveganje:	Ostale lokacije na Primorskem, kjer uspevajo gostiteljske rastline: sadovnjaki, oljčniki, vinogradi ter gostiteljske rastline na vrtovih in javnih površinah; Lokacije s prosto rastočimi gostiteljskimi rastlinami na območju Primorske.

		Majhno tveganje:	Ostale gostiteljske rastline <i>X. fastidiosa</i> kjerkoli v Sloveniji. Fitosanitarni inšpektorji izvajajo vizualne preglede in vzorčenja na mestih pridelave in na prodajnih mestih.
	Lokacija	Pregledujejo se predvsem naslednje lokacije: oljčniki, vinogradi, nasadi, vrtovi, zasaditve z gostiteljskimi rastlinami na javnih površinah.	
	Čas	Pregledi za vse gostiteljske rastline, ki rastejo na prostem, se izvajajo od začetka pomladi dalje do zgodnje jeseni. Priporoča se vzorčenje: - zelnatih rastlin v času njihove aktivne rasti in - listopadnih dreves potem, ko so poganjki deloma oleseneli, ali če razvijejo hudo odmiranje poganjkov, in zimzelenih dreves od zgodnje pomladi do zgodnje jeseni. Glavnina vzorcev za vse gostiteljske rastline se odvzame v času od pomladi do zgodnje jeseni (od prve dekade marca do konca oktobra). Za oljke in <i>Prunus</i> spp. se priporoča vzorčenje poleti, čeprav so v Italiji (Lecce) bolezenska znamenja na oljkah opazili tudi pozimi in ob začetku vegetacije. Po francoskih izkušnjah so bili pozitivni primeri odkriti na rastlinah, ki so rasle na prostem več kot 2 leti. Po izkušnjah iz Italije so bili ožigi na listih pri oljki in oleandru bolj vidni v poletnem času.	
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Za izvajanje pregledov zdravstvenega stanja rastlin v sadovnjakih, javnih površinah, naravnem okolju in vrtovih bo uporabljen mrežni sistem (2500 m x 2500 m) kot orodje za boljše načrtovanje. Uporablja se informacijski sistem, razvit v ESRI Arc GIS Tool. V mrežo so bili vključeni podatki o lokacijah inšpekcijskih pregledov in odvzetih vzorcih v preteklih letih. Poleg tega so vključeni podatki o nasadih (oljčniki, sadovnjaki, vinogradi) na podlagi obstoječe rabe zemljišč. Pregledujemo cele rastline. Če je le mogoče, vizualne pregled opravljamo v oblačnih dneh, ko so bolezenska znamenja lepše vidna. Posebno pozorni smo na pojave venenja in sušenja posameznih delov drevesne krošnje. Zgodnja bolezenska znamenja so tudi venenje in ožigi vrhov in robov listov, ki se nadaljuje s sušenjem listov ter napredujočim odmiranjem posameznih delov krošnje. Na prečnem prerezu okužene veje so vidna znamenja odmiranja (nekroza) prevodnega tkiva. Najprimernejši čas pregleda je ob koncu vegetacijske dobe, ob rumenjenju listov. Okužba se lahko izrazi tudi le v obliki prezgodnjega rumenenja in odpadanja listov. Bolezenska znamenja se lahko nekoliko razlikujejo pri različnih rastlinah in so odvisna tudi od in različkov <i>X. fastidiosa</i>. <u>Splošna bolezenska znamenja so:</u> - ožigi in venenje listov (sušenje listov se sprva pojavi na vrhu ali na zunanjih robov), - sušenje in (prezgodnje) odpadanje listov, - kloroze, - rjavenje listnih robov	

		- razvoj deformiranih (asimetričnih) listov - sušenje posameznih poganjkov, vej ali sušenje celotne krošnje - zakrnela rast. <u>Bolezenska znamenja na oljkah:</u> Bakterija <i>Xylella fastidiosa</i> povzroča bakterijski ožig oljk, za katerega je značilno sušenje listov, vej in delov krošenj. V zgodnjih fazah razvoja bolezni se sušijo veje v višjih delih krošenj, kasneje sušenje zajame cele krošnje. Na lesu se lahko pojavi rjavenje tkiva. <u>Možnost zamenjave bolezenskih znamenj na oljkah:</u> Podobna bolezenska znamenja na listih oljk so lahko posledica fizioloških motenj kot posledica stresa zaradi pomanjkanja vode ali pri prehrani rastline, kot je npr. pomanjkanje kalija. Listi se sušijo in odmirajo od vrha proti bazi listov. Sušenje posameznih tanjših vej je lahko tudi posledica poškodb, ki jih v začetku poletja z odlaganjem jajčec povzročajo škrljati <i>Tettigetta brullei</i>, <i>Lyristes plebejus</i> ali <i>Cicada orni</i> in oljkova vejčna hrčica (<i>Rosseliella oleisuga</i>). Posamezne veje se lahko sušijo zaradi poškodb, ki jih z vrtanjem rogov v stržen vej delajo gosenice modrega sitca (<i>Zeuzera pyrina</i>). Vendar zgoraj opisani vzroki sušenja ne izključujejo okužbe s <i>Xylella fastidiosa</i>. <u>Bolezenska znamenja na kavovcih:</u> Kakavovci so lahko brez bolezenskih znamenj ali kažejo zelo raznolika bolezenska znamenja. Bolezenska znamenja vključujejo ožig listov pri katerem se sprva pojavljajo vlažne nekroze na dnu in ob glavni listni žili. Pogostejša so bolezenska znamenja 'crespera', ki vključujejo pritlikavost, kloroze listov, deformacije novih poganjkov in listov, uvijanje listnih robov, ukrivljena rast glavnih listnih žil (različna velikost listnih polovic), cepljenje glavne listne žile, odpadanje listov s stranskih poganjkov ter rast novih poganjkov s kodrastimi listi (Montero-Astua in sod., 2008). <u>Bolezenska znamenja na vinski trti - Pierceova bolezen:</u> Bolezenska znamenja največkrat opazimo pozno poleti in v jeseni, ko so temperature višje, rastline pa imajo manj vode. Na listnih robovih se najprej pojavi rahla kloroza, ki preide v venenje. Ta del lista se kasneje posuši in odmre. Zelo intenzivno rumeno ali rdeče je obarvan prehod med zdravim in nekrotiziranim tkivom. Z napredovanjem bolezni se listi lahko popolnoma posušijo, vendar ne odpadejo v celoti, listni pecelj ostane na poganjku. Poganjki na okuženi trti slabo dozorevajo, to opazimo najpogosteje v obliki razbarvanj z značilnimi »zelenimi otoki« med rjavim dozorelim lesom. Značilno je venenje in sušenje celih grozdov ali njihovih delov. Močno okužene rastline lahko odmrejo v letu ali dveh (Hopkins, 1981). <u>Možnost zamenjave bolezenskih znamenj na vinski trti:</u> Na vinski trti lahko bolezenska znamenja Pierceove bolezni zamenjamo z bolezenskimi znamenji kapi vinske trte, pri kateri listi na trsih sprva kažejo znamenja poparjenosti, medžilni prostor najprej porumeni oziroma pordeči in nekrotizira, zelene ostanejo le listne žile.
--	--	--

		Slike bolezenskih znamenj so na spletni strani: http://photos.eppo.org/index.php/album/84-xylella-fastidiosa-xylefa. Bolezenska znamenja so tudi v brošurah na spletni strani projekta Xylvec: http://projects.nib.si/xylvecsi/2017/09/29/brosura-o-bakteriji-xylella-fastidiosa/, zgibanka: o Xyf http://projects.nib.si/xylvecsi/2018/03/14/letak-o-bakterijskem-ozigu-oljk/, plakat z bolezenskimi znamenji: http://projects.nib.si/xylvecsi/2022/10/09/plakat-bolezenska-znamenja-ob-okuzbi-s-xylella-fastidiosa/
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Navodilo za vzorčenje rastlin z izraženimi bolezenskimi znamenji Če opazimo rastline z bolezenskimi znamenji okužbe s <i>X. fastidiosa</i>, take rastline vedno vzorčimo. Rastlinski material iz simptomatičnih rastlin se vzorči iz ene rastline. Vzorčimo dele rastlin z reprezentativnimi bolezenskimi znamenji. Vzorčimo iz različnih delov, poganjke z dozorelim lesom in popolnoma razvitimi listi. V vzorcu naj bodo vključeni deli rastline z bolezenskimi znamenji ter vedno tudi meja med bolezenskimi znamenji in na videz zdravim tkivom. Priporočljivo je vzorčiti starejše rastline. V vzorcu naj bo več poganjkov s skupno vsaj 25 listi. Priporočljivo je, da je simptomatičen rastlinski material odvzet iz ene rastline, je pa možno tudi iz nekaj rastlin, ki imajo podobna bolezenska znamenja. Za testiranje posamezne rastline vzorčimo najmanj 4-10 poganjkov, odvisno od velikosti listov. Pri zelnatih ali manjših rastlinah lahko vzorčimo cele rastline. Pri tako odvzetem vzorcu na zapisniku o odvzemu vzorca označimo kot namen testiranja »Sum na:« ter dopišemo »Xyf«. <u>Priporočljivo je, da se na zapisniku dopiše, koliko rastlin je bilo vzorčenih.</u> Navodilo za vzorčenje rastlin brez izraženih znamenj okužbe iz ene rastline (za preglede preglednikov in inšpektorjev) Vzorec za prikrito okužbo praviloma odvezamemo hkrati s pregledom rastlin in vzorčimo iste rastline, ki jih pregledujemo. Vzorčimo iz različnih delov, poganjke z dozorelim lesom in popolnoma razvitimi listi. Pri zelnatih ali manjših rastlinah lahko vzorčimo cele rastline. Priporočljivo je vzorčiti starejše rastline. Za testiranje rastlin na prikrito okužbo vzorčimo samo iz ene rastline in sicer 4-10 poganjkov, odvisno od velikosti listov, s skupno vsaj 25 listi. Če so rastline manjše, lahko v laboratorij pošljemo celo rastlino. Pri tako odvzetem vzorcu na zapisniku o odvzemu vzorca označimo kot namen testiranja »latentna okužba« ter dopišemo »Xyf«. Navodilo za vzorčenje rastlin brez izraženih znamenj okužbe iz večih rastlin (samo za preglede inšpektorjev) Vzorec za prikrito okužbo praviloma odvezamemo hkrati s pregledom rastlin in vzorčimo iste rastline, ki jih pregledujemo. Vzorčimo iz različnih delov, poganjke z dozorelim lesom in popolnoma razvitimi listi. Pri zelnatih ali manjših rastlinah lahko vzorčimo cele rastline. Priporočljivo je vzorčiti starejše rastline. Za testiranje sestavljenih vzorcev na prikrito okužbo iz več rastlin vzorčimo poganjke z listi ali več zelnatih rastlin s skupno vsaj 200 listov. Pri tako odvzetem vzorcu na zapisniku o odvzemu vzorca

		označimo kot namen testiranja »latentna okužba« ter dopišemo »Xyf kumulativno«.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	V laboratoriju vzorce hranimo pri temperaturi od 4 do 10 °C. Upošteva se dobra laboratorijska praksa za ravnanje z vzorci ob sumu na bakterijsko okužbo. Diagnostične metode so v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/1201 (priloga IV) ter temeljijo na EPPO diagnostičnem protokolu (EPPO PM7/024 (5)), mednarodnih publikacijah, internih validacijah in EURL priporočilih. Kot presejalni test se uporablja PCR v realnem času, ki temelji na Harperju (Harper et al., 2010 in erratum 2013). Presejalni test je akreditiran po ISO17025. V primeru pozitivnih ali sumljivih rezultatov vzorcev nadalje testiramo z dodatnim presejalnim testom PCR v realnem času (Ouyang et. al 2013). Kadar je potrebna izolacija na gojiščih ter nadaljnja identifikacija in potrditev je le-ta predvidena z PCR v realnem času (Harper et al., 2010 in Ouyang et. al 2013). Za določitev podvrste pri rastlinskih ekstraktih in izoliranih sevih se uporabi PCR v realnem času po Hodgetts et al. (2021). Pri novih najdbah oziroma novih gostiteljskih/zadevnih rastlinah je pri rastlinskih ekstraktih in izoliranih sevih predvidena določitev sekvenčnega tipa z uporabo MLST analize (Yuan et al., 2010). Test patogenosti se izvaja opcijsko v kritičnih primerih. V primeru, da izolacija bakterij na gojiščih ni mogoča, lahko prisotnost bakterije potrdimo s kombinacijo različnih molekularnih metod.
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo, Večna pot 121, 1000 Ljubljana - dr. Tanja Dreo, tel: 041 292 988, e-mail: labfito@nib.si, tanja.dreo@nib.si - dr. Manca Pirc, tel.: 040 209 820, e-pošta: manca.pirc@nib.si

2. SKUPINA: KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI ZA UNIJO, ZA KATERE JE ZNANO, DA SO NAVZOČI NA OZEMLJU UNIJE, ki so uvrščeni na seznam II.B Uredbe o fitosanitarnih pogojih št. 2019/2072 oziroma škodljivi organizmi, za katere je ugotovljeno tveganje in še niso uvrščeni na seznam 2019/2072.

1. Ceratocystis platani (J. M. Walter) Engelbr. & T. C. Harr [CERAFFP]			
EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/1629 z dne 21. septembra 2022 o vzpostavitvi ukrepov za zadrževanje Ceratocystis platani (J.M. Walter) Engelbr. & T.C. Harr. na nekaterih razmejenih območjih: (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32022R1629)		
Načrt izrednih ukrepov	/		
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/be752b7110c04ab581369e1b85e41a5f		
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3,4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.		
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	platanov obarvani rak	
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije (v obdobju 2015 do 2017 in od 2021 naprej).	
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Pregledujejo se „zadevne rastline“, tj. rastline rodu platan (Platanus spp.), razen semen; javorolistna platana (P. x hispanica), vzhodna platana (Platanus orientalis), zahodna ali ameriška platana (Platanus occidentalis).	
	OPREDELITEV TVEGANJA		
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje
	Podiranje dreves, obrezovanje in dela na cestah z opremo za rezanje in zemeljska dela (mesta kjer bi arboristična podjetja iz Italije opravljala oskrbo urbanih površin v Sloveniji ali slovenska v Italiji Predvsem na obmejnem območju med Slovenijo in Italijo (Slovensko Primorje, Posočje), zato je v tem območju treba opraviti največ pregledov.	Delovišča za obrezovanje, podiranje, terasiranje in kopanje, kjer so prisotne platane (Platanus spp.)	Območja v okolici tveganih lokacij, kjer rastejo rastline Platanus spp.
Trgovanje z okuženim lesom platane (Platanus spp.) in lesenim	Lokacije, kjer se skladišči ali trguje z uvoženim lesom ali lesnimi izdelki iz		

	pakirnim materialom (LPM) s poreklom iz tretjih držav.		platane (<i>Platanus</i> spp.), kot npr. žage, pakirnice, skladišča.		
	NIVOJI PREISKAVE.				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah (gozdni odsek, GERK, koordinata)	Območje okoli tveganih lokacij	Posamezno drevo
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Način	Lokacija	Čas	
	Lokacija	Vizualni pregled	gozd, javna površina	Od junija do oktobra	
	Čas	Vizualni pregledi - fitosanitarni inšpektorji.	Fitosanitarni inšpektorji preglede opravljajo v drevesnicah (lesnate okrasne rastline).	Od junija do oktobra	
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Ob pregledu iščemo simptome bolezni: - venenje in odmiranje listja na delih krošnje ali posameznih vejah platan, - odmrle veje v krošnji, - značilne barvne spremembe skorje v obliki lis, ki so svetlo rjave – lešnikove barve, ali vinsko rdeče ali rjavo rdeče, - vzdolžne razpoke skorje na obarvanih delih, - odmiranje celih dreves, ki jim lubje odpada in imajo črno lisasto površino lesa pod odmrlo skorjo.			
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	S Presslerjevim svedrom pridobimo 5 do 10 cm dolg izvrtek lesa, ki ga vzamemo iz lise s spremenjeno barvo na skorji drevesa (debla ali veje). V kolikor nimamo svedra, potem s sekuro odsekamo dele skorje in lesa s spremenjeno barvo. Vedno moramo odvzeti dovolj debel del lesa pod skorjo s simptomi platanovega obarvanega raka, ker je okužen les najustreznejši za identifikacijo glive povzročiteljice (npr. 2–3 cm debeline, z nožem ne moremo pridobiti ustreznega vzorca). V kolikor odvajamo vzorce ob obžagovanju ali podiranju platan, potem je najustreznejše z motorno žago odvzeti cel kolut debla ali veje, na katerih so simptomi bolezni. Predmet vzorčenja so: - odrasla drevesa (vzorčimo posamezne odmirajoče veje z nekrozami ali les s skorjo na mestu sveže nekroze), - sadike (vzorčimo cele rastline). Vzorke rastlinskega materiala zavijemo v papirnato brisačo in vse skupaj zapremo v plastično vrečo. En vzorec predstavlja vzorec odvzet iz enega drevesa. Vzorci morajo priti v laboratorij v 24-ih urah po nabiranju in v tem času ne smejo biti izpostavljeni visokim temperaturam. V primeru, da vzorcev ne moremo dostaviti v laboratorij v zahtevanem času, jih shranimo v hladilniku, vendar največ za 48 ur.			

		Zaradi možnosti prenosa bolezni z delovnim orodjem, je obvezna dezinfekcija uporabljenega orodja po odvzemu vzorcev, priporočljiva je dezinfekcija obutve in obleke ter rok vzorčevalca.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične metode za <i>Ceratocystis platani</i> vključujejo izolacijo patogena v čisto kulturo in identifikacijo na osnovi črtnih kod (DNA barkoding) skladno z internimi postopki LVG (POS 005 in POS 017) ter standardi EPPO PM 7/14 in EPPO PM 7/129. Poleg tega se izvaja molekularna analiza z metodo real-time PCR (qPCR) v skladu s EPPO PM 7/14. Vsak vzorec bo testiran tako z metodo qPCR kot z gojenjem glive v vlažni komori in morfološko identifikacijo.
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov, Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Nikica Ogris, e-mail: nikica.ogris@gozdis.si , tel: 01 200 78 33, - dr. Barbara Piškur, e-mail: barbara.piskur@gozdis.si , tel: 01 200 78 47.

2. *Clavibacter sepedonicus* (Spieckermann and Kottho) Nouioui et al. [CORBSE]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/1194 z dne 11. julija 2022 o uvedbi ukrepov za izkoreninjenje in preprečevanje širjenja <i>Clavibacter sepedonicus</i> (Spieckermann & Kotthoff 1914) Nouioui et al. 2018 s spremembo: (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32022R1194)				
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/cb94c85eb3dd47fc9adec6e3df0e1798				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	krompirjeva obročkasta gniloba			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 1995.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Gostiteljske rastline so v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2022/1194 zadevne rastline: krompir (<i>Solanum tuberosum</i> L.), razen semen.			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija		Tvegano območje
	Premiki semenskega krompirja iz DČ, za katere je znano, da se <i>C.sepedonicus</i> pojavlja.		Skladišče semenskega krompirja, kjer se izvaja prepakiranje in prodajna mesta.		Njive krompirja v okolici skladišč krompirja, kjer se izvaja prepakiranje oz. prodaja semenskega krompirja.
	Pridelava jedilnega krompirja.		Celotno kmetijsko gospodarstvo (KMG-MID), kjer poteka pridelava jedilnega krompirja na površini večji od 40 ar.		Območje pridelave krompirja.
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:		Nivo 2-3:		Nivo 4:
	Epidemiološke enote				Nivo 5:
			Tvegano območje:		Enota pregleda
	Slovenija		NUTS	Kmetijsko gospodarstvo, kjer se prideluje jedilni krompir (KMG-MID) na površini večji od 40 ar Skladišče	Okolica tveganih lokacij
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda Lokacija Čas	Način	Lokacija	Čas	
		Vizualni pregled	Njiva - jedilni krompir	Rastoče rastline jedilnega krompirja: vizualni pregled posevkov krompirja se izvede od konca maja do konca septembra.	
		Vizualni pregled	Skladišče - jedilni krompir	Gomolji jedilnega krompirja: od	

			septembra do oktobra
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	<u>Postopek vizualnega pregleda</u> Pregledi rastočih rastlin na njivah: Nasade jedilnega krompirja kadar je primerno, pregledamo na znake prisotnosti okužbe v času rastne sezone krompirja, v primeru suma na okužbo (izražanje simptomov zadevnega škodljivega organizma) odvzamemo vzorec rastline skupaj z gomolji. Preiskave na gomoljih, razen gomoljev za saditev, zajemajo: - vzorčenje iz partij gomoljev, ki so v skladišču, ali iz rastočega posevka čim pozneje med uničenjem cime in spravilom; - vizualni pregled z rezanjem gomoljev, kadar je tak pregled primeren za odkrivanje simptomov zadevnega škodljivega organizma. Pregledi se izvedejo na podlagi pridobljenega seznama, ki ga UVHVVR prejme iz AKTRP predvidoma v začetku junija (po izvedeni kontroli).. Izbere se pridelovalce (KMG-MID), ki pridelujejo krompir na več kot 40 arov. Izbor pregledanih lokacij opravi vsaka inštitucija, ki v preiskavi sodeluje, posebej za svoje območje na podlagi preseka pregledov iz preteklih let ter ocenjeno tveganje. Izbor je lahko tudi na podlagi poizvedovanja pri kmetijski svetovalni službi ali kmetijskih zadrugah. Partije izbiramo lahko tudi povsem naključno (informacije od pridelovalcev, reklamiranje prodaje pri manjših pridelovalcih, ipd.) in tako pregledamo gomolje krompirja tudi manjšim pridelovalcem. Stremimo k čim večji pokritosti vseh pridelovalcev krompirja v Sloveniji, tako večjih kot manjših, ob čemer se ne vračamo k istim pridelovalcem vsaj 3 leta, oz. 2 pri večjih pridelovalcih. Na mestih, kjer obstaja večje tveganje za pojav bolezni, moramo preglede in vzorčenja opravljati vsako leto. Pregled v skladišču se opravi z vizualnim pregledom zdravstvenega stanja in odvzemom vzorca za testiranje latentne okužbe ali samo z vizualnim pregledom tudi drugih partij v skladišču (gomoljev ne režemo, razen ob sumu okužbe). Tudi v primeru uradnega pregleda brez odvzema vzorca za testiranje latentne okužbe se napiše ugotovitveni zapisnik, da pri vizualnem pregledu ni bilo najdenih gomoljev z bolezenskimi znamenji, ki jih povzroča bakterija Cs.	
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Gomolji: Vzorec za testiranje latentne okužbe sestavlja 200 gomoljev v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2022/1194), ki so brez vidnih bolezenskih znamenj. V primeru opaženih znakov okužbe se odvzamejo okuženi gomolji. Vzorci se hranijo v vreči iz materiala, ki preprečuje neposredni dotik med gomolji različnih partij. Gomolje z bolezenskimi znamenji posamezno zavijemo v papirnato brisačo in nato še v aluminijasto folijo, položimo v vrečko ali škatlo in	

		opremimo z etiketo. Če je gomolj prerezan, polovici pred zavijanjem položimo skupaj. Rastline: Na njivah krompirja se v primeru suma glede okužbe rastlin z bakterijo Cs odvzamejo tudi vzorci nadzemnih delov rastlin (deli stebel z listi) ali cele rastline, vključno z gomolji, če vzorčimo v kasnejši rastni dobi. Vzorke rastlinskega materiala zapakiramo v plastično vrečko tako, da v njej pustimo tudi zrak, ki prepreči prekomerno mečkanje vzorca. Če je vzorec vlažen, ga pred pakiranjem ovijemo s papirnato brisačko. Če vzorčimo tudi zdravo rastlino, jo zapakiramo v ločeno vrečko. Po vzorčenju material hranimo na hladnem, saj višje temperature uničijo bakterije in lahko povzročijo lažno negativne rezultate. Visoke temperature lahko vrečke dosežejo že na terenu, zato je priporočljivo, da jih sproti shranjujemo v primerno hlajeno embalažo npr. stiroporne škatle z ohlajenimi pingvinčki. V posebno vrečko ali kuverto damo izpolnjen zapisnik in jo damo v škatlo. Vrečko oziroma škatlo zapremo, zalepimo, zapečatimo in označimo, da gre za 'vzorec za analizo' ter vzorec dostavimo v uradni laboratorij v čim krajšem času. Če vzorcev ne moremo takoj dostaviti/poslati v laboratorij jih lahko za 24 do 48 ur shranimo v hladilnik. Koliko časa je vzorec primeren za testiranje je odvisno tako od bakterije kot od uporabljenih testov. Pri odvzemu vzorcev za laboratorijsko testiranje latentne okužbe z bakterijo Cs se pri vseh odredi testiranje okuženosti tudi na prisotnost bakterij Rs (<i>Ralstonia solanacearum</i>) in Rps (<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i>).
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične preiskave potekajo v skladu z Izvedbeno uredbo 2022/1194/EU ter temeljijo na EPPO diagnostičnem protokolu PM 7/59 (2) (OEPP/EPPO, 2022) in EURL priporočilih. Kot presejalni test se izvaja PCR v realnem času (Schaad et al., 1999). Presejalni test je akreditiran po ISO17025. V primeru pozitivnega rezultata se izvaja PCR v realnem času (Massart et al., 2014). V primeru nekonsistentnih rezultatov v prvih dveh presejalnih presejalnih testih se izvaja tretji presejalni test PCR (Patrik et al., 2000) z RFLP. V primeru, dveh pozitivnih presejalnih testov je predvidena izolacija na gojiščih. Za identifikacijo sumljivih kolonij se uporabljata PCR v realnem času (Schaad et al., 1999 in Massart et al., 2014). Opcijsko se lahko izvede tudi PCR (Patrik et al., 2000). V kritičnih primerih se izvaja potrjevanje patogenosti bakterij na rastlinah jajčevcev.
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo, Večna pot 121, 1000 Ljubljana - dr. Tanja Dreó, tel.: 041 292 988 e-pošta: labfito@nib.si, tanja.dreo@nib.si, - dr. Manca Pirc, tel.: 040 209 820, e-pošta: manca.pirc@nib.si

3. *Curtobacterium flaccumfaciens* pv. *flaccumfaciens* (Hedges) Collins & Jones [CORBFL]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/1316 z dne 2. julija 2025 o začasnih ukrepih za preprečevanje vnosa bakterije <i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> (Hedges) Collins and Jones na ozemlje Unije ter njene ustalitve in širjenja po ozemlju Unije ter spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2019/2072 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32025R1316)				
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta/EFSA kategorizacija	https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5299				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	fižolova bakterijska uvelost			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programom preiskave, ki se izvaja na območju Osrednje Slovenije, Štajerske in Koroške ter na območju Severovzhodne Slovenije od leta 2021, razen v letu 2024.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	soja (<i>Glycine max</i> L. Merr.), turški ali laški fižol (<i>Phaseolus coccineus</i> L.), limski fižol (<i>Phaseolus lunatus</i> L.), navadni fižol (<i>Phaseolus vulgaris</i> L.), vinja azuki (<i>Vigna angularis</i> (Willd.) Ohwi & H. Ohashi), vinja mungo (<i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper), zlata vinja (<i>Vigna radiata</i> (L.) R. Wilczek), bob (<i>Vicia faba</i> L.).			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Vnos semena iz S in J Amerike, Afrike, Azije in Avstralije	Lokacije, kjer se sadi potencialno okužene rastline	Posevki iz semena po poreklu iz S in J Amerike, Afrike, Azije in Avstralije		
	Vnos semena po poreklu iz evropskih držav izven EU		Posevki iz semena po poreklu iz evropskih držav izven EU		
	Premeščanje in pridelava fižola iz okuženih semen		Posevki iz semena po poreklu iz EU in Slovenije		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	GERK, parcelna številka ali GPS koordinata	Njive posejane s semenom gostiteljskih rastlin iz uvoza, razen iz Švice.	Njiva posajena s fižolom
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
		Lokacija	Njiva		
Čas		Od sredine junija do začetka septembra			

**Vizualni
pregled**

Rastline pregledujemo glede na tipične znake okužbe, ki so sledeča:

Pregled se opravi z vizualnim pregledom ugotavljanja zdravstvenega stanja posevka na njivi. Rastline pregledujemo glede na tipična bolezenska znamenja, ki so sledeča:

Bolezenska znamenja na listih fižola (Phaseolus vulgaris)

- Venenje listov, ki je najizrazitejše v vročih delih dneva. Rastline si ponoči lahko delno opomorejo, vendar bolezen napreduje. Bakterija se namnožuje v prevodnih tkivih in zavira pretok vode in hranil, kar povzroči trajno venenje in postopno sušenje rastline.
- Sušenje listov, ki dobijo značilen »papirnato suh« videz.
- Zlato-rumene »plamenaste« nekroze na listih, ki lahko spominjajo na pegavost fižola (*Xanthomonas phaseoli* pv *phaseoli* in *X. citri* pv. *fuscans*).
- Od drugih bolezni se madeži, ki jih na listih povzroča Cff razlikujejo po tem, da:
 - Madeži pri Cff nimajo ostro omejenih, oglatih robov.
 - Madeži pri Cff niso mastnega ali vodenega videza, kot pri mastni bakterijski pegavosti fižola (*Pseudomonas savastanoi* pv. *phaseolicola*).
- Odpornost nekaterih sort - nekateri genotipi navadnega fižola (*P. vulgaris*), vključno s posameznimi odpornejšimi sortami, lahko okužbo z bakterijo Cff preživijo brez izrazitih bolezenskih znamenj.

Bolezenska znamenja na strokih in zrnih fižola:

- Zrna v strokih so lahko okužena, pri čemer stroki običajno ostanejo brez vidnih bolezenskih znamenj. Bakterija se širi po prevodnih tkivih in okuži seme/zrno prej kot ovojnico stroka.
- Razbarvanje tkiva ob »šivih« zrn.
- Občasni vodeni, rumeno-zeleni madeži na mladih strokih (čeprav to ni značilen znak okužbe).
- Pri zrelih strokih je obolelo tkivo obarvano temno olivnozeleno, medtem ko je zdravo tkivo zrelega stroka rumenkaste barve.
- Na videz zdrave rastline lahko skrivajo okužene dele, kot so skrivenčeni vrhovi ali okuženi stroki, ki navzven ne kažejo bolezenskih znamenj.
- Pri belih sortah fižola lahko okužena zrna postanejo rumeno obarvana.
- Možen bakterijski izcedek ob hilumu.
- Semenska ovojnica je lahko močno zgrbančena in spremenjene barve (od vijolične, oranžne in rumene).

Bolezenska znamenja na soji in drugih gostiteljskih rastlinah

- Soja (*G. max*) - podobna znamenja kot pri fižolu: venenje, sušenje listov in okužba semen. Nekrotični madeži na listih so pri soji pogostejši kot pri fižolu.
- Limski fižol (*P. lunatus*) - pričakujemo predvsem razbarvanje žilnega tkiva in slabšo tvorbo zrnja.

		- Vinja azuki (<i>V. angularis</i>) in vinja mungo (<i>V. mungo</i>) - pričakujemo manj izrazita bolezenska znamenja na listih in okuženost zrnja. - Zlata vinja (<i>V. radiata</i>) - simptomi podobni kot pri vinja mungo, z možnim slabšim razvojem strokov. - Bob (<i>V. faba</i>) - pričakujemo venenje, slabšo tvorbo semen in možno okužbo žilnega sistema.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčenje rastlin se izvaja samo ob sumu na prisotnost bakterije <i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> (Cff). Vzorec je cela rastlina brez korenin z izraženimi bolezenskimi znamenji. Ker bakterija lahko povzroča sistemsko okužbo, samo vzorčeni listi niso dovolj, ampak morajo biti vključeni listni peclji in steblo rastline. Vzorčene rastline shranimo v dovolj veliko plastično vrečko in shranimo v hladilni torbi in čim prej dostavimo v uradni laboratorij. Zaradi rasti saprofitov je vzorec lahko po enem tednu že neuporaben. Seme vzorčimo ob sumu in/ali ob ugotavljanju latentne okužbe. Za ugotavljanje latentne okužbe je priporočena velikost vzorca 5000 semen. Ta velikost vzorca omogoča 99-odstotno zanesljivost pri odkrivanju okužbe, če je njena pojavnost 0,1 %, ob predpostavki, da je učinkovitost detekcije 95 %. Pri manjši pridelavi se lahko velikost vzorca prilagodi.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične metode določanja <i>C. flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> v rastlinah za saditev in semenih so povzete po mednarodnih standardih (PM 7/102(1)) ter priporočilih EURL, ILVO (Venneman et al., 2024, Detection of <i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> in common bean seeds. EURL-BAC-2024-CORBFL-TM-01). Analize vključujejo presejalne teste (PCR v realnem času (Barnhoorn, R., neobjavljeno) in splošna/selektivna gojišča), ki jim v primeru suma sledi izolacija bakterije v čisti kulturi, identifikacija s PCR v realnem času (Barnhoorn, R., neobjavljeno) ter v kritičnih primerih potrjevanje patogenosti izoliranih bakterij z okuževanjem testnih rastlin.
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo, Večna pot 121, 1000 Ljubljana - dr. Tanja Dreó, tel.: 041 292 988 e-pošta: labfito@nib.si, tanja.dreo@nib.si, - dr. Manca Pirc, tel.: 040 209 820, e-pošta: manca.pirc@nib.si.

4. *Epitrix cucumeris* (Harris) [EPIXCU], *E. papa* Orlova-Bienkowskaja [EPIXPP], *E. subcrinita* (Lec.) [EPIXSU] in *E. tuberis* (Gentner) [EPIXTU]

EU zakonodaja	Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2012/270/EU z dne 16. maja 2012 glede nujnih ukrepov za preprečevanje vnosa in širjenja znotraj Unije organizmov <i>Epitrix cucumeris</i> (Harris), <i>Epitrix papa</i> sp. n., <i>Epitrix subcrinita</i> (Lec.) in <i>Epitrix tuberis</i> (Gentner)) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:02012D0270-20180105)			
Načrt izrednih ukrepov	/			
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/210e6652a33c4b6792b1db5de2892776			
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	krompirjevi bolhači		
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2013		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Pri programu preiskave krompirjevih bolhačev se bomo osredotočili na polja s krompirjem (<i>Solanum tuberosum</i>), čeprav so krompirjevi bolhači, kot polifagna vrsta, gostitelji mnogih rastlin iz različnih družin, predvsem iz družine Solanaceae, kjer poleg krompirja napadajo tudi paradižnik, jajčevac, fižol, kumare, čebula, česen ter nekatere plevela kot sta navadni ščir (<i>Amaranthus retroflexus</i>) in bela metlika (<i>Chenopodium album</i>).		
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje
	Uvoz in/ali premiki jedilnega krompirja, krompirja za predelavo v škrob in semenskega krompirja z območij, kjer je <i>Epitrix</i> spp. navzoč.	Mesta, kjer je ta krompir posajen, shranjen, predelan ali obdelan.		Lokacije in njive krompirja v bližini lokacij tveganja: krompirjeva polja v okolici skladišč ter prodajnih mest z največjim tveganjem za vnos, kjer se skladišči in prodaja krompir, predvsem krompir z območij, kjer so navzoči krompirjevi bolhači (Portugalska, Španija)
	NIVOJI PREISKAVE			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Njive (GERK) in skladišča krompirja (lot krompirja iz iste njive; homogena skupina	Območje okoli tveganih lokacij
				Posamezen gomolj ali rastlina

			gomoljev iz iste njive, časa pobiranja, sorte in načina pridelave)		
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda Lokacija Čas	Način	Lokacija	Čas	
		Vizualni pregled	Njiva - jedilni krompir	Rastoče rastline jedilnega krompirja: vizualni pregled posevkov krompirja se izvede od konca maja do konca septembra.	
		Vizualni pregled	Skladišče - jedilni krompir	Gomolji jedilnega krompirja: od septembra do oktobra	
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pri vizualnem pregledu rastline se preverja: - prisotnost odraslih krompirjevih bolhačev na nadzemnih delih rastlin krompirja (krompirjeva cima), - prisotnost poškodb, ki jih povzročajo bolhači na listih krompirja. Ob najdbi krompirjevih bolhačev oziroma znakov napadenosti z njimi, je potreben pregled gomoljev krompirja ob izkopu in nato v skladišču, pri čemer se preveri morebitno prisotnost ličink krompirjevih bolhačev. <i>Preverjanje rastlin na prisotnost krompirjevih bolhačev (imagov)</i> Različne vrste krompirjevih bolhačev se časovno različno pojavljajo, vendar v večini so prisotni že od pojava nadzemnega dela krompirja (cime) in sicer od konca aprila oziroma v začetku maja do konca rastne sezone krompirja (do začetka septembra). Spomladanski pojav bolhačev je odvisen od temperature tal, ki je povezana s pojavom odraslih bolhačev, ki prezimijo v tleh in pod rastlinskimi ostanki. V času vegetacije bomo na njivah posajenih s krompirjem (pozne sorte krompirja) vizualno spremljali simptome poškodb na listih krompirja (nadzemni cimi), ki jih povzročajo odrasli bolhači z izjedanjem povrhnjice. Krompirjevi bolhači povzročajo enake poškodbe na nadzemnih delih gostiteljskih rastlin, kot druge vrste bolhačev, ki jih srečujemo pri pridelavi kmetijski rastlin. <i>Preverjanje gomoljev na prisotnost ličink</i> Ličinke krompirjevih bolhačev povzročajo poškodbe z vrtanjem v gomolje in korenine gostiteljskih rastlin in s tem povzročajo poškodbe na gomoljih, ki so neprimerni za trženje. Pri večjem napadu od ličink krompirjevih bolhačev na koreninskem sistemu ostalih gostiteljskih rastlin, lahko rastline v celoti propadejo. Ličinke poškodujejo gomolje krompirja, pri čemer delajo površinske rove, ki izgledajo podobno kot »brazgotine«. Rovi nastajajo zaradi hranjenja ličink, saj se ličinke pomikajo tik pod povrhnjico (epidermisom). Ličinke večinoma ne gredo globlje v gomolje. Ob izkopu - spraviu gomoljev krompirja pregledamo gomolje in ugotavljamo morebitne poškodbe, ki so jih povzročile ličinke krompirjevih bolhačev.			

	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	<i>Vzorčenje napadenih plodov (gomoljev krompirja)</i> Na njivah posajenih s krompirjem, kjer so med rastno sezono opažene poškodbe na nadzemnih delih (cimi) krompirja, se bo ob spravilu krompirja pregledala morebitna napadenost gomoljev z ličinkami krompirjevih bolhačev. Gomolje krompirja se shranil v papirnato vrečko, ki se jo ustrezno označi in pošlje v uradni laboratorij. <i>Vzorčenje odraslih krompirjevih bolhačev</i> V primeru, da bi na njivi posajeni s krompirjem poleg opaženih vizualnih poškodb na nadzemnem delu cime, opazili tudi odrasle bolhače, jih ulovimo s pomočjo metuljnice in eksaustorja, nakar jih omamimo npr. z etil acetatom. Nato jih damo v manjšo plastično posodico, katero ustrezno označimo in pošljemo v uradni laboratorij.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Laboratorijska determinacija se izvaja na podlagi diagnostičnega protokola za <i>Epitrix cucumeris</i> , <i>E. similis</i> in <i>E. tuberis</i> (EPPO Bulletin Volume 41/3, Issue 3, strani 369–373, december 2011) in na podlagi diagnostičnega protokola PM 7/109 (2) <i>Epitrix cucumeris</i> , <i>E. papa</i> , <i>E. subcrinita</i> , <i>E. tuberis</i> .
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - dr. Jaka Razinger, e-mail: jaka.razinger@kis.si, tel: 01 280 51 97, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17

5. *Fusarium circinatum* Nirenberg & O'Donnell [GIBBCI]

EU zakonodaja	Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/2032 z dne 26. novembra 2019 o določitvi ukrepov za preprečevanje vnosa glive <i>Fusarium circinatum</i> Nirenberg & O'Donnell (prej <i>Gibberella circinata</i>) v Unijo in njenega širjenja znotraj Unije ter razveljavitvi Odločbe 2007/433/ES: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32019D2032				
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/78b89d70f45f4f38bdd6ca4691efabf5				
Statistični pristop	/				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Borov smolasti rak			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2010			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Občutljive so vse vrste borov (<i>Pinus</i> spp.) in duglazija (<i>Pseudotsuga menziesii</i>).			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Uvoz in/ali premeščanje semena, lesa, sekancev in lesenega pakirnega materiala po poreklu iz držav, kjer je gliva navzoča: npr. Japonska, Koreja, Južna Afrika, Čile, Urugvaj, Haiti, Mehika, ZDA, Španija, Portugalska.	Lokacije, kjer se uvoženi rastlinski material skladišči ali se z njim trguje.	Območja, ki obdajajo tvegane lokacije, npr. v okolici skladišč uvoza lesa, sekancev, lesenega pakirnega materiala iz okuženih držav.		
	Pridelava in premeščanje rastlin za saditev.	Drevesnice.	Območja okrog drevesnic.		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (gozdni odsek parcelna številka, koordinata)	Območje okoli tveganih lokacij	Posamezno drevo/ vzorec semena

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda Lokacija Čas	Način	Lokacija	Čas
		Vizualni pregled	Gozd, javne površine, vrtovi	Med januarjem in oktobrom
		Vizualni pregledi - fitosanitarni inšpektorji.	Drevesnice in matični nasadi ter prodajna mesta.	Med januarjem in oktobrom
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Gliva okuži vse vegetativne in generativne dele gostiteljev v vseh razvojnih fazah. Bolezenska znamenja so vidna vse leto. Možne so asimptomatske in latentne okužbe, zato smo pozorni na: - Propadanje sejancev, ki zrastejo iz okuženega semena. Bolezenska znamenja so podobna kot pri drugih povzročiteljih poganja semenk. - Pri sadikah je značilno znamenje okužbe zadebeljeno dnišče debelca, ki močno smoli, pod skorjo so vidne temno rjave in s smolo prepojene nekroze, iglice se razbarvajo, rjavijo, venijo in odmirajo. Gliva lahko okuži tudi korenine; ko doseže koreninski vrat in ga obraste, se pokažejo bolezenska znamenja tudi na nadzemnem delu. - Pri starejšem drevju se sušijo vrhovi vej, iglice venejo, postanejo klorotične, nato rdečerjave in se osipajo. Posamezni deli krošnje se sušijo, propade lahko vrh drevesa, pri močnejši okužbi, zlasti, kadar pride do okužbe na spodnjem delu debla, lahko propade celo drevo. Na večjih vejah, zlasti pa na deblu, so vidne plitve rakaste razjede in obilno izcejanje smole. Če odstranimo skorjo v bližini rakaste razjede, vidimo značilno medeno rumeno obarvan in s smolo prepojen les. - Okužijo se tudi storži in seme. Močno okuženi storži imajo s smolo prepojene nekroze in so deformirani. Pri semenu lahko okužbo dokažemo le z laboratorijskimi preskusi.		
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Način vzorčenja je odvisen od vrste rastlinskega materiala, po vsakem vzorčenju razkužimo uporabljeno orodje: - Na deblu in večjih vejah odrežemo koščke skorje z lesom na robu rakaste razjede. Pomembno je, da zajamemo rob nekroze, to je mejo med zdravim in okuženim delom, kjer je gliva najbolj aktivna. - Pri manjših vejah ne vzorčimo skorje z lesom, temveč odrežemo celo vejo. Okužene veje odrežemo tako, da imajo nekaj centimetrov zdravega tkiva pod robom nekroze. - <i>Sadika</i>: vzorčimo celo rastlino, skupaj s koreninami. Če to ni mogoče, jo odrežemo čim nižje, tako da je v vzorcu zajet tudi koreninski vrat. Ne vzorčimo posameznih poganjkov ali iglic. - <i>Seme</i>: naključno vzorčimo 1000 semen. Semena ne štejemo, temveč stehtamo v skladu s preglednico 1 diagnostičnega protokola PM 7/91 (2), kjer je navedena masa v gramih, ki ustreza količini povprečno 1000 semen glede na vrsto bora in duglazije. Znamenja navzočnosti glive na semenu niso vidna. Storže in seme (vzorčimo le v primeru, ko je poreklo država, kjer je gliva navzoča: Japonska, Koreja, Južna Afrika, Čile, Kolumbija, Brazilija, Haiti, Mehika, ZDA, Španija, Portugalska oziroma v primeru suma), sejanci in sadike, odrasla drevesa.		

		Vzorci rastlinskega materiala (razen semena) zapremo v čisto plastično vrečo, seme pa pošljemo v platneni ali papirnati vrečki. Najbolje je, da se vzorci pošljejo praviloma v laboratorij v 24 urah po nabiranju in v tem času niso izpostavljeni visoki temperaturi. Vzorci, ki jih ne moremo takoj dostaviti v laboratorij, lahko za dan ali dva shranimo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Vsi vzorci rastlinskega materiala in semena se analizirajo z metodo real-time PCR (qPCR) za hitro in zanesljivo detekcijo patogena (LVG POS 019, ki temelji na EPPO PM 7/91, priloga 6). Pri visokosuspektnih vzorcih se dodatno izvede morfološka analiza, ki vključuje izolacijo na semi-selektivnem krompirjevem gojišču z dodatkom streptomicina (PDAS) ter pregled morfoloških značilnosti izolatov na gojiščih PDA in SNA (POS 014, ki temelji na EPPO PM 7/91). V primeru suma na <i>F. circinatum</i> je potrebno izvesti še potrditev z uporabo klasičnega PCR (EPPO PM 7/91 (2), priloga 2 in priloga 3) in sekvenciranje PCR produkta in filogenetsko primerjavo z referenčnimi sekvencami (EPPO PM 7/91 (2), priloga 4 ter EPPO PM 7/129 (2), priloga 7). Klasični PCR z vrstno specifičnimi oligonukleotidi (EPPO PM 7/91 (2), priloga 2 in priloga 3) se izvede vzporedno s qPCR (LVG POS 019, ki temelji na EPPO PM 7/91, priloga 6) pri visokosuspektnih vzorcih in pri vzorcih semena. Pozitivni rezultati klasičnega PCR se vedno potrjujejo s sekvenciranjem in filogenetsko analizo. Za analizo semena se uporablja kombinacija qPCR in klasičnega PCR, da se zagotovi maksimalna zanesljivost diagnoze. Opomba: Zaradi zahtevnih diagnostičnih metod je predvideni čas trajanja analize pri rastlinskem materialu, razen semena, lahko do 14 dni, pri semenu pa do mesec in pol.
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov, Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Nikica Ogris, e-mail: nikica.ogris@gozdis.si, tel: 01 200 78 33, - dr. Barbara Piškur, e-mail: barbara.piskur@gozdis.si, tel: 01 200 78 47.

6. <i>Geosmithia morbida</i> Kolarik, Freeland, Utley & Tisserat [GEOHMO]		
EU zakonodaja	/	
Načrt izrednih ukrepov	/	
Informativna karta	https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-1894	
Statistika	/	
Statistični pristop	/	
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.	
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	bolezen tisočerihi rakov
	Status	»Odsoten: ni zabeleži o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2015 (do leta 2020 so se opravljale skupaj s prenašalcem <i>Pityophthorus juglandis</i>)
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Gostiteljske rastline za <i>Geosmithia morbida</i> so črni oreh (<i>Juglans nigra</i>), navadni oreh (<i>Juglans regia</i>) in druge vrste iz rodu <i>Juglans</i> . Za okužbo so dovzetne tudi vrste iz rodu <i>Pterocarya</i> , ki pa v program preiskave ni vključena
	OPREDELITEV TVEGANJA	
	Tvegana dejavnost	Tvegano območje
	Tvegana lokacija	
CILJNA POPULACIJA	Uvoz, predelava in skladiščenje lesa, lubja ali lesnih sekancev iz rodov <i>Juglans</i> in <i>Pterocarya</i> s poreklom iz držav (Francija, Italija), kjer se gliva in njen prenašalec pojavljata.	Vstopne točke (npr. pristanišča, letališča), nakladalne postaje, skladišča in podjetja za predelavo lesa za les, lubje ali lesne sekance iz rodov <i>Juglans</i> in <i>Pterocarya</i> s poreklom iz držav, kjer se pojavljata gliva in njen prenašalec, nasadi oreha.
	ZDA – prepoved za rastline <i>Juglans</i> , ne za <i>Pterocarya</i>	
Visoko tveganje: - nasadi črnega oreha (<i>Juglans nigra</i>.) v bližini slovensko-italijanske meje (Z Slovenija), - gozdni sestoji s prisotnim črnim orehom (<i>Juglans</i> spp.) v bližini slovensko-italijanske meje (Z Slovenija), - druge površine z gostiteljskimi rastlinami v bližini slovensko-italijanske meje (Z Slovenija), - nasadi oreha (<i>Juglans</i> spp.), zasajeni s sadikami oreha s poreklom iz območij, kjer je prisotna bolezen tisočerihi rakov. Srednje tveganje: - nasadi oreha (<i>Juglans</i> spp.) v bližini mest uvoza, skladišč in lesno-predelovalnih obratov, kjer se uvaža, skladišči in predeluje les rastlin <i>Juglans</i> spp. in <i>Pterocarya</i> spp. s poreklom iz območij, kjer je prisotna bolezen tisočerihi rakov (ZDA, Italija), - gozdni sestoji s prisotnim orehom (<i>Juglans</i> spp.) v bližini mest uvoza,		

					skladišč in lesno-predelovalnih obratov, kjer se uvaža, skladišči in predeluje les rastlin <i>Juglans</i> spp. in <i>Pterocarya</i> spp. s poreklom iz območij, kjer je prisotna bolezen tisočerih rakov (ZDA, Italija), - druge površine z gostiteljskimi rastlinami v bližini mest uvoza, skladišč in lesno-predelovalnih obratov, kjer se uvaža, skladišči in predeluje les rastlin <i>Juglans</i> spp. in <i>Pterocarya</i> spp. s poreklom iz območij, kjer je prisotna bolezen tisočerih rakov (ZDA, Italija).
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (gozdni odsek, parcelna številka, koordinata)	Območje okoli tveganih lokacij	Posamezno drevo ali past

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Način	Lokacija	Čas
	Lokacija	Vizualni pregled	Sadovnjak, gozd, vrt	Poteka skozi celo leto, in sicer od zgodnje pomladi (marec) do pozne jeseni (oktober)
	Čas	Past	Gozd, sadovnjak	Od marca do oktobra

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Vizualni pregled vključuje prehod skozi izbrano območje s prisotnimi gostiteljskimi rastlinami in iskanje prisotnosti simptomov in znakov, ki omogočajo sum na prisotnost <i>G. morbida</i> : - rumenenje in venenje listja, ki se na začetku pojavlja na posameznih vejah v vrhu krošnje, - redčenje krošnje, - sušenje vej, - vhodne in izhodne odprtine (okrogle, premer približno 1 mm) podlubnika <i>P. juglandis</i> v skorji, - lečaste nekroze v notranjem delu skorje (floem), ki so omejene na območje neposredno ob rovnem sistemu podlubnika in se praviloma pojavljajo v zelo velikem številu (od tod ime »tisočerih«), - razjede in izcedki na skorji, - vegetativni poganki z dna debla, ko je drevo že skoraj mrtvo.		
	Postopek spremljanja s pastmi	Tip in vrsta pasti: večlijakasta past (https://www.witasek.com/en/WitaTrap-Multi-Funnel-Trap/W310641) z etanolom (https://www.witasek.com/pheromone-fallen/borkenkaeferschlitzfalle/91/witatrap-borkenkaeferschlitzfalle) Pasti z vabo postavimo na območjih z velikim tveganjem za pojav <i>G. morbida</i> oz. bolezni. Namen pasti je ugotavljanje prisotnosti prenašalca in prisotnosti glive <i>G. morbida</i> na žuželcih prenašalcih.		

		Uporabljamo večlijakaste prestrezne pasti z etanolom kot atraktantom. Past obesimo na višino 1–2 m od tal v neposredno bližino živih gostiteljskih dreves. Pasti pregledujemo, obiskujemo in praznimo vsakih 7 do 14 dni. Ob vsakem pregledu/obisku pasti odvezamemo vzorec, t.j. organizme, ki so se ujeli v zbirno posodo. Celotno vsebino iz zbirne posode pasti izpraznimo (prelijemo/pretresemo) v plastične lončke. Vsako past vzorčimo 5-krat (v 14-dnevnih intervalih) in tako pridobimo 40 vzorcev s pasti (8 pasti x 5 vzorčenj). Vsako past obiščemo 6-krat (1x postavitev pasti, 5x odvzem vzorca). Po vsakem vzorčenju past temeljito pregledamo, da ugotovimo morebitne nepravilnosti in jih odpravimo. Brezhibno past nato obesimo na prvotno mesto. Pri vsakem obisku past opremimo s svežo vabo.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Postopek vzorčenja – vizualni pregled: Vzorčimo drevesa z zgoraj naštetimi simptomi in znaki, ki omogočajo sum na prisotnost glive <i>G. morbida</i>. Vzorčimo poganjke, veje in druge dele gostiteljske rastline, kjer se v/n na skorji pojavljajo nekroze. Prisotnost nekroz preverimo tako, da s skalpelom ali z nožem previdno zarežemo v skorjo do floema. Za odvzem vzorca uporabimo ustrezno orodje (skalpel, nož, škarje, sekira, (motorna) žaga, dleto in kladivo). Včasih je treba vzorčiti veje, ki so visoko v krošnji, zato uporabljamo tudi orodje za rezanje oz. žaganje vej na teleskopski palici ali pa izvedemo destruktivno vzorčenje (podremo drevo). Pri vzorčenju uporabljamo čisto, sterilno in ostro orodje, ki ga takoj po vzorčenju temeljito očistimo in razkužimo. Če je mogoče, odvezamemo vzorec tako, da izberemo 2–4 veje debeline 5–10 cm, s katerih nato odrežemo po en odsek dolžine 15–30 cm, na katerem so prisotni zdravi in nekrotični deli. Tako pridobimo en vzorec. Tako odvzet rastlinski material oz. vzorec shranimo v dvojno plastično vrečo, ki jo je mogoče zapreti, tako da preprečimo kontaminacijo zdravih rastlin in širjenje okužbe. Vsak vzorec ustrezno označimo in opremimo z uradno identifikacijsko številko. Vzorci praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Vsi prenašalci se najprej določijo morfološko, in sicer v skladu z LVG POS 002 ter referenčno literaturo: Grüne, S., 1979. Handbuch zur Bestimmung der europäischen Borkenkäfer. Brief illustrated Key to European Bark Beetles. M. & H. Schaper, Hannover, pp. 182. Pfeffer, A., 1995. Zentral- und westpaläarktische Borken- und Kernkäfer (Coleoptera: Scolytidae, Platypodidae). Pro entomologia.c/o Naturhistorisches Museum, Basel, 310 pp. Smith, S.M., Beaver, R.A. & Cognato, A.I., 2020. A monograph of the Xyleborini (Coleoptera, Curculionidae, Scolytinae) of the Indochinese Peninsula (except Malaysia) and China. ZooKeys, 983, 1–442. https://doi.org/10.3897/zookeys.983.52630 Nato se pri prepoznanih možnih prenašalci izvede qPCR za detekcijo glive <i>Geosmithia morbida</i>. Vsi rastlinski vzorci se testirajo z qPCR (LVG POS 024), skladno z EPPO PM 7/14 (2). Pri visokosuspektnih vzorcih se izvede izolacija glive v čisto kulturo, morfološka identifikacija (Kolařík et al., 2011; LVG POS 016) in DNA barkoding (EPPO PM 7/129 (2); LVG POS 005) za končno potrditev.

	Laboratorij Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, - dr. Barbara Piškur, e-mail: barbara.piskur@gozdis.si , tel: 01 200 78 47, - dr. Tine Hauptman, e-mail: tine.hauptman@gozdis.si , tel: 01 200 78 38. za določanje prenašalcev: - dr. Maarten de Groot, e-mail: maarten.degroot@gozdis.si , tel: 01 200 78 65 - dr. Tine Hauptman, e-mail: tine.hauptman@gozdis.si , tel: 01 200 78 38.
--	---

7. *Globodera pallida* (Stone) Behrens [HETDPA] in *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens [HETDRO]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/1192 z dne 11. julija 2022 o uvedbi ukrepov za izkoreninjenje in preprečevanje širjenja <i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens in <i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens s spremembo: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32022R1192		
Načrt izrednih ukrepov	/		
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/0d065d6718874de1819925d73997b2a3		
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.		
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	bela in rumena krompirjeva ogorčica	
	Status	»Navzoč, v postopku izkoreninjenja (razmejeno območje)«. Statusa sta potrjena s programi preiskav.	
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	krompir (<i>Solanum tuberosum</i>), paradižnik (<i>Solanum lycopersicum</i>), jajčevce (<i>Solanum melongena</i>)	
	OPREDELITEV TVEGANJA		
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje
	Pridelovanje krompirja na njivah, kjer so bile v preteklih letih najdene ogorčice.	Njivske površine, kjer je bila v preteklih letih najdena <i>Globodera</i> spp. (tudi prazne ciste).	Njive krompirja okoli tveganih lokacij, ter druge njive z gostiteljskimi rastlinami: - njivske površine v okolici najdbe (razmejeno območje) <i>Globodera pallida</i> (Ilirska Bistrica); - njivske površine v okolici najdbe (razmejeno območje) <i>Globodera rostochiensis</i> (Gorenjska).
	Prevoz opreme in strojev z območij, kjer je ogorčica navzoča.	Lokacije, kjer se oprema ali stroji shranjujejo, uporabljajo ali premikajo.	Njive krompirja, kjer se uporablja oprema ali stroji, s katerimi bi se lahko ogorčice prenesle.
	Pranje, pakiranje in skladiščenje krompirja.	Skladišča in obrati za pranje, pakiranje in skladiščenje krompirja.	Njivske površine v bližini obratov za pranje, pakiranje in skladiščenje krompirja.
	Uporaba ozkih kolobarjev.	Njive, kjer je vzpostavljen ozek kolobar.	Njive krompirja v njihovi neposredni bližini.
	Ostale pridelovalne površine krompirja.	Vse njive krompirja v Sloveniji.	Njive glede na podatke o predhodno izvedenih vzorčenjih in podatke Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja o pridelavi krompirja.

	Saditev sort krompirja, ki niso odporne na ogorčico.		Njive, kjer se sadijo sorte krompirja, ki niso odporne na ogorčico.	Njive krompirja v njihovi neposredni bližini.	
NIVOJI PREISKAVE					
Nivo 1:	Nivo 2-3:			Nivo 4:	Nivo 5:
Epidemiološke enote				Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK)		Njive okoli tveganih lokacij	Zemlja, kjer je bil posajen krompir

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Način	Lokacija	Čas
		Vizualni pregledi	Njiva	Od aprila do oktobra
	Lokacija	Vzorčenje zemlje	Njiva	Od marca do maja ali od septembra do novembra
	Čas			
		Vizualni pregledi - fitosanitarni inšpektorji	Vzgojalnišča sadilnega materiala zelenjadnic na prostem, semenski posevek zelenjadnic, zavarovani prostori (ZAP) (zelenjadnice)	Od aprila do oktobra

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Vizualni pregledi zdravstvenega stanja krompirišč se opravijo v rastni sezoni krompirja od aprila do oktobra. Pozorni smo na: – razne depresije in zaostalost v rasti rastlin, – prisotnost cist na koreninah rastlin, tak način odkrivanja ogorčic je odvisen od starosti posevka ter je možen le kratek čas, ko samice dozori v ciste (približno od sredine junija do sredine julija). Prej in potem prisotnosti cist ne pregledujemo, saj popolnoma zrele ciste pri dvigovanju rastlin zlahka izgubimo, v primeru, da je pregled opravljen prezgodaj, pa ciste na koreninah še niso vidne. Na podlagi podatkovnih slojev iz registra rabe kmetijskih gospodarstev (dejanska raba 1100, njiva), arhiva podatkov iz vizualnih pregledov in vzorčenj v okviru programa preiskav iz preteklih let ter podatkov iz evidence, ki jo vodi Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja, je izdelan projekt v GIS pregledovalniku, ki vključuje mrežo za lociranje pregledov (250 m x 250 m). Sloj posodoblja Kmetijski inštitut Slovenije in je na voljo na Fitosanitarnem prostorskem portalu Slovenije. Kmetijski inštitut Slovenije pripravi tudi namizni GIS za potrebe izvedbe pregledov in vzorčenj v letu 2026, ki vsebuje tudi podatke o lokacijah, kjer se ugotavljanja navzočnost krompirjevih ogorčic. Vizualni pregled rastlin paradižnika na lokacijah pridelave sadilnega in razmnoževalnega materiala paradižnika ter na trgu (fitosanitarni inšpektorji): Opravijo se vizualni pregledi rastlin, ki kažejo znamenja nepravilnost v rasti (počasna rast, zakrnelost, razbarvanost ipd.). Takim rastlinam pregledamo koreninski sistem, kjer smo pozorni na prisotnost cist na
--------------------------------	------------------	--

		koreninah rastlin. V primeru, da opazimo ciste ali ob sumu, vzorčimo celo rastlino (skupaj s koreninsko grudo).
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	<u>Vzorčenje zemlje iz krompirišč (fitosanitarni pregledniki)</u> Vzorec je sestavljen iz vsaj 100 podvzorcev – vbodov/ha, ki jih odvajamo iz različnih vzorčevalnih točk, razporejenih v obliki pravokotne mreže. Razdalja med vbodi praviloma ne sme biti večja od 20 m, medvrstna razdalja pa ne manj kot 5 m (zajamemo celotno polje). Na en hektar se vzame en vzorec, dodatni vzorec se odvzame, ko velikost njive (GERK) preseže en, dva, tri, .. hektarje. V primeru <u>jedilnega krompirja</u>: Vzorčenje vključuje talni vzorec standardne velikosti, kot je določeno v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2022/1192. Posamezen vzorec zajema najmanj 400 ml zemlje/ha. Število odvzetih vzorcev (sestavljanih) je odvisno od homogenosti preučevanega zemljišča (talnega tipa). En vzorec naj predstavlja zemljišče s homogenim talnim tipom, enakimi okoljskimi razmerami in enotno pridelavo rastlin (enotna agrotehnika, ena rastlinska vrsta). Vzorec se shrani v PVC vrečko ter se ga dostavi (osebno ali po pošti) v uradni laboratorij. Vzorci so lahko za krajši čas (1–2 dni) v vrečkah shranjeni pri sobni temperaturi. <u>Vzorčenje rastlin paradižnika (fitosanitarni inšpektorji):</u> Vzorec se odvzame v primeru suma na škodljiv organizem. Kot vzorec se odvzame lončke z zemljo, v kateri je/bila sadika paradižnika. Vzorec se shrani v PVC vrečki ter se ga dostavi (osebno ali po pošti) v uradni laboratorij. Vzorci so lahko za krajši čas (1–2 dni) v vrečkah shranjeni pri sobni temperaturi.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Metoda se izvede v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2022/1192 s spremembami. Detekcijo krompirjevih ogorčic izvedemo z metodo <i>MET-NEM-018 Detekcija krompirjevih ogorčic Globodera rostochiensis in G. pallida</i>. Metoda temelji na Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2022/1192 s spremembo, EPPO standardu PM 7/40(5) <i>Globodera rostochiensis</i> and <i>Globodera pallida</i>, EPPO standardu PM 7/119 (1) Nematode extraction in publikaciji Urek, G., Širca, S. (2003) Efficiency of the system of nematode cyst extraction from soil samples used in Slovenia - Acta Phytopathologica et Entomologica Hungarica 38, (1-2), 209-216. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-018</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost vrst <i>Globodera</i> spp. – se dodatne analize ne izvedejo. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-018</i> - vzorec je sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) na prisotnost <i>Globodera</i> spp. - se vzorec analizira z dodatno metodo <i>MET-NEM-019 Morfološka identifikacija krompirjevih ogorčic Globodera rostochiensis in G. pallida</i>. Metoda <i>MET-NEM-019</i> temelji na Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2022/1192 s spremembo, EPPO standardu PM 7/40(5) <i>Globodera rostochiensis</i> and <i>Globodera pallida</i>, EURL protokolu EURL–Globo-Identification (GI)_Version 01, Protocol for the identification of <i>Globodera rostochiensis</i> and <i>Globodera pallida</i>: Morphological and molecular methods, October 2021 ter publikacijah Fleming CC and Powers TO (1998) Potato cyst nematode diagnostics: morphology, differential hosts and biochemical techniques. In: Potato Cyst Nematodes, Biology, Distribution and Control (Ed. Marks RJ & Brodie BB), pp. 91–114.

		CAB International, Wallingford (GB) ter Subbotin et al., (2010) Systematics of cyst nematodes (Nematoda:Heteroderinae), Nematology Monographs and perspectives, Vol.8A. Brill, Leiden (NL), 107-177. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-019</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost <i>G. rostochiensis</i> in <i>G. pallida</i> – se dodatne analize ne izvedejo. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-019</i> - vzorec je sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) na prisotnost <i>G. rostochiensis</i> in/ali <i>G. pallida</i> - se vzorec analizira z dodatno metodo <i>MET-NEM-031</i> Molekularna identifikacija krompirjevih ogorčic. Metoda <i>MET-NEM-031</i> temelji na Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2022/1192 s spremembo, EPPO standardu PM 7/40(5) <i>Globodera rostochiensis</i> and <i>Globodera pallida</i>, EURL protokolu European Union Reference Laboratory (EURL) (2021) EURL diagnostic protocol: Protocol for the species detection of <i>Globodera rostochiensis</i> and <i>G. pallida</i> by real-time PCR from isolated nematode cysts. EURL-Globo-qPCR_Version 01. Unpublished internal EURL document ter publikaciji Gamel, S., Letort A., Fouville D., Folcher L., Grenier E. (2017). Development and validation of real-time PCR assays based on novel molecular markers for the simultaneous detection and identification of <i>Globodera pallida</i>, <i>G. rostochiensis</i> and <i>Heterodera schachtii</i>. Nematology 19 (7):789-804.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Saša Širca, tel.: 01/2805 176, e-pošta: sasa.sirca@kis.si, - dr. Barbara Gerič Stare, tel.: 01/2805 276, e-pošta: barbara.geric@kis.si, - dr. Melita Theuerschuh, tel.: 01/2805 253, e-pošta: melita.theuerschuh@kis.si

8. *Grapevine flavescence dorée* [PHYP64] in prenašalec *Scaphoideus titanus* Ball [SCAPLI]

Zakonodaja	Uredba o ukrepih za zatiranje in preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice (Uradni list RS, št. 85/23 in 60/24): https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2023-01-2577?sop=2023-01-2577 Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/1630 z dne 21. septembra 2022 o vzpostavitvi ukrepov za zadrževanje fitoplazme Grapevine flavescence dorée na nekaterih razmejenih območjih: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32022R1630		
Načrt izrednih ukrepov	/		
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/7ce82e6d0c8240dca665847b7e41c65e		
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.		
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	zlata trsna rumenica	
	Status	»Navzoč: pod uradnim nadzorom«. Program preiskave se izvaja v razmejenih območjih zlate trsne rumenice in sicer v varovalnih pasovih razmejenega območja zlate trsne rumenice in izven razmejenih območij. Status je potrjen s programom preiskave, ki se je izvajal na vseh vinorodnih območjih Slovenije od leta 2002 (za Grapevine flavescence dorée in za <i>Scaphoideus titanus</i> Ball) in se bo predvidoma izvajal še v prihodnjih letih. V letu 2021 sta bila programa za Grapevine flavescence dorée in za <i>Scaphoideus titanus</i> Ball združena v enoten program.	
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	rastline trte (<i>Vitis</i>)	
	OPREDELITEV TVEGANJA		
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje
	premiki sadilnega materiala (npr. cepiči, sadike, podlage) <i>Vitis</i> spp.	Matični vinogradi, matičnjaki in trsnice in nove zasaditve vinogradov.	Okolica proizvodnih vinogradov, matičnih vinogradov, trsnic in matičnjakov, rastline <i>Vitis</i> spp.
	opuščeni vinogradi, kjer se ne odstranjuje okuženih trt in se ne tretira ameriškega škržatka.	Opuščeni vinogradi in prostorastoče trte v bližini proizvodnih vinogradov.	
	okužene lokacije – naravno širjenje.	Okolica žarišč okužbe.	
	NIVOJI PREISKAVE		
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:
Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda

POSTOPEK
PREGLEDA IN
VZORČENJE

	Slovenija	NUTS	Rastline vinske trte v vinogradu (GERK, koordinata)		Območje okoli tveganih lokacij	Posamezen trs				
	Način Lokacija Čas	Način		Lokacija		Čas				
		Vizualni pregled		Vinograd		Od junija do oktobra				
		Vizualni pregled		Varovalni pasovi trsnice in matični nasadi		Od junija do konca oktobra				
		Vizualni pregled – fitosanitarni inšpektorji		Trsnice, matični nasadi		Od junija do konca oktobra				
	Vizualni pregled	Vizualni pregledi potekajo glede na: <table><tr><td>Največje tveganje:</td><td> - v bližini obstoječih žarišč okužbe in v vinogradih, kjer ni bilo opravljeno tretiranje ameriškega škrzatka, - na lokacijah pridelave sadilnega in razmnoževalnega materiala trte </td></tr><tr><td>Srednje tveganje:</td><td> - na ostalih območjih v varovalnih pasovih na Primorskem, Dolenjskem, v Posavju in Beli Krajini ter v Prekmurju </td></tr></table> <u>Bolezenska znamenja</u> Bolezenska znamenja se začnejo pojavljati že junija, odvisno od vremenskih razmer, bolj vidna in izrazita so v drugi polovici julija, in se v mesecu avgustu in septembru stopnjujejo. Splošna bolezenska znamenja: - se začnejo pojavljati junija in se proti jeseni stopnjujejo; - navadno zajamejo cel trs, včasih pa tudi le del trsa (posamezne rozge). Bolezenska znamenja na listih: - splošna bledikavost ali obarvanje listov okuženih trsov, ki zajema vse liste na okuženem trsu ali poganjku; - splošno ali sektorsko rumenenje listja pri belih oziroma rdečenje pri rdečih sortah; obolelo tkivo lahko pozneje na posameznih delih odmre; - vihanje listnih robov navznoter - intenzivnost vihanja je odvisna od sorte in stopnje razvoja bolezenskih znamenj; - listi so togi in krhki in se pri mečkanju zdrobijo; - v času odpadanja listja se listna ploskev navadno loči od pecelja tako, da pecelj še dolgo ostane na rozgi; - možna delna nekroza listnih žil. Bolezenska znamenja na poganjkih in rozgah: - mlahavi ali povešeni poganjki zaradi pomanjkljivega olesenevanja tkiva; - pri nekaterih sortah pojav drobnih temnorjavih ali črnih bradavičk na spodnjih medčlenkih zelenih poganjkih;					Največje tveganje:	- v bližini obstoječih žarišč okužbe in v vinogradih, kjer ni bilo opravljeno tretiranje ameriškega škrzatka, - na lokacijah pridelave sadilnega in razmnoževalnega materiala trte	Srednje tveganje:	- na ostalih območjih v varovalnih pasovih na Primorskem, Dolenjskem, v Posavju in Beli Krajini ter v Prekmurju
	Največje tveganje:	- v bližini obstoječih žarišč okužbe in v vinogradih, kjer ni bilo opravljeno tretiranje ameriškega škrzatka, - na lokacijah pridelave sadilnega in razmnoževalnega materiala trte								
	Srednje tveganje:	- na ostalih območjih v varovalnih pasovih na Primorskem, Dolenjskem, v Posavju in Beli Krajini ter v Prekmurju								

		- rozge so šibkejšje rasti, les je slabo dozorel in pozimi pogosto pozebejo; - možen razvoj nekroz na notranji strani luba; - poznejše in neenakomerno odganjanje spomladi. Bolezenska znamenja na grozdju: - venenje jagod in pozneje sušenje celih grozdov ali njihovih delov od sredine poletja naprej; - možne posledice so lahko tudi slaba oploditev, osipanje in včasih tudi odmiranje kabrnkov.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Trte vzorčimo v juliju, avgustu in septembru ter tudi v oktobru. Najprimernejši čas za vzorčenje je od sredine avgusta do konca septembra dalje. Pomembno je, da listje še ne kaže znakov staranja oz. ni prizadeto zaradi drugih bolezni ali škodljivcev. V primeru pozitivnih julijskih vzorcev na nedoločljiv tip trsnih rumenic iste rastline ponovno vzorčimo konec avgusta/v začetku septembra, zlasti če v vinogradu opazimo širjenje bolezenskih znamenj. Vzorčimo v času, ko listje še ni prizadeto zaradi drugih bolezni (npr. peronospora, oidij) ali še ni prizadeto zaradi sprememb (staranja) v jeseni. Vzorčimo trte z bolezenskimi znamenji, v matičnjakih pa vzorčimo trte tudi, čeprav nimajo tipičnih bolezenskih znamenj. Za laboratorijsko analizo vzorčimo trse, ki kažejo bolezenska znamenja trsnih rumenic. V vzorec nabereimo simptomatične rozge z ene ali več trt v istem vinogradu, ki je označen kot enoten vzorec. En vzorec združuje največ do 5 trsov. Z vsakega posameznega trsa iz različnih delov nabereimo tri rozge z bolezenskimi znamenji. Nabiramo sveže dele rozg z listi, dolge približno od 15 do 30 cm. Iz enega vinograda praviloma odvzamemo le en vzorec. Tak način vzorčenja omogoča zajem večjega števila simptomatičnih trt. V matičnjakih odvzamemo vzorec tudi z rozg, ki ne kažejo tipičnih bolezenskih znamenj trsnih rumenic. Zaradi potrebe po natančnejšem testiranju matičnih vinogradov na FD, npr. tistih, ki so v razmejenih območjih, lahko v enem matičnem vinogradu odvzamemo tudi več vzorcev. Za vsak vzorec lahko vzamemo rozge z več simptomatičnih trt (en vzorec naj združuje do 5 trsov), ravnamo pa enako, kot je opisano zgoraj. Pri nabiranju vzorcev pazimo, da vzorci ne ovenijo in niso izpostavljeni povišani zunanji temperaturi. Čim prej jih shranimo na hladno. Odvzet vzorec enega trsa položimo v plastično vrečko in ga čim prej pošljemo v uradni laboratorij. Po možnosti vzorce ob nabiranju sproti spravljamo v prenosno hladilno torbo in pri tem pazimo, da ne zmrznejo, oziroma da se neposredno ne dotikajo zamrzovalnih blazinic. V primeru, ko vzorcev ne moremo poslati takoj, jih lahko največ za dva dni shranimo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 7 °C. Pri tem pazimo, da ostane nabrano listje sveže, da ne zmrzne in da ne prične gniti (to se lahko zgodi v primeru, če so ob vzorčenju listi zelo mokri; v takem primeru jih dobro otresemo oziroma delno osušimo).

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične metode: - v skladu z EPPO standardom PM7/79(2) in EURL priporočili: akreditirana metoda (ISO 17025; št. akreditacijske listine LP-028) PCR v realnem času. Iz listnih žil bomo izolirali fitoplazemsko DNA ter jo pomnožili z za fitoplazme univerzalnimi in z za skupino fitoplazem 16SrV (vključuje fitoplazmo povzročiteljico FD) specifičnimi začetnimi oligonukleotidi in sondami. V skladu z EPPO protokolom in EURL priporočili je priporočena identifikacija fitoplazme za vse 16SrV pozitivne vzorce, ki so bodisi drugi gostitelji, ali pa trte iz območja kjer FD še ni bila dokazana. Trenutno najprimernejša metoda za ločevanje ali gre za okužbo z FD ali z neepidemičnimi izolati fitoplazem iz skupine 16SrV je metoda sekvenciranja ugnезdenih PCR produktov gena <i>map</i> (Arnaud et al., 2007), ki jo bomo izvedli po prehodnem dogovoru z Upravo v primeru vzorcev, za katere Uprava presodi, da je to nujno potrebno.
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo, Večna pot 121, Ljubljana - prof. dr. Nataša Mehle, tel.: 059 232 808 ali 068 127 522; e-pošta: natasa.mehle@nib.si, labfito@nib.si

9. *Meloidogyne chitwoodi* Golden et al. [MELGCH] in *Meloidogyne fallax* Karssen [MELGFA]

EU zakonodaja	/				
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/5acb8b2aafbc4c229880a2cd2f40cda1				
Statistika	/				
Statistični pristop	/				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime				
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2019			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	krompir (<i>Solanum tuberosum</i>)			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija		Tvegano območje
	Uporaba ozkih kolobarjev.		Njive, kjer je vzpostavljen ozek kolobar.		Lokacije tveganja in druga njive krompirja, ki obdajajo lokacije tveganj.
	Prevoz opreme in kmetijskih strojev z območij, kjer se pojavljata <i>Meloidogyne chitwoodi</i> ali <i>Meloidogyne fallax</i> (npr. prevoz na polju in orodje za gojenje).		Lokacije, kjer se oprema ali stroji shranjujejo ali uporabljajo ali premikajo.		Njive krompirja, kjer se uporablja oprema ali stroji.
	Premiki krompirja z območij znotraj EU, za katera je znano, da se pojavljata <i>Meloidogyne chitwoodi</i> in <i>Meloidogyne fallax</i> .		Lokacije, kjer se krompir sadi, skladišči, pere, pakira, predeluje ali obdeluje.		Njive krompirja, ki obdajajo lokacije tveganj.
	Premik rastlin za saditev paradižnika (<i>Solanum lycopersicum</i>) z območij znotraj EU, za katera je znano, da se pojavljata <i>Meloidogyne chitwoodi</i> in <i>Meloidogyne fallax</i> .		Pridelava paradižnika na rastlinah za saditev, ki so premeščene iz okuženih območij.		Jedilni krompir v okolici pridelave paradižnika v zaprtih prostorih in rastline paradižnika.
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:		Nivo 2-3:		Nivo 4:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS	Njive posajene s krompirjem - GERK	Območje okoli tveganih lokacij	Zemlja, ker je bil posajen krompir	

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda Lokacija Čas	Način	Lokacija	Čas
		Vizualni pregled	Njiva - rastline	Od aprila do septembra
		Vzorčenje	Njiva - zemlja	Odvzame se v času od aprila do oktobra (ko so tla v primernem fizikalnem stanju), vzorčenje je združeno z vzorčenjem zemlje za <i>Globodera</i> sp.
		Vzorčenje	zavarovani prostori (ZAP)	Od aprila do novembra
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pozorni smo na razne depresije in zaostalost v rasti rastlin. Pri pregledu koreninskega sistema na krompiriških izruvamo vsaj 60 rastlin/ha in smo pozorni na prisotnost zadebelitev na koreninah rastlin ter na nastanek krast na površini gomoljev krompirja. Ob sumu, izpujene rastline pošljemo kot vzorec v uradni laboratorij. Pri rastlinah paradižnika v zaprtih prostorih odkoplremo zemljo pri 60 rastlinah/ha, da pridemo do korenin. Napad prepoznamo po nastanku manjših šišk oz. zadebelitev na koreninah. Če le te niso jasno vidne, izruvamo celotno rastlino ter pregledamo korenine (določeno po standardu »PM 9/17(1) <i>Meloidogyne chitwoodi</i> and <i>Meloidogyne fallax</i>: National regulatory control systems, EPPO, 2013«).		
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorec zemlje iz njivskih površin vzamemo s pomočjo sonde iz različnih vzorčevalnih točk. Na 0,5 ha površine vzamemo 1,5 L zemlje. Število odvzetih vzorcev je odvisno od homogenosti preučevanega zemljišča (talnega tipa) ter velikosti zemljišča (določeno po standardu »PM 9/17(1) <i>Meloidogyne chitwoodi</i> and <i>Meloidogyne fallax</i>: National regulatory control systems, EPPO, 2013«). Gomolji jedilnega krompirja: V skladiščih se opravi vizualni pregled gomoljev. Kot posledica napada so na gomoljih krompirja vidna številna majhna mazoljem podobna področja, nekatere sorte pa so brez znakov, kljub temu, da so močno okužene. Tkivo tik pod lupino je nekrotično in rjavkasto. Odrasle samice lahko opazimo tik pod površjem, v plasti korteksa, kot bleščeča, bela, hruškasta telesa, obdana z rjavkasto plastjo, ki običajno kaže na prisotnost jajčec (določeno po standardu »PM 3/69 (2) <i>Meloidogyne chitwoodi</i> and <i>Meloidogyne fallax</i>: sampling potato tubers for detection, EPPO, 2019«). V zaprtih prostorih na rastlinah paradižnika ugotavljamo prisotnost ogorčic s pregledom korenin kot je opisano pri postopku vizualnega pregleda. Zemljo vzorčimo kot je opisano zgoraj pri vzorčenju krompirišč.		

		Vzorci zemlje, korenin ali gomoljev shranimo v PVC vrečki in jih pošljemo v uradni laboratorij. Vzorci so lahko za krajši čas (1–2 dni) v vrečkah shranjeni pri sobni temperaturi.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Ličinke ogorčic <i>Meloidogyne chitwoodi</i> in <i>Meloidogyne fallax</i> bomo ekstrahirali iz vzorcev zemlje po metodi MET-NEM-021: <i>Detekcija ogorčic rodu Meloidogyne</i>. Identifikacija ogorčic bo potekala po metodi MET-NEM-026: <i>Molekularna identifikacija Meloidogyne chitwoodi in Meloidogyne fallax</i>. Za identifikacijo ogorčic v gomoljih krompirja ter na napadenih korenin paradižnika bomo uporabili metodi MET-NEM-021 ter MET-NEM-026. Metodi temeljita na EPPO standardih PM 7/41 (3) <i>Meloidogyne chitwoodi</i> and <i>Meloidogyne fallax</i> ter PM 7/119 (1) Nematode extraction.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Saša Širca, tel.: 01/2805 176, e-pošta: sasa.sirca@kis.si, - dr. Barbara Gerič Stare, tel.: 01/2805 276, e-pošta: barbara.geric@kis.si, - dr. Melita Theuerschuh, tel.: 01/2805 253,, e-pošta: melita.theuerschuh@kis.si.

10. *Meloidogyne graminicola* Golden & Birchfield

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/1372 z dne 5. avgusta 2022 glede začasnih ukrepov za preprečevanje vstopa škodljivega organizma <i>Meloidogyne graminicola</i> (Golden & Birchfield) v Unijo, njegovega premeščanja in širjenja ter razmnoževanja in sprostitev v Uniji: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32022R1372						
Načrt izrednih ukrepov	/						
EPPO/CABI	EPPO: https://www.eppo.int/ACTIVITIES/plant_quarantine/alert_list_nematodes/meloidogyne_graminicola CABI: https://www.cabi.org/isc/datasheet/33243						
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.						
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime						
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2022					
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Gostiteljske rastline (Priloga I Izvedbene uredba Komisije 2022/1372/EU), v primeru najdbe šišk na koreninah pa tudi zemlja ob simptomatičnih rastlinah.					
	OPREDELITEV TVEGANJA						
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija		Tvegano območje		
	Premiki gostiteljskih rastlin ali semena skupaj z zemljo, predvsem iz razmejenih območji v Italiji (Priloga 2 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2022/1372).		Mesta kjer se hranijo, premikajo ali vnašajo gostiteljski rastline.		Njive v okolici lokacij tveganja, posajene z gostiteljskimi rastlinami.		
	NIVOJI PREISKAVE						
	Nivo 1:		Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:		Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	Delež vzorcev (95%) bodo predstavljale njive pšenice, ovsa, ječmena, koruze, čebule, manjši delež (5%) pa vrtni ali rastlinjaki drugih vrtnin in poljščin s seznama gostiteljskih (GERK)		Območje okoli tveganih lokacij	Posamezne rastline, v primeru najdbe šišk na koreninah pa tudi zemlja ob simptomatičnih rastlinah	
			Način		Lokacija		Čas

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled	Njiva - rastline - enokaličnice	Od aprila do oktobra
	Lokacija	Vizualni pregled	Njiva - vrtnin in poljščin s seznama gostiteljskih rastlin	Od aprila do oktobra
	Čas			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Navedene preiskave vključujejo vizualne preglede gostiteljskih rastlin, vzorčenje simptomatskih gostiteljskih rastlin in po potrebi asimptomatskih gostiteljskih rastlin v bližini simptomatskih gostiteljskih rastlin in tal. Ogorčice koreninskih šišek vplivajo na rast korenin in s tem neposredno vplivajo na kakovost in količino pridelka. Znamenja, ki se odražajo na nadzemnih delih napadenih rastlin so neznatna in spominjajo na znamenja, ki jih na rastlinah povzročajo različni, bodisi biotični ali abiotični dejavniki. Pogosto so rastline zakrnele, venijo, izgubijo barvo ter dajejo videz venenja. Pri močnem napadu rastline propadejo, najintenzivnejše propadanje se kaže v fazi zorenja klasov, oblikovanja plodov ali gomoljev. Pri pregledih rastočih rastlin smo pozorni na razne depresije in zaostalost v rasti rastlin		
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorči se simptomatske gostiteljske rastline in po potrebi tudi asimptomatske gostiteljske rastline v bližini simptomatskih gostiteljskih rastlin in tla. Na koreninskem sistemu vzorčenih rastlin se preveri navzočnost šišek zadevnega škodljivega organizma. Za <i>M. graminicola</i> so značilne drobne gale na terminalnih delih korenin, ki lahko niso vidne s prostim očesom, ampak samo pod lupo. Na koreninskem delu napad prepoznamo po nastanku večjih ali manjših zadebelitev na koreninah. Ogorčice koreninskih šišek so zelo majhne in so vidne le pod stereo-mikroskopom ali mikroskopom. Posamezen vzorec predstavlja 10 rastlin s celotnim koreninskim sistemom (vključno s podzemnimi deli kot so gomolji, rizomi idr.) pobranih na mestih, kjer so opazne depresije oz. zaostalost v rasti rastlin. Nadzemnih delov rastlin ni potrebno vključiti v vzorec. Vzorce korenin ali gomoljev shranimo v PVC vrečko in jih dostavimo (osebno ali po pošti) v uradni laboratorij. Vzorci so lahko za krajši čas (1–3 dni) v vrečkah shranjeni v hladilniku. V primeru najdbe zadebelitev oz. šišek na koreninah oz. drugih podzemnih delih rastlin vzorčimo tudi zemljo ob simptomatičnih rastlinah. Vzorci tal se odvzamejo ob simptomatskih gostiteljskih rastlinah. Tla se vzorčijo na globini 20–25 cm. Na poljih se vzorci tal odvzemajo iz pravokotne mreže, ki prekriva celotno polje, pri čemer razdalja vzorčenja ne presega 20 m dolžine in 5 m širine. Velikost vzorca je 500 ml do skupne površine 1 ha.		

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE

	Metoda	Korenine ali druge podzemne dele rastline, ki predstavljajo vzorec, v laboratoriju umijemo, da odstranimo substrat. Celoten koreninski sistem pregledamo pod binokularno lupo in določimo prisotnost/odsotnost drobnih koreninskih šišek oz. zadebelitev predvsem na terminalnih delih korenin kot je značilno za <i>M. graminicola</i>. Iz rastlinskega tkiva s koreninskimi šiškami oz. zadebelitvami ali iz zemlje izoliramo ogorčice. Postopamo po metodi opisani v internem dokumentu <i>MET-NEM-021: Detekcija ogorčic rodu Meloidogyne</i>. Metoda <i>MET-NEM-021</i> temelji na EPPO standardih PM 7/41 (3) <i>Meloidogyne chitwoodi</i> and <i>Meloidogyne fallax</i>, PM 7/119 (1) Nematode extraction ter PM 7/103 (2) <i>Meloidogyne enterolobii</i>. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-021</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost vrste <i>Meloidogyne graminicola</i> – se dodatne analize ne izvedejo. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-021</i> - vzorec je sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) na prisotnost <i>Meloidogyne graminicola</i> - se vzorec analizira z dodatno molekularno metodo <i>MET-NEM-033 Molekularna identifikacija ogorčic Meloidogyne graminicola</i>. Metoda <i>MET-NEM-033</i> temelji na sledečih dokumentih: • European Union Reference Laboratory (EURL) (2022) EURL TPS Technical Instruction document: Test Performance Study: 2022: Molecular identification of <i>Meloidogyne graminicola</i> (22MG). Unpublished internal EURL document. • European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO), Diagnostics Standard PM 7/98 (5) Specific requirements for laboratories preparing accreditation for a plant pest diagnostic activity. EPPO Bulletin (2021) 51: 468-498. • European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO), Diagnostics Standard PM 7/84(3) Basic requirements for quality management in plant pest diagnosis laboratories. EPPO Bulletin (2021) 51: 457-467. • European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO), Diagnostics Standard PM 7NEW <i>Meloidogyne graminicola</i>. Draft version. • Bellafiore S, Jougla C, Chapuis É, Besnard G, Suong M, Vu PN, De Waele D, Gantet P & Thi XN (2015) Intraspecific variability of the facultative meiotic parthenogenetic root-knot nematode (<i>Meloidogyne graminicola</i>) from rice fields in Vietnam. <i>Comptes Rendus Biologies</i> 338: 471–483 • Htay C, Peng H, Huang W, Kong L, He W, Holgado R & Peng D (2016) The development and molecular characterization of a rapid detection method for Rice root-knot nematode (<i>Meloidogyne graminicola</i>). <i>Eur J Plant Pathol</i> 146: 281–291 • da Silva Mattos V, Mulet K, Cares JE, Gomes CB, Fernandez D, de Sá MFG, Carneiro RMDG & Castagnone-Sereno P (2019) Development of Diagnostic SCAR Markers for <i>Meloidogyne graminicola</i>, <i>M. oryzae</i>, and <i>M. salasi</i> Associated with Irrigated Rice Fields in Americas. <i>Plant Disease</i> 103: 83–88 European Reference Laboratory for plant-parasitic nematodes. Test Performance Study Report 22MG: Test performance study for the molecular identification of <i>Meloidogyne graminicola</i>, July 2023
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije; Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana, - dr. Barbara Gerič Stare, tel.: 01/2805 276, e-pošta: barbara.geric@kis.si, - dr. Saša Širca, tel.: 01/2805 176, e-pošta: sasa.sirca@kis.si, - dr. Melita Theuerschuh, tel.: 01/2805 253, e-pošta: melita.theuerschuh@kis.si, - dr. Nik Susič, tel. 01/2805 129, e-pošta: nik.susic@kis.si.

11. *Pityophthorus juglandis* Blackman [PITOJU]

EU zakonodaja	/	
Načrt izrednih ukrepov	/	
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/5183488063494b85ac9ffdbda7a7c792	
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.	
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	orehov vejni lubadar
	Status	Odsoten: ni zabelešk o škodljivem organizmu«, potrjen s preiskavo, ki se izvaja od leta 2015. Od leta 2015 do 2020 je bil ta organizem del programa preiskave » <i>Geosmithia morbida</i> , kot prenašalec <i>Pityophthorus juglandis</i> «.
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	črni oreh (<i>Juglans nigra</i>), navadni oreh (<i>Juglans regia</i>) in druge vrste iz rodu <i>Juglans</i> . Za napad so dovzetne tudi vrste iz rodu <i>Pterocarya</i> , ki pa v program preiskave niso vključene.
	OPREDELITEV TVEGANJA	
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija
	Tvegana območje	
	Uvoz, premiki, predelava in skladiščenje lesa, lubja ali lesnih sekancev iz rodov <i>Juglans</i> in <i>Pterocarya</i> s poreklom iz držav (Francija, Italija, ZDA kjer se gliva in njen prenašalec pojavljata.	Vstopne točke (npr. pristanišča, letališča), nakladalne postaje, skladišča in podjetja za predelavo lesa za les, lubje ali lesne sekance iz rodov <i>Juglans</i> in <i>Pterocarya</i> s poreklom iz držav, kjer se pojavljata gliva in njen prenašalec, nasadi oreha.
		Visoko tveganje: - nasadi črnega oreha (<i>Juglans nigra</i>) v bližini slovensko-italijanske meje (Z Slovenija), - gozdni sestoji s prisotnim črnim orehom (<i>Juglans</i> spp.) v bližini slovensko-italijanske meje (Z Slovenija), - druge površine z gostiteljskimi rastlinami v bližini slovensko-italijanske meje (Z Slovenija), - nasadi oreha (<i>Juglans</i> spp.), zasajeni s sadikami oreha s poreklom iz območij, kjer je prisotna bolezen tisočerih rakov. Srednje tveganje: - nasadi oreha (<i>Juglans</i> spp.) v bližini mest uvoza, skladišč in lesno-predelovalnih obratov, kjer se uvaža, skladišči in predeluje les rastlin <i>Juglans</i> spp. in <i>Pterocarya</i> spp. s poreklom iz območij, kjer je prisotna bolezen tisočerih rakov (ZDA, Italija, Francija), - gozdni sestoji s prisotnim orehom (<i>Juglans</i> spp.) v bližini mest uvoza, skladišč in lesno-predelovalnih obratov, kjer se uvaža, skladišči in predeluje les rastlin <i>Juglans</i> spp. in <i>Pterocarya</i> spp. s poreklom iz

			območij, kjer je prisotna bolezen tisočerih rakov, - druge površine z gostiteljskimi rastlinami v bližini mest uvoza, skladišč in lesno-predelovalnih obratov, kjer se uvaža, skladišči in predeluje les rastlin <i>Juglans</i> spp. in <i>Pterocarya</i> spp. s poreklom iz območij, kjer je prisotna bolezen tisočerih rakov.	
NIVOJI PREISKAVE				
Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (gozdni odsek, parcelna številka, koordinata)	Območje okoli tveganih lokacij	Past

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Past
	Lokacija	Gozd, javno zasajena površina površina
	Čas	Od junija do oktobra (srednja dnevna temperatura mora biti nad 18°C)

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Postopek spremljanja s pastmi	Vrsta in tip pasti: večlijakasta past (https://www.witasek.com/en/WitaTrap-Multi-Funnel-Trap/W310641) s feromonsko vabo (https://www.e-econex.net/en/search?controller=search&orderby=position&orderway=desc&search_query=juglandis&submit_search=). Opis postopka postavitve, menjave in pregleda pasti: - <u>Postavitev vabe</u> na območja z velikim tveganje, izbira mikrolokacije za postavitve lijakaste pasti, namestitve vabe (atraktant = vrstno specifični feromonski pripravek, proizvajalca Exonex) v past, namestitve pasti na izbrano mesto približno 3 m od tal. V zbirno posodo se nalije propilen glikol, ki deluje kot usmrtilno sredstvo in konzervans - <u>Menjava vabe:</u> Vabo bomo zamenjali 2 ×, in sicer po 6 in 12 tednih spremljanja. - <u>Vzorčenje pasti:</u> Potem, ko smo past postavili, ob vsakem naslednjem obisku odvajamo osebkke, ki so se ulovili v past. Vsako past vzorčimo 8-krat (v 14-dnevni intervalih) in tako pridobimo 40 vzorcev s pasti (5 pasti x 8 vzorčenj). Vsako past obiščemo 9-krat (1x postavitev pasti, 8x odvzem vzorca). - Po vsakem vzorčenju past temeljito pregledamo, da ugotovimo morebitne nepravilnosti in jih odpravimo. V brezhibno past nato v zbirno posodo nalijemo svež propilen glikol in past obesimo na prvotno mesto. Feromonski pripravek zamenjamo v časovnih presledkih, ki so določeni v navodilih proizvajalca.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorke praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične preiskave se izvajajo izključno na mrtvih osebkih. Vrsta <i>Pityophthorus juglandis</i> se določa z morfološko analizo v skladu z internim postopkom LVG POS 002 ter referenčno literaturo: LaBonte & Rabaglia (2010) »A Screening Aid for the Identification of the Walnut Twig Beetle, <i>Pityophthorus juglandis</i> Blackman« in Seybold et al. (2013) »Detecting and Identifying the Walnut Twig Beetle: Monitoring Guidelines for the Invasive Vector of Thousand Cankers Disease of Walnut«.
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Maarten de Groot, e-mail: maarten.degroot@gozdis.si, tel: 01 200 78 65; - dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38.

12. *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. emend. Safni et al. [RALSSL]

EU zakonodaja	Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/1193 z dne 11. julija 2022 o uvedbi ukrepov za izkoreninjenje in preprečevanje širjenja bakterije <i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith 1896) Yabuuchi et al. 1996 emend. Safni et al. 2014: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A02022R1193-20220712		
Načrt izrednih ukrepov	/		
Informativna karta	https://efsa.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=b6a208b2fa9a4f2dabbb75f14b7e30fb		
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5618		
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.		
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	krompirjeva rjava gniloba	
	Status	»Navzoč, v postopku izkoreninjanja.«. Programi preiskav se izvajajo na območju celotne Slovenije od leta 1995	
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Pregleduje se gostiteljske rastline krompirja (<i>Solanum tuberosum</i>) razen seme, in rastline paradižnika (<i>Solanum lycopersicum</i>) razen plodov in semen. Vzorci se odvzamejo tudi v površinski vodi , ki se nahaja v neposredni bližini njiv, kjer se prideluje navedene gostiteljske rastline ali uporablja za namakanje navedenih gostiteljskih rastlin in v tekočih odpadkih. Pregledi se opravijo tudi za morebitno prisotnost Rs na grenkosladu (<i>Solanum dulcamara</i>) ali drugih vrstah iz rodu <i>Solanum</i> (<i>Solanum nigrum</i>).	
	OPREDELITEV TVEGANJA		
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje
	Prepakiranje semenskega krompirja iz DČ, za katere je znano, da se pojavlja <i>R. solanacearum</i> .	Skladišče uvoženega semenskega krompirja, kjer se izvaja prepakiranje.	Njive krompirja v okolici skladišč kjer se izvaja prepakiranje semenskega krompirja.
	Pridelava jedilnega krompirja.	Kmetijsko gospodarstvo (KMG-MID), kjer poteka pridelava jedilnega krompirja na površini, večji od 40 ar.	Območje pridelave krompirja, tudi obrežja in površinska voda v neposredni okolici.
	Namakanje njivskih površin, kjer se prideluje krompir, s površinsko vodo.	Njiva krompirja, kjer se uporablja površinska voda za namakanje.	Območje pridelave krompirja.
	Pridelava paradižnika (<i>S. lycopersicum</i>).	Posamezni rastlinjak, kjer se paradižnik prideluje.	Območje pridelave krompirja.
	NIVOJI PREISKAVE		
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:
			Nivo 5:

Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS	Kmetijsko gospodarstvo, ki prideluje jedilni krompir (KG-MID) na površini večji od 40 ar ZAP za pridelavo paradižnika	Območje pridelave krompirja	Posamezen gomolj ali rastlina Posamezni skladišče v lasti KMG-MID s prijavljeno pridelavo jedilnega krompirja Posamezna njiva Posamezen objekt (rastlinjak)
Način Lokacija Čas		Način	Lokacija	Čas
		Vizualni pregled	Njiva - jedilni krompir	Rastoče rastline jedilnega krompirja: vizualni pregled posevkov krompirja se izvede od konca maja do konca septembra.
		Vizualni pregled	Skladišče - jedilni krompir	Gomolji jedilnega krompirja: september, oktober, november
		Vizualni pregled	Obrežja površinskih voda na pridelovalnem območju krompirja	Pleveli iz rodu <i>Solanum</i> na obrežjih: praviloma od začetka avgusta do sredine septembra* *Pregledi in vzorčenja plevelov iz rodu <i>Solanum</i> se izvedejo po celi Slovenije, od tega se en vzorec odvzame v okolici okužene lokacije – razmejeno območje (najdba na Štajerskem v 2024)
		Vizualni pregled – fitosanitarni inšpektorji	Pregledi sadik paradižnika (<i>Solanum lycopersicum</i> L): semenski posevki, zavarovani prostori (ZAP) (zelenjadnice).	Celo leto

**POSTOPEK
PREGLEDA IN
VZORČENJE**

	Vizualni pregled	Pregledi na rastočih rastlin na njivah: Nasade krompirja jedilnega kadar je primerno, pregledamo na znake prisotnosti okužbe v času rastne sezone krompirja, v primeru suma na okužbo (izražanje simptomov zadevnega škodljivega organizma) odvezamo vzorec rastline skupaj z gomolji. Rastline paradižnika: Paradižnik je dobra gostiteljska rastlina za Rs, zato se izvaja vizualne preglede na mestih pridelave. V primeru suma odvezamo vzorec po navodilih uradnega laboratorija. Voda in pleveli iz rodu <i>Solanum</i> ob njivah krompirja: Ob vzorčenju vode pregledamo okolico brežine na morebitno prisotnost gostiteljskih rastlin (krompir, grenkoslad, samonikli paradižnik, pasje zelišče). Preiskave na gomoljih, razen gomoljev za saditev, zajemajo: - vzorčenje iz partij gomoljev, ki so v skladišču, ali iz rastočega posevka čim pozneje med uničenjem cime in spravilom; - vizualni pregled z rezanjem gomoljev, kadar je tak pregled primeren za odkrivanje simptomov zadevnega škodljivega organizma. Pregledi se izvedejo na podlagi pridobljenega seznama, ki ga UVHVVR prejme iz AKTRP predvidoma v začetku junija (po izvedeni kontroli). Izbere se pridelovalce (KG-MID), ki pridelujejo krompir na več kot 40 arov. Izbor pregledanih lokacij opravi vsaka inštitucija, ki v preiskavi sodeluje, posebej za svoje območje na podlagi preseka pregledov iz preteklih let ter ocenjeno tveganje. Izbor je lahko tudi na podlagi poizvedovanja pri kmetijski svetovalni službi ali kmetijskih zadrugah. Partije izbiramo lahko tudi povsem naključno (informacije od pridelovalcev, reklamiranje prodaje pri manjših pridelovalcih, ipd.) in tako pregledamo gomolje krompirja tudi manjšim pridelovalcem. Stremimo k čim večji pokritosti vseh pridelovalcev krompirja v Sloveniji, tako večjih kot manjših, ob čemer se ne vračamo k istim pridelovalcem vsaj 3 leta, oz. 2 pri večjih pridelovalcih. Na mestih, kjer obstaja večje tveganje za pojav bolezni, moramo preglede in vzorčenja opravljati vsako leto. Pregled v skladišču se opravi z vizualnim pregledom zdravstvenega stanja in odvzemom vzorca za testiranje latentne okužbe ali samo z vizualnim pregledom tudi drugih partij v skladišču (gomoljev ne režemo, razen ob sumu okužbe). Tudi v primeru uradnega pregleda brez odvzema vzorca za testiranje latentne okužbe se napiše ugotovitveni zapisnik, da pri vizualnem pregledu ni bilo najdenih gomoljev z bolezenskimi znamenji, ki jih povzroča bakterija Rs.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	<u>Gomolji</u> Vzorec za testiranje latentne okužbe sestavlja 200 gomoljev v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2022/1193), ki so brez vidnih bolezenskih znamenj. V primeru opaženih znakov okužbe se odvezamejo okuženi gomolji. Vzorci se hranijo v vreči iz materiala, ki preprečuje neposredni dotik med gomolji različnih partij.

		Gomolje z bolezenskimi znamenji posamezno zavijemo v papirnato brisačo in nato še v aluminijasto folijo, položimo v vrečko ali škatlo in opremimo z etiketo. Če je gomolj prerezan, se polovici pred zavijanjem položimo skupaj. Pri odvzemu vzorcev za laboratorijsko testiranje latentne okužbe z bakterijo Rs se pri vseh odredi testiranje okuženosti tudi na prisotnost bakterij Cs (<i>Clavibacter sepedonicus</i>) in Rps (<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i>). Na njivah krompirja ter na mestih pridelave paradižnika se v primeru suma glede okužbe rastlin z bakterijo Rs odvzamejo tudi vzorci nadzemnih delov rastlin (deli stebel z listi) ali cele rastline, vključno z gomolji pri krompirju. Vreča se označi z etiketo uradnega vzorca. <u>Rastline</u> Na njivah krompirja ter na mestih pridelave paradižnika se v primeru suma na okužbo rastlin z bakterijo Rs odvzamejo tudi vzorci nadzemnih delov rastlin (deli stebel z listi) ali cele rastline, vključno z gomolji, če vzorčimo v kasnejši rastni dobi. Pri plevelih iz rodu <i>Solanum</i> (grenkoslad, pasje zelišče idr.) vzorčimo korenine ali njihov del in del stebela, ki je tik nad njimi. Če so prvi poganjki na dnu stebela in blizu korenin, potem zgornji del rastline odrežemo tako, da je v vzorcu vključen tudi kakšen poganjek ali njegov del. Zgornji del rastline pustimo na samem mestu odvzema vzorca. Vzorke rastlinskega materiala zapakiramo v plastično vrečko tako, da v njej pustimo tudi zrak, ki prepreči prekomerno mečkanje vzorca. Če je vzorec vlažen, ga pred pakiranjem ovijemo s papirnato brisačko. Če vzorčimo tudi zdravo rastlino, jo zapakiramo v ločeno vrečko. Po vzorčenju material hranimo na hladnem, saj višje temperature uničijo bakterije in lahko povzročijo lažno negativne rezultate. Visoke temperature lahko vrečke dosežejo že na terenu, zato je priporočljivo, da jih sproti shranjujemo v primerno hlajeno embalažo npr. stiroporne škatle z ohlajenimi pingvinčki. V posebno vrečko ali kuverto damo izpolnjen zapisnik in jo damo v škatlo. Vrečko oziroma škatlo zapremo, zalepimo, zapečatimo in označimo, da gre za 'vzorec za analizo' ter vzorec dostavimo v uradni laboratorij v čim krajšem času. <u>Voda</u> Površinske vode: Vzorce zbiramo s polnjenjem sterilnih posod (steklenic) na globini, če je mogoče 30 cm pod gladino vode in ne več kot 2 m od brežine. Priporočena velikost vzorca je 1000 ml/točko vzorčenja. Za intenzivnejše preglede je priporočena gostota vzorčenja po eno mesto vzorčenja na 3 km vodotoka z dodatnim vzorčenjem pritokov.
--	--	---

		Ob vzorčenju zabeležimo uro odvzema, temperaturo zraka, temperaturo vode in pH vode. Pomembno: vzorce je potrebno hraniti na hladnem (4-10 °C) in v temi. Začetek testiranja mora biti najkasneje v 24 urah po vzorčenju, zato se je potrebno za odvzem vzorcev vnaprej dogovoriti z uradnim laboratorijem in jih dostaviti takoj po vzorčenju. Iz istega razloga se priporoča, da se vzorci dostavijo od ponedeljka do četrтка.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične preiskave potekajo v skladu z izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2022/1193 ter temeljijo na EPPO diagnostičnem protokolu PM 7/21 (3) (EPPO, 2022) in EURL priporočilih. Shema testiranja je odvisna od matriksa (gomolji, simptomatične rastline, vode). V primeru testiranja gomoljev na latentno testiranje se izvajata presejalna molekularna testa (PCR v realnem času: Vreeburg et al., 2016 (RS-I-F, RS-II-R, RSP-55T) in Weller et al., 2000 (B2-I-F, B2-II-R, B2-P). V primeru testiranja vod in simptomatičnih rastlin se izvaja izolacija na gojiščih in PCR (Patrik et al., 2002) z RFLP. Identifikacija sumljivih kolonij se izvaja s molekularnima testoma Vreeburg et al., 2016 (RS-I-F, RS-II-R, RSP-55T) in Weller et al., 2000 (B2-I-F, B2-II-R, B2-P). Poleg tega se po potrebi izvaja tudi test določanje črtne kode DNA (EPPO PM 7/129 (2) ali filotipizacije (Fegan and Prior, 2005; Opina et al., 1997) ter test patogenosti.
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo, Večna pot 121, 1000 Ljubljana - dr. Tanja Dreó, tel.: 041 292 988 e-pošta: labfito@nib.si, tanja.dreo@nib.si, - dr. Manca Pirc, tel.: 040 209 820, e-pošta: manca.pirc@nib.si.

13. Tomato Leaf Curl New Delhi Virus [TOLCNDV]

EU zakonodaja	/			
Načrt izrednih ukrepov	/			
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/66eea7be2a0240f987cb1cac470ea1a9			
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2020.6179			
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Newdelhijski virus kodravosti listov paradižnika		
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki se izvajajo na območju cele Slovenije od leta 2016.		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	bučevke (Cucurbitaceae) in razhudnikovke (Solanaceae) Npr.: paradižnik, paprika, buče (tudi oljne), bučke , kumarice, melone, lubenice , jajčevci		
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje
	Gojenje občutljivih rastlin (Cucurbitaceae, paradižni, paprika)	Njive ali plastenjaki, kjer gojijo gostiteljske rastline in kjer je navzoča <i>Bemisia tabaci</i>		Območje okoli tveganih lokacij , znotraj zmogljivosti širjenja prenašalca in kjer so prisotne gostiteljske rastline - na njivah oz. v rastlinjaki pri gojenju paradižnika - sadike po poreklu iz Italije so večje tveganje - na njivah oz. v rastlinjaki pri gojenju paprike in jajčevcev - manjše tveganje na njivah oz. v rastlinjaki pri gojenju buč, bučk kumaric, melon in lubenic ter pri gojenju paradižnika v rastlinjaki - manjše tveganje
	Trgovanje in premiki rastlinskega blaga znotraj EU, v katerem je prisoten prenašalec, z območij, kjer je virus navzoč	Vrtovi		Območje okoli tveganih lokacij, znotraj zmogljivosti širjenja prenašalca in kjer so prisotne gostiteljske rastline
	Uvoz rastlinskega blaga iz tretjih držav, kjer sta navzoča ToLCNDV in <i>Bemisia tabaci</i>	Mejna vstopna mesta in rastlinjaki (kjer poteka pridelava rastlin za saditev)		Območje okoli tveganih lokacij, znotraj zmogljivosti širjenja prenašalca in kjer so prisotne gostiteljske rastline
	NIVOJI PREISKAVE			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Rastlinjak, kjer se vzgaja tudi okrasne rastline	Rastlinjaki v okolici tveganih območij
			Rastlina	

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled
	Lokacija	zavarovani prostori (ZAP), njiva
	Čas	Od aprila do septembra
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pregledamo celotno njivo oz. enoto pridelave in iščemo sumljiva bolezenska znamenja, kot na primer: - kloroza, mozaik ali lise na listih, - nekroze na cvetovih, pecljih ali stebelu ali - deformacije ali lisavost plodov. FSI v skladiščih izvedejo načrtovano vzorčenje semena paradižnika in paprike na latentno okužbo v okviru izvajanja nadzora pri premikih. Ob izvajanju pregleda smo pozorni tudi na znake okužbe z begomovirusi.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčimo rastline z bolezenskimi znamenji tako, da nabereмо liste simptomatičnih rastlin in po možnosti simptomatične plodove. En vzorec združuje vsaj po 3 liste iz največ do 5 rastlin. Vzorčimo v času ko so listi še sveži. Pri nabiranju vzorcev pazimo, da vzorci ne ovenijo in niso izpostavljeni povišani zunanji temperaturi. Čim prej jih shranimo na hladno. Odvzet vzorec položimo v plastično vrečko in ga čim prej pošljemo v laboratorij. Vzorce ob nabiranju sproti spravljamo v prenosno hladilno torbo in pri tem pazimo, da ne zmrznejo oziroma da se neposredno ne dotikajo zamrzovalnih blazinic. V primeru, ko vzorcev ne moremo poslati takoj, jih lahko največ za dva dni shranimo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 7 °C. Pri tem pazimo, da ostane nabrano listje sveže, da ne zmrzne in da ne prične gniti (to se lahko zgodi v primeru, če so ob vzorčenju listi zelo mokri; v takem primeru jih dobro otreseмо oziroma delno osušimo). Izmed odvzetih vzorcev se glede na znake okužbe odbira tudi: - vzorce bučevk za analizo na druge begomoviruse, Lettuce infectious yellows virus, Melon yellowing-associated virus, Squash vein yellowing virus, - vzorce paradižnika za analizo na druge begomoviruse, tomato chocolate virus, tomato marchitez virus, tomato mild mottle virus, beet curly top virus, cowpea mild mottle virus, - vzorce paprike za analizo na druge begomoviruse, beet curly top virus in tomato marchitez virus - vzorce jajčevcev za analizo na tomato mild mottle virus in cowpea mild mottle virus.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostiko ToLCNDV bomo izvajali v skladu z internim postopkom 02D-Pos67. Iz rastlinskega materiala bomo izolirali celokupno DNA (interni postopek 02D-Pos68). Izolirano DNA bomo pomnožili v PCR v realnem času po internem protokolu 02D-Obr30 z amplikonom po Simon et al. (2018) in Luigi et al. (2020), kar je v skladu s standardom EPPO PM7/152(1). V primeru pozitivnega ali sumljivega rezultata presejalnih analiz bomo izvedli dodatne potrditvene teste, z generičnim PCR za begomoviruse in s sekvenciranjem PCR produktov (EPPO PM7/1521).

	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo , Večna pot 121, 1000 Ljubljana - prof. dr. Nataša Mehle, tel.: 059/232 808 ali 068 127 522; e-pošta: natasa.mehle@nib.si , labfito@nib.si .
--	-------------	--

3. SKUPINA: KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI ZA UNIJO, ki so uvrščeni na seznam II.A Uredbe o fitosanitarnih pogojih št. 2019/2072 in še niso v skupini 1. Za te izvajamo večletni program preiskav v skladu z Uredbo (EU) 2016/2031.

1. <i>Acrobasis pirivorella</i> (Matsumura) [NUMOPI]					
EU zakonodaja		/			
Načrt izrednih ukrepov		/			
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/ec3efb990bf3479c93af1b752abcd9a3			
EFSA kategorizacija		https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2018.5440			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	azijska hruševa vešča			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Pyrus spp.			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Uvoz rastlin za saditev	Mejna vstopna mesta, skladišča uvoženega lesa, lubja in neobdelanih lesenih izdelkov, rastlin za saditev.		Okolica tveganih območij, kjer rastejo oziroma poteka razmnoževanje gostiteljskih rastlin	
	Razmnoževanje, nova zasaditev in cepljenje na komercialne podlage	Novo posajeni sadovnjaki in parki ali cepljene podlage			
	Uvoz, trgovanje in premiki hrušk iz držav kjer je ŠO prisoten	Pakirnice, trg s svežim sadjem, predelava sadja (sušilnice sadja)			
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	GERK; parcela, koordinata	Nasadi v okolici tveganih lokacij	rastlina
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled			
	Lokacija	sadovnjak, vrt, javno zasajena površina			
	Čas	Od februarja do septembra			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pregled na prisotnost vizualnih znakov: - Črni in zviti plodovi. - Napadeni plodovi ostanejo na drevesu od enega leta do drugega: izvedba pregledov jeseni in pozimi. - Vstopne luknje na plodovih in opazne mrežice na izstopnih luknjah. - Gmota iztrebkov je pogosto vidna na koncu ali strani ploda; zgornja stran odprtine je označena s prekrivajočim se robom nakopičenih iztrebkov.			

	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Rastline in plodove natančno pregledamo za morebitno navzočnost ličink ali metuljev. Vzorce ličink pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Odrasle osebke (metulje) se zamrzne pri temperaturi $\leq -5^{\circ}\text{C}$ za najmanj 12 ur. Po zamrzovanju se posamezen primerek namesti v ustrezno zaprto transportno posodico, kjer je stabiliziran z vato, tako da je onemogočeno njegovo premikanje in mehanska poškodba med transportom. Za identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustreznim mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo. Če glede na simptome obstaja sum na prisotnost odraslega osebka, bube ali ličinke vrste <i>Acrobasis pirivorella</i>, oziroma primerkov vrste ne najdemo, lahko kot vzorec odvzamemo simptomatične plodove, ki jih shranimo v plastične ali bombažne vreče tako, da izhod organizmov ni mogoč. Vzorce predhodno ohladimo na temperaturo $4-8^{\circ}\text{C}$ in jih v ustrezni izolacijski embalaži (thermo box) pošljemo v uradni laboratorij.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Morfološka identifikacija <i>Acrobasis pirivorella</i>: Leraut P. 2014. Moths of Europe, Volume 4: Pyralids 2. NAP Editions Verrières-le Buisson, p. 440. Matsumura S. 1900. Neue japanische Microlepidopteren. Entomologische Nachrichten Berlin, 26: 193-199. Neunzig H. H. 1986. The Moths of America north of Mexico. Fascicle 15.2. Pyraloidea: Pyralidae (part). Phycitinae (part - <i>Acrobasis</i> and allies). The Wedge Entomological Research Foundation, Washington, DC, 113 str. Nuss M., Landry B., Mally R., Vegliante F., Trankner A., Bauer F., Hayden J., Segerer A., Schouten R., Li H., Trofimova T., Solis M. A., De Prins J. & Speidel W. 2026. Global Information System on Pyraloidea. (Globales Informationssystem Zumsfer). Available online: http://www.pyraloidea.org/ Slamka F. 2019. Pyraloidea of Europe (Lepidoptera). Volume 4. Identification, distribution, habitat, biology. Phycitinae - Part 1. Vol. 4. František Slamka Bratislava, p. 432. Molekularna identifikacija vrste <i>Acrobasis pirivorella</i>: Liu, X., Qi, M., Xu, H., Wu, Z., Hu, L., Yang, M., & Li, H. 2021. Nine mitochondrial genomes of the Pyraloidea and their phylogenetic implications (Lepidoptera). Insects, 12(11): 1039. Regier, J. C., Mitter, C., Solis, M. A., Hayden, J. E., Landry, B., Nuss, M., ... & Cummings, M. P. 2012. A molecular phylogeny for the pyraloid moths (Lepidoptera: Pyraloidea) and its implications for higher-level classification. Systematic Entomology, 37(4): 635-656. Zhu, W., Yan, J., Song, J., & You, P. 2018. The first mitochondrial genomes for Pyralinae (Pyralidae) and Glaphyriinae (Crambidae), with phylogenetic implications of Pyraloidea. PLoS One, 13(3): e0194672. Op.: Specifične molekularne metode, posebej razvite za identifikacijo vrste <i>A. pirivorella</i>, ni. Vendar so COI regije za to vrsto dostopne v zbirki GenBank (pristopne številke: LC672557.1, MG954421.1, MG954420.1, MG954419.1, MG954418.1).
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

2. <i>Aleurocanthus spiniferus</i> (Quaintance) [ALECSN], <i>Aleurocanthus citriperdus</i> Quaintance & Baker [ALECCT], <i>Aleurocanthus woglumi</i> Ashby [ALECWO]					
EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/357e95aa57094d0bbd4de8285e0532c0			
EFSA kategorizacija		https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2018.5436			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Pomarančev trnasti ščitkar			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programi preiskav, ki so se izvajale na območju cele Slovenije od leta od 2016 do 2020 in 2025			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	V letu 2026 se pregledujejo naslednje gostiteljske rastline: agrumi (<i>Citrus</i> spp.), rodovi <i>Vitis</i> , <i>Pyracantha</i> , <i>Pyrus</i> spp., <i>Rosa</i> spp., kaki (<i>Diospyros kaki</i>), kutina (<i>Cydonia oblonga</i>), japonska kutina (<i>Eriobotrya japonica</i>), marelica (<i>Prunus armeniaca</i>), lovorikovec (<i>Prunus laurocerasus</i>), figa (<i>Ficus carica</i>), murva (<i>Morus alba</i>), granatno jabolko (<i>Punica granatum</i>).			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Uvoz, premiki, trgovanje in shranjevanje gostiteljskih rastlin za saditev.	Mesta, kjer se hranijo uvožene gostiteljske rastline ali gostiteljske rastline, ki so se premikale z območij, kjer je navzoč <i>A. spiniferus</i> , oziroma s z njimi trguje (npr. drevesnice, vrtni centri).		Okolica tveganih lokacij, kjer so prisotne gostiteljske rastline (npr. sadovnjaki, dvorišča, parki in zasebni vrtovi).	
	Trgovanje s plodovi iz okuženih območij znotraj EU.	Pakirnice in sortirnice, kjer se rokuje s plodovi gostiteljskih rastlin z deli rastlin (stebila, listi).		Okolica tveganih lokacij, kjer so prisotne gostiteljske rastline.	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Gostiteljske rastline v bližini tveganih lokacija	Posamezna rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
Lokacija		zavarovani prostori (ZAP), njiva, vrt			
Čas		Od januarja do oktobra			

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Za ugotavljanje navzočnosti puparijev pregledujemo spodnjo stran nekoliko starejših listov gostiteljskih rastlin. Sumljivi so lahko vsi črni pupariji, zlasti če so obrobljeni z belim voskastim kolobarjem. Posebno pozorni moramo biti v primerih, če se na listih in drugih delih gostiteljskih rastlin pojavlja medena rosa in sajavost. Ta pojav seveda ni specifičen za te vrste, pač pa je lahko pokazatelj, da je na rastlinah nek škodljivec, ki izloča medeno roso.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčimo liste s pupariji. Zaradi reprezentativnosti vzorca po možnosti vedno vzamemo vsaj nekaj listov za posamezni vzorec (če so ti napadeni). Liste s pupariji damo v polivinilasto vrečko, jo rahlo napihnemo, da se pupariji ne poškodujejo (zmečkajo) in zapremo. VZORCE SE POŠLJE V LABORATORIJ GLEDE NA NAVODILO v Prilogi 5.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Za določanje vrst <i>Aleurocanthus spiniferus</i> , <i>A. citriperdus</i> in <i>A. woglumi</i> je veljaven EPPO diagnostični protokol: PM 7/7(2). PM 7/129 (2) DNA barcoding as an identification tool for a number of regulated pests je lahko pomoč morfološki določitvi.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije , Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si , tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si , tel: 01 280 51 17.

3. American plum line pattern virus [APLPV]					
Znanstveno ime	Rod/družina	Slovensko ime	EPPO koda	Prenašalec	
American Plum line pattern virus	Ilarvirus, Bromoviridae	ameriški virus linijskega vzorca slive	APLPV	Možnost mehanskega prenosa s tripsi, kot je to pri ostalih ilarvirusih	
EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
Informativna karta/EPPO	https://gd.eppo.int/taxon/APLPV0				
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5735				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	ameriški virus linijskega vzorca slive			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskav se izvaja od leta 2025..			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Marelica (<i>Prunis armeniaca</i>), češnja (<i>Prunus avium</i>), domača sliva (<i>Prunus domestica</i>), breskev (<i>Prunus persica</i>), kitajsko-japonska sliva (<i>Prunus salicina</i>), japonska češnja (<i>Prunus serrulata</i>)			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Vnos in premik peloda in okuženih rastlin iz območij, kjer je virus prisoten (Italija, Nizozemska in tretje države).		Vstopna mesta, drevesnice, vrtni centri.	Okolica tveganih lokacij.	
	Vnos/uvoz rastlin za saditev v preteklosti.		Sadovnjaki, kolekcijski nasadi, botanični vrtovi, parki.	Tvegane lokacije in njihova okolica.	
			Matični nasadi, vstopna mesta.	Okolica tveganih lokacij.	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma njihova okolica	Posamezna gostiteljska rastlina
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi			
	Lokacija	intenzivni in ekstenzivni nasad, javna površina			
	Čas	Od maja do julija			

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Simptomi se pojavijo na listih predvsem spomladi, ko je povprečna dnevna temperatura nižja od 15 °C in se med sezono lahko spreminjajo. Simptomi so podobni simptomom drugih ilarvirusov, npr. ApMV, PNRSV ali PDV. Na <i>Prunus salicina</i> se pojavijo bleščeče zeleno-rumeni vzorci v obliki hrastovih listov, kasneje se pojavi rumenenje listnih žil, ki na koncu prevlada. V zgodnjem poletju se rumena barva spremeni v kremno belo, novi listi, ki se pojavijo po juniju, pa so brez simptomov. Na slivah so znaki okužbe slabo vidni in so med sortami lahko precej različni. Opazimo lahko kloroze v obliki hrastovih listov, drobne, nepravilne rumenkaste črte, klorotične obroče, žile se razbarvajo ali pa znakov sploh ni. Pri večini sort breskev so spomladi in zgodaj poleti na obeh straneh glavnih listnih žil vidni drobni nepravilni, bledozeleni valoviti pasovi. Ti tvorijo bodisi simetričen vzorec ali pa so pasovi prekinjeni in obrnjeni nazaj, tako da tvorijo figure različnih oblik. Na nekaterih listih se razvije mreža drobnih črt ali vzorec zlate mreže, drobni sklenjeni obroči, žilnatost ali vzorci v obliki hrastovih listov. Simptomi običajno poleti izginejo. Na japonski češnji (<i>P. serrulata</i>) se pojavijo belkasta, rumenkasta ali rožnata razbarvana območja različnih oblik, včasih so to veliki obroči, pogosteje pa vzorci v obliki hrastovih listov. Robovi listov so rahlo klorotični do izrazito zlate ali bele barve (Smith, 1972).
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Če so prisotni simptomi, vzorčimo simptomatične liste, sicer vzorčimo polno razvite liste iz vrha oziroma sredine rastlin. Vzorce shranimo v plastično vrečko, jih označimo in jih hranimo ter pošiljamo na hladnem. V primeru, da uporabljamo hladilne blazinice poskrbimo, da vzorci med hranjenjem in transportom ne zmrznejo, saj taki niso primerni za analizo. Vzorce skupaj z 'Zapisnikom o odvzemu vzorca' najkasneje v roku 48 ur pošljemo v diagnostični laboratorij.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostični protokol (MET-VIR-341) je v skladu s standardom PM7/067(1) American plum line pattern virus (ilarvirus).
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Irena Mavrič Pleško, irena.mavric@kis.si, tel: 01 280 52 02, 041 341 836 - dr. Eva Kovačec, eva.kovacec@kis.si, tel: 01 280 52 79

4. <i>Apiosporina morbosa</i> (Schweinitz) von Arx [DIBOMO]					
EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/675e35cd9cd349c3a897bcaba44101ac			
EFSA kategorizacija		https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2018.5244			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	/			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskav se izvaja od leta 2025.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	rastline iz rodu <i>Prunus</i> , kot glavni gostitelj je domača sliva (<i>Prunus domestica</i>).			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Vnos: 1) dormantne gostiteljske rastline za saditev, zlasti latentno okužene (asimptomatske), ki izvirajo iz tretjih držav, kjer je <i>A. morbosa</i> navzoča, 2) gostiteljske rastline za saditev, zlasti latentno okužene (asimptomatske), ki izvirajo iz Kanade in celinskih držav ZDA, 3) deli gostiteljskih rastlin (popki, cepiči, potaknjenci), zlasti latentno okuženi (asimptomatski), ki izvirajo iz okuženih območij tretjih držav		Vstopna mesta, drevesnice, trgovski centri, kjer se te rastline nahajajo.	Okolica tveganih lokacij	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:		Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Sadovnjaki/nasadi prisotna gostiteljska rastlina, GERK	Gostiteljske rastline v bližini tveganih lokacija ali na tvegani lokaciji	Posamezna gostiteljska rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
		Lokacija	sadovnjak		
Čas		Od februarja do novembra – (ker zaradi olistanja dreves črne voze/grče in zadebelitve vej težje vidimo, je najprimernejši čas za vizualne preglede pred olistanjem (februar–april) ter po odpadanju listja			

		(september–november). V poletnem času so novo nastali vozli bolj izraziti (črno obarvani).
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Bolezen prizadene le lesene dele gostiteljskih dreves in je značilna po podolgovatih, grobih, nepravilnih, črnih, vretenasto oblikovanih zadebelitvah ali rakastih tvorbah, ki jih pri tej bolezni imenujemo vozli (angleško »knots«) oziroma grče (Sinclair idr., 1987; Wilcox, 1992; Hickey, 1995; Zhang idr., 2005). Simptomi se večinoma pojavijo na mladih poganjkih, občasno pa tudi na več kot eno leto starih vejah (Koch, 1935a). Simptome je mogoče opaziti tudi na deblih, vendar le v močno okuženih sadovnjakih (Wilcox, 1992). Okužena drevesa imajo zmanjšano rodnost, manj cvetijo, slabo tvorijo plodove in so bolj dovzetna za druge bolezni ter poškodbe zaradi mraza. Napadena drevesa pogosto postanejo pritlikava in zakrnela. Zgodaj spomladi se na vejah, okuženih v prejšnjem letu, pojavijo majhne, svetlo rjave izbokline, ki se postopoma povečujejo (Klos, 1964) – rakaste tvorbe oziroma vozli/grče. Ti so najprej vidni tik pod mestom pritrditve listnih pecljev na stebela. So skorjasti in prekriti z žametno olivnozeleno prevleko, ki je posledica konidialne faze glive <i>A. morbosa</i>. Pozneje poleti postanejo črni ter trdi in krhki. Dolgi so od 1 do 15-20 cm in imajo premer od 0,5 do 4 cm; zelo pogosto se združujejo v večje gmote in lahko celo obkrožijo steblo. Okuženo tkivo se pogosto naguba, kar povzroči nepravilno rast vej in poganjkov. Okuženi poganjki so tako pogosto upognjeni na konicah zaradi prekomerne rasti tkiva na eni strani (Snover in Arneson, 2002). Veje nad obsežnimi zadebelitvami lahko odmrejo zaradi prekinjenega pretoka hranil in vode, kar vodi do njihovega sušenja. Zelena obarvanost na mladih breskovih drevesih je veliko manj izrazita kot na slivah. Hiperparazitizem s <i>Trichothecium roseum</i> povzroči rožnato ali belo obarvanost vozlov. Poročila v literaturi o dolžini inkubacijske dobe so različna. Pri različnih gostiteljih so bili simptomi v obliki oteklin vidni že v isti sezoni, ko je prišlo do okužbe, ali šele v naslednji sezoni (Koch, 1935a,b; Northover in McFadden-Smith, 1995). Oblikovanje zrelih vozlov lahko traja približno 2 leti od okužbe (Koch, 1935a). V študijah patogenosti pri sadikah pa so se vozli pojavili v 2,5 do 5–7 mesecih po inokulaciji (Gourley, 1962).
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčimo drevesa z zgoraj opisanimi simptomi in znaki, ki omogočajo sum na prisotnost <i>A. morbosa</i>. Vzorčimo poganjke in veje z značilnimi raki in/ali trosišči. Okuženi material je treba izrezati vsaj 10 cm pod vidno zadebelitvijo. Za odvzem vzorca uporabimo ustrezno orodje (nož, vrtno škarje, sekira, (motorna) žaga). Pri vzorčenju uporabljamo čisto, sterilno in ostro orodje, ki ga takoj po vzorčenju temeljito očistimo in razkužimo. Rastlinski material shranimo v plastično vrečko, ki jo tesno zapremo. Vzorke praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni direktnemu soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.

**DIAGNOSTIČNE
PREISKAVE**

	Metoda	Za identifikacijo glive <i>Apiosporina morbosa</i> ne obstaja zakonodajno predpisana metoda ali validiran diagnostični standard. Identifikacija se izvaja z izolacijo iz rastlinskega materiala in gojenjem patogena na selektivnih gojiščih, čemur sledi morfološka določitev in identifikacija z določitvijo zaporedij več črtnih kod DNK. To je trenutno edina razpoložljiva metoda za identifikacijo patogena v kulturi ter za njegovo razlikovanje od drugih tesno sorodnih vrst. Za diagnostično preiskavo vseh vzorcev bomo uporabili metodo: • MET-MIK-029 Izolacija in morfološka identifikacija <i>Apiosporina morbosa</i> V primeru rezultata pozitiven /prisoten ali sum za metodo MET-MIK-029, pa izvedemo še metodo, s katero potrdimo ali ovržemo identifikacijo na osnovi morfologije: • MET-MIK-010 Identifikacija gliv na osnovi določanja črtnih kod Literatura: - W.G.D. Fernando , J.X. Zhang , C.Q. Chen , W.R. Remphrey , A. Schurko & G .R. Klassen (2005) Molecular and morphological characteristics of <i>Apiosporina morbosa</i>, the causal agent of black knot in <i>Prunus</i> spp., Canadian Journal of Plant Pathology, 27:3, 364-375, DOI: 10.1080/07060660509507234 - <i>Apiosporina morbosa</i> (black knot). (2019). In CABI Compendium. CABI International. https://doi.org/10.1079/cabicompendium.18780OEPP/EPPO (1979) Data sheets on quarantine organisms No. 10, <i>Dibotryon morbosum</i>. Bulletin. OEPP/EPPO Bulletin 9 (2). - Sutton, B.C.; Waterston J.M. (1970) <i>Dibotryon morbosum</i>. CMI Descriptions of Pathogenic Fungi and Bacteria No. 224. CAB International, Wallingford, UK.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Janja Zajc Žunič, e-mail: janja.zajc@kis.si, tel: 01 280 52 17, - dr. Hans-Josef Schroers, e-mail: hans-josef.schroers@kis.si, tel: 01 280 51 96, - mag. Urša Prislan, e-mail: ursa.prislan@kis.si, tel: 01 280 52 92

5. Begomovirusi *Cucurbitaceae*, *Solanum lycopersicum* in *Capsicum annuum* [1BEGOG]

EU zakonodaja		
Načrt izrednih ukrepov		
Informativna karta		
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	begomovirusi
	Status	»Odsoten: ni zabeleži o škodljivem organizmu«, potrjen s preiskavo, ki se na bučevkah in paradižniku izvaja od leta 2021, na papriki pa od leta 2025.
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	bučevke (<i>Cucurbitaceae</i>), paradižnik (<i>Solanum lycopersicum</i>), paprika (<i>Capsicum annuum</i>) Begomovirusi, ki okužujejo rastline paradižnika, bučevke in paprike in so uvrščeni (virusi, viroidi, fitoplazme) v del A Priloge II Uredbe 2019/2072/EU (s spremembami) (vsi begomovirusi razen: Abutilon mosaik virus, Sweet potato leaf curl virus, Tomato leaf curl New Delhi Virus, Tomato yellow leaf curl virus, Tomato yellow leaf curl Sardinia virus, Tomato yellow leaf curl Malaga virus in Tomato yellow leaf curl Axarquia virus) Na bučevkah, paradižniku je okoli 200 različnih virusov, na papriki jih je najmanj 39.
	OPREDELITEV TVEGANJA	
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija
	Gojenje občutljivih poljščin (<i>Cucurbitaceae</i> , <i>Solanum tuberosum</i>)	Njive ali plastenjaki, kjer gojijo <i>Cucurbitaceae</i> in paradižnik in kjer je navzoč <i>Bemisia tabaci</i>
	Trgovanje in premiki rastlinskega blaga znotraj EU, v katerem je navzoč prenašalec, z območij, kjer je virus navzoč	Vrtovi
	Uvoz rastlinskega blaga iz tretjih držav, kjer so navzoči begomovirusi in <i>Bemisia tabaci</i>	Rastlinjaki (kjer potekapridelava sadik gostiteljskih rastlin)
	Tvegano območje	
	Območje okoli lokacij tveganja, znotraj zmogljivosti letenja prenašalca in kjer so prisotne gostiteljske rastline na njivah oz. v rastlinjaki	
	Območje okoli lokacij tveganja, znotraj zmogljivosti letenja prenašalca in kjer so prisotne gostiteljske rastline	
	Območje okoli lokacij tveganja, znotraj zmogljivosti letenja prenašalca in kjer so prisotne gostiteljske rastline	
	NIVOJI PREISKAVE	
	Nivo 1:	Nivo 2-3:
	Epidemiološke enote	
	Tvegano območje:	
	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS
	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi	Nasadi gostiteljskih rastlin
	Rastlina	

			okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)		
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled			
	Lokacija	Nasadi bučevk, paradižnika in paprike zavarovani prostori (ZAP) (v primeru pregleda v rastlinjaku se izbere pridelovalce, ki vzgajajo tudi okrasne rastline)			
	Čas	Glej program ToLCNDV			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pregledi bodo potekali v okviru programa preiskave za ToLCNDV. Vzorce za testiranje na begomoviruse izbere NIB. Tipični simptomi pri rastlinah, okuženih z begomovirusi, iz družine bučevk (Cucurbitaceae), so rumenenje in zvijanje listov. Paradižnik, okužen z begomovirusi, kaže simptome, kot so zvijanje listov in zvijanje porumenelih/klorotičnih listov. Simptome bolezni lahko povzroči več vrst begomovirusov in so sestavljeni iz bolj ali manj izrazitega navzgor usmerjenega zvijanja robov listov, zmanjšanje površine listov in rumenenje mladih listov, skupaj z zakrčenostjo in odpadanjem cvetov. Okužba povzroči splošno zmanjšanje rast rastlin in zmanjša pridelek, če so rastline okužene v zgodnji fazi, pa je pridelava skoraj v celoti izgubljena. Tudi pri papriki, okuženi z begomovirusi, so tipični znaki rumenenje in zvijanje listov. Simptomi na plodovih lahko niso opazni, v primerih močnejše okužbe se plodovi ne oblikujejo, kar privede do popolne izgube pridelka.			
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Glej navodila pri ToLCNDV.			
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Iz rastlinskega materiala bo izolirana celokupno DNA. Izolirano DNA bo pomnožena v PCR z dvema (bučevke in paradižniki) oziroma s tremi (paprike) različnimi za begomoviruse generičnimi testi. V primeru pozitivnega ali sumljivega rezultata presejalnih analiz bo izvedeno potrjevanje in identifikacija na osnovi določanja nukleotidnega zaporedja PCR produktov. Postopek je v skladu z EPPO PM7/152(1); za bučevke in paradižnik je postopek akreditiran po ISO17025			
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo, Večna pot 121, 1000 Ljubljana - prof. dr. Nataša Mehle, tel.: 059/232 808 ali 068 127 522; e-pošta: natasa.mehle@nib.si, labfito@nib.si			

6. Begomovirusi in fitoplazme *Solanum tuberosum* (in druge vrste *Solanum*, ki tvorijo gomolje) [1BEGOG]

Znanstveno ime	Slovensko ime	Kratika	Prenašalec
Chilli leaf curl virus	virus kodravosti listov čilija	CHILCU	<i>Bemisia tabaci</i>
Potato yellow mosaic virus	virus rumenega mozaika krompirja	PYMV	<i>Bemisia tabaci</i>
Tomato mosaic Havana virus	havanski virus mozaika paradižnika	THV	<i>Bemisia tabaci</i>
Tomato mottle Taino virus	tainoški virus lisavosti paradižnika	TOMOTV	<i>Bemisia tabaci</i>
Tomato severe rugose virus	virus močne grbančavosti paradižnika	TOSRV	<i>Bemisia tabaci</i>
Tomato yellow vein streak virus	virus rumenih žil in progavosti paradižnika	TOYVSV	<i>Bemisia tabaci</i>

*v Izvedbeni uredbi (EU) 2071/2019 so ti virusi uvršteni v prilogo II, del A, v skupini 6. Virusi, viroidi in fitoplazme in sicer pod točko 23: *Solanum tuberosum* L. in druge *Solanum* spp., ki tvorijo gomolje.

Znanstveno ime [EPPO koda]	Prenašalec
<i>Candidatus</i> Phytoplasma americanum* [PHYPAE]	<i>Zuželke, ki se hranijo preko floema</i>
<i>Candidatus</i> Phytoplasma aurantifolia sorodni sevi* [PHYPAF] (GD32; St_JO_10, 14, 17; PPT-SA; Rus-343F; PPT-GTO29, -GTO30, -SINTV; Potato Huayao Survey 2; Potato hair sprouts)	/
<i>Candidatus</i> Phytoplasma fragariae sorodna seva* [PHYPPG] (YN-169, YN-10G)	/
<i>Candidatus</i> Phytoplasma pruni sorodni sevi* [PHYPPN] (Clover yellow edge, Potato purple top Akpot7, MT117, Akpot6; PPT-COAHP, -GTOP)	/

*v Izvedbeni uredbi (EU) 2071/2019 so te fitoplazme uvršene v del A v skupini 6 - Virusi, viroidi in fitoplazme in sicer pod točko 23: *Solanum tuberosum* L. in druge *Solanum* spp., ki tvorijo gomolje. Vpeljana metoda določanje fitoplazem zazna tudi 'Ca. Phytoplasma aurantifolia', 'Ca. Phytoplasma fragariae' - or 'Ca. Phytoplasma pruni' - sorodni sevi, ki so v informativni karti izpuščeni, ker še ni metod, ki bi regulirane seve ločili od nereguliranih. V program preiskav so te tri fitoplazme dodane za pregled stanja teh fitoplazem v Sloveniji. V informativni karti so tudi opisane le detekcijske metode.

EU zakonodaja	
Načrt izrednih ukrepov	
Informativna karta/EPPO	https://storymaps.arcgis.com/stories/c236848d20904d75a6ef2d08769935f0 Opis za posamezne v program vključene viruse je dostopen na spletnih straneh EPPO: – Chilli leaf curl virus: https://gd.eppo.int/taxon/CHILCU – Potato yellow mosaic virus: https://gd.eppo.int/taxon/PYMV00 – Tomato mosaic Havana virus: https://gd.eppo.int/taxon/THV000 – Tomato mottle Taino virus: https://gd.eppo.int/taxon/TOMOTV – Tomato severe rugose virus: https://gd.eppo.int/taxon/TOSRV0 – Tomato yellow vein streak virus: https://gd.eppo.int/taxon/TOYVSV – <i>Candidatus</i> Phytoplasma americanum: https://gd.eppo.int/taxon/PHYPAE – <i>Candidatus</i> Phytoplasma aurantifolia: https://gd.eppo.int/taxon/PHYPAF – <i>Candidatus</i> Phytoplasma fragariae: https://gd.eppo.int/taxon/PHYPPG – <i>Candidatus</i> Phytoplasma pruni: https://gd.eppo.int/taxon/PHYPPN
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2020.5853 https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2020.6356
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime

	Status	»Odsoten: potrjeno s programom preiskave«, potrjen s programom preiskave, ki se izvaja od leta 2024.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	krompir (<i>Solanum tuberosum</i>) in potencialni prenašalci (<i>Bemisia tabaci</i> za viruse in različni prenašalci za fitoplazme)			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Begomovirusi, <i>Solanum tuberosum</i> L. in druge <i>Solanum</i> spp., ki tvorijo gomolje:				
	Vnos okuženih rastlin za saditev (gostitelji so poleg krompirja tudi druge rastline) ali okuženih osebkov <i>Bemisia tabaci</i> iz območij, kjer so ti begomovirusi prisotni	Na njivah krompirja in kjer je prisotna <i>Bemisia tabaci</i>	Območje kjer se gojijo gostiteljske rastline, vključno z območjem okrog nasadov, ki ga lahko preleti <i>Bemisia tabaci</i>		
	Fitoplazme <i>Solanum tuberosum</i> L. in druge <i>Solanum</i> spp., ki tvorijo gomolje:				
	Vnos okuženih rastlin za saditev (gostitelji so poleg krompirja tudi druge rastline) ali okuženih žuželk, ki so lahko prenašalci fitoplazem (številni različni že potrjeni) iz območij, kjer so te fitoplazme prisotne	Vstopna mesta, skladišča, nakladalna mesta	Območja okoli tveganih lokacij, kjer se gojijo gostiteljske rastline, vključno z območjem okrog nasadov, ki ga lahko preletijo žuželčji prenašalci		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Njiva krompirja	Posamezna rastlina krompirja	
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregeled			
	Lokacija	Njiva krompirja			
	Čas	Od maja do konca junija			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pregledamo celotno njivo oz. enoto pridelave in iščemo sumljiva bolezenska znamenja na prisotnost virusov, kot na primer: - deformacije listov, - rumene lise ali mozaik na listih, - zakrnela rast, oziroma fitoplazem, kot na primer: - temno vijolični ali rožnati vršički, - rumenenje poganjkov, - manjši in togi listi, - uvihavanje listov, - proliferacije, - zadebelitve pecljev.			

	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Bolezenska znamenja so odvisna od številnih dejavnikov, kot na primer sorta in rastni pogoji, zato vzorčimo rastline z bolezenskimi znamenji ob najmanjšem sumu na okužbo z begomovirusi oziroma fitoplazmami. Naberemo liste simptomatičnih rastlin. En vzorec združuje vsaj po 3 liste iz največ do 5 rastlin. En vzorec lahko združuje le liste iste sorte in enote pridelave. Na isti lokaciji se lahko odvzame več vzorcev, kar je priporočljivo v primeru različnih bolezenskih znamenj (različni vzorci za različne tipe bolezenskih znamenj ali sorte). Vzorčimo v času ko so listi še sveži. Vzorči se mlajše liste iz vršička. Pri nabiranju vzorcev pazimo, da vzorci ne ovenijo in niso izpostavljeni povišani zunanji temperaturi. Čim prej jih shranimo na hladno. Odvzet vzorec položimo v plastično vrečko in ga čim prej pošljemo v laboratorij. Vzorce ob nabiranju sproti spravljamo v prenosno hladilno torbo in pri tem pazimo, da ne zmrznejo oziroma da se neposredno ne dotikajo zamrzovalnih blazinic. V primeru, ko vzorcev ne moremo poslati takoj, jih lahko največ za dva dni shranimo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 7 °C. Pri tem pazimo, da ostane nabrano listje sveže, da ne zmrzne in da ne prične gniti (to se lahko zgodi v primeru, če so ob vzorčenju listi zelo mokri; v takem primeru jih dobro otresemo oziroma delno osušimo)
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	<u>Begomovirusi:</u> Protokol diagnostičnih preiskav /sklic na SOP - poslovnik kakovosti: Iz rastlinskega materiala bomo izolirali celokupno DNA. Izolirano DNA bomo pomnožili v PCR s tremi različnimi za begomoviruse generičnimi testi. V primeru pozitivnega ali sumljivega rezultata presejalnih analiz bomo izvedli potrjevanje in identifikacijo na osnovi določanja nukleotidnega zaporedja PCR produktov. Postopek je v skladu z EPPO PM 7/152 (1). Opomba: presejalne analize bomo izvajali z za begomoviruse univerzalnimi testi, zato bomo v primeru negativnega rezultata presejalnih testov vzorec zaključili kot "<i>begomovirusi neg</i>". <u>Fitoplazme <i>Solanum tuberosum</i> L. in druge <i>Solanum</i> spp.:</u> Protokol diagnostičnih preiskav /sklic na SOP - poslovnik kakovosti: Iz rastlinskega materiala bomo izolirali celokupno DNA. Izolirano DNA bomo pomnožili v PCR v realnem času z dvema za fitoplazme generičnima testoma. V primeru pozitivnega ali sumljivega rezultata presejalnih analiz bomo izvedli potrjevanje in identifikacijo: PCR, ugnezdeni PCR in določanja nukleotidnega zaporedja PCR produktov. Postopek je v skladu z EPPO PM 7/133 (1) in EURL priporočili. Opomba: presejalne analize bomo izvajali z za fitoplazme univerzalnimi testi, zato bomo v primeru negativnega rezultata presejalnih testov vzorec zaključili kot "<i>fitoplazme neg</i>".
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo, Večna pot 121, 1000 Ljubljana - prof. dr. Nataša Mehle, tel.: 059/232 808 ali 068 127 522; e-pošta: natasa.mehle@nib.si, labfito@nib.si

7. Blueberry leaf mottle virus [BLMoV]					
Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/družina	EPPO koda	Prenašalec	
Blueberry leaf mottle virus	virus lisavosti listov borovnice	Nepovirus/Secoviridae	BLMoV	Možno prenašanje z neznanimi nematodami oziroma s čebelami pri opraševanju s prenosom peloda	
*Virus je v izvedbeni uredbi 2019/2072 uvrščen v prilogo II, del A v skupino 6 Virusi, viroidi in fitoplazme in sicer pod točko 22: virusi, viroidi in fitoplazme Cydonia Mill., Fragaria L., Malus Mill., Prunus L., Pyrus L., Ribes L., Rubus L. in Vitis L.					
EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/66eea7be2a0240f987cb1cac470ea1a9				
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5669				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	virus lisavosti listov borovnice			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se izvaja od leta 2025			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	V letu 2026 se pregleduje in vzorči vinska trta (Vitis vinifer) ter v manjšem obsegu ameriška borovnica (Vaccinium corymbosum). Celoten seznam gostiteljskih rastlin je na voljo na spletni strani EPPO https://gd.eppo.int/taxon/BLMOV0/hosts			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Vnos in trgovanje z rastlinami iz območij, kjer je virus prisoten (ZDA in Kanada)		Vstopna mesta, drevesnice, vrtni centri	Okolica tveganih lokacij	
	Vnos/uvoz rastlin za saditev v preteklosti		Sadovnjaki, vinogradi, kolekcijski nasadi, botanični vrtovi, parki	Tvegane lokacije in njihova okolica	
			Matični nasadi, vstopna mesta	Okolica tveganih lokacij	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Tvegane lokacije in okolica tveganih lokacij, kjer so prisotne gostiteljske rastline	Posamezna gostiteljska rastlina
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled			
	Lokacija	Sadovnjaki, javno zasajene površine			
	Čas	Od junija do septembra			

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Ob pregledu smo pozorni na sledeče simptome okužbe : Ameriške borovnice: - majhni, blede zeleni, rozetasti in ozki listi; - blede zeleni, zakrneli grmi Vinska trta Rumenenje in lisavost listov, rastline so lahko brez simptomov.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Če so prisotni simptomi, vzorčimo simptomatične liste, sicer vzorčimo mlade, polno razvite liste iz vrha oziroma sredine rastlin. Vzorce shranimo v plastično vrečko, jih označimo, in jih hranimo ter pošiljamo na hladnem. V primeru, da uporabljamo hladilne blazinice poskrbimo, da vzorci med hranjenjem in transportom ne zmrznejo, saj taki niso primerni za analizo. Vzorce skupaj z 'Zapisnikom o odvzemu vzorca' najkasneje v roku 48 ur pošljemo v diagnostični laboratorij.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostični protokol (MET-VIR-342) je v skladu s protokolom EURL za viruse, viroide in fitoplazme uporabljenem v medlaboratorijskem primerjalnem preskusu leta 2024.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin , Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Irena Mavrič Pleško, irena.mavric@kis.si , tel: 01 280 52 02, 041 341 836 - dr. Eva Kovačec, eva.kovacec@kis.si , tel: 01 280 52 79

8. <i>Botryosphaeria kuwatsukai</i> (Hara) G.Y. Sun and E. Tanaka [PHYOPI]/					
EU zakonodaja	/				
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/1b3fe4af3e984f5e83762cf1fcbbb6df				
EFSA kategorizacija	https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5035				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	/			
	Status	»Odsoten: ni zabelešk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	jablana (<i>Malus domestica</i>), naši hruška (<i>Pyrus pyrifolia</i>), hruška (<i>P. communis</i>)			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Uvoz rastlin za saditev	Drevesnice in vrtni centri, ki uvažajo, skladiščijo ali shranjujejo rastline za saditev <i>Malus</i> spp. in <i>Pyrus</i> spp.,		Okolica tveganih območij kjer se gostiteljske rastline pridelujejo, razmnožujejo ali rastejo v naravnem okolju	
	Uvoz in premiki svežega sadja	Pakirnice, predelava sadja (sušenje in objekti za ravnanje z odpadki), trg s svežim sadjem			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	GERK; parcela, koordinata	Nasadi ali posamezna drevesa v okolici tveganih lokacij	rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
Lokacija		Sadovnjak, vrt, javno zasajena površina			
Čas		Simptomatične vejice, veje in lubje debel, z ali brez trosišč (piknidijev), se lahko vzorčijo zlasti od junija do septembra, plodovi s simptomi gnilobe pa tik pred ali med spravilom.			

POSTOPEK ZDRAVSTVENE GA PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pregled na prisotnost vizualnih znakov: - Glive rodu <i>Botryosphaeria</i> povzročajo simptome tako na poganjkih, vejah in deblih (odmiranje in rakaste rane) kot tudi na plodovih (gniloba) gostiteljskih dreves. - Simptomi in znaki <i>B. kuwatsukai</i> so podobni tistim, ki jih povzroča <i>B. dothidea</i>: oba povzročata bradavičaste izrastke (bradavičasta lubja) na površini poganjkov, vej in debel jablane. V nasprotju z <i>B. dothidea</i> pa <i>B. kuwatsukai</i> ne povzroča rakavih ran. - Na lubju se oblikujejo nespolna trosišča – piknidiji, ki so vidni kot majhne temne „bradavičaste“ strukture - Na plodovih se kaže bolezen kaže kot obročasta gniloba z izmenjujočimi se temnejšimi in svetlejšimi koncentričnimi kolobarji, ki se običajno pojavijo pred obiranjem in se nadalje razvijajo med skladiščenjem.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčimo drevesa, kjer opazimo zgoraj opisane simptome in znake, ki kažejo na sum na prisotnost <i>B. kuwatsukai</i>. Vzorčimo poganjke, veje, deblo, plodove z značilnimi trosišči. Pri vzorčenju je treba okuženi del rastline izrezati vsaj 10 cm pod vidno zadebelitvijo. Za odvzem vzorca uporabimo ustrezno orodje (nož, vrtno škarje, sekira, (motorna) žaga). Pri vzorčenju uporabljamo čisto, sterilno in ostro orodje, ki ga takoj po vzorčenju temeljito očistimo in razkužimo. Vzorec poganjkov in vej shranimo v dvojno plastično vrečko, ki ju zapremo, da preprečimo širjenje okužbe. Plodove vzorčimo tako, da izberemo takšne z različno razvitimi simptomi (od začetnih do bolj razvitih) in jih posamično zavijemo v papirnato brisačko in shranimo v vrečko. Vsak vzorec ustrezno označimo. Vzorce praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni direktnemu soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Za identifikacijo <i>Botryosphaeria kuwatsukai</i> ne obstaja zakonodajno predpisana metoda ali validiran diagnostični standard. Identifikacija se izvaja z izolacijo iz rastlinskega materiala in gojenjem patogena na selektivnih gojiščih, čemur sledi morfološka določitev in identifikacija z določitvijo zaporedij več črtnih kod DNK. To je trenutno edina razpoložljiva metoda za identifikacijo patogena v kulturi ter za njegovo razlikovanje od drugih tesno sorodnih vrst rodu <i>Botryosphaeria</i>. Za diagnostično preiskavo vseh vzorcev bomo uporabili v laboratoriju validirano metodo: • Izolacija in morfološka identifikacija gliv rodu <i>Botryosphaeria</i> (MET-MIK-030). V primeru rezultata <i>Botryosphaeria</i> sp. pozitiven /prisoten za metodo MET-MIK-030, pa izvedemo še metodo: • Identifikacija glive <i>Botryosphaeria kuwatsukai</i> z določanjem črtnih kod (MET-MIK-031) Literatura: - EFSA (European Food Safety Authority), Maertens F, Debode J, Hoedekie A, de la Pena E, Romero H, Diaz-Pendon JA, Petri C, Vloutoglou I, Camilleri M, 2025. Pest survey card on <i>Botryosphaeria kuwatsukai</i>. EFSA supporting publication 2025:EN-9713. doi:10.2903/sp.efsa.2025.EN-9713. Available online: https://efsa.europa.eu/plants/planthealth/monitoring/surveillance/botryosphaeria-kuwatsukai. Zadnja posodobitev: 23. oktober 2025. - EFSA PLH Panel (EFSA Panel on Plant Health), Jeger M, Bragard C, Caffier D, Candresse T, Chatzivassiliou E, Dehnen-Schmutz K, Gilioli G, Gregoire J-C,

		Jaques Miret JA, MacLeod A, Navajas Navarro M, Niere B, Parnell S, Potting R, Rafoss T, Urek G, Van Bruggen A, Van der Werf W, West J, Winter S, Armengol Forti J, Vloutoglou I, Bottex B and Rossi V, 2017. Scientific Opinion on the pest categorisation of <i>Botryosphaeria kuwatsukai</i>. EFSA Journal 2017;15(11):5035, 26 pp. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.5035 - EPPO (2026) <i>Botryosphaeria kuwatsukai</i>. EPPO datasheets on pests recommended for regulation. https://gd.eppo.int
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Janja Zajc Žunič, e-mail: janja.zajc@kis.si, tel: 01 280 52 17, - mag. Urša Prislan, e-mail: ursa.prislan@kis.si, , tel: 01 280 52 92 - dr. Hans-Josef Schroers, e-mail: hans-josef.schroers@kis.si, tel: 01 280 51 96

9. <i>Bretziella fagacearum</i> (Bretz) Z.W. de Beer, Marincowitz, T.A. Duong & M.J. Wingfield [CERAFA]					
EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/96be5b27a50747dd854d9fb345377ffd			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Hrastova uvelost			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu« potrjen s programom preiskave, ki se je izvajal v Sloveniji v letih 2015 in od 2024 dalje			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	rod hrastov (<i>Quercus</i> (<i>Q. robur</i> , <i>Q. petraea</i> , <i>Q. pibescens</i> , <i>Q. rubra</i> , <i>Q. palustris</i> , <i>Q. schumardii</i>)) in kitajski kostanj (<i>Castanea mollissima</i>).			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Vnos in trgovanje z rastlinami za saditev, razen semen, les z in brez lubja, lubje in veje vrst <i>Quercus</i> iz območij, kjer je ŠO prisoten	Mesta kjer so les in lesni produkti shranjeni oz. se z njimi trguje		Območja okoli tveganih lokacij kjer so prisotne gostiteljske rastline	
	Čisti nasadi hrasta (če bo patogen najden v EU)	Na novo posajeni nasadi hrastov		Novo nastali nasadi hrastov	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Okolica tveganih lokacij kjer so prisotne gostiteljske rastline	Posamezna gostiteljska rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
Lokacija		Gozd, javno zasajene površine			
Čas		Od julija do septembra			

**POSTOPEK
PREGLEDA IN
VZORČENJE**

	Vizualni pregled	Ob pregledu smo pozorni na sledeče simptome na listih: Pri rdečem hrastu se simptomi najprej pokažejo na vrhu drevesa in konicah vej kot nežna sprememba barve, kmalu zatem začnejo listi veneti od vrha krošnje navzdol. Z napredovanjem bolezni se posamezni listi hitro razbarvajo in dobijo bronast videz. Rumenenje ali bronasto obarvanje listov se običajno začne na robovih in vrhovih listov ter napreduje proti sredini in osnovi; pri belem hrastu je takšno obarvanje pogosto omejeno na eno stran lista. Pri nekaterih vrstah hrasta sta značilni kloroza in nekroza žil. Nekateri listi zgodaj odpadejo, drugi pa porjavijo in ostanejo na okuženi rastlini dlje časa. Simptomi na lesu in skorji V zunanjem obroču beljave glavnega debla in vej rdečega hrasta se lahko pojavijo vzdolžne modrikasto sive ali temno rjave črte. V prečnem prerezu so te spremembe videti kot rjave lise v najbolj zunanjem obroču beljave. Pri belih hrastih so lahko te lise včasih zakrite pod novo braniko. V nekaj mesecih po odmrtnosti rastline se pod skorjo oblikujejo sporulativne blazinice glive z značilnim vonjem po sadju, in sicer v obliki osrednje "tlačne blazine", ki jo obdaja sivkasta blazina micelija in razmnoževalnih struktur. Te sporulativne blazinice (trosnjaki) so diagnostična značilnost in se pojavljajo na okuženih ameriških rdečih hrastih, ni pa znano, da bi se tvorile na ameriških vrstah belih hrastov, medtem ko za evropske bele hraste ni na voljo podatkov. Trosnjaki se običajno tvorijo na vejah in deblih s premerom > 7,6 cm. Lokacijo trosnjakov pod skorjo je mogoče vizualno prepoznati po navpičnih razpokah v skorji (EPPO, 2001, 2022).
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčimo tri simptomatične veje, ki imajo simptome aktivnega venaenja. Veje morajo biti debele vsaj 2,5 cm in dolge vsaj 15 cm ter ličje mora biti vlažno in zeleno. Kadar se simptomatične veje nahajajo previsoko, lahko vzorčimo beljavo na deblu in sicer tako, da najprej odstranimo skorjo, poiščemo predel, kjer se nahajajo obarvane proge v beljavi in z dletom ali sekuro odvajamo kose lesa debeline vsaj 1 cm. Pri vzorčenju uporabljamo čisto, sterilno in ostro orodje, ki ga takoj po vzorčenju temeljito očistimo in razkužimo. Rastlinski material shranimo v plastično vrečko, ki jo tesno zapremo. En vzorec predstavlja rastlinski material iz enega drevesa. Vzorke praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni direktnemu soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostika bo izvedena v skladu s standardom EPPO PM 7/001(2), v navezavi z Bourgault et al. (2022) ter Lamarche et al. (2015). Vsi vzorci bodo testirani z metodo real-time PCR (qPCR) za detekcijo tarčnega organizma (LVG POS 025). V primeru visokosuspektnih vzorcev se dodatno izvede morfološka analiza z izolacijo glive v čisto kulturo ter potrditvena identifikacija na osnovi sekvenciranja črtnih kod (DNA barkoding; LVG POS 017, LVG POS 005).
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije (Laboratorij za varstvo gozdov), Večna pot 2, 1000 Ljubljana, - dr. Nikica Ogris, nikica.ogris@gozdis.si , tel: 01 200 78 33, - dr. Barbara Piškur, e-mail: barbara.piskur@gozdis.si , tel: 01 200 78 47.

10. *Chloridea virescens* (Fabricious) [HELIV]

EU zakonodaja	IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/1941 z dne 13. oktobra 2022 o prepovedi vnosa, premikov, posedovanja, razmnoževanja ali izpusta nekaterih škodljivih organizmov v skladu s členom 30(1) Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX:32022R1941)				
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta/EPPO	EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/HELIV Podatkovni list: https://gd.eppo.int/taxon/HELIV/datasheet				
EFSA kategorizacija	Podlaga za uvrstitev: Hitra ocena tveganja Nizozemske: https://pra.eppo.int/getfile/bef5583d-1bec-412a-8ad5-cab083791e7a				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	tobakova sovka			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	soja (<i>Glycine max</i>) in paradižnik (<i>Solanum lycopersicum</i>)			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Uvoz gostiteljskih rastlin za saditev (razen rastlin z golimi koreninami, semen, čebulic, gomoljev, korenin, gomoljev, cvetnega prahu, tkivnih kultur) vključno z embalažno	Drevesnice in vrtni centri, ki uvažajo, skladiščijo ali shranjujejo gostiteljske rastline	Okolica tveganih lokacij, kjer se gostiteljske rastline pridelujejo, razmnožujejo ali rastejo v naravnem okolju		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	GERK; parcela, koordinata	Njive, ZAP	rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
		Lokacija	Njive, zavarovani prostori (ZAP)		
Čas		Pregledi se izvajajo od maja do avgusta, ko temperature presežejo 20° C.			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pregled na pristnost vizulanih znakov: - ličinke stopenj L ₁ -L ₂ so dolge manj kot 1 cm in jih je težko opaziti. Majhne ličinke so od kremaste do temno rjave barve, kar jim omogoča, da se „skrijejo“ med listjem in preprečijo odkritje. Poškodbe ličink stopenj L ₁ -L ₂ je lažje opaziti na rastlinah in plodovih z gladko površino, kot so paradižniki (<i>Solanum lycopersicum</i>). Poškodbe listov, ki jih povzroča tobakova gosenica, je lažje opaziti kot poškodbe, ki jih ličinke povzročajo znotraj plodov. Velike ličinke ponavadi izvrtajo luknje premera približno 0,4 cm in izločajo iztrebke zunaj ploda. Iztrebki na površini plodov so lahko še en znak njihove prisotnosti.			

	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorke ličink pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodicah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Odrasle osebkke (metulje) se zamrzne pri temperaturi $\leq -5^{\circ}\text{C}$ za najmanj 12 ur. Po zamrzovanju se posamezen primerki namesti v ustrezno zaprto transportno posodico, kjer je stabiliziran z vato, tako da je onemogočeno njegovo premikanje in mehanska poškodba med transportom. Za identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustrezni mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Morfološka identifikacija odraslih osebkov vrste <i>Chloridea virescens</i>: • EPPO (2024). EPPO Technical Document No. 1091. Pest risk analysis for <i>Chloridea virescens</i>. EPPO, Paris. Dostopno: https://gd.eppo.int/taxon/HELIV/documents • Fibiger, M., Hacker, H. (2005). Systematic List of the Noctuoidea of Europe (Notodontidae, Nolidae, Arctiidae, Lymantriidae, Erebiidae, Micronoctuidae, and Noctuidae). Esperiana, 11: 93-205. • Fibiger, M., Ronkay, L., Steiner, A., Zilli, A. (2009). Noctuidae Europaeae vol. 11. Pantheinae, Dilobinae, Acronictinae, Eustrotiinae, Nolinae, Bagisarininae, Acontiinae, Metoponiinae, Heliothinae and Bryophilinae. Entomological Press. 504 str. • Fitt, G.P. (1989). The ecology of <i>Heliothis</i> species in relation to agro-ecosystems. Annual Review of Entomology 34: 17-52. • Hardwick, D.F. (1970). A generic revision of the North American Heliothinae (Lepidoptera: Noctuidae). Memoirs of the Entomological Society of Canada 73: 1-59. • Kitching, I. J. (1984). An historical review of the higher classification of the Noctuidae (Lepidoptera). Bulletin of the British Museum (Natural History), Entomology series, 49(3): 153-234. • LepIntercept, An identification resource for intercepted Lepidoptera larvae, https://idtools.org/id/lepintercept/zea.html • Leraut, P. (2019). Moths of Europe, Volume 5: Noctuids 1. N. A. P. Editions. Verrières-le-Buisson. 621 str. • Leraut, P. (2019). Moths of Europe, Volume 6: Noctuids 2. N. A. P. Editions. Verrières-le-Buisson. 575 str. • Matthews, M. 1991. Classification of the Heliothinae. NRI Bulletin No. 44. Natural Resources Institute, 195 str. • Nowacki, J. (2009). The Noctuids (Lepidoptera, Noctuidae) of Central Europe. Slamka, Bratislava. 144 str. • Passoa, S. C. 2014. Identification guide to larval Heliothinae (Lepidoptera: Noctuidae) of quarantine significance, 19 str. V: Gilligan, T. M. & S. C. Passoa. LepIntercept, An identification resource for intercepted Lepidoptera larvae. Identification Technology Program (ITP), USDA/APHIS/PPQ/S&T, Fort Collins, CO. [dostop 10.1.2025 na www.lepintercept.org]. • Poole, R. W., Mitter, C., & Huettel, M. (1993). A revision and cladistic analysis of the <i>Heliothis virescens</i> species-group (Lepidoptera: Noctuidae) with a preliminary morphometric analysis of <i>Heliothis virescens</i>. Technical bulletin (Mississippi Agricultural and Forestry Experiment Station), (185), 1-51. • Pogue, M. G. (2013). Revised status of <i>Chloridea</i> Duncan and (Westwood), 1841, for the <i>Heliothis virescens</i> species group (Lepidoptera: Noctuidae: Heliothinae) based on morphology and three genes. Systematic Entomology, 38(3), 523-542. Schmidt, B. C., Lafontaine, J. D. (2010). Annotated check list of the Noctuoidea (Insecta, Lepidoptera) of North America north of Mexico. ZooKeys, 40: 1-239. Molekularna identifikacija vrste <i>Chloridea virescens</i>: • Albernaz, K. C., Silva-Brandão, K. L., Fresia, P., Cônsoli, F. L., & Omoto, C. 2012. Genetic variability and demographic history of <i>Heliothis virescens</i> (Lepidoptera: Noctuidae) populations from Brazil inferred by mtDNA sequences. Bulletin of entomological research, 102(3): 333-343. • Mitchell, A., & Gopurenko, D. 2016. DNA barcoding the Heliothinae (Lepidoptera: Noctuidae) of Australia and utility of DNA barcodes for pest identification in <i>Helicoverpa</i> and relatives. PLoS One, 11(8): e0160895. • Santos-Zamorano, B., Huanca-Mamani, W., & Vargas, H. A. 2017. Genetic divergence of the pest moth <i>Chloridea virescens</i> (Noctuidae: Heliothinae) feeding on a newly documented host plant in the Atacama Desert of Northern Chile. The Journal of the Lepidopterists' Society, 71(4): 274-278.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

11. <i>Choristoneura fumiferana</i> Clemens [CHONFU]				
EU zakonodaja				
Načrt izrednih ukrepov				
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/d1b170797d6d43a3b19dcdbbdc69e751		
EFSA kategorizacija		https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5671		
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.		
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Vrste iz rodov: <i>Abies</i> , <i>Picea</i> , <i>Pinus</i> , <i>Pseudotsuga</i> in <i>Tsuga</i> .		
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje
	Vnos rastlin za saditev, odrezanih vej, plodov, okroglega lesa in skorje gostiteljskih rastlin.	Vstopna mesta, drevesnice, skladišča, parki		Okolica tveganih območij
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gozdni odsek, površina z gostiteljskimi rastlinami	Gozdovi in parki kjer se nahajajo gostiteljske rastline
	Past			
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Preiskava s pastmi	
Lokacija		Gozd		
Čas		Od sredine junija do avgusta		
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJA	Postopek spremljanje s pastmi	Tip in vrsta pasti: uporablja se prestrezne pasti (delta past), opremljene s feromonsko vabo proizvajalca Synergy Semiochemicals (https://semiochemical.com/moths-others/) Po vsakem vzorčenju past temeljito pregledamo, da ugotovimo morebitne nepravilnosti in jih odpravimo. Brezhibno past nato obesimo na prvotno mesto. Pet pasti bo postavljenih v bližini lokacij z visokim tveganjem. Obešene bodo na veje gostiteljskih dreves, vzorčili pa bomo le enkrat, in sicer ob končnem pregledu pasti		
	Postopek vzorčenja in	Organizme, ki se ujamejo v zbirno posodo, odvezamemo kot vzorec. Ulovljene osebkke shranimo v plastične lončke. Morebitne še žive osebkke usmrtimo z etanolom ali etil acetatom. Vsak vzorec ustrezno označimo.		

	pošiljanja vzorcev	Vzorci praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij v. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni direktnemu soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi 4–10 °C. Morebitne žive osebk v LVG usmrtimo z etanolom, etil acetatom ali zamrzovanjem.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Za identifikacijo vrste <i>Choristoneura fumiferana</i> se izvede morfološka analiza odraslih metuljev v skladu z internim postopkom LVG POS 002. Pri identifikaciji se uporabijo referenčni ključi in literatura: Dang (1985), Razowski (2002), Freeman (1967) ter Harvey (1967).
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Maarten de Groot, maarten.degroot@gozdis.si, tel: 01 200 78 65, - dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38.

12. *Davidsoniella virescens* (R.W. Davidson) Z.W. de Beer, T.A. Duong & M.J. Wingfield [CERAVI]

EU zakonodaja	/				
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/63126797e66f49fdad72a0130e576613				
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2017.5104				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	zelena progavost javorjev			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Glavni gostitelj: sladkorni javor (<i>Acer saccharum</i>). Ostali gostitelji: tulipanovec (<i>Liriodendron tulipifera</i>), srebrni javor (<i>Acer saccharinum</i>) in rdeči javor (<i>Acer rubrum</i>).			
		V program preiskave se vključi še navadna bukev (<i>Fagus sylvatica</i>).			
		Na Poljskem se najdba glive na <i>Fagus sylvatica</i> še znanstveno preučuje (npr. filogenetske študije, saprofitsko prehranjevanje,...). Poljski izolati glive v testih patogenosti niso bili patogeni za <i>Acer saccharum</i> .			
	Gliva je morda razširjena kot saprofit ne le na Poljskem, temveč tudi v drugih državah članicah, kjer se pojavljajo njeni gostitelji.				
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Uvoz rastlin za saditev in lesa <i>Acer saccharum</i> , namenjenega za proizvodnjo furnirja, iz Kanade in Združenih držav Amerike	Vstopna mesta, drevesnice, prodajna mesta; mesta, kjer se skladišči in prodaja les in lesni proizvodi; gozdovi ter javne zasajene površine (parki)	Okolica tveganih območij (predvsem gozdovi, javne površine: parki)		
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS	Gozdni odsek, površina z gostiteljskimi rastlinami	Gozdovi in javne površine, kjer rastejo gostiteljske rastline	Rastlina	
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled			
	Lokacija	Gozd, javno zasajene površine, obrati za predelavo lesa (žaga)			
	Čas	Od junija do julija			

**POSTOPEK
PREGLEDA IN
VZORČENJE**

	Vizualni pregled	Pri vizualnem pregledu rastlin smo pozorni na sledeča znamenja okužbe: prvi simptomi se na drevesih <i>Acer saccharum</i> lahko pojavijo šele nekaj let po okužbi. Prosojnost krošnje in manjši listi se lahko pojavijo od 1 do 6 let po okužbi in se običajno nato iz leta v leto stopnjujejo. Pri nekaterih drevesih je odmiranje vej in krošnje dalj časa trajajoč proces, pri nekaterih pa po prvem pojavu simptomov krošnja propade v 2–3 letih. V gozdnih sestojih obolela drevesa običajno kažejo začetne simptome od 3 do 6 let po poškodbi. Značilna prosojnost krošnje zaradi prisotnosti nenavadno majhnih listov, zlasti na vrhu vej ali po celotni krošnji je prvi opazen simptom bolezni na okuženih rastlinah. Majhni listi so v prvem letu bolezni pogosto normalne oblike, števila in barve, v naslednjih letih pa postanejo redkejši in brezbarvni. Odmiranje poganjkov in vej se pogosto pojavi tam, kjer so bili v prejšnjem letu opaženi manjši listi. Če se odmiranje nadaljuje več let zapored, rastlina sčasoma v celoti odmre. Na koreninah in nižjih delih debla (do 10–15 m) se v lesu razvijejo značilni progasti madeži. Sveže izpostavljeni so zelenkasto rumeni do rumenkasto rjavi z rdečimi pikami in so videti prepojeni z vodo. Kmalu po izpostavljenosti precej potemnijo in nato hitro postanejo svetlo rjavi. V prečnem prerezu se zdi, da se proge radialno širijo navzven in tvorijo bolj ali manj zvezdasti vzorec. Obdaja jih tanek, prekinjajoč se temno zelen rob. Za bolezen je značilen radialno sevajoč, progast vzorec obarvanja.. Bolezen se včasih pojavi v bližini kambija, ki posledično odmre, kar lahko vodi v nastanek podolgovatih rakastih tvorbo. Razvoj notranjih simptomov bolezni je tesno povezan z razvojem zunanjih simptomov. Ob pojavu simptomov na listju je navadno dobro razvito tudi obarvanje lesa, zlasti v tkivih korenin.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Pri opazovanju znamenj okužbe smo pozorni zlasti na prosojnost krošnje, nenavadno majhne liste in značilne progaste madeže na prečnem prerezu debla. Vzorčimo koščke ksilemskega tkiva z obarvanih območij drevesa, predvsem iz korenin, opornih korenin in spodnjega dela debla, pa tudi iz zgornjega dela debel do 10–15 m morebitno okuženih in simptomatskih rastlin. Vzorec naj zajema tako obarvano kot na videz zdravo tkivo. Pri vzorčenju uporabljamo čisto, sterilno in ostro orodje, ki ga takoj po vzorčenju temeljito očistimo in razkužimo. Rastlinski material shranimo v plastično vrečko, ki jo tesno zapremo. En vzorec predstavlja rastlinski material iz enega drevesa. Vzorke praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni direktnemu soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostična preiskava vzorca obsega enostavni pregled vzorca in morebitnih glivnih struktur na odvzetem vzorcu (morfološka analiza, LVG POS 017) ter izvedbo izolacije gliv v čiste kulture in identifikacijo izolatov gliv z uporabo črtnih kod (ti. barcoding) po postopkih LVG POS 017 in LVG POS 005. Morfološki opis in referenčne sekvence so opisani oziroma na razpolago v: Davidson, R.W. Two American hardwood species of <i>Endoconidiophora</i> described as new. Mycologia, 1944, 36, 300-306; Kowalski T, Bilański P. Recognition of <i>Davidsoniella virescens</i> on <i>Fagus sylvatica</i> Wood in Poland and Assessment of Its Pathogenicity. Journal of Fungi. 2024; 10(7):465, EPPO-Q-BANK.
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov, Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Ana Brglez, ana.brglez@gozdis.si, tel: 01 200 78 47, - dr. Barbara Piškur, barbara.piskur@gozdis.si, tel: 01 200 78 47.

13. <i>Diabrotica barberi</i> Smith and Lawrence [DIABLO], <i>Diabrotica undecimpunctata howardi</i> Barber [DIABUH], <i>Diabrotica undecimpunctata undecimpunctata</i> Mannerheim [DIABUN], <i>Diabrotica virgifera zea</i> Krysan & Smith [DIABVZ]					
EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta/EPPO	Za <i>Diabrotica barbei</i> in <i>Diabrotica virgifera zea</i> : https://storymaps.arcgis.com/stories/4910f7fee20f4c9e891bc5e4423d6c46 <i>Diabrotica undecimpunctata howardi</i> EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/DIABUH <i>Diabrotica undecimpunctata undecimpunctata</i> EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/DIABUN				
EFSA kategorizacija	<i>Diabrotica undecimpunctata howardi</i> : https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6358 <i>Diabrotica undecimpunctata undecimpunctata</i> : https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6291 <i>Diabrotica barbei</i> : https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5857 <i>Diabrotica virgifera zea</i> : https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5858				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	/			
	Status	»Odsoten: ni zabeleži o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Koruza (<i>Zea mays</i>)			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Transport iz ne EU držav, kjer je ŠO prisoten (štopar)	Vstopna mesta (Luka Koper, Letališče Brnik) ter glavne transportne poti, ki povezujejo države zunaj EU, kjer je ŠO prisoten, z EU državami.		Okolica tveganih območij, kjer se koruza prideluje več let zaporedoma	
	NIVO PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	GERK; parcela, koordinata	njive	rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi, po potrebi vzorčenje		
		Lokacija	Njive		
Čas		Sredina junija do konca oktobra			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Simptomi, ki jih lahko opazimo: - Ličinke <i>Diabrotica barberi</i> in <i>D. virgifera zea</i> se hranijo s koreninami koruze, kar zmanjšuje sposobnost rastline za črpanje vode in hranil iz tal ter vodi do nestabilnosti rastline (poleganje) ali oblikovanja „gosjega vratu“.			

		- Rovi v koreninah koruze so značilen simptom, čeprav jih lahko povzročijo tudi druge vrste koreninskih hroščev. Starejše ličinke se zarijejo v kortikalni parenhim korenin in nato izkopljejo kanale v osrednjem žilnem tkivu. - Odrasli osebki lahko poškodujejo koruzne laske, kar zmanjša oprasevanje in posledično povzroči neplodne storže. Hranijo se tudi z razvijajočimi se zrnji. Rastline in plodove natančno pregledamo za morebitno navzočnost ličink ali metuljev.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorke ličink pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Odrasle osebke (hrošče) se zamrzne pri temperaturi $\leq -5^{\circ}\text{C}$ za najmanj 12 ur. Po zamrzovanju se posamezen primerek namesti v ustrezno zaprto transportno posodico, kjer je stabiliziran z vato, tako da je onemogočeno njegovo premikanje in mehanska poškodba med transportom. Za identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustrezni mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Morfološko se lahko določi odrasle osebke, za ostalo so na voljo PCR-RFLP, Sanger ali mikrosatelitni označevalci (SSR). Derunkov, A., Konstantinov, A., Tishechkin, A., Hartje, L., & Redford, A. J. (2013). <i>Diabrotica</i> ID: Identification of <i>Diabrotica</i> species (Coleoptera: Chrysomelidae) from North and Central America. <i>USDA APHIS PPQ Center for Plant Health Science and Technology, USDA Agricultural Research Service, University of Maryland, and Louisiana State University. Updated: February 2015.</i> Diabrotica ID, https://idtools.org/diabrotica/index.cfm?pageID=1440;
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

14. Fitoplazme (*Cydonia*, *Fragaria*, *Malus*, *Prunus*, *Pyrus*, *Ribes*, *Rubus*, *Vitis*)

Znanstveno ime		EPPO koda			
Buckland valley grapevine yellows phytoplasma		PHYP77			
Candidatus Phytoplasma aurantifolia-related strains (Pear decline Taiwan II, Crotalaria witches' broom phytoplasma, Sweet potato little leaf phytoplasma)		PHYP39			
Candidatus Phytoplasma australiense Davis et al. (reference strain)		PHYPAU			
Candidatus Phytoplasma fraxini (reference strain) Griffiths et al.		PHYPFR			
Candidatus Phytoplasma hispanicum (reference strain)		PHYP07			
Candidatus Phytoplasma phoenicium		PHYPPH			
Candidatus Phytoplasma pruni-related strain (North American grapevine yellows, NAGYIII) Davis et al.		PHYPPN			
'Ca. Phytoplasma pyri'-related strain (Peach yellow leaf roll) Norton et al.					
Candidatus Phytoplasma ziziphi (reference strain) Jung et al.		PHYPZI			
pod točko 22: Virusi, viroidi in fitoplazme Cydonia Mill., Fragaria L., Malus Mill., Prunus L., Pyrus L., Ribes L., Rubus L. in Vitis L.					
EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
EFSA kategorizacija		KATEGORIZACIJA: https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2020.5929 EFSA seznam: https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2020.5930			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime				
	Status		»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se izvaja od leta 2025.		
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija		
	Vnos, razmnoževanje in trgovina z okuženimi gostiteljskimi rastlinami za saditev ali okuženih žuželk, ki so lahko prenašalci fitoplazem (številni različni že potrjeni) iz območij, kjer so te fitoplazme prisotne.		Drevesnice, vrtni centri, sadovnjaki in nasadi gostiteljskih rastlin, kjer so prisotni žuželčji prenašalci, ki se hranijo z rastlinskim sokom.		
			Tvegano območje		
			Okolica ali območje tvegane lokacije, vključno z območjem, ki ga lahko preletijo žuželčji prenašalci.		
	Nivo 1:		Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:		Enota pregleda
Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Sadovnjaki in nasadi gostiteljskih rastlin	Posamezna gostiteljska rastlina	

Fitoplazme uvrščene v (EU) 2019/2072; Priloga II, del A		Skupina 16Sr	
Fitoplazme, ki okužujejo rodove <i>Cydonia</i> , <i>Rubus</i> in <i>Vitis</i>	Buckland valley grapevine yellows phytoplasma [PHYP77]	XXIII	Gostiteljske rastline: <i>Vitis vinifera</i> Prenašalec: ni znan
	'Ca. Phytoplasma aurantifolia'-sorodni sevi (Pear decline Taiwan II, Crotalaria witches' broom phytoplasma, Sweet potato little leaf phytoplasma [PHYP39])	II	Gostiteljske rastline: <i>Fragaria</i> , <i>Malus</i> , <i>Prunus</i> , <i>Pyrus</i> , <i>Vitis</i> Prenašalec: <i>Orosius albicinctus</i> , <i>Orosius argentatus</i> , <i>Orosius cellulosa</i> , <i>Orosius lotophagorum</i> , <i>Orosius orientalis</i> , <i>Empoasca papayae</i> , <i>Cacopsylla chinensis</i>
	'Ca. Phytoplasma australiense' (referenčni sev) Davis et al. [PHYPAU]	XII	Gostiteljske rastline: <i>Fragaria</i> , <i>Rubus</i> , <i>Vitis</i> , <i>Prunus</i> Prenašalec: <i>Zeoliarus oppositus</i> , <i>Zeoliarus atkinsoni</i>
	'Ca. Phytoplasma fraxini' (referenčni sev) Griffiths et al. [PHYPPFR]	VII-A	Gostiteljske rastline: <i>Fragaria</i> , <i>Prunus</i> , <i>Vitis</i> Prenašalec: <i>Amplicephalus funzaensis</i> , <i>Exitianus atratus</i>
	<i>Candidatus</i> Phytoplasma pruni-related strain (North American grapevine yellows, NAGYIII) Davis et al. [PHYPPN]	III	Gostiteljske rastline: <i>Vitis</i> Prenašalec: <i>Jikradia olitoria</i> (nepotrjeno)
	'Ca. Phytoplasma phoenicium' [PHYPPH]	IX-B (IX-D, IX-F, IX-G)	Almond witches'-broom Gostiteljske rastline: <i>Prunus</i> , <i>Vitis</i> Prenašalec: <i>Asymmetrasca decedens</i> (v SLO prisoten), <i>Tachycixius cypricus</i> (ni prisoten v SLO), <i>T. viperinus</i>
	'Ca. Phytoplasma pyri'-related strain (Peach yellow leaf roll) Norton et al.	X	Gostiteljske rastline: <i>Prunus</i> , <i>Cydonia</i> Prenašalec: <i>Cacopsylla pyricola</i>
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled	
	Lokacija	Sadovnjaki, nasadi	
	Čas	O maja do konca septembra	
POSTOPEK ZDRAVSTVENEGA PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Škodljiv organizem	Bolezenska znamenja
		Buckland valley grapevine yellows phytoplasma [PHYP77]	Vitis: rumenenje in zvijanje listov navzdol, zaostala rast poganjkov, ki ne olesenijo, temveč ostanejo gumijasti; vrhovi poganjkov odmrejo, grozdi venijo in odpadejo.
		<i>Candidatus</i> Phytoplasma aurantifolia-sorodni sevi (Pear decline Taiwan II, fitoplazma Crotalaria witches' broom, Sweet potato little leaf phytoplasma)	Vitis: propadanje, rumenenje listov in skrajšanje internodijev, zvijanje listov, ki se prične pozno v rastni sezoni.
		<i>Candidatus</i> Phytoplasma australiense Davis et al. (referenčni sev)	Rubus: ker v literaturi ni opisanih značilnih simptomov okužbe pri rastlinah rodu <i>Rubus</i> , se vzorčijo

			rastline, ki kažejo kakršnekoli znake odstopanja od normalnega, zdravega videza Vitis: nepravilne kloroze ali rumenenje listov
		<i>Candidatus Phytoplasma fraxini</i> (referenčni sev) Griffiths et al.	Vitis: močno rumenenje, propadanje, zmanjšana dolžina internodijev
		<i>Candidatus Phytoplasma pruni-related strain</i> (North American grapevine yellows, NAGYIII) Davis et al.	Vitis: rdečenje listov pri rdečih sortah oz. rumenenje listov pri belih sortah, zvijanje listnih robov navzdol, odmiranje vršičkov, odpadanje grozdov, neenakomerno zorenje poganjkov.
		<i>Candidatus Phytoplasma phoenicium</i>	Vitis: v literaturi ni opisanih značilnih simptomov (možnost naravne okužbe rastlin rodu <i>Vitis</i> s to fitoplazmo ni nedvoumno potrjena)
		'Ca. <i>Phytoplasma pyri</i>'-related strain (<i>Peach yellow leaf roll</i>) Norton et al.	Cydonia: ker v literaturi ni opisanih značilnih simptomov okužbe pri rastlinah rodu <i>Cydonia</i>, se vzorčijo rastline, ki kažejo kakršnekoli znake odstopanja od normalnega, zdravega videza
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Bolezenska znamenja so odvisna od številnih dejavnikov, kot na primer sorta in rastni pogoji, zato vzorčimo rastline z bolezenskimi znamenji ob najmanjšem sumu na okužbo s fitoplazmami. Naberemo poganjke z listi simptomatičnih rastlin. En vzorec združuje vsaj po 3 poganjke iz največ do 5 rastlin. En vzorec lahko združuje le poganjke iste vrste rastlin in sorte ter enote pridelave. Na isti lokaciji se lahko odvzame več vzorcev, kar je priporočljivo v primeru različnih bolezenskih znamenj (različni vzorci za različne tipe bolezenskih znamenj ali vrste rastlin ali sorte). Vzorčimo v času ko so listi še sveži. Pri nabiranju vzorcev pazimo, da vzorci ne ovenijo in niso izpostavljeni povišani zunanji temperaturi. Čim prej jih shranimo na hladno. Odvzet vzorec položimo v plastično vrečko in ga čim prej pošljemo v laboratorij. Vzorce ob nabiranju sproti spravljamo v prenosno hladilno torbo in pri tem pazimo, da ne zmrznejo oziroma da se neposredno ne dotikajo zamrzovalnih blazinic. V primeru, ko vzorcev ne moremo poslati takoj, jih lahko največ za dva dni shranimo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 7 °C. Pri tem pazimo, da ostane nabrano listje sveže, da ne zmrzne in da ne prične gniti (to se lahko zgodi v primeru, če so ob vzorčenju listi zelo mokri; v takem primeru jih dobro otresemo oziroma delno osušimo). NE VZORČIMO TRT S TIPIČNIMI SIMPTOMI TRSNIH RUMENIC. VZORČIMO RASTLINE RODU <i>VITIS</i> (20), <i>RUBUS</i> (10) IN <i>CYDONIA</i> (10)!	

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Protokol diagnostičnih preiskav/sklic na SOP - poslovnik kakovosti: Iz rastlinskega materiala bomo izolirali celokupno DNA. Izolirano DNA bomo pomnožili v PCR v realnem času z dvema za fitoplazme generičnima testoma. V primeru pozitivnega ali sumljivega rezultata presejalnih analiz bomo izvedli potrjevanje in identifikacijo: PCR, ugnezdeni PCR in določanja nukleotidnega zaporedja PCR produktov. V primeru suma na '<i>Candidatus</i> Phytoplasma phoenicium' bomo izvedli tudi za to fitoplazmo specifičen PCR v realnem času. Postopek je v skladu z EPPO PM 7/133 (1), EPPO PM7/150 (1) in EURL priporočili. Opomba: presejalne analize bomo izvajali z za fitoplazme univerzalnimi testi, zato bomo v primeru negativnega rezultata presejalnih testov vzorec zaključili kot "<i>fitoplazme neg</i>".
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo, Večna pot 121, 1000 Ljubljana - prof. dr. Nataša Mehle, tel.: 059/232 808 ali 068 127 522; e-pošta: natasa.mehle@nib.si, labfito@nib.si

15. *Guignardia laricina* (Sawada) Y. Hattori & C. Nakashima) [GUIGLA]

EU zakonodaja						
Načrt izrednih ukrepov						
EPPO	https://gd.eppo.int/taxon/GUIGLA					
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5303					
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.					
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Sušica macesnovih poganjkov				
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se izvaja od leta 2025.				
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	macesen (<i>Larix</i> spp.), navadna ameriška duglazija (<i>Pseudotsuga menziesii</i>); za občutljive v laboratorijskih poskusih so se izkazale tudi: <i>Abies</i> spp., <i>Chamaecyparis</i> spp., <i>Picea</i> spp., <i>Pinus</i> spp. in <i>Thuja</i> spp.				
	OPREDELITEV TVEGANJA					
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Vnos in trgovanje z rastlinami za saditev in rezanimi vejami <i>Larix</i> spp. iz območij, kjer je gliva prisotna		Drevesnice, vrtni centri in parki kjer se vnesene rastline hranijo, se z njimi trguje ali pa so posajene kot okrasna drevesa.		Okolica tvegane lokacije kjer rastejo gostiteljske rastline.	
	NIVOJI PREISKAVE					
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (gozdni odsek, parcelna številka, koordinata)	Okolica tvegane lokacije kjer rastejo gostiteljske rastline.	Rastlina	
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled			
		Lokacija	Gozd, javno zasajene površine			
Čas		Od junija do septembra				

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Ob pregledu smo pozorni na sledeče simptome, ki lahko kažejo na prisotnost <i>G. laricina</i>: - diskoloracija, venenje in odmiranje poganjkov tekoče sezone, medtem ko starejši poganjki navadno niso prizadeti, - zgodnje okužbe (junij–september) povzročijo venenje vrhov poganjkov in rjavenje iglic, ki navadno ostanejo na drevesu tudi čez zimo, - rumenjenje in rjavenje iglic, ki lahko predčasno odpadejo, - temne uleknjene nekroze s številnimi trosišči na poganjkih in deblu, - smoljenje debel in poganjkov prizadetih dreves (smola se strdi v obliki belkastih kapljic), - rjave pege na iglicah z razbarvanim kolobarjem, ki se sčasoma združujejo. Čeprav mlada drevesa običajno ne odmrejo, je lahko njihova nadaljnja rast zaradi ponavljajočih se okužb upočasnjena. Drevesa so zakrnela, imajo grmičast videz in številne odmrle poganjke (EPPO, 1997). Občutljiva so drevesa vseh starosti, vendar so mlada drevesa lahko močnejše napadena (Imazeki in Ito, 1963).
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčimo drevesa z zgoraj opisanimi simptomi in znaki, ki omogočajo sum na prisotnost <i>G. laricina</i>. Vzorčimo sveže poganjke z značilnimi trosišči (poleti piknidiji s piknosporami, jeseni in pozimi pseudoteciji z askosporami). Pri vzorčenju uporabljamo čisto, sterilno in ostro orodje, ki ga takoj po vzorčenju temeljito očistimo in razkužimo. V primeru sadik vzorčimo cele rastline. Rastlinski material shranimo v plastično vrečko, ki jo tesno zapremo. En vzorec predstavlja rastlinski material iz enega drevesa. Vzorce praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni direktnemu soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Vzorci se analizirajo z enostavno morfološko metodo, ki temelji na pregledu značilnih simptomov okuženega rastlinskega materiala, skladno z literaturo (Imazeki & Ito, 1963; Ito, 1963; Hattori et al., 2021). V nadaljevanju se izvede izolacija gliv v čisto kulturo in identifikacija izolatov z DNA barkodingom (sekvenciranje PCR produkta in filogenetska primerjava z referenčnimi sekvencami; Hattori et al., 2021), skladno z internimi postopki LVG POS 017 in LVG POS 005.
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije (Laboratorij za varstvo gozdov), Večna pot 2, 1000 Ljubljana, - dr. Ana Brglez, e-mail: ana.brglez@gozdis.si, tel: 01 200 78 47, - dr. Barbara Piškur, e-mail: barbara.piskur@gozdis.si, tel: 01 200 78 47

16. *Helicoverpa zea* (Boddie) [HELIZE]

EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov		/			
Informativna karta		EPPO - https://gd.eppo.int/taxon/HELIZE			
EFSA kategorizacija		https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2020.6177			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	ameriška plodovrtka			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Potrjeno s programom preiskave, ki se izvaja do leta 2025.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	<i>Capsicum annuum</i> , <i>Phaseolus vulgaris</i> , <i>Solanum lycopersicum</i> , <i>Solanum melongena</i> , <i>Sorghum bicolor</i> , <i>Zea mays</i>			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Uvoz rezanega cvetja, sadja, gostiteljskih rastlin za sajenje z in brez rastnega substrata	Vstopna mesta (Luka Koper, letališče Brnik), vrtni centri in, mesta, kjer se skladišči in prodaja rezano cvetje, gostiteljske rastline in rastline za saditev	Njive in ZAP v okolici tveganih lokacij, kjer so posajene gostiteljske rastline		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	GERK; parcela, koordinata	Njive, ZAP	rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi		
		Lokacija	Njive, zavarovani prostori (ZAP)		
Čas		V zmernem pasu severne poloble se pojavljajo prvi odrasli osebki v maju/juniju priseljeni iz južnejših območij; vrhunec pojavljanja je v času julij–avgust , zadnji odrasli se pojavljajo v času september/oktober (odvisno od temperatur in prve zmrzali).			
Razvojni krog		Življenjski krog se lahko zaključi v 28–30 dneh pri temperaturi 25 °C. Vsi razvojni stadiji žuželke so prisotni skozi vse leto, če je na voljo hrana, vendar se razvoj upočasni ali ustavi zaradi suše ali mraza. Na severu ZDA sta le dve generaciji na leto, v Kanadi pa le ena generacija.			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Poškodbe zaradi hranjenja so običajno vidne, ličinke pa so včasih vidne na površini rastlin, vendar so pogosto skrite v rastlinskih organih (vključno s cvetovi in plodovi). Luknje so lahko vidne, drugače je treba rastlinske organe razrezati, da se škodljivca odkrije. Ličinke se hranijo predvsem z reproduktivnimi deli gostiteljske rastline, poleg reproduktivnih delov rastline, kot so svile (koruza) in cvetovi, pa je			

		njihovo priljubljeno mesto za odlaganje jajčec tudi spodnja površina listov.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V primeru vizualnega pregleda ali najdbe sumljivih osebkov, je postopek sledeč. Rastline in plodove natančno pregledamo za morebitno navzočnost ličink ali metuljev. Vzorce ličink pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodicah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Odrasle osebkke (metulje) se zamrzne pri temperaturi $\leq -5^{\circ}\text{C}$ za najmanj 12 ur. Po zamrzovanju se posamezen primerki namesti v ustrezno zaprto transportno posodico, kjer je stabiliziran z vato, tako da je onemogočeno njegovo premikanje in mehanska poškodba med transportom. Za identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustrezni mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	EPPO diagnostični protokol PM 7/19 se osredotoča na detekcijo in identifikacijo vrste <i>H. armigera</i> (EPPO, 2003), obravnava pa tudi morebitne zamenjave z drugimi vrstami, vključno z <i>H. zea</i>. Morfološka identifikacija odraslega osebkke vrste <i>Helicoverpa zea</i> temelji na analizi karakterističnih morfoloških znakov, ki jih opazujemo pod ustrezno povečavo pod stereomikroskopom. Na podlagi zunanjih morfoloških značilnosti gosenic ni mogoče ločiti vrste <i>Helicoverpa zea</i> od vrste <i>H. armigera</i>, ki je prisotna v Evropi. Pozitivno identifikacijo je mogoče opraviti le z gojenjem gosenic do odraslih osebkov, pri katerih nato sledi pregled genitalij samcev. Razlikovanje obeh vrst je zahtevno; odrasle osebkke je mogoče ločiti le z disekcijo genitalij, vrste gosenic pa morfološko ni mogoče določiti, zato je potrebna molekularna identifikacija. V večini primerov je za identifikacijo potreben podatek o geografskem izvoru. - Amano, T., & Nomura, M. 2021. Re-examination of morphological variations in the female internal genitalia of <i>Helicoverpa armigera</i> and <i>Helicoverpa zea</i> (Lepidoptera: Noctuidae) for identification and pest management. <i>Florida Entomologist</i>, 104(3): 218-221. - Balbi, E. I., Flores, F. M., Tosto, D. S., & Arneodo, J. D. (2017). Further description of <i>Helicoverpa zea</i> (Lepidoptera: Noctuidae) male genitalia and new genetic evidence of synonymy with respect to the anomalous form, "<i>Heliothis stombleri</i>". <i>Journal of Insect Science</i>, 17(3), 74: 1-6. - Fibiger, M., Hacker, H. (2005). Systematic List of the Noctuoidea of Europe (Notodontidae, Nolidae, Arctiidae, Lymantriidae, Erebiidae, Micronoctuidae, and Noctuidae). <i>Esperiana</i>, 11: 93-205. - Fibiger, M., Ronkay, L., Steiner, A., Zilli, A. (2009). Noctuidae Europaeae vol. 11. Pantheinae, Dilobinae, Acronictinae, Eustrotiinae, Nolinae, Bagisarinae, Acontiinae, Metoponiinae, Heliothinae and Bryophilinae. <i>Entomological Press</i>. 504 str. - Fitt, G.P. (1989). The ecology of <i>Heliothis</i> species in relation to agro-ecosystems. <i>Annual Review of Entomology</i> 34: 17-52. - Hardwick, D. F. 1965. The corn earworm complex. <i>The Memoirs of the Entomological Society of Canada</i>, 97(S40): 5-247. - Hardwick, D.F. (1970). A generic revision of the North American Heliothidinae (Lepidoptera: Noctuidae). <i>Memoirs of the Entomological Society of Canada</i> 73: 1-59. - Kitching, I. J. (1984). An historical review of the higher classification of the Noctuidae (Lepidoptera). <i>Bulletin of the British Museum (Natural History)</i>, Entomology series, 49(3): 153-234. - LepIntercept, An identification resource for intercepted Lepidoptera larvae, https://idtools.org/id/lepintercept/zea.html - Leraut, P. (2019). Moths of Europe, Volume 5: Noctuids 1. N. A. P. Editions. Verrières-le-Buisson. 621 str. - Leraut, P. (2019). Moths of Europe, Volume 6: Noctuids 2. N. A. P. Editions. Verrières-le-Buisson. 575 str. - Matthews, M. 1991. Classification of the Heliothinae. <i>NRI Bulletin No. 44</i>. Natural Resources Institute, 195 str. - Nowacki, J. (2009). The Noctuids (Lepidoptera, Noctuidae) of Central Europe. <i>Slamka</i>, Bratislava. 144 str. - Passoa, S. C. 2014. Identification guide to larval Heliothinae (Lepidoptera: Noctuidae) of quarantine significance, 19 str. V: Gilligan, T. M. & S. C. Passoa. LepIntercept, An identification resource for intercepted Lepidoptera larvae. Identification Technology Program (ITP), USDA/APHIS/PPQ/S&T, Fort Collins, CO. [dostop 10.1.2025 na www.lepintercept.org].

		- Pogue, M. G. 2004. A new synonym of <i>Helicoverpa zea</i> (Boddie) and differentiation of adult males of <i>H. zea</i> and <i>H. armigera</i> (Hübner) (Lepidoptera: Noctuidae: Heliothinae). <i>Annals of the Entomological Society of America</i>, 97(6): 1222-1226. - Reisig, D. 2022. <i>Helicoverpa zea</i> (bollworm). CABI Datasheet. 18 str. - Schmidt, B. C., Lafontaine, J. D. (2010). Annotated check list of the Noctuoidea (Insecta, Lepidoptera) of North America north of Mexico. <i>ZooKeys</i>, 40: 1-239. Molekularna identifikacija vrste <i>H. zea</i>: - Mitchell, A., & Gopurenko, D. 2016. DNA barcoding the Heliothinae (Lepidoptera: Noctuidae) of Australia and utility of DNA barcodes for pest identification in <i>Helicoverpa</i> and relatives. <i>PLoS One</i>, 11(8): e0160895.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

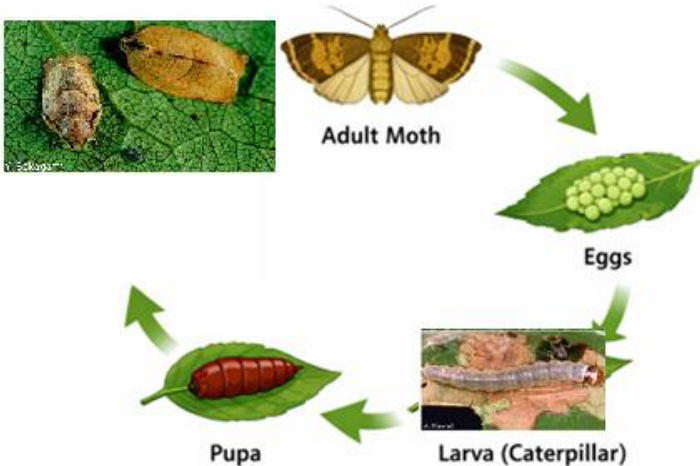
17. <i>Hishimonus phycitis</i> (Distant) [HISHPH]				
EU zakonodaja		/		
Načrt izrednih ukrepov		/		
Informativn karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/ea42bc22675f461aa9c75ca32b78de9e		
EFSA kategorizacija		https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2017.5037		
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.		
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	azijski škržatek		
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	<i>Hishimonus phycitis</i> je polifagna vrsta in edini znani prenašalec fitoplazme ' <i>Candidatus Phytoplasma aurantifolia</i> ' na citrusih. Obe vrsti v EU nista navzoči in sta uvrščeni na seznam karantenskih škodljivih organizmov. <i>Hishimonus phycitis</i> lahko prenaša še številne druge povzročitelje fitoplazmatskih bolezni, kot npr. ' <i>Candidatus Pytoplasma trifolii</i> ', ki je v EU pojavlja v Španiji in Italiji. Škržatek se prehranjuje na korenčku (<i>Daucus carota</i> var. <i>sativa</i>), redkvi (<i>Raphanus sativus</i>), lubenicah (<i>Citrullus lanatus</i>), lucerni (<i>Medicago sativa</i>), paradižniku (<i>Solanum lycopersicon</i>) in jajčevcu (<i>Solanum melongena</i>).		
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje
	Uvoz rezanega cvetja, gostiteljskih rastlin za sajenje iz Azije (zlasti Bližnji vzhod, Kitajska, Pakistan, Tajska, Filipini in Indija); tveganje predstavlja prenos z jajčeci na gostiteljskih rastlinah.	Vstopna mesta – Luka Koper, letališče Brnik, vrtni centri, mesta, kjer se skladišči rezano cvetje, gostiteljske rastline in rastline za saditev.		Njive in zavarovani prostori v okolici tveganih lokacij, kjer so posajene gostiteljske rastline.
	NIVOJI PREISKAV			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS	GERK; parcela, koordinata	njive, ZAP	
			rastlina, rastlina za saditev	
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	vizualni pregledi in postavitve pasti, po potrebi vzorčenje		
	Lokacija	njive, zavarovani prostori		
	Čas	julij, avgust in september		
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Odrasle osebkke in ličinke opazimo, kako se hranijo na spodnji strani listov. Raje imajo vlažna območja. Znaki napada: rumena pegavost na listih gostiteljskih rastlin, ki se zvijajo in včasih odpadejo ter brazgotine zaradi odlaganja jajčec, ki jih		

		samice pri odlaganju jajčec zarežejo v žilno tkivo listov in na mlade poganjke; listi so prekriti s sajasto plesnijo, ki se razvije iz sladkega izločka, ki ga izločajo ličinke in odrasle žuželke. Pregledajo se listi in mladi poganjki na zastopanost odraslih osebkov, ki so dolgi 3–4 mm in zelenkasto rumeni z rjavkastim oprsjem in nogami, medtem ko so ličinke navadno rumene z rjavimi pikami.
	Vzorčenje s pastmi	Tipa pasti: rumena lepljiva plošča (https://plantella.si/izdelki/bio-plantella-rumene-lepljive-plosce/) <u>Postavitev rumenih lepljivih plošč:</u> vsaka plošča se postavi na svoji lokaciji. Obesi se v rastlinjaku na samostojni količek na višino cca 1 m ali na konstrukcijo rastlinjaka ali na mrežo, ki je opora rastlinam za rast. Plošče se lahko postavi tudi na prostem. Vsaka past se postavi za obdobje 3 mesecev (jul–sep). Vsaka plošča se pregleduje enkrat na dva tedna in po potrebi zamenja (odstranjena plošča se pregleda na morebitni ulov škrtatka pod stereomikroskopom). <u>Pregled plošč:</u> Pregledamo ulov škrtatkov na plošči.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Za vzorčenje (lovljenje) se lahko uporabljajo entomološke mreže, aspirator in/ali ročno lovljenje neposredno v posodice. V primeru uporabe pasti, se na izbrano tvegano lokacijo/območje postavi rumena lepljiva plošča (RLP) v višino rastlin. Pošiljanje vzorcev: Osebkke (škrzatke) se zamrzne pri temperaturi $\leq -5^{\circ}\text{C}$ za najmanj 12 ur. Po zamrzovanju se posamezen primerek namesti v ustrezno zaprto transportno posodico, kjer je stabiliziran z vato, tako da je onemogočeno njegovo premikanje in mehanska poškodba med transportom. Za identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustrezni mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo. V primeru uporabe RLP, se le-te vsako posebej vložijo v prozorno plastično L-mapo (gladko) ali ovije v prozorno plastično folijo ter označi z etiketo o odvzemu vzorca ter vstavi v kuverto in pošlje po pošti. VZORCE SE POŠLJE V LABORATORIJ GLEDE NA NAVODILO v Prilogi 5.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Morfološka analiza: Dai, W., Fletcher, M. J., & Zhang, Y. 2013. First records of the genus <i>Hishimonus</i> Ishihara from Thailand (Hemiptera: Cicadellidae: Deltocephalinae: Opsiini) including description of three new species. Zootaxa, 3670: 301-316. Du, L., & Dai, W. 2019. High species diversity of the leafhopper genus <i>Hishimonus</i> Ishihara (Hemiptera: Cicadellidae: Deltocephalinae) from China, with description of ten new species. Insects, 10(5), 120: 1-52. EFSA Panel on Plant Health (PLH), Jeger, M., Bragard, C., Caffier, D., Candresse, T., Chatzivassiliou, E., ... & MacLeod, A. 2017. Pest categorisation of <i>Hishimonus phycitis</i>. EFSA Journal, 15(10): e05037. Viraktamath, C. A., & Murthy, H. A. 2014. Review of the genera <i>Hishimonus</i> Ishihara and <i>Litura</i> Knight (Hemiptera: Cicadellidae) from the Indian subcontinent with description of new species. Zootaxa, 3785(2): 101-138.

		Zahniser, J. N., & Dietrich, C. 2013. A review of the tribes of Deltocephalinae (Hemiptera: Auchenorrhyncha: Cicadellidae). European Journal of Taxonomy, 45: 1–211.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije , Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si , tel: 01 280 51 17, Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si , tel: 01 280 51 17.

18. *Homona magnanima* (Dyakonov) [HOMOMA]

EU zakonodaja	IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/1941 z dne 13. oktobra 2022 o prepovedi vnosa, premikov, posedovanja, razmnoževanja ali izpusta nekaterih škodljivih organizmov v skladu s členom 30(1) Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02022R1941-20250316)			
Načrt izrednih ukrepov	/			
Informativna karta/EPPO	EPPO - https://gd.eppo.int/taxon/HOMOMA/categorization			
PRA	PRA Nemčija: https://pflanzengesundheit.julius-kuehn.de/dokumente/upload/Homona-magnanima_exprPRA_rev_en.pdf			
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	orientalski čajev zavijač		
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Malus domestica; Pyrus spp.; Solanum melongena; Diospyros kaki, Glycine max, Olea europaeae, Paeonia spp., Taxus spp., Salix spp., Paulownia tomentosa, Prunus spp., Rosa spp., Euonymus japonica, Ligustrum japonicum, Ginkgo biloba, Vitis spp., Rhododendron spp., Quercus spp.		
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Uvoz rezanega cvetja, sadja, gostiteljskih rastlin za sajenje z in brez rastnega substrata iz Japonske, Kitajske in Koreje	Vstopna mesta (Luka Koper, letališče Brnik), vrtni centri in mesta, kjer se skladišči in prodaja rezano cvetje, gostiteljske rastline in rastline za saditev	Nasadi, vrtovi, ZAP in JZP v okolici tveganih lokacij, kjer rastejo gostiteljske rastline	
	NIVOJI PREISKAV			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	GERK; parcela, koordinata	Nasadi, vrtovi, ZAP in JZP v okolici tveganih lokacij
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi, po potrebi vzorčenje		
	Lokacija	Sadovnjak, vrt, zavarovani prostori (ZAP), javno zasajene površine		
	Čas	Od začetka maja do konca oktobra (na Japonskem se sicer pojavlja od sredine aprila do sredine novembra)		
	Razvojni krog	Homona magnanima ima na Japonskem 3–5 generacij (CABI 2024; Yasuda 1972). Temperatura, potrebna za razvoj, je bila ocenjena na 9,6–9,9 °C, odvisno od življenjske faze, za razvoj od jajčeca do odraslega osebk pa je bilo potrebnih skupno 469 rastnih stopinj (Mao in Kunimi 1990). Glede na potrebno obdobje pred ovipozicijo sta Mao		

		in Kunimi (1990) ocenila, da je za dokončanje ene generacije potrebna akumulirana temperatura 500. Life Cycle of <i>Homona magnanima</i> (Oriental Tea Tortrix)
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Ličinke s prepredanjem listov v zapredke ter z intenzivnim prehranjevanjem z mezofilom povzročajo obsežne poškodbe listov in mladih poganjkov gostiteljskih rastlin. Posledično prihaja do sušenja listov in defoliacije. Pri fitosanitarnem pregledu rastlin smo zato osredotočeni predvsem na pojavljanje zapredkov ter poškodbe listnega mezofila. Poleg tega lahko pri nekaterih vrstah rastlin povzročajo tudi poškodbe plodov.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Rastline natančno pregledamo za morebitno navzočnost ličink ali metuljev. Vzorce ličink pošljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodicah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Odrasle osebkke (metulje) se zamrzne pri temperaturi $\leq -5^{\circ}\text{C}$ za najmanj 12 ur. Po zamrzovanju se posamezen primer ek namesti v ustrezno zaprto transportno posodico, kjer je stabiliziran z vato, tako da je onemogočeno njegovo premikanje in mehanska poškodba med transportom. Za identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustreznimi mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Morfološka identifikacija vrste <i>Homona magnanima</i>: - Diakonoff, A. 1948. Microlepidoptera from Indo-China and Japan (1st note). Bulletin de la Museum National d'Histoire Naturelle Paris, ser. 2, 20: 267-272. - Diakonoff, A. 1967. Microlepidoptera of the Philippine Islands. United States National Museum Bulletin, 257: 1-484. - Eurasian Tortricidae 2.0. <i>Homona magnanima</i>. Dostopno: https://eurasian-tortricidae.linnaeus.naturalis.nl/linnaeus_ng/app/views/species/taxon.php?id=115663&epi=164 - JKI, 2024: Express-PRA for <i>Homona magnanima</i>. Dostopno: https://pflanzengesundheits.julius-kuehn.de/dokumente/upload/Homona-magnanima_exprPRA_rev_en.pdf. - Razowski, J. 2008. Tortricidae (Lepidoptera) of the Palearctic Region, Vol. 1: General part and Tortricini. Krakow-Bratislava, Slamka, 152 str. - Razowski, J. 2009. Tortricidae (Lepidoptera) of the Palearctic Region, Vol. 2: Cochylini. Krakow-Bratislava, Slamka, 195 str. - Schrader, G., Feltgen, S., Becker, M., Zimmermann, O., Rumsey, S., Zgraja, G., ... & Hoppe, B. (2024). Bonsai and their risk for plant health: The case of the oriental

		tea tortrix <i>Homona magnanima</i> Diakonoff, 1948. Journal für Kulturpflanzen, 76(02): 38-45. Molekularna identifikacija vrste <i>Homona magnanima</i>: - Schrader, G., Feltgen, S., Becker, M., Zimmermann, O., Rumsey, S., Zgraja, G., ... & Hoppe, B. (2024). Bonsai and their risk for plant health: The case of the oriental tea tortrix <i>Homona magnanima</i> Diakonoff, 1948. Journal für Kulturpflanzen, 76(02): 38-45.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

19. Karantenske nematode *Vitis* sp.

EU zakonodaja		
Načrt izrednih ukrepov		
Informativna karta/EPPO		
<i>Longidorus diadecturus</i> (Eveleigh & Allen) https://storymaps.arcgis.com/stories/e58a5537a1d6466f87bf9958207e6a68 Skupina: <i>Xiphinema americanum</i> sensu lato: EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/XIPHAM Iz te skupine so v program vključene: <i>Xiphinema americanum</i> sensu stricto (EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/XIPHAA <i>Xiphinema bricolense</i> (Ebsary, Vrain & Graham) EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/XIPHBC/datasheet <i>Xiphinema californicum</i> (Lamberti & Bleve-Zacheo) EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/XIPHCA/datasheet <i>Xiphinema intermedium</i> EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/XIPHIM <i>Xiphinema inaequale</i> EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/XIPHNA <i>Xiphinema tarjanense</i> EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/XIPHTA <i>Xyphinema riversi</i> EPPO: : https://gd.eppo.int/taxon/XIPHRI		
EFSA kategorizacija		
<i>Longidorus diadecturus</i> (Eveleigh & Allen) EFSA: https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2017.5112 Skupina: <i>Xiphinema americanum</i> sensu lato: EFSA: https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2018.5298 <i>Xiphinema californicum</i> (Lamberti & Bleve-Zacheo) EFSA: https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5111		
Prenašalci	Nematoda	Prenašalec za:
	<i>Longidorus diadecturus</i>	Peach rosette mosaic virus (PRMV)
	<i>Xiphinema americanum sensu stricto</i>	PRMV), Cherry rasp leaf virus(CRLV), TRSV, ToRSV
	<i>Xiphinema bricolense</i>	ToRSV
	<i>Xiphinema californicum</i>	CRLV, TRSV, ToRSV
	<i>Xiphinema intermedium</i>	TRSV, ToRSV
	<i>Xiphinema inaequale</i>	ToRSV
	<i>Xiphinema tarjanense</i>	TRSV, ToRSV
Izvedba		
Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.		
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI		
Slovensko ime		

	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič. Opomba: Vrsta <i>Xiphinema rivesi</i> – evropska populacija ima v Sloveniji status »Prisoten« in nima karantenskega statusa. V Sloveniji je bila prvič odkrita leta 2002, njeno prisotnost smo za tem potrdili še večkrat. Karantenski status imajo samo neevropske oz. neunijske populacije vrste <i>X. rivesi</i> .			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	V letu 2026 se vzorči: <i>Vitis vinifera</i>			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Vnos gostiteljskih rastlin z zemljo	Vstopna mesta, drevesnice, matični nasadi		Okolica tveganih območij	
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Zemlja, kjer rastejo gostiteljske rastline na in ob tveganih lokacijah	zemlja
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi, po potrebi vzorčenje			
	Lokacija	Vinogradi			
	Čas	Od marca do oktobra (vizualni pregledi in vzorčenje zemlje potekajo običajno spomladi ali jeseni, ko tla niso ne premokra ne presuha, tj. ko so tla primerno vlažna in v primernem fizikalnem stanju)			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pri pregledih rastočih rastlin smo pozorni na razne depresije in zaostalost v rasti rastlin ter morebitno prisotnost virusnih okužb (bolezenska znamenja virusnih okužb nadzemnega dela rastline: zakrnelost, izrazite deformacije in motnje v razvoju rastline, kloroze, zvijanja listov, bledenje, listna pegavost in rumenenje listov ali listnih žil ipd.).			
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorci tal se jemlje iz zgornje plasti na globini 30–60 cm s pomočjo sonde. Ker so longidoridne ogorčice precej daljše od večine drugih rastlinsko-parazitskih skupin ogorčic (med 3 in 10 mm v primerjavi z <1 mm), obstaja večja verjetnost, da bodo utrpele poškodbe med postopki vzorčenja, zato mora biti premer sonde najmanj 3 cm. Primerna metoda vzorčenja je tudi, da se z lopato izkoplje jamo v zemljo do 15 cm globine in nato z ročno lopatico vzorči zemljo iz dna jame do najmanj 30 cm. Površino za vzorčenje se razdeli na manjša območja ustrezne velikosti, kjer se vzorči enakomerno. Odvzeti je potrebnoame podvzorci, da se zagotovi vzorec vsaj 500 ml zemlje. Vzorčiti je mogoče tudi po mrežnem principu, na območju z na primer 20 podvzorci za območja do 0,2 ha in do 50–60 za območja med 0,2 in 4 ha.			

		Za detekcijo in identifikacijo vrst so potrebne žive nematode, ki so lahko zelo občutljive na šoke in mehanske poškodbe, zato se z vzorcem ravna previdno, položi se v PVC vrečko in ne drobi ipd. Do same analize vzorcev se jih hrani v temnem prostoru na hladnem pri 4- 10°C).
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Ogorčice družine Longidoridae se ekstrahira iz vzorcev zemlje po metodi <i>MET-NEM-038 Detekcija ogorčic Xiphinema spp. in Longidorus spp.</i> Detekcija z metodo <i>MET-NEM-038</i> temelji na EPPO diagnostičnih standardih: PM 7/119 (1) Nematode extraction, PM 7-95 (2) <i>Xiphinema americanum sensu lato</i> in PM 7/145 (1) <i>Longidorus diadecturus</i>. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-038</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost <i>Xiphinema</i> spp. in negativen (NEG) na prisotnost <i>Longidorus</i> spp. – se dodatne analize ne izvedejo. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-038</i> - vzorec je sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) na prisotnost <i>Xiphinema</i> spp. in negativen (NEG) na prisotnost <i>Longidorus</i> spp. – se izvedejo dodatne analize z metodo <i>MET-NEM-039 Morfološka identifikacija ogorčic Xiphinema spp.</i> V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-038</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost <i>Xiphinema</i> spp. in sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) na prisotnost <i>Longidorus</i> spp. – se izvedejo dodatne analize z metodo <i>MET-NEM-040 Morfološka identifikacija ogorčic Longidorus spp.</i> V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-038</i> - vzorec je sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) na prisotnost <i>Xiphinema</i> spp. in sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) na prisotnost <i>Longidorus</i> spp. – se izvedejo dodatne analize z metodama <i>MET-NEM-039 Morfološka identifikacija ogorčic Xiphinema spp</i> ter <i>MET-NEM-040 Morfološka identifikacija ogorčic Longidorus spp.</i> Metoda <i>MET-NEM-039</i> temelji na EPPO diagnostičnih standardih PM 7/76 (5) Use of EPPO Diagnostic Standards in PM 7/95 (2) <i>Xiphinema americanum sensu lato</i>, ter EPPO podatkovnih listih za <i>Xiphinema americanum sensu stricto</i>, <i>Xiphinema bricolense</i> in <i>Xiphinema californicum</i>, vsi podatkovni listi iz l. 2024. Metoda <i>MET-NEM-040</i> temelji na EPPO diagnostičnih standardih PM 7/76 (5) Use of EPPO Diagnostic Standards in PM 7/145 (1) <i>Longidorus diadecturus</i>.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana; kontaktna oseba: - dr. Melita Theuerschuh, tel.: 01/2805 253, e-pošta: melita.theuerschuh@kis.si - dr. Saša Širca, tel.: 01/2805 176, e-mail: sasa.sirca@kis.si.

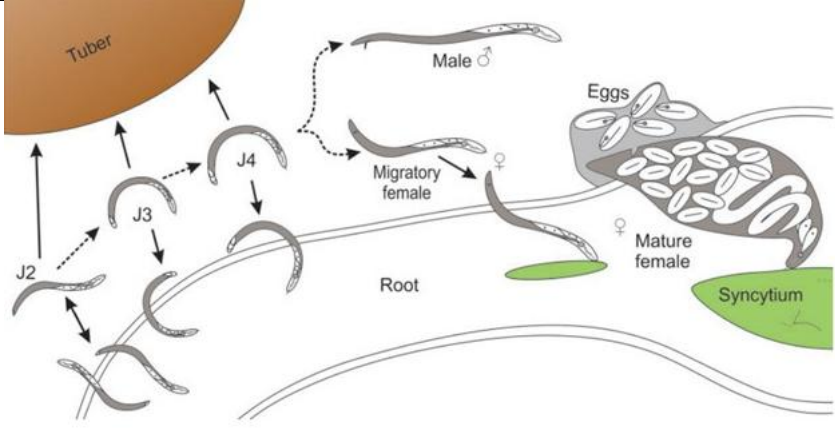
20. <i>Meloidogyne enterolobii</i> Yang & Eisenback [MELGMY]					
EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
Informativna karta/EPPO		EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/MELGMY			
EFSA kategorizacija		/			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime				
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Glavne gostiteljske rastline so soja (<i>Glycine max</i>), sladki krompir (<i>Ipomea batatas</i>), paradižnik (<i>Solanum lycopersicum</i>), jajčevac (<i>Solanum melongena</i>). Celoten seznam (preko 150 vrst) gostiteljskih rastlin je na voljo v EPPO Global Database (https://gd.eppo.int/taxon/MELGMY/hosts).			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Vnos in premeščanje gostiteljskih rastlin z zemljo iz držav, kjer je ŠO prisoten	Vstopna mesta, transportne poti, ...		Okolica tveganih območij	
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Zemlja, kjer rastejo gostiteljske rastline na in ob tveganih lokacijah	zemlja
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi, po potrebi vzorčenje		
		Lokacija	njive		
Čas		Od marca do oktobra (vizualni pregledi in vzorčenje zemlje potekajo običajno spomladi ali jeseni, ko tla niso ne premokra ne presuha, tj. ko so tla primerno vlažna in v primernem fizikalnem stanju)			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Tipični nadzemni simptomi so zavrta rast, venenje in porumenelost listov. Ima tipične koreninske zadebelitve, ki so lahko velike in številčne.			
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčene korenine je treba hraniti na hladnem (4-10 °C) in čimprej dostaviti v laboratorij za testiranje. Priporočljiva je takojšnja laboratorijska obdelava vzorcev. Odvzem vzorca zemlje je namenjen odkrivanju začetnega napada na polju. Vzorce z njivskih površin se vzame s pomočjo sonde iz različnih			

		vzorčevalnih točk. Mrežasti vzorec 10x20 m, vsak vzorec je velikosti 40 cm³, na ha pa se odvzame 2 L zemlje. Število odvzetih vzorcev je odvisno od homogenosti preučevanega zemljišča (talnega tipa) ter velikosti zemljišča (uporablja se lahko standard »PM 9/17(1) <i>Meloidogyne chitwoodi</i> and <i>Meloidogyne fallax</i>: National regulatory control systems, EPPO, 2013«). Vzorci zemlje, korenin ali gomoljev se shrani v PVC vrečki in čim prej dostavi v uradni laboratorij.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Za detekcijo ogorčic se uporabili metodo <i>MET-NEM-021 Detekcija ogorčic rodu Meloidogyne</i>. Detekcija z metodo <i>MET-NEM-021</i> temelji na EPPO diagnostičnih standardih PM 7/119 (1) Nematode extraction in PM 7/103 (2) <i>Meloidogyne enterolobii</i>. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-021</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost <i>M. enterolobii</i> – se dodatne analize ne izvedejo. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-021</i> - vzorec je sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) na prisotnost <i>M. enterolobii</i> - se vzorec analizira z dodatno metodo <i>MET-NEM-035 Biokemijska identifikacija koreninskih šišek</i>, vendar samo v primeru, da imamo na voljo primeren biološki material – sveže odrasle samice. Metoda <i>MET-NEM-035</i> temelji na EPPO diagnostičnem standardu PM 7/103 (2) <i>Meloidogyne enterolobii</i>, priloga 1. V primeru, da biološki material ni primeren za <i>MET-NEM-035</i>, hkrati pa je bil izvid po <i>MET-NEM-021</i> SUM ali POZ, opravimo dodatno molekularno identifikacijo z metodo <i>MET-NEM-043 Molekularna identifikacija ogorčic Meloidogyne enterolobii s PCR v realnem času</i>. Molekularna identifikacija z metodo <i>MET-NEM-043</i> temelji na EPPO diagnostičnih standardih PM 7/98 (5) Specific requirements for laboratories preparing accreditation for a plant pest diagnostic activity in PM 7/84(3) Basic requirements for quality management in plant pest diagnosis laboratories ter kompletu za identifikacijo <i>M. enterolobii</i> (ClearDetections).
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana; kontaktna oseba: - dr. Melita Theuerschuh, tel.: 01/2805 253, e-pošta: melita.theuerschuh@kis.si - dr. Saša Širca, tel.: 01/2805 176, e-mail: sasa.sirca@kis.si. - dr. Barbara Gerič Stare, tel.: 01/2805 276, e-pošta: barbara.geric@kis.si

21. <i>Mycodiella laricis-leptolepidis</i> (Ito, Sato & Ota) Crous [MYCOLL]					
EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
Informativna karta/EPPO	EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/MYCOLL				
EFSA kategorizacija	https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5246				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Azijski osip macesnovih iglic			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se izvaja od leta 2025.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	<u>macesen (<i>Larix</i> sp.)</u>			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Vnos gostiteljskih rastlin za saditev in vej iz območij, kjer je ŠO prisoten	Drevesnice, vrtni centri in parki, kjer se vnesene rastline hranijo, se z njimi trguje ali pa so posajene kot okrasna drevesa.		Okolica tvegane lokacije kjer rastejo gostiteljske rastline.	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Nivo 5:	
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Okolica tveganih lokacij kjer so posajene gostiteljske rastline	Drevo
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
		Lokacija	Gozdovi, javno zasajene površine		
Čas		Od maja do septembra			

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Ob pregledu smo pozorni na sledeče simptome: V začetku julija se na iglicah pojavijo razpršene rjave pege (običajno 5-7, občasno pa tudi do 20 na iglico), ki so obdane s šibko klorotično avreolo (Ito et al., 1957). V večini primerov so iglice zgornjih vej manj okužene kot iglice spodnjih vej (Ito et al., 1957; Pyun in La, 1970). Nekroze na iglicah se postopoma združijo v 1 mm ali več široke pasove, zaradi česar iglice porjavijo, drevo pa je videti kot da bi bilo ožgano. Ta obarvanost je izrazita zlasti poleti in jeseni (Ito et al., 1957). Preden iglice odpadejo, se na zgornji strani nekroz pojavijo črne pege, spermogoni. Na odpadlih iglicah se jeseni in pozimi oblikujejo črni pseudoteciji, ki poleti sproščajo askospore, s katerimi gliva okuži iglice tekočega leta. Posledica odmiranja iglic je, redčenje krošnje, preostale iglice pa so omejene na šopke na koncu vej. Iglice občutljivih dreves imajo manj klorofila, manj N, P in K ter več Ca in Si kot odporna drevesa. Ponavljajoča se defoliacija povzroči zmanjšanje prirasta in odmiranje poganjkov in vejic. Na splošno so najbolj prizadeta odrasla drevesa v nasadih, vendar lahko okuži tudi mlajša drevesa in sadike. Drevesa v mešanih sestojih so običajno manj prizadeta (Kobayashi, 1980).
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčimo drevesa z zgoraj opisanimi simptomi in znaki, ki omogočajo sum na prisotnost <i>M. laricis-leptolepidis</i>. Vzorčimo sveže poganjke z iglicami tekočega leta z značilnimi rjavimi pegami in/ali nespolnimi trosišči (spermogoni s spermaciji) ter že odpadle iglice s spolnimi trosišči (pseudoteciji z askosporami). Pri vzorčenju uporabljamo čisto, sterilno in ostro orodje, ki ga takoj po vzorčenju temeljito očistimo in razkužimo. V primeru sadik vzorčimo cele rastline. Rastlinski material shranimo v plastično vrečko, ki jo tesno zapremo. En vzorec predstavlja rastlinski material iz enega drevesa. Vzorce praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni direktnemu soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Vzorci se analizirajo z enostavno morfološko metodo, ki temelji na pregledu značilnih simptomov okuženega rastlinskega materiala, skladno z literaturo (Ito et al., 1957). V nadaljevanju se izvede izolacija gliv v čiste kulture in identifikacija izolatov z DNA barkodingom (sekvenciranje PCR produkta in filogenetska primerjava z referenčnimi sekvencami; Quaedvlieg et al., 2012), skladno z internimi postopki LVG POS 017 in LVG POS 005.
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije (Laboratorij za varstvo gozdov), Večna pot 2, 1000 Ljubljana, - dr. Ana Brglez, e-mail: ana.brglez@gozdis.si, tel: 01 200 78 47, - dr. Barbara Piškur, e-mail: barbara.piskur@gozdis.si, tel: 01 200 78 47

22. <i>Nacobbus aberrans</i> (Thorne) Thorne and Allena [NACOBAB]					
EU zakonodaja	/				
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/13d643e39d514b98aa9784256578e1c6				
EFSA kategorizacija	https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5249#:~:text=Species%20within%20the%20N.,dry%20conditions%20and%20freezing%20temperatures				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime				
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Glavne gostiteljske rastline so krompir (<i>Solanum tuberosum</i>), pesa (<i>Beta vulgaris</i>), korenje (<i>Daucus carota</i> subsp. <i>sativus</i>), repa (<i>Brassica rapa</i>), fižol (<i>Phaseolus vulgaris</i>), paradižnik (<i>Solanum tuberosum</i>). Celoten seznam (preko 60 vrst) gostiteljskih rastlin je na voljo v EPPO Global Database (https://gd.eppo.int/taxon/NACOBAB/hosts).			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Uvoz rastlin z oprijeto zemljo ali rastnih substratov iz okuženih območij	Mesta pridelave, drevesnice, vrtni centri, kjer so rastline za saditev posajene ali se tržijo		Območje tvegane lokacije, površine, kjer se pridelujejo gostiteljske rastline ali njihova bližina	
	Uvoz gomoljev gostiteljskih rastlin iz okuženih območij	Kmetijske površine, kjer so gomolji posajeni			
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	GERK; njiva, kjer se pridelujejo gostiteljske rastline	Njive, kjer so posajeni gomolji gostiteljskih rastlin	Korenine posamezne gostiteljske rastlin
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled na prisotnost simptomov glede na tvegano dejavnost, lokacijo in območja Vzorčenje		
Lokacija		Njive, kjer so posajeni gomolji gostiteljskih rastlin			
Čas		Ker so zadebelitve najlažje opazne ob koncu rastne sezone, je to najboljši čas za izvedbo vizualnega pregleda za odkrivanje <i>N. aberrans</i> . Najboljši čas za vzorčenje tal je takoj po spravilu pridelka gostiteljskih rastlin, saj je takrat gostota populacije <i>N. aberrans</i> največja.			

	Razvojni krog	 Pri temperaturi 22–24 °C traja približno 28–48 dni (Prasad in Webster, 1967; Inserra et al., 1983; Lax et al., 2022), vendar lahko traja tudi do 95 dni.
POSTOPEK ZDRAVSTVENEGA PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Vizualni pregled na prisotnost simptomov: Rastline je treba izrjavati, da se preveri morebitna prisotnost koreninskih zadebelitev, ki jih povzroča <i>N. aberrans</i>. Zadebelitve so lahko različnih velikosti in se lahko nahajajo tudi na stranskih koreninah. Te zadebelitve so podobne tistim, ki jih povzročajo ogorčice vrste <i>Meloidogyne</i>, vendar so običajno bolj zaobljene in nanizane kot rožni venec. Za pregled korenin je treba izbrati površino 1 hektarja, po možnosti na območjih s peščenimi ali peščeno-ilovnatimi tlemi. Standard EPPO PM9/17 o <i>M. chitwoodi</i> in <i>M. fallax</i> priporoča, da se naključno izkoplje 60 rastlin s koreninami. To število se lahko uporabi tudi za raziskave <i>N. aberrans</i>, čeprav se lahko prilagodi, če je potrebna višja ali nižja stopnja zaupanja v odsotnost tega škodljivca na vsakem raziskovalnem območju. Kadar se opazijo zaplate s slabo rastjo, se priporoča, da se (del) pregledov korenin osredotoči na te zaplate, namesto da se rastline izkopava naključno . Ob najdi zadebelitev, je treba odvzeti vzorec korenin in/ali gomoljev ter ga poslati v laboratorij na določitev. Napadeni krompirjevi gomolji ne kažejo simptomov, ki bi bili lahko prepoznavni, vendar imajo lahko gobasto tkivo v lenticelah.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorčene korenine je treba hraniti na hladnem (4-10 °C) in čimprej dostaviti v laboratorij za testiranje. Priporočljiva je takojšnja laboratorijska obdelava vzorcev. Odvzem vzorca zemlje je namenjen odkrivanju začetnega napada na polju. Vzorce z njivskih površin vzamemo s pomočjo sonde iz različnih vzorčevalnih točk. Mrežasti vzorec 10x20 m, vsak vzorec je velikosti 40 cm³, na ha pa se odvzame 2 L zemlje. Število odvzetih vzorcev je odvisno od homogenosti preučevanega zemljišča (talnega tipa) ter velikosti zemljišča (uporablja se lahko standard »PM 9/17(1) <i>Meloidogyne chitwoodi</i> and <i>Meloidogyne fallax</i>: National regulatory control systems, EPPO, 2013«). Vzorce zemlje ali korenin shranimo v PVC vrečki in jih čimprej dostavimo v uradni laboratorij.

DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Detekcija se izvaja z metodo <i>MET-NEM-041 Detekcija ogorčic Nacobbus</i> spp. Metoda <i>MET-NEM-041</i> temelji na EPPO diagnostičnih standardih PM 7/119 (1) Nematode extraction in PM 7/5 (2) <i>Nacobbus aberrans</i>. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-041</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost <i>N. aberrans</i> – se dodatne analize ne izvedejo. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-041</i> - vzorec je sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) - se vzorec analizira z dodatno metodo <i>MET-NEM-042 Morfološka identifikacija ogorčic Nacobbus aberrans sensu lato</i>. Metoda <i>MET-NEM-042</i> temelji na EPPO diagnostičnem standardu: PM 7/5 (2): <i>Nacobbus aberrans sensu lato</i>. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-042</i> - vzorec je negativen (NEG) na prisotnost <i>N. aberrans</i> – se dodatne analize ne izvedejo. V primeru rezultata analize po metodi <i>MET-NEM-042</i> - vzorec je sumljiv (SUM) ali pozitiven (POZ) - se vzorec analizira z dodatno metodo <i>MET-NEM-044 Molekularna identifikacija ogorčic Nacobbus aberrans</i>. Metoda <i>MET-NEM-044</i> temelji na EURL for Plant Parasitic Nematodes protokolu z naslovom Species identification of <i>Nacobbus aberrans</i> by real-time PCR from isolated nematodes.
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Saša Širca, tel.: 01/2805 176, e-pošta: sasa.sirca@kis.si, - dr. Barbara Gerič Stare, tel.: 01/2805 276, e-pošta: barbara.geric@kis.si, - dr. Melita Theuerschuh, tel.: 01/2805 253, e-pošta: melita.theuerschuh@kis.si.

23. <i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> (Smith) Mergaert, Verdonck & Kersters [ERWIST]		
EU zakonodaja	/	
Načrt izrednih ukrepov	/	
Informativna karta	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/sp.efsa.2020.EN-1878	
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2018.5356	
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5. Sodelujejo tudi fitosanitarni inšpektorji.	
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	bakterijska uvelost koruze
	Status	»Navzoč: <i>prehoden</i> «, potrjen s program preiskave, ki se izvaja na območju cele Slovenije izvaja od leta 2017
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	koruza (<i>Zea mays</i>). Najbolj občutljiva na okužbo je sladka koruza (<i>Zea mays</i> convar. <i>saccharata</i> var. <i>rugosa</i>). Na lokacijah s potrjenimi najdbami v preteklem letu ali lokacijah novih najdb so predmet pregleda tudi plevelnate rastline npr. rastline muhviča (rod <i>Setaria</i>) ali krvavordeča srakonja (<i>Digitaria sanguinalis</i>), kjer je bila v letu 2024 bakterija potrjena ter potencialni prenašalci, bolhači (<i>Phylotreta</i>) in/ali hrošči iz rodu <i>Chaetocnema</i>.
	OPREDELITEV TVEGANJA	
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija
	Uvoz semena koruze iz tretjih držav (kjer je znano, da se okužba pojavlja)	Njive s semensko pridelavo koruze iz tretjih držav (TD)
	Uporaba občutljivih sort koruze	Njive, kjer se gojijo občutljive sorte koruze iz tretjih držav
	Distribucija koruze pri semenarskih hišah v Sloveniji (izvedba pregledov v okviru uradnega nadzora)	Skladišča, kjer je izvaja distribucija
	Pridelovalna območja koruze na lokacijah/v bližini najdb 2022 do 2024	Njive, kjer je bila ugotovljena okužba v Sloveniji v preteklih letih
	Pridelava hibridov koruze s, pri katerih smo okužbo potrdili v preteklih letih:	Pridelovalna območja koruze (predhodna informacija: izvor semena iz države, v katerih ni znano, da bi se bolezen pojavljala) v bližini obratov za predelavo in skladiščenje koruze

	Pidelava sladke koruze		Druga pridelovalna območja koruze (predhodna informacija: izvor semena iz države v katerih ni znano, da bi se bolezen pojavljala)		
			Rastline plevelov npr. muhviča (rod <i>Setaria</i>) ali krvavordeče srakonje (<i>Digitaria sanguinalis</i>) na lokacijah najdb <i>P. stewartii</i> subsp. <i>Stewartii</i> od leta 2022 do 2024 ali novih najdb		
			Bolhači na lokacijah najdb <i>P. stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> iz leta 2022 ali novih najdb		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
Slovenija	NUTS	Njiva (GERK)	Njive okoli tveganih območij	Rastlina	
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Način	Lokacija	Čas	
	Lokacija	Vizualni pregled	Njive koruze	Priporočen čas pregledov za ugotavljanje uvelosti sadik in sistemskih okužb je od fiziološke faze rastlin BBCH 11 (prvi list razgrnjen) do BBCH 87 (fiziološka zrelost), pri čemer so zgodnejše faze primernejše za ugotavljanje venenja sadik. Pregledi so ob gostem sajenju koruze v kasnejših fazah praktično težje izvedljivi. Večji del pregledov na uvelost sadik se opravi v obdobju, ko je koruza visoka do cca. 0,5 m (prva polovica junija).	
	Čas			Za ugotavljanje bolezenskih znamenj na listih sta priporočeni dve obdobji pregledov: pregled dva tedna pred in tri tedne po fiziološki fazi BBCH 53 (sredina metličenja) in drugi pregled po BBCH 83 (zgodnja voščena zrelost)	
		Vzorčenje semena v skladiščih - fitosanitarni inšpektorji	Fitosanitarni inšpektorji vzorčenja semena opravljajo v skladiščih oz. na prodajnih mestih	Pregledi se opravijo v začetku leta (seme)	

**POSTOPEK
PREGLEDA IN
VZORČENJE**

	Vizualni pregled	Njivske površine, ki so vključene v vizualni pregled, se pregledajo v obliki črke »W«. Izvajalci preverjajo zdravstveno stanje rastlin, pri čemer so pozorni tudi na pregled okolice. V primeru značilnih znamenj okužbe na njivi koroze, se odvzame vzorec za laboratorijsko analizo. V naših razmerah smo do sedaj večinoma opazili bolezenska znamenja ožiga listov na rastlinah koroze, najbolj vidna v avgustu. Rastline z bolezenskimi znamenji so večinoma manjše od ostalih, rastejo v gruči manjše velikosti (npr. približno 2 m²). Na njivah z gostejšo setvijo priporočamo zgodnejše preglede, že v fiziološki fazi BBCH 53 ali prej. Bolezenska znamenja na katera smo pozorni pri korozi: - zaostajanje v rasti: rastline venijo ali ostanejo pritlikave. - propadanje sadik: okužene rastline sprva razvijejo vodene madeže, kasneje pa lahko sadike ovenijo in odmrejo. - ožig listov: pri okužbi rastlin v kasnejših fazah rasti se na listih razvijejo blede zelene do rumene vzdolžne proge z valovitimi robovi, ki kasneje postanejo nekrotične. - propadanje stebel: ob propadanju tkiva (votlost stebel) lahko pride do odganjanja stranskih poganjkov. - znaki prenosa s prenašalci: tkivo okrog ugriza žuželke postane vodeno. Bolezenska znamenja na drugih rastlinah: - bolezenska znamenja pri plevelnih vrstah so slabo raziskana. Pričakujemo, da nekatere plevelne vrste kažejo zelo blage simptome, kjer je okužba prisotna, vendar brez vidnih poškodb listov. Drugi pleveli lahko razvijejo močne nekroze, še posebej v vročih in vlažnih razmerah. - preliminarni rezultati kažejo, da se pri okuženih krvavordečih srakonjah, tako kot pri korozi, na listih pojavljajo blede zelene do rumene vzdolžne proge. Pri korozi so vzdolžne proge običajno bolj kontrastne in bolj jasno ločene od zdravega tkiva, medtem ko so pri plevelih bolj difuzne in lahko nepravilnih oblik. - robovi prog so lahko valoviti ali nepravilni, pri čemer se lezije sčasoma združujejo v večje nekrotične površine. - Tako kot pri korozi so začetni simptomi lahko vodene pege na listih, ki kasneje porjavijo in se posušijo. - Okužene rastline razvijejo temnejše nekrotične predele, podobne sušenju listov koroze. Ob sumu na okužbo na njivski površini, se v okolici opravi še vizualni pregled plevelnih vrst in po potrebi odvzamejo vzorci. Prav tako se v primeru suma na okužbo na njivi v okolici odvzamejo vzorci prenašalcev (žuželk), kot možni prenašalci bakterije.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	<u>Vzorčenje rastlin koroze:</u> - Rastline koroze se lahko vzorči kadarkoli znotraj časov pregledov ob pojavu bolezenskih znamenj.

		- vzorčimo dele rastlin s sumljivimi bolezenskimi znamenji, pri čemer pazimo, da se pri vzorčenju odvzame vedno del rastline med bolezenskimi znamenji in na videz zdravim tkivom in da je vzorec reprezentativen za opažena bolezenska znamenja; - priporočljivo je vzorčenje posameznih listov koruze (5-10), ki jih poravnane ovijemo s papirnatimi brisačami in vložimo v vrečko; - vzorčimo lahko tudi 5-10 storžev / metlic / stebel z bolezenskimi znamenji; - majhne rastline: vzorčimo cele rastline; korenine posebej zapakiramo tako, da zemlja ne zamaže preostalega vzorca. <u>Vzorčenje drugih rastlin in potencialnih prenašalcev</u> - Plevelne rastline in žuželke se vzorčijo hkrati s pregledom koruze na lokacijah prejšnjih najdb ali naknadno, če se pojavijo nove najdbe. - plevelne rastline: vzorčimo predvsem plevelne rastline (npr. muhvič ali druge rastline, z ali brez bolezenskih znamenj). Vzorčimo do 20 rastlin, ki jim dodelimo ločeno oznako (nova nalepka za uradni vzorec) in ločeno zapakiramo. - vzorčenje potencialnih prenašalcev: na istih lokacijah bolhače ali hroščke iz rodu <i>Chaetocnema</i> vzorčimo z lovljenjem z entomološko mrežo (do 20 žuželk), jim dodelimo ločeno oznako (nova nalepka za uradni vzorec) in ločeno zapakiramo. Zaradi določanja bakterij v njih ni priporočljivo, da jih shranjujemo v etanolu. <u>Postopek pošiljanja vzorcev</u> - na kuverti ali škatli naj bo jasno označeno, da gre za »diagnostični vzorec« - v zapisniku o vzorčenju se izpolni tudi rubrike: - število in delež simptomatičnih rastlin - opažanja o zapleveljenosti, prejšnjih posevkih in rastlinju v okolici (če so podatki na voljo). <u>Postopek vzorčenja semena iz skladišča (fitosanitarni inšpektorji)</u> Fitosanitarni inšpektorji v okviru programa preiskave odvzamejo vzorec semenske koruze v skladiščih, distribucijskih centrih ali prodajnih mestih za preverjanje prikrite okužbe. Dodatne vzorce semena lahko odvzamejo v primeru potrjene najdbe <i>P. stewartii</i>, in sicer iz partije semena, ki je bila posajena na okuženi njivi (iz ostanka semena pri pridelovalcu ali dobavitelju). Priporočena velikost vzorca semena: - 400 semen na lot. - Pri vzorčenju je potrebno upoštevati splošna priporočila za vzorčenje semen (ISTA, tudi v ISPM31). - Vzorec semena se pošlje na Nacionalni inštitut za biologijo skupaj z zapisnikom o odvzemu vzorca.
--	--	---

		Zahtevek za analizo se vpiše v aplikacijo ISI.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične metode za določanje <i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> v rastlinskih vzorcih temeljijo na mednarodnem standardu PM 7/60(2) in EURL priporočilih. Vključujejo PCR v realnem času (Tambong in sod., 2008), ki mu sledi dodatni presejalni test PCR v realnem času (Pal in sod., 2019). V primeru sumljivih ali pozitivnih rezultatov presejalnih testov sledi nanos na splošna gojišča, identifikacija bakterij s MALDI-TOF in/ali PCR v realnem času (Tambong et al., 2008 in Pal et al., 2019). V kritičnih primerih (npr. pri novih gostiteljskih rastlinah) je predvidena izvedba testiranja patogenosti z reizolacijo bakterije. Za določanje <i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> v vzorcih drugih rastlin in potencialnih prenašalcev se uporabljajo ustrezno prilagojene različice teh metod.
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo, Večna pot 121, 1000 Ljubljana, - dr. Tanja Dreó, tel.: 041 292 988 e-pošta: labfito@nib.si, tanja.dreo@nib.si, - dr. Manca Pirc, tel.: 040 209 820, e-pošta: manca.pirc@nib.si

24. *Pseudopityophthorus pruinus* (Eichhoff) [PSDPPR]

EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/8d28684b41c245bfafcc724a61b70154			
EFSA kategorizacija		https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5513			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Hrastov podlubnik			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se je izvajal v letu 2024.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Glavni gostitelji so hrasti (<i>Quercus</i> spp.): <i>Q. alba</i> , <i>Q. bicolor</i> , <i>Q. borealis</i> , <i>Q. ellipsoidalis</i> , <i>Q. falcata</i> , <i>Q. laurifolia</i> , <i>Q. muehlenbergii</i> , <i>Q. nigra</i> , <i>Q. palustris</i> , <i>Q. prinus</i> , <i>Q. rubra</i> , <i>Q. texana</i> , <i>Q. velutina</i> in druge vrste iz rodu <i>Quercus</i> in kostanji (<i>Castanea</i> sp.). Vrsta se lahko pojavlja tudi na gostiteljih iz rodov <i>Acer</i> , <i>Alnus</i> , <i>Carpinus</i> , <i>Fagus</i> , <i>Ostrya</i> in <i>Prunus</i> .			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Vnos hlodovine, neobeljenega lesa, LPM s skorjo in izdelki iz lesa hrasta	Območja, kjer uvažajo, skladiščijo, prevažajo, predelujejo in uporabljajo hlodovino, neobeljen les, LPM s skorjo in izdelke iz lesa hrastov (<i>Quercus</i> spp.) s prisotno skorjo s poreklom iz Severne Amerike	Gozdni sestoji s prisotnim visokim deležem hrasta (<i>Quercus</i> spp.) in kostanja (<i>Castanea</i> spp.) v neposredni okolici lokacij tveganja (Luka Koper, skladišča lesa, žage ipd.)		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (gozdni odsek, parcelna številka, koordinata)	Gozdne poti okoli tveganih lokacij	Past ali individualno drevo hrasta, kostanja ali druge gostiteljske rastline
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi, po potrebi vzorčenje Preiskava s pastmi		
		Lokacija	Gozd, javno zasajene površine		
Čas		Vizualni pregledi: od marca do oktobra Pregled s pastmi: od maja do avgusta			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Vizualni pregled vključuje prehod skozi izbrano območje s prisotnimi gostiteljskimi rastlinami in iskanje prisotnosti simptomov in znakov, ki omogočajo sum na prisotnost <i>P. pruinus</i> .			

	Simptomi in znaki, ki jih povzroča <i>P. prunosus</i> so vidni na več nivojih (v krošnji, na skorji vej, v skorji), vendar so nespecifični in jih je zlasti v začetni fazi naselitve hroščev zelo težko zaznati. Krošnja: - rumenenje krošnje, - venenje listov, - redčenje krošnje, - sušenje poganjkov in vej, - sušenje krošnje, - sušenje celega drevesa, - rast novih poganjkov iz debla. Veje: - številne drobne luknjice (vhodne in izhodne odprtine hroščev, premer cca. 1 mm), ki so običajno skrite v razpokah in zato težko opazne. Skorja: - dvokrak prečni rovni sistemi v notranjem delu skorje s prisotnimi drobnimi podlubniki ali brez. Vhodna odprtina se razširi v paritveno kamrico v notranjem delu skorje. Iz te prečno na rast potekata dva rova (materinska hodnika sta eden v levo in drugi v desno), od katerih je vsak dolg 2–5 cm in širok 1 mm. Pravokotno na ta dva rova potekajo larvalni rovi, ki so zelo dolgi in blizu skupaj. - največkrat so rovni sistemi prisotni na vejah debeline 1,3–10 cm, čeprav lahko hrošči naselijo tudi debelejša dele (do 40 cm). - osebki v rovnih sistemih - odrasli osebki so veliki 1,5-2,4 mm (samci nekoliko večji od samic), rumeno rjave do temno rjave barve. Na čelu imajo šop gostih, dolgih dlačic rumene barve.
Postopek spremljanje s pastmi	Tip in vrsta pasti: uporablja se večlijakaste prestrezne pasti, opremljene z vabo – ker specifičnega feromonskega pripravka za to vrsto ni, se uporabi univerzalno vabo za podlubnike (npr. etanol). Pasti postavimo na območjih z velikim tveganjem, in sicer v neposredno bližino živih gostiteljskih dreves. Pasti obesimo na višini 5–20 m, jih opremimo z vabo (50-ml plastične posodice z odprtinami, v katerih je 70% etanol), v zbirno posodo pa nalijemo propilen glikol, ki deluje kot usmrtilno sredstvo in konzervans. Vsako past vzorčimo 3-krat (v 14-dnevnih intervalih) in tako pridobimo 30 vzorcev iz pasti (10 pasti x 3 vzorčenja). Vsako past obiščemo štirikrat (1x postavitev pasti, 3x odvzem vzorca). Osebki, ki se ujamejo v posamezno past med posameznim obiskom pasti, predstavljajo en vzorec – vso vsebino zbirne posode pasti izpraznimo (prelijemo/pretresemo) v plastične lončke. Vsak vzorec ustrezno označimo. Po vsakem vzorčenju past temeljito pregledamo, da ugotovimo morebitne nepravilnosti in jih odpravimo. Pri vsakem obisku past opremimo s svežo vabo in dolijemo svež propilen glikol. Brezhibno past s svežo vabo in konzervansom nato obesimo na prvotno mesto.

	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	V primeru, da opazimo opisane simptome in znake, odvzamemo vzorec za ugotavljanje navzočnosti preiskovane vrste v uradnem diagnostičnem laboratoriju. Kot vzorec odvzamemo kos veje ali samo skorjo, kjer sumimo, da so v njej prisotni osebki <i>P. pruinosis</i>. Najbolje je, če vzorčimo tako, da zajamemo čim več znakov. Kot vzorec lahko odvzamemo tudi samo najdene podlubnike. Za odvzem vzorca uporabimo ustrezno orodje (skalpel, nož, škarje, sekira, (motorna) žaga, dleto in kladivo). Včasih je treba vzorčiti veje, ki so visoko v krošnji, zato uporabljamo tudi orodje za rezanje oz. žaganje vej na teleskopski palici ali pa izvedemo destruktivno vzorčenje (podremo drevo). Rastlinski material shranimo v dvojno plastično vrečo, ki jo tesno zapremo. Žuželke shranimo v etanolu v plastičnih lončkih z navojnim pokrovčkom. Vzorci praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni direktnemu soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C. Morebitne žive osebe usmrtime z etanolom ali zamrzovanjem.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične preiskave izvajamo izključno na mrtvih osebkih. Identifikacijo vrste <i>P. pruinosis</i> bomo izvedli na podlagi morfoloških značilnosti osebkov (LVG POS 002: žuželke – splošno, morfološka identifikacija) z uporabo naslednjih virov: - Atkinson TH, 2018. Bark and Ambrosia Beetles. Available Online: http://www.barkbeetles.info/index.php - Wood S. L, 1982. The Bark and Ambrosia Beetles of North and Central America (Coleoptera: Scolytidae), a Taxonomic Monograph. Great Basin Naturalist Memoirs, 6, 1–1356. - Gómez, D.F., Rabaglia, R.J., Fairbanks, K.E.O & Hulcr, J. 2018 North American Xyleborini north of Mexico: a review and key to genera and species (Coleoptera, Curculionidae, Scolytinae). ZooKeys, 768, 19–68.
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov Večna pot 2, 1000 Ljubljana dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38; dr. Maarten de Groot, maarten.degroot@gozdis.si, tel: 01 200 78 65.

25. Scolytinae spp. (neevropske) [1SCOLS]					
EU zakonodaja		/			
Načrt izrednih ukrepov		/			
EPPO		EPPO: https://gd.eppo.int/taxon/1SCOLS Podatkovna baza: https://www.scolytinaehostsdatabase.eu/site/it/home/			
EFSA kategorizacija		Listavci: https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/8889 Iglavci: https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5934			
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.			
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Podlubniki (neevropske vrste)			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Gre za veliko število vrst podlubnikov, ki napadajo različne gostiteljske rastline. Mnoge vrste med njimi so polifagne in imajo zelo širok nabor gostiteljev, ki se pogosto ob vnosu na nova območja še razširi. Potencialne gostiteljske rastline neevropskih vrst podlubnikov so tako vse lesnate vrste, ki uspevajo v Sloveniji. Neevropske vrste podlubnikov sicer med listavci najpogosteje napadajo vrste iz družin Fabaceae, Fagaceae, Moraceae, Lauraceae in Malvaceae, med iglavci pa vrste iz družin Araucariaceae, Cupressaceae, Pinaceae and Taxaceae.			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Uvoz rastlin za saditev, lubja, plodov, rezanih vej, uvoz lesa, neobdelanih lesenih izdelkov in LPM iz držav, kjer so neevropske vrste podlubnikov prisotne	Območja, kjer uvažajo, skladiščijo, prevažajo, predelujejo in uporabljajo les, lubje, rezane veje, neobdelane lesene izdelke, LPM in rastline za saditev, iz držav, kjer so neevropske vrste podlubnikov prisotne	Okolica tveganih območij		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	GERK; gozdni odsek, parcela, koordinata	Gozdovi, ker je prisotna vsaj ena gostiteljska rastlina na ha in nasadi gostiteljskih rastlin v bližini tveganih lokacij	Past
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Pregled s pastmi Vzorčenje		
		Lokacija	Gozdovi, javno zasajenepovršine		
Čas		Vizualni pregledi: od marca do oktobra Pregled s pastmi: apr, maj, junij			
	Vizualni pregled	Prisotnost podlubnikov je možno zaznati na podlagi različnih simptomov oziroma znakov napada:			

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE		- obarvanje, sušenje in odmiranje krošnje - odpadanje listja in iglic - odpadanje lubja (v primeru floemofagnih vrst) - okrogle vhodne in izletne odprtine v skorji dreves - priostnost žagovine v okolici vhodnih in izletnih odprtin oz. Ob dnišči napadenega drevesa; v primeru napada floemofagnih vrst je žagovina rjava, v primeru napada ksilemicetofagnih vrst pa svetle lesne barve - izcejenje smole (iglavci) oziroma drvesnih sokov (listavci) iz napadenih predelov - prisotnost rovnih sistemov na območju floema (floemofagne vrste) oziroma v beljavi (ksilomicetofagne vrste), oblika rovnih sistemov je v nekaterih primerih vrstno specifična - prisotnost hroščev, ličink in/ali bub v rovnih sistemih - obarvanost lesa v okolici rovnih sistemov, ki jo povzročajo simbiotske glive, ki jih v gostitelje vnašajo hrošči podlubnikov.
	Postopek spremljanje s pastmi	Tip in vrsta pasti: uporabljala se večlijakaste prestrezne pasti, kot vaba služita etanol in alfa pinen Pasti postavimo na območjih z velikim tveganjem, in sicer v neposredno bližino živih gostiteljskih dreves. Pasti postavimo/obesimo na višini 1–2 m., jih opremimo z vabo (dve 50-ml plastični posodici z odprtinami, v eni je 70% etanol, v drugi pa alfa pinen), v zbirno posodo pa nalijemo propilen glikol, ki deluje kot usmrtilno sredstvo in konzervans. Vsako past vzorčimo 5-krat (v 3-tedenskih intervalih) in tako pridobimo 25 vzorcev iz pasti (5 pasti x 5 vzorčenj). Vsako past obiščemo šestkrat (1x postavitev pasti, 5x odvzem vzorca). Osebk, ki se ujamejo v posamezno past med posameznim obiskom pasti, predstavljajo en vzorec – vso vsebino zbirne posode pasti izpraznimo (prelijemo/pretresemo) v plastične lončke. Vsak vzorec ustrezno označimo. Po vsakem vzorčenju past temeljito pregledamo, da ugotovimo morebitne nepravilnosti in jih odpravimo. Pri vsakem obisku past opremimo s svežo vabo (etanol in alfa pinen) in dolijemo svež propilen glikol. Brezhibno past s svežo vabo in konzervansom nato obesimo na prvotno mesto.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorci praviloma v roku največ 24 ur dostavimo v uradni laboratorij. V tem času vzorci ne smejo biti neposredno izpostavljeni soncu in visokim temperaturam, ki lahko poškodujejo biološki material. Če vzorcev ne moremo pravočasno dostaviti v uradni laboratorij, jih lahko krajši čas (1–2 dni) vzdržujemo v hladilniku pri temperaturi od 4 do 10 °C.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Diagnostične preiskave se izvajajo izključno na mrtvih osebk, v skladu z internim postopkom LVG POS 002 ter referenčno literaturo: - Atkinson TH, 2018. Bark and Ambrosia Beetles. Available Online: http://www.barkbeetles.info/index.php - Gómez, D.F., Rabaglia, R.J., Fairbanks, K.E.O & Hulcr, J., 2018. North American Xyleborini north of Mexico: a review and key to genera and species (Coleoptera, Curculionidae, Scolytinae). ZooKeys, 768, 19–68. - Smith, S.M., Beaver, R.A. & Cognato, A.I., 2020. A monograph of the Xyleborini (Coleoptera, Curculionidae, Scolytinae) of the Indochinese Peninsula (except Malaysia) and China. ZooKeys, 983, 1–442.

		- Wood S. L., 1982. The Bark and Ambrosia Beetles of North and Central America (Coleoptera: Scolytidae), a Taxonomic Monograph. Great Basin Naturalist Memoirs, 6, 1–1356. - Wood S.L., 2007. Bark and ambrosia beetles of South America (Coleoptera: Scolytidae): Monte L. Bean Life Science Museum. Brigham Young University, Provo, Utah, pp 1–900
	Laboratorij	Gozdarski inštitut Slovenije, Laboratorij za varstvo gozdov Večna pot 2, 1000 Ljubljana - dr. Tine Hauptman, tine.hauptman@gozdis.si, tel: 01 200 78 38; - dr. Maarten de Groot, e-mail: maarten.degroot@gozdis.si, tel: 01 200 78 65.

26. *Spodoptera ornithogalli* (Guenée) [PRODOR]

EU zakonodaja	IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/1941 z dne 13. oktobra 2022 o prepovedi vnosa, premikov, posedovanja, razmnoževanja ali izpusta nekaterih škodljivih organizmov v skladu s členom 30(1) Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta (EUR-Lex - 02022R1941-20250316 - EN - EUR-Lex)	
Načrt izrednih ukrepov	/	
Podatkovni list	EPPO - https://gd.eppo.int/taxon/PRODOR EPPO PRA - https://gd.eppo.int/taxon/PRODOR/documents	
EFSA kategorizacija	/	
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.	
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	rumenoprogasta sovka
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	<i>Spodoptera ornithogalli</i> je polifagna vrsta, ki se hrani na vsaj 209 rastlinskih taksonih, ki pripadajo 76 botaničnim družinam. Veliko od njih spada v družino Asteraceae. Med zelenjadnicami lahko napada beluše (<i>Asparagus officinalis</i>), fižol (<i>Phaseolus vulgaris</i>), peso (<i>Beta vulgaris</i>), zelje (<i>Brassica oleracea</i>), korenje (<i>Daucus carota</i>), koruzo (<i>Zea mays</i>), kumare (<i>Cucumis sativus</i>), solato (<i>Lactuca sativa</i>), čebulo (<i>Allium cepa</i>), grah (<i>Pisum sativum</i>), krompir (<i>Solanum tuberosum</i>), rabarbaro (<i>Rheum officinale</i>), repo (<i>Brassica rapa</i>), sladki krompir (<i>Ipomoea batata</i>), paradižnik (<i>Solanum lycopersicum</i>) in lubenico (<i>Citrullus lanatus</i>). Lahko se pojavlja še na lucerni, robidi, detelji, grozdju, leči, breskvah, oljni repici, malinah, sirku, soji, sladkorni pesi, sončnicah, pšenici. Napada tudi nekatere vrste plevela, za katere je znano, da so ustrezni gostitelji te sovke, npr. <i>Rumex</i> sp., <i>Datura</i> sp. <i>Chenopodium album</i> , <i>Plantago lanceolata</i> in <i>Amaranthus retroflexus</i> , ki so lahko primarni gostitelji ter tudi okrasne rastline iz rodov <i>Dendranthema</i> in <i>Dracaena</i> . Hrani se tudi s plodovi, kadar listi niso na voljo. Občasno se lahko gosenice te vrste pojavljajo v pobranih podzemnih delih čebule, krompirja in sladkega krompirja.
	OPREDELITEV TVEGANJA	
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija
	Uvoz rezanega cvetja, gostiteljskih rastlin za sajenje iz Severne, Srednje in južne Amerike	Vstopna mesta – Luka Koper, letališče Brnik, vrtni centri, mesta, kjer se skladišči rezano cvetje, gostiteljske rastline in rastline za saditev ter rezano
		Njive in zavarovani prostori v okolici tveganih lokacij, kjer so posajene gostiteljske rastline

			listje, listnata zelenjava, ki predstavljajo potencialne poti za vstop	
	NIVOJI TVEGANJA			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	GERK; parcela, koordinata	njive, ZAP
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	vizualni pregledi		
	Lokacija	njiva, zavarovani prostori (ZAP)		
	Čas	april do november		
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Opazimo lahko metulje ali pa gosenice med hranjenjem na listih. <u>Znaki napada:</u> tipični znaki napada so luknje v listih in raztrgani robovi listov. Mlajše gosenice se hranijo na spodnji strani listov, kjer pojedjo listno tkivo, tako da od lista ostane le tanka povrhnjica in listne žile (skeletiranje); večje gosenice lahko pojedjo cele liste, pri čemer ostanejo le večje listne žile. Pregledajo se listi in mladi poganjki na zastopanost gosenic. Pregledajo se listi in mladi poganjki in plodovi na morebitno navzočnost ličink ali metuljev.		
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Vzorke ličink pošiljamo v 70 % (lahko tudi v 96 %) alkoholu, v plastičnih ali steklenih posodicah z varnim navojem, ki preprečuje izlitje tekočine. Odrasle osebkke (metulje) se zamrzne pri temperaturi $\leq -5\text{ }^{\circ}\text{C}$ za najmanj 12 ur. Po zamrzovanju se posamezen primerek namesti v ustrezno zaprto transportno posodico, kjer je stabiliziran z vato, tako da je onemogočeno njegovo premikanje in mehanska poškodba med transportom. Za identifikacijo so potrebni nepoškodovani primerki žuželk. Po možnosti vzorčimo več osebkov žuželk, v različnih razvojnih stadijih, kar omogoča lažjo identifikacijo. Ustrezno shranjene vzorce pošljemo v kartonski škatli ali oblazinjeni kuverti, ki jih predhodno obložimo z ustrezni mehkim materialom (vata, papir, idr.), da se med transportom ne poškodujejo		
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Morfološka analiza: Brito, R., Specht, A., Gonçalves, G. L., Moreira, G. R. P., Carneiro, E., Santos, F. L., ... & Casagrande, M. M. 2019. <i>Spodoptera marima</i>: a new synonym of <i>Spodoptera ornithogalli</i> (Lepidoptera: Noctuidae), with notes on adult morphology, host plant use and genetic variation along its geographic range. Neotropical Entomology, 48(3): 433-448. Copen, A., Passoa, S., & Young, J. 2024. <i>Spodoptera ornithogalli</i> (Guenée) (Noctuidae): Larval and Pupal Morphological Identification Guide with Confirmation of a New Hostplant Species and Family, <i>Mentha spicata</i> (L.) (Lamiales: Lamiaceae). The Journal of the Lepidopterists' Society, 78(3): 190-199. EPPO 2015. PM 7/124 (1) <i>Spodoptera littoralis</i>, <i>Spodoptera litura</i>, <i>Spodoptera frugiperda</i>, <i>Spodoptera eridania</i>. EPPO Bull., 45: 410-444. Molekularna analiza: Lee, S. H., Park, J. S., Pyo, J. Y., Lee, S., Kwak, W., Choi, D. S., & Kim, I. 2025. Multiple loop-mediated isothermal amplification assays for the identification of <i>Spodoptera eridania</i> and <i>Spodoptera ornithogalli</i> (Lepidoptera: Noctuidae) based on species-specific genome sequences. Journal of Economic Entomology, 118(5): 2231-2244.		

	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije , Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si , tel: 01 280 51 17, Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si , tel: 01 280 51 17.
--	--------------------	--

27. Tephritidae: [1TEPHF] – bučevke in razhudnikovke

Vrsta in angleško ime	EPPO
<i>Anastrepha fraterculus</i> (Wiedmann); South American fruit fly	<u>ANSTFR</u>
<i>A. grandis</i> (Macquart); Melon fruit fly	<u>ANSTGR</u>
<i>A. sororcula</i> Zucchi	<u>ANSTSO</u>
<i>A. striata</i> Schiner; Guava fruit fly	<u>ANSTST</u>
<i>A. suspensa</i> (Loew); Caribbean fruit fly	<u>ANSTSU</u>
<i>Bactrocera aquilonis</i> (May)	<u>BCTRAQ</u>
<i>B. bryoniae</i> (Tryon)	<u>BCTRBR</u>
<i>B. cacuminata</i> Hering; Solanum fruit fly	<u>DACUCA</u>
<i>B. carambolae</i> Drew and Hancock; Carambola fruit fly	<u>BCTRCB</u>
<i>B. correcta</i> (Bezzi); Guava fruit fly	<u>BCTRCO</u>
<i>B. curvipennis</i> (Froggatt); Banana fruit fly	<u>DACUCR</u>
<i>B. dorsalis</i> (Hendel) ^{(a),(b)} ; Oriental fruit fly	<u>DACUDO</u>
<i>B. frauenfeldi</i> (Schiner); Mango fruit fly	<u>BCTRFR</u>
<i>B. jarvisi</i> (Tryon); Jarvis' fruit fly	<u>BCTRJA</u>
<i>B. kirki</i> (Froggatt)	<u>BCTRKI</u>
<i>B. kraussi</i> (Hardy); Krauss's fruit fly	<u>BCTRKR</u>
<i>B. latifrons</i> (Hendel); Malaysian fruit fly	<u>DACULA</u>
<i>B. musae</i> (Tryon); Banana fruit fly	<u>DACUMU</u>
<i>B. neohumeralis</i> (Hardy); Lesser Queensland fruit fly	<u>BCTRNE</u>
<i>B. opiliae</i> (Drew and Hardy)	<u>BCTROP</u>
<i>B. passiflorae</i> (Froggatt); Fijian fruit fly	<u>BCTRPA</u>
<i>B. trivialis</i> (Drew)	<u>BCTRTV</u>
<i>B. tryoni</i> (Froggatt); Queensland fruit fly	<u>DACUTR</u>
<i>B. verbascifoliae</i> Drew and Hancock	N/A
<i>B. xanthodes</i> (Broun); Pacific fruit fly	<u>BCTRXA</u>
<i>B. zonata</i> (Saunders) ^{(a), (b)} ; Guava fruit fly	<u>DACUZO</u>
<i>Carpomya pardalina</i> (Bigot); Baluchistan melon fly	<u>CARYPA</u>
<i>Ceratitis anonae</i> Graham; Annona fruit fly	<u>CERTAN</u>
<i>Ce. catoirii</i> Guérin-Méneville	<u>CERTCT</u>
<i>Ce. cosyra</i> (Walker); Mango fruit fly	<u>CERTCO</u>
<i>Ce. fasciventris</i> (Bezzi)	<u>CERTFA</u>

<i>Ce. pedestris</i> ; Strychnos fruit fly	<u>CERTPE</u>
<i>Ce. quilicii</i> De Meyer, Mwatawala and Virgilio ^(a) ; Cape fruit fly	<u>CERTQI</u>
<i>Ce. rosa</i> Karsch ^(a) ; Natal fruit fly	<u>CERTRO</u>
<i>Dacus axanus</i> (Hering)	<u>DACUAX</u>
<i>D. bivittatus</i> (Bigot); Pumpkin fruit fly	<u>DACUBI</u>
<i>D. ciliatus</i> Loew; Lesser pumpkin fly	<u>DACUCI</u>
<i>D. demmerezi</i> (Bezzi); Indian Ocean cucumber fly	<u>DACUDE</u>
<i>D. frontalis</i> Becker; Greater melon fly	<u>DACUFR</u>
<i>D. limbipennis</i> Macquart	<u>DACULI</u>
<i>D. longicornis</i> (Wiedemann)	<u>DACULN</u>
<i>D. lounsburyi</i> Coquillett	<u>DACULS</u>
<i>D. punctatifrons</i> Karsch	<u>DACUPU</u>
<i>D. vertebratus</i> Bezzi; Jointed pumpkin fly	<u>DIDAVE</u>
<i>Dirioxa pornia</i> (Walker); Island fruit fly	<u>TRYEMU</u>
<i>R. conversa</i> (Brèthes)	N/A
<i>R. ferruginea</i> Hendel	N/A
<i>R. lycopersella</i> Smyth	N/A
<i>R. nova</i> (Schiner)	N/A
<i>R. psalida</i> Hendel	N/A
<i>R. striatella</i> Wulp	N/A
<i>R. tomatidis</i> Foote	<u>RHAGTO</u>
<i>Zeugodacus atrisetosus</i> Perkins	<u>BCTRAT</u>
<i>Ze. caudatus</i> (Fabricius)	<u>ZEUDCA</u>
<i>Ze. cucumis</i> (French); Cucumber fly	<u>DACUCM</u>
<i>Ze. cucurbitae</i> (Coquillett); Melon fruit fly	<u>DACUCU</u>
<i>Ze. decipiens</i> (Drew); Pumpkin fruit fly	<u>ZEUDDC</u>
<i>Ze. depressus</i> Shiraki; Pumpkin fruit fly	<u>BCTRDE</u>
<i>Ze. diversus</i> (Coquillett); Three-striped fruit fly	<u>DACUDI</u>
<i>Ze. hochii</i> (Zia)	<u>ZEUDOC</u>
<i>Ze. mundus</i> (Bezzi)	<u>ZEUDMU</u>
<i>Ze. papuaensis</i> (Malloch)	<u>ZEUDPA</u>
<i>Ze. scutellaris</i> (Bezzi)	<u>ZEUDSC</u>
<i>Ze. scutellatus</i> (Hendel); Striped fruit fly	<u>BCTRSC</u>
<i>Ze. strigifinis</i> (Walker)	<u>ZEUDST</u>

Ze. tarpervitta (Mahmood)		ZEUDTA		
Ze. tau (Walker)		BCTRTA		
Ze. triangularis (Drew)		ZEUDTR		
Ze. trichosanthes (Drew and Romig)		ZEUDTC		
Zonosemata electa (Say); Pepper maggot		ZONOEL		
EU zakonodaja		/		
Načrt izrednih ukrepov		/		
Informativna karta		https://storymaps.arcgis.com/stories/ad9a393d051b43128bf5714daf6d4912		
EFSA kategorizacija		https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2020.5931#:~:text=Tephritidae%20occur%20in%20all%20biogeographic,into%20the%20EU%20is%20prohibited.		
Izvedba		Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.		
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	plodove muhe na bučevkah in razhudnikovkah		
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.		
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	paprika, čili (<i>Capsicum annuum</i>), lubenica (<i>Citrullus lanatus</i>), melona (<i>Cucumis melo</i>), kumara (<i>C. sativus</i>), buče (<i>Cucurbita pepo</i> , <i>C. maxima</i> , <i>C. moschata</i>), <i>Lagenaria siceraria</i>), paradižnik (<i>Solanum lycopersicum</i>), jajčevac (<i>S. melongena</i>), <i>S. mauritanum</i> in <i>S. verbascifolium</i>		
	OPREDELITEV TVEGANJA			
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Uvoz plodov gostiteljskih rastlin z območij, kjer je ŠO prisoten	Vstopna mesta, pakirnice in sortirnice, predelovalna industrija ter drevesnice, kjer se rokuje z gostiteljskimi rastlinami	Območja okoli tveganih lokacij kjer so prisotne gostiteljske rastline	
	Nekomercialna pridelava	Opuščena polja, rastlinjaki, dvorišča in vrtovi v stanovanjskih območjih	Območja okoli tveganih lokacij kjer so prisotne gostiteljske rastline	
	NIVOJI PREISKAVE			
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Nivo 5:
				Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	GERK; parcela, koordinata	Nasadi v okolici tveganih lokacij
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Pregled past		
	Lokacija	Njive, zavarovani prostori		
	Čas	Od junija do septembra		
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJA	Postopek spremljanje s pastmi	Tip in vrsta pasti: rumene plošče (RLP) in prehranske pasti Tephritrap s kombiniranim privabilom BioLure Unipak.		
		RLP in prehranske pasti obesimo na pomožni leseni nosilec, v višino 0,6–1,5 m nad tlemi, odvisno od višine gostiteljskih rastlin na kateri poteka spremljanje plodovih muh.		

		Na vsako lokacijo obesimo 2 RLP in 1 prehransko past ter jih razporedimo na primerni razdalji in na način, ki zagotavlja enakomerno pokritost lokacije. Pregled prehranskih pasti in menjavo RLP izvajamo vsakih 14 dni. Atraktante zamenjamo vsakih 30 dni.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Ob vsakem pregledu odvzamemo vzorec. Rumeno lepljivo ploščo odstranimo in vstavimo v prozorno plastično l-mapo (gladko) Žuželke, ki se ulovijo v prehransko past previdno prestavimo v polivinilasto vrečko ali plastično posodo. VZORCE SE POŠLJE V LABORATORIJ GLEDE NA NAVODILO v Prilogi 5.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Pri morfološki identifikaciji vrst vključenih v program preiskave uporabljamo specifične identifikacijske ključe, ki so navedeni v podatkovni zbirki za nadzor neevropskih vrst plodovih muh (Tephritidae) (EFSA et al., 2023a). - EFSA (European Food Safety Authority), Zarpas KD, Rodovitis VG, Papadogiorgou GD, Bali EMD, Papadopoulos NT, Camilleri M, Graziosi I, 2023a. Database for surveillance of non-EU Tephritidae. EFSA supporting publication 2023:EN-7950. Available online: https://efsa.europa.eu/plants/planthealth/monitoring/surveillance/tephritidae-database - White, I. M., and M. M. Elson-Harris. 1994. Fruit flies of economic significance: their identification and bionomics. CAB International, Wallingford, United Kingdom. Q-Tephrikey: an interactive matrix key for the identification of quarantine tephritid fly pests in Europe
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1001 Ljubljana, - dr. Špela Modic, e-mail: spela.modic@kis.si, tel: 01 280 51 17, - Igor Nekrep, e-mail: igor.nekrep@kis.si, tel: 01 280 51 17.

28. Virusi češnje - Cherry rosette virus [CRV000] in Cherry rasp leaf virus [CRLV00]

Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/genus	EPPO koda	prenašalec
Cherry rosette virus	Virus rozetavosti češnje	Nepovirus	CRV000	Longidorus arthensis
Cherry rasp leaf virus	Virus raskavosti listov češnje	Cheravirus	CRLV00	Xiphinema americanum sensu lato (XIPHAM) Xiphinema americanum sensu stricto (XIPHAA) Xiphinema californicum (XIPHCA) Xiphinema rivesi (XIPHRI)

*v Izvedbeni uredbi (EU) 2071/2019 so ti virusi uvrščeni v prilogo II, del A in sicer v skupini 6 Virusi, viroidi in fitoplazme: pod točko 22 kot Virusi, viroidi in fitoplazme Cydonia Mill., Fragaria L., Malus Mill., Prunus L., Pyrus L., Ribes L., Rubus L. in Vitis L.

EU zakonodaja					
Načrt izrednih ukrepov					
Informativna karta/EPPO	Cherry rosette virus: https://gd.eppo.int/taxon/CRV000 Cherry rasp leaf virus: https://gd.eppo.int/taxon/CRLV00				
EFSA kategorizacija	/https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2019.5735				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Virusi češnje			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se izvaja od leta 2025.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	Prednostno preglede izvajamo na češnji (<i>Prunus avium</i>)			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija	Tvegano območje		
	Uvoz rastlin za saditev iz držav, kjer je ŠO navzoč (ZDA, Švica)	Vrtni centri, skladišča z razmnoževalnim materialom, drevesnice, nasadi	Tvegane lokacije in okolica tveganih lokacij		
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:	Nivo 4:	Nivo 5:	
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Tvegane lokacije in okolica tveganih lokacij	Rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled		
Lokacija		Nasadi češenj			
Čas		Od maja do julija			

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Listi češenj in breskev, okuženih s CRLV, postanejo deformirani, ozki, nagubani ali popačeni, internodiji se skrajšajo, drevo lahko propade (Stace-Smith in Hansen, 1976). Na spodnji strani listov med stranskimi žilami in glavno žilo se razvijejo vidni, listom podobni izrastki, imenovani enacije. Listi so zato deformirani, vendar ostanejo zeleni. Virus se v okuženih drevesih širi počasi, zato so simptomi pogosto sporadični in se ne pojavijo na vseh listih ali poganjkih. Simptomi so najprej opazni na spodnjem delu drevesa in se s širjenjem virusa pomikajo navzgor. Ker se na okuženih vejah razvije manj listnih brstov, postanejo veje na spodnjem delu drevesa gole, medtem ko se višje na listih pojavijo prej opisani simptomi. Zaradi propadanja spodnjih vej je tudi vpliv na zmanjšanje pridelka velik. Glavni znak okužbe s CRV so kratki poganjki z apikalnimi rozetami listov, listi so različno deformirani, na njih so lahko različne pege ali enacije. Okužena drevesa pešajo in lahko predčasno propadejo.									
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Če so prisotni simptomi, vzorčimo simptomatične liste, sicer vzorčimo polno razvite liste iz vrha oziroma sredine rastlin. Vzorce shranimo v plastično vrečko, jih označimo in jih hranimo ter pošiljamo na hladnem. V primeru, da uporabljamo hladilne blazinice poskrbimo, da vzorci med hranjenjem in transportom ne zmrznejo, saj taki niso primerni za analizo. Vzorce skupaj z 'Zapisnikom o odvzemu vzorca' najkasneje v roku 48 ur pošljemo v diagnostični laboratorij. V primeru najdbe izrazitih simptomov pred pošiljanjem vzorcev kontaktiramo uradni laboratorij na spodnje kontakte									
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Protokol diagnostičnih preiskav /sklic na SOP - poslovník kakovosti <table><tr><th>Znanstveno ime</th><th>metoda</th><th>SOP - oznaka metode</th></tr><tr><td>Cherry rosette virus</td><td>Molekularna po potrebi</td><td>/</td></tr><tr><td>Cherry rasp leaf virus</td><td>RT-PCR po potrebi</td><td>/</td></tr></table>	Znanstveno ime	metoda	SOP - oznaka metode	Cherry rosette virus	Molekularna po potrebi	/	Cherry rasp leaf virus	RT-PCR po potrebi	/
	Znanstveno ime	metoda	SOP - oznaka metode								
Cherry rosette virus	Molekularna po potrebi	/									
Cherry rasp leaf virus	RT-PCR po potrebi	/									
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Irena Mavrič Pleško, irena.mavric@kis.si, tel: 01 280 52 02, 041 341 836 - dr. Eva Kovačec, eva.kovacec@kis.si, tel: 01 280 52 79									

29. Virusi breskve - Peach rosete mosaic virus [PRMV00] in Peach mosaic virus [PCMV00]

Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/genus	kratica	prenašalec
Peach rosette mosaic virus	Virus rozetavosti in mozaika breskve	Nepovirus	PRMV	Longidorus diadecturus
Peach mosaic virus	Virus mozaika breskve	Trichovirus	PcMV	Eriophyes insidiosus

*v Izvedbeni uredbi (EU) 2071/2019 so ti virusi uvršeni v prilogo II, del A, v skupino 6 Virusi, viroidi in fitoplazme in sicer pod točko 22 kot Virusi, viroidi in fitoplazme Cydonia Mill., Fragaria L., Malus Mill., Prunus L., Pyrus L., Ribes L., Rubus L. in Vitis L.

EU zakonodaja	
Načrt izrednih ukrepov	
Informativna karta/EPPO	Peach rosette mosaic virus: https://gd.eppo.int/taxon/PRMV00 Peach mosaic virus: https://gd.eppo.int/taxon/PCMV00
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5590 https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5501
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.

OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Virusi breskve		
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se izvaja od leta 2025.		

CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	V letu 2026 se pregledujejo in vzorčijo le rastline breskev (<i>Prunus persica</i>)!			
		Celoten seznam gostiteljskih rastlin je na voljo na spletnih straneh EPPO pri posameznem virusu.			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija		Tvegano območje
	Uvoz rastlin za saditev iz držav, kjer je ŠO navzoč		Vrtni centri, skladišča z razmnoževalnim materialom, nasadi		Tvegane lokacije in okolica tveganih lokacij
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Okolica tveganih lokacij tvegane lokacije (v primeru nasada)	Rastlina

ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled
	Lokacija	Nasadi breskev
	Čas	Od maja do junija

POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Pri izvajanju vizualnih pregledov smo pozorni na naslednje simptome: PRMV: - Pri breskvi PRMV povzroča zapoznelo odpiranje brstov in olistanje, klorotično pegavost in deformacijo listov ter skrajšanje internodijev, zaradi česar so poganjki videti kot rozete. PcMV: - Na posameznih vejah ali na celotnem drevesu opazimo zapoznelo olistanje, cvetenje in zorenje plodov, običajno 4-6 dni, včasih pa tudi do 10 dni, - nekroze ali podvojitve popkov, pegavost in deformacija listov ter deformacija plodov, - na listih se pojavijo različni klorotični vzorci, v obliki od drobnih pik in lis do velikih madežev, - listi so manjši in ožji, pogosto deformirani in asimetrični (kasneje v rastni dobi niso več izraziti), - plodovi so lahko močno deformirani, površina plodov je lahko nepravilna in grbasta, še posebej prizadeto je območje šivov, plodovi pa so tudi manjši od tistih na zdravih drevesih, - poganjki močno prizadetih dreves so lahko pritlikavi in rozetasti s kratkimi internodiji, - opazna je sprememba barve cvetov, zlasti pri sortah z velikimi rožnatimi cvetovi, cvetni listi so manjši, včasih nagubani, na njih so vidne razbarvane proge in lise. Pršice prenašalke <i>Eriophyes insidiosus</i> same povzročajo nekatere simptome, okuženi popki so nabrekli in rdeči, njihova rast je upočasnjena, popki pa lahko sčasoma odmrejo.									
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Če so prisotni simptomi, vzorčimo simptomatične liste, sicer vzorčimo mlade polno razvite liste iz vrha oziroma sredine rastlin. Vzorce shranimo v plastično vrečko, jih označimo in jih hranimo ter pošiljamo na hladnem. V primeru, da uporabljamo hladilne blazinice poskrbimo, da vzorci med hranjenjem in transportom ne zmrznejo, saj taki niso primerni za analizo. Vzorce skupaj z 'Zapisnikom o odvzemu vzorca' najkasneje v roku 48 ur pošljemo v diagnostični laboratorij.									
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Protokol diagnostičnih preiskav /sklic na SOP - poslovnik kakovosti <table><tr><th>Znanstveno ime</th><th>metoda</th><th>SOP – oznaka metode</th></tr><tr><td>Peach rosette mosaic virus</td><td>Molekularna RT-qPCR</td><td>MET-VIR-345</td></tr><tr><td>Peach mosaic virus</td><td>Molekularna RT-PCR</td><td>MET-VIR-343 (po James et al., 2006)</td></tr></table>	Znanstveno ime	metoda	SOP – oznaka metode	Peach rosette mosaic virus	Molekularna RT-qPCR	MET-VIR-345	Peach mosaic virus	Molekularna RT-PCR	MET-VIR-343 (po James et al., 2006)
	Znanstveno ime	metoda	SOP – oznaka metode								
Peach rosette mosaic virus	Molekularna RT-qPCR	MET-VIR-345									
Peach mosaic virus	Molekularna RT-PCR	MET-VIR-343 (po James et al., 2006)									
Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Irena Mavrič Pleško, irena.mavric@kis.si, tel: 01 280 52 02, 041 341 836 - dr. Eva Kovačec, eva.kovacec@kis.si, tel: 01 280 52 79.										

30. Virusi krompirja, ki se prenašajo z nematodami - Potato black ringspot nepovirus in Potato black ringspot nepovirus

Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/genus	kratica	prenašalec	
Potato black ringspot nepovirus	Virus črne obročkaste pegavosti krompirja	Nepovirus	PBRSV	Longidorus Xiphynema	
Potato black ringspot nepovirus	Virus B krompirja	Nepovirus	PVB	Longidorus Xiphynema	
EU zakonodaja	/				
Načrt izrednih ukrepov	/				
Informativna karta	https://storymaps.arcgis.com/stories/c236848d20904d75a6ef2d08769935f0				
EFSA kategorizacija	https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2020.5853				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogi 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime	Virus črne obročkaste pegavosti krompirja Virus B krompirja			
	Status	»Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«. Program preiskave se v letu 2026 izvaja prvič.			
CILJNA POPULACIJA	Gostiteljske rastline	krompir (Solanum tuberosum)			
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost	Tvegana lokacija		Tvegano območje	
	Vnos in trgovanje z rastlinskim blagom iz držav kjer je navzoč ŠO in prenašalec	Vstopna mesta (Luka Koper, letališče Brnik), skladišča, bencinske črpalke, pakirnice in sortirnice, vrtni centri		Njive v okolici tveganih lokacij	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote		Tvegano območje:	Enota pregleda	
	Slovenija	NUTS	Njive krompirja (GERK, parcelna številka)	Njive krompirja	Rastlina
	ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregledi in vzorčenje		
		Lokacija	Njiva		
Čas		Vizualni pregledi in vzorčenje: Od marca do oktobra			
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Okužene rastline krompirja lahko kažejo različne simptome. Tipični primeri simptomov virusov na krompirju so: kloroze in nekroze na listih.			

	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Če so prisotni simptomi, vzorčimo simptomatične liste, sicer vzorčimo mlade polno razvite liste z vrha oziroma sredine rastlin. Vzorce shranimo v plastično vrečko, jih označimo in jih hranimo ter pošiljamo na hladnem. V primeru, da uporabljamo hladilne blazinice poskrbimo, da vzorci med hranjenjem in transportom ne zmrznejo, saj taki niso primerni za analizo. Vzorce skupaj z 'Zapisnikom o odvzemu vzorca' najkasneje v roku 48 ur pošljemo v diagnostični laboratorij.
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	PBRSV: MET-VIR-346 Določanje prisotnosti PBRSV z RT-qPCR PVB: MET-VIR-347 Določanje prisotnosti PVB z RT-qPCR
	Laboratorij	Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin , Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana - dr. Irena Mavrič Pleško, irena.mavric@kis.si, tel: 01 280 52 02, 041 341 836 - dr. Eva Kovačec, eva.kovacec@kis.si, tel: 01 280 52 79.

31. Virusi, določeni z visokozmogljivim sekvenciranjem (HTS)

Na **paradižniku** (*Solanum lycopersicum*):

Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/genus	kratica
Tomato chocolate virus	/	Torradovirus	TOCHV
Tomato marchitez virus	virus marchitez paradižnika	Torradovirus	TOANV
Tomato mild mottle virus]	virus blage lisavosti paradižnika	Ipomovirus	TOMMOV
Beet curly top virus	virus kodrastih vršičkov pese	Curtovirus	BCTV
Cowpea mild mottle virus	virus lisavosti kitajskega fižola	Carlavirus	CPMMV0

Na **bučevkah** (*Cucurbitaceae*):

Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/genus	kratica
Lettuce infectious yellows virus	infektivni virus rumenice solate	Crinivirus	LIYV
Melon yellowing-associated virus	z rumenenjem melone povezani virus	Carlavirus	MYaV
Squash vein yellowing virus	Virus rumenenja žil buče	Ipomovirus	SqVYV

Opomba: sočasno bomo pogledali, če so v vzorcu tudi drugi virusi, ki lahko okužijo izbrane rastline in njihovo prisotnost ne preverjamo s specifičnimi testi.

HTS se lahko izvede tudi na drugih gostiteljskih rastlinah, če jih NIB prejme v analizo za druge ŠO:

Na **papriki** (*Capsicum annuum*):

Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/genus	kratica
Beet curly top virus	virus kodrastih vršičkov pese	Curtovirus	BCTV
Tomato marchitez virus	virus marchitez paradižnika	Torradovirus	TOANV

Na **jajčevcu** (*Solanum melongena*):

Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/genus	kratica
Tomato mild mottle virus	virus blage lisavosti paradižnika	Ipomovirus	TOMMOV
Cowpea mild mottle virus	virus lisavosti kitajskega fižola	Carlavirus	CPMMV0

Na **solati** (*Lactuca sativa*):

Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/genus	kratica
Lettuce infectious yellows virus	infektivni virus rumenice solate	Crinivirus	LIYV

Na okrasnih rastlinah (pelargonije, petuni):

Znanstveno ime	Slovensko ime	Rod/genus	kratica
Beet curly top virus	virus kodrastih vršičkov pese	Curtovirus	BCTV

EU zakonodaja

Načrt izrednih ukrepov

EPPO

– Tomato chocolate virus: <https://gd.eppo.int/taxon/TOCHV0>

	– Tomato marchitez virus: https://gd.eppo.int/taxon/TOANV0 – Tomato mild mottle virus: https://gd.eppo.int/taxon/TOMMOV – Lettuce infectious yellows virus: https://gd.eppo.int/taxon/LIYV00 – Beet curly top virus: https://storymaps.arcgis.com/stories/9d7dbc54c3964f55a4e4cd2e9cfae5ed – Cowpea mild mottle virus: https://gd.eppo.int/taxon/CPMMV0 – Melon yellowing-associated virus: https://gd.eppo.int/taxon/MYAV00 – Squash vein yellowing virus: https://gd.eppo.int/taxon/SQVYVX				
Izvedba	Vsebinsko je navedena v prilogah 1, 2, 3, 4 in 5.				
OPIS IN STATUS V SLOVENIJI	Slovensko ime				
	Status	Status v Sloveniji je »Odsoten: ni zabeležk o škodljivem organizmu«, potrjen s programom preiskave, ki se izvaja od leta 2023.			
CILJNA POPULACIJA	Znanstveno ime	Kratika	Gostiteljske rastline	Prenašalec	
	Tomato chocolate virus	TOCHV	<i>Solanum lycopersicum</i>	<i>Trialeurodes vaporariorum</i> , <i>Bemisia tabaci</i>	
	Tomato marchitez virus	TOANV	<i>Solanum lycopersicum</i> , <i>Capsicum annuum</i>	<i>Bemisia tabaci</i> , <i>Trialeurodes vaporariorum</i>	
	Tomato mild mottle virus	TOMMOV	<i>Solanum lycopersicum</i> , <i>Solanum melongena</i>	<i>Bemisia tabaci</i>	
	Beet curly top virus	BCTV	<i>Solanum lycopersicum</i> , <i>Capsicum annuum</i> , okrasne rastline (pelargonije, petunije...)	<i>Circulifer tenellus</i> , <i>Neoaliturus haematoceps</i> , <i>Neoaliturus opacipennis</i>	
	Lettuce infectious yellows virus	LIYV	<i>Cucurbitaceae</i> , <i>Lactuca sativa</i>	<i>Bemisia tabaci</i>	
	Cowpea mild mottle virus	CPMMV0	<i>Solanum lycopersicum</i> , <i>Solanum melongena</i>	<i>Bemisia tabaci</i>	
	Melon yellowing-associated virus	MYAV00	<i>Cucurbitaceae</i> , <i>Lactuca sativa</i>	<i>Bemisia tabaci</i>	
	Squash vein yellowing virus	SQVYVX	<i>Cucurbitaceae</i> , <i>Lactuca sativa</i>	<i>Bemisia tabaci</i>	
	OPREDELITEV TVEGANJA				
	Tvegana dejavnost		Tvegana lokacija	Tvegano območje	
	Vnos okuženih sadik paradižnika ali sadik drugih gostiteljskih rastlin (npr. gostitelj ToMarV je tudi paprika, ToMMoV jajčevce) ali okuženih osebkov žuželk, za katere je znano, da so lahko prenašalci teh virusov iz območij kjer so ti virusi prisotni.		Njive in ZAP paradižnika in drugih gostiteljskih rastlin in kjer so prisotni prenašalci teh virusov; pridelava sadik.	Območje kjer se gojijo gostiteljske rastline, vključno z območjem okrog nasadov, ki ga lahko preletijo prenašalci teh virusov.	
	NIVOJI PREISKAVE				
	Nivo 1:	Nivo 2-3:		Nivo 4:	Nivo 5:
	Epidemiološke enote			Tvegano območje:	Enota pregleda
	Slovenija	NUTS	Gostiteljske rastline na tveganih lokacijah oziroma v njihovi okolici (GERK, parcelna številka, koordinata)	Rastlinjaki v okolici tveganih območij	Rastlina
ODKRIVANJE IN DOLOČITEV	Način pregleda	Vizualni pregled			

	Lokacija	Zavarovani prostori (ZAP), njiva
	Čas	Od aprila do septembra
POSTOPEK PREGLEDA IN VZORČENJE	Vizualni pregled	Vzorci se izberejo iz vzorcev gostiteljskih rastlin, ki jih prejme NIB.
	Postopek vzorčenja in pošiljanja vzorcev	Laboratorij bo za analizo na te viruse izbral vzorce paradižnika iz programa preiskave za <i>ToLCNDV</i> :
DIAGNOSTIČNE PREISKAVE	Metoda	Analizirali bomo kumulativne vzorce paradižnika/paprike/ jajčevcev/solate/okrasnih rastlin (1 kumulativni vzorec bo sestavljen iz do 6 vzorcev gostiteljskih rastlin). Za analizo bomo uporabili izolirano RNA in jo sekvencirali z nanoporami (Oxford Nanopore Technologies). Analize bodo izvedene v skladu z po ISO17025 akreditiranimi internimi postopki: 02D-Pos54, 02D-Pos72, 02D-Nav28, 02D-Nav30 (postopek je v skladu z EPPO PM7/151 priporočili). V primeru suma na prisotnost karantenskega virusa v kumulativnem vzorcu, bomo izvedli teste za potrjevanje ločeno na vseh vzorcih vključenih v kumulativo.
	Laboratorij	Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo , Večna pot 121, 1000 Ljubljana - prof. dr. Nataša Mehle, tel.: 059/232 808 ali 068 127 522; e-pošta: natasa.mehle@nib.si , labfito@nib.si

PRILOGA 1: Seznam programov preiskav po škodljivih organizmih v letu 2026

V spodnji tabeli je seznam vseh programov preiskav glede na izvedbo po posamezni inštituciji. Programi preiskav so vezani na lokacijo pregleda (število), kjer se izvedejo vizualni pregledi, odvzemi vzorcev, postavitve pasti s številom lokacij pasti ter laboratorijska testiranja. Vsebinsko so ostali parametri pregleda v okviru programa preiskave kot npr. gostiteljske rastline in čas pregledov, opisane v kompilaciji pri posameznem programu preiskave (ŠO).

OPOMBA: Podrobnejše podatke najdete tudi v ločenem dokumentu v xls; NA = Ni Relevantno.

1. Skupina: PREDNOSTNI ŠKODLJIVI ORGANIZMI SO KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI ZA UNIJO, DOLOČENI Z DELEGIRANO UREDBO KOMISIJE ŠT. 2019/1702.												
A. Inštitucija	C. Številka zadeve	3. Škodljiv organizem	5. Lokacija pregleda		A) Število vizualnih pregledov	B) Število vzorcev	C) Število asimptomatičnih vzorcev (če je potrebno)	D) Vrsta pasti (ali druge alternativne metode)	E) Število pasti (ali druge alternativne metode)	F) Število lokacij pasti (če je različno)	G) Vrsta metode	H) Število testiranj
GIS	U34300-15/2026	<i>Agrilus anxius</i> Gory [AGRLAX]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	20	20	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
GIS	U34300-15/2026	<i>Agrilus anxius</i> Gory [AGRLAX]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	30	60	30	NA	prizmatična past zelene barve s privabilom (hexenol)	30	NA	Morfološko testiranje; Molekularno testiranje	30; 8
ZGS	U34300-137/2026	<i>Agrilus anxius</i> Gory [AGRLAX]	1.4 gozd	20	20	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
GIS	U34300-16/2026	<i>Agrilus planipennis</i> Fairmaire [AGRLPL]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	36	72	36	NA	prizmatična past zelene barve s privabilom (hexenol) in feromonom	36	NA	Morfološko testiranje; Molekularno testiranje	72; 8

ZGS	U34300-138/2026	<i>Agrilus planipennis</i> Fairmaire [AGRLPL]	1.4 gozd	36	72	36	NA	prizmatična past zelene barve s privabilom (hexenol) in feromonom	36	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-48/2026	<i>Anastrepha ludens</i> (Loew) [ANSTLU]	1.2 sadovnjak (intenzivni)	4	32	28	NA	prehranska past s privabilom	4	NA	Morfološko testiranje	28
FSI	2026	<i>Anoplophora chinensis</i> (Thomson) [ANOLCN]	1.1 njiva (vzgajališče sadilnega materiala okrasnih rastlin na prostem ter semenski posevek okrasnih rastlin); 1.3 drevesnica oz. matični nasad (sadne in lesnate okrasne rastline); 3.1 ZAP za sadilni material okrasne rastline; 2.5.9 prodajno mesto	40	40	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
GIS	U34300-17/2026	<i>Anoplophora chinensis</i> (Thomson) [ANOLCN]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	42	42	15	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (enostavno); Molekularno testiranje	15; 5
KGZS-GO	U34300-49/2026	<i>Anoplophora chinensis</i> (Thomson) [ANOLCN]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	15	15	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-70/2026	<i>Anoplophora chinensis</i> (Thomson) [ANOLCN]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	25	25	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-88/2026	<i>Anoplophora chinensis</i> (Thomson) [ANOLCN]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	40	40	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KIS-OVR	U34300-106/2026	<i>Anoplophora chinensis</i> (Thomson) [ANOLCN]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	70	70	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
ZGS	U34300-139/2026	<i>Anoplophora chinensis</i> (Thomson) [ANOLCN]	1.4 gozd	90	90	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
FSI	2026	<i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky) [ANOLGL]	1.1 njiva (vzgajališče sadilnega materiala okrasnih rastlin na prostem ter semenski posevek okrasnih rastlin); 1.3 drevesnica oz. matični nasad (sadne in lesnate okrasne rastline); 3.1 ZAP za sadilni material - okrasne rastline in zelenjadnice; 2.5.9 prodajno mesto	40	40	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
GIS	U34300-18/2026	<i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky) [ANOLGL]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	35	35	15	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (enostavno); Molekularno testiranje (qPCR); Molekularno testiranje (DNA-barcoding)	15; 5; 5
KGZS-GO	U34300-50/2026	<i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky) [ANOLGL]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	15	15	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-71/2026	<i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky) [ANOLGL]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	44	44	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KGZS-NM	U34300-89/2026	<i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky) [ANOLGL]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	44	44	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-107/2026	<i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky) [ANOLGL]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	65	65	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
ZGS	U34300-140/2026	<i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky) [ANOLGL]	1.4 gozd	65	65	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
IHPS	U34300-32/2026	<i>Anthonomus eugenii</i> Cano [ANTHEU]	1.1 njiva; 3.1 ZAP (zelnate okrasne rastline in zelenjadnice)	2	10	8	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-51/2026	<i>Anthonomus eugenii</i> Cano [ANTHEU]	1.1 njiva; 3.1 ZAP (zelnate okrasne rastline in zelenjadnice)	2	10	8	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-72/2026	<i>Anthonomus eugenii</i> Cano [ANTHEU]	1.1 njiva; 3.1 ZAP (zelnate okrasne rastline in zelenjadnice)	2	10	8	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-90/2026	<i>Anthonomus eugenii</i> Cano [ANTHEU]	1.1 njiva; 3.1 ZAP (zelnate okrasne rastline in zelenjadnice)	2	10	8	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-108/2026	<i>Anthonomus eugenii</i> Cano [ANTHEU]	1.1 njiva; 3.1 ZAP (zelnate okrasne rastline in zelenjadnice)	2	10	8	NA	feromonska past	2	NA	Morfološko testiranje	40
FSI	2026	<i>Aromia bungii</i> (Faldermann) [AROMBU]	1.3 drevesnica oz. matični nasad (sadne in lesnate okrasne rastline)	10	10	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
IHPS	U34300-33/2026	<i>Aromia bungii</i> (Faldermann) [AROMBU]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	2	10	8	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA

KGZS-GO	U34300-52/2026	<i>Aromia bungii</i> (Faldermann) [AROMBU]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	15	15	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-52/2026	<i>Aromia bungii</i> (Faldermann) [AROMBU]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	6	35	29	NA	feromonska past	6	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-73/2026	<i>Aromia bungii</i> (Faldermann) [AROMBU]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	2	10	8	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-91/2026	<i>Aromia bungii</i> (Faldermann) [AROMBU]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	2	10	8	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-111/2026	<i>Aromia bungii</i> (Faldermann) [AROMBU]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	3	15	12	NA	feromonska past	3	NA	Morfološke analize	12
KGZS-GO	U34300-53/2026	<i>Bactericera cockerelli</i> (Šulc.) [PARZCO]	1.1 njiva; 3.1 ZAP (zelinate okrasne rastline in zelenjadnice)	3	27	24	NA	feromonska past	3	NA	Morfološke analize	24
KGZS-GO	U34300-54/2026	<i>Bactrocera dorsalis</i> (Hendel) [DACUDO]	1.2 sadovnjak	32	152	120	NA	feromonska past	32	NA	Morfološke analize	120
KGZS-GO	U34300-54/2026	<i>Bactrocera zonata</i> (Saunders) [DACUZO]	1.2 sadovnjak	32	152	120	NA	feromonska past	32	NA	Morfološke analize	120
GIS	U34300-19/2026	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (Steiner and Bühner) Nickle <i>et al.</i> [BURSXY]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	6	6	6	NA	NA	NA	NA	NA	NA
GIS	U34300-19/2026	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (Steiner and Bühner) Nickle <i>et al.</i> [BURSXY]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	18	126	108	NA	feromonska past	18	NA	Morfološko testiranje (prenašalec)	108
KIS-OVR	U34300-113/2026	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (Steiner	1.4 gozd; 2.2 javna površina	93	93	80	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Morfološko testiranje	126; 46; 80; 20

		and Bühner) Nickle <i>et al.</i> [BURSXY]									(prenašalec) ; Morfološko testiranje (rastlina); Molekularno testiranje	
ZGS	U34300-142/2026	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (Steiner and Bühner) Nickle <i>et al.</i> [BURSXY]	1.4 gozd	83	83	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-118/2026	<i>Conotrachelus nenuphar</i> (Herbst) [CONHNE]	1.2 sadovnjak; 2.1 vrt	60	60	5	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje	5
GIS	U34300-20/2026	<i>Dendrolimus sibiricus</i> Chetverikov [DENDSI]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	6	36	30	NA	feromonska past	6	NA	Morfološko testiranje (enostavno)	30
ZGS	U34300-143/2026	<i>Dendrolimus sibiricus</i> Chetverikov [DENDSI]	1.4 gozd	18	18	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
IHPS	U34300-34/2026	<i>Popillia japonica</i> Newman [POPIJA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	9	90	9	NA	feromonska past	9	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-58/2026	<i>Popillia japonica</i> Newman [POPIJA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	11	99	11	NA	feromonska past	11	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-77/2026	<i>Popillia japonica</i> Newman [POPIJA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	10	90	10	NA	feromonska past	10	NA	NA	NA

KGZS-NM	U34300-95/2026	<i>Popillia japonica</i> Newman [POPIJA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	12	138	12	NA	feromonska past	12	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-123/2026	<i>Popillia japonica</i> Newman [POPIJA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	9	81	9	NA	feromonska past	9	NA	Morfološko testiranje	25
IHPS	U34300-35/2026	<i>Rhagoletis pomonella</i> (Walsh) [RHAGPO]	1.2 sadovnjak	2	16	14	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-59/2026	<i>Rhagoletis pomonella</i> (Walsh) [RHAGPO]	1.2 sadovnjak	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-MB	U34300-78/2026	<i>Rhagoletis pomonella</i> (Walsh) [RHAGPO]	1.2 sadovnjak	2	16	14	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-96/2026	<i>Rhagoletis pomonella</i> (Walsh) [RHAGPO]	1.2 sadovnjak	2	16	14	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-124/2026	<i>Rhagoletis pomonella</i> (Walsh) [RHAGPO]	1.2 sadovnjak	2	16	14	NA	feromonska past	2	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-60/2026	<i>Spodoptera frugiperda</i> (Smith) [LAPHFR]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	10	10	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
UL-BF	U34300-12/2026	<i>Spodoptera frugiperda</i> (Smith) [LAPHFR]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	30	30	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
UL-BF	U34300-12/2026	<i>Spodoptera frugiperda</i> (Smith) [LAPHFR]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	5	35	0	NA	feromonska past	5	NA	NA	NA
IHPS	U34300-36/2026	<i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick) [ARGPLE]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak; 3.1 ZAP	1	4	3	NA	feromonska past	1	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-61/2026	<i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick) [ARGPLE]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak; 3.1 ZAP	15	15	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KGZS-GO	U34300-61/2026	<i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick) [ARGPLE]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak; 3.1 ZAP	1	4	3	NA	feromonska past	1	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-79/2026	<i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick) [ARGPLE]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak; 3.1 ZAP	1	4	3	NA	feromonska past	1	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-97/2026	<i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick) [ARGPLE]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak; 3.1 ZAP	1	4	3	NA	feromonska past	1	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-125/2026	<i>Thaumatotibia leucotreta</i> (Meyrick) [ARGPLE]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak; 3.1 ZAP	1	4	3	NA	feromonska past	1	NA	Morfološko testiranje	15
FSI	2026	<i>Xylella fastidiosa</i> (Wells et al.) [XYLEFA]	1.3 drevesnica oz. matični nasad (sadne in lesnate okrasne rastline); 1.3 trsnica; 1.1 njiva (vzgajališče sadilnega materiala zelenjadnic in okrasnih rastlin na prostem ter semenski posevek zelenjadnic in okrasnih rastlin); 2.5.9 prodajno mesto 3.1 ZAP (zelenjadnice in okrasne rastline)	60	60	76	NA	NA	NA	NA	analize opravlja NIB	76
IHPS	U34300-37/2026	<i>Xylella fastidiosa</i> (Wells et al.) [XYLEFA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	22	22	22	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-63/2026	<i>Xylella fastidiosa</i> (Wells et al.) [XYLEFA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	190	190	190	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KGZS-MB	U34300-81/2026	<i>Xylella fastidiosa</i> (Wells <i>et al.</i>) [XYLEFA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	35	35	35	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-99/2026	<i>Xylella fastidiosa</i> (Wells <i>et al.</i>) [XYLEFA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	35	35	35	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-127/2026	<i>Xylella fastidiosa</i> (Wells <i>et al.</i>) [XYLEFA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina; 3.1 ZAP	26	26	26	NA	NA	NA	NA	NA	NA
NIB	NA	<i>Xylella fastidiosa</i> (Wells <i>et al.</i>) [XYLEFA]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (latentno); Ekstrakcija (latentno)	396; 396
ZGS	U34300-146/2026	<i>Xylella fastidiosa</i> (Wells <i>et al.</i>) [XYLEFA]	1.4 gozd	88	88	88	NA	NA	NA	NA	NA	NA

2. Skupina: KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI ZA UNIJO, ZA KATERE JE ZNANO, DA SO NAVZOČI NA OZEMLJU UNIJE, ki so uvrščeni na seznam II.B Uredbe o fitosanitarnih pogojih št. 2019/2072 oziroma škodljivi organizmi, za katere je ugotovljeno tveganje in še niso uvrščeni na seznam 2019/2072.

A. Inštitucija	C. Številka zadeve	3. Škodljiv organizem	5. Lokacija pregleda		A) Število vizualnih pregledov	B) Število vzorcev	C) Število asimptomatičnih vzorcev (če je potrebno)	D) Vrsta pasti (ali druge alternativne metode)	E) Število pasti (ali druge alternativne metode)	F) Število lokacij pasti (če je različno kot G)	G) Vrsta metode	H) Število testiranj
FSI	2026	<i>Ceratocystis platani</i> (J. M. Walter) Engelbr. & T. C. Harr [CERAFF]	1.3 drevesnica oz. matični nasad (lesnate okrasne rastline)	1	1	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
GIS	U34300-21/2026	<i>Ceratocystis platani</i> (J. M. Walter) Engelbr. & T. C. Harr [CERAFF]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	10	10	5	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (gliva); Molekularno testiranje (gliva)	5; 5
NIB	NA	<i>Clavibacter sepedonicus</i> (Spieckermann and Kottho) Nouioui <i>et al.</i> [CORBSE]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ostalo (latentno testiranje, gomoli); Ekstrakcija; Molekularno testiranje	3; 84; 84
IHPS	U34300-38/2026	<i>Clavibacter sepedonicus</i> (Spieckermann and Kottho) Nouioui <i>et al.</i> [CORBSE]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	27	27	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-55/2026	<i>Clavibacter sepedonicus</i> (Spieckermann and Kottho) Nouioui <i>et al.</i> [CORBSE]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	20	20	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KGZS-MB	U34300-74/2026	<i>Clavibacter sepedonicus</i> (Spieckermann and Kottho) Nouioui <i>et al.</i> [CORBSE]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	32	32	15	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-92/2026	<i>Clavibacter sepedonicus</i> (Spieckermann and Kottho) Nouioui <i>et al.</i> [CORBSE]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	33	33	15	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-117/2026	<i>Clavibacter sepedonicus</i> (Spieckermann and Kottho) Nouioui <i>et al.</i> [CORBSE]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	20	20	18	NA	NA	NA	NA	NA	NA
IHPS	U34300-46/2026	<i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> (Hedges) Collins and Jones [CORBFL]	1.1 njiva	7	7	7	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-85/2026	<i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> (Hedges) Collins and Jones [CORBFL]	1.1 njiva	8	8	8	NA	NA	NA	NA	NA	NA
NIB	NA	<i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i> (Hedges) Collins and Jones [CORBFL]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularno testiranje; Plating tehnika; ostalo	15; 15; 15; 3

IHPS	U34300-38/2026	<i>Epitrix cucumeris</i> (Harris), <i>Epitrix papa</i> sp. n., <i>Epitrix subcrinita</i> (Lec.) in <i>Epitrix tuberis</i> (Gentner)	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	27	27	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-55/2026	<i>Epitrix cucumeris</i> (Harris), <i>Epitrix papa</i> sp. n., <i>Epitrix subcrinita</i> (Lec.) in <i>Epitrix tuberis</i> (Gentner)	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	20	20	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-74/2026	<i>Epitrix cucumeris</i> (Harris), <i>Epitrix papa</i> sp. n., <i>Epitrix subcrinita</i> (Lec.) in <i>Epitrix tuberis</i> (Gentner)	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	32	32	15	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-92/2026	<i>Epitrix cucumeris</i> (Harris), <i>Epitrix papa</i> sp. n., <i>Epitrix subcrinita</i> (Lec.) in <i>Epitrix tuberis</i> (Gentner)	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	33	33	15	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-117/2026	<i>Epitrix cucumeris</i> (Harris), <i>Epitrix papa</i> sp. n., <i>Epitrix subcrinita</i> (Lec.) in <i>Epitrix tuberis</i> (Gentner)	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	20	20	18	NA	NA	NA	NA	NA	NA
FSI	2026	<i>Fusarium circinatum</i> Nirenberg & O'Donnell [GIBBCI]	1.3 drevesnica oz. matični nasad (lesnate okrasne rastline); 2.5.9 prodajno mesto	25	25	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
GIS	U34300-22/2026	<i>Fusarium circinatum</i> Nirenberg & O'Donnell [GIBBCI]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	10	10	10	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (rastlina);	5; 10; 14

											Molekularno testiranje (klasičen PCR, rastlina); Molekularno testiranje (RT-PCR)	
ZGS	U34300-144/2026	<i>Fusarium circinatum</i> Nirenberg & O'Donnell [GIBBCI]	1.4 gozd	28	28	14	NA	NA	NA	NA	NA	NA
FSI	2026	<i>Geosmithia morbida</i> Kolarík, Freeland, Utley & Tisserat [GEOHMO]	1.3 drevesnica oz. matični nasad (sadne rastline)	1	1	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
GIS	U34300-23/2026	<i>Geosmithia morbida</i> Kolarík, Freeland, Utley & Tisserat [GEOHMO]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	15	15	10	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (rastlina); Molekularno testiranje (DNA-barcoding, rastlina); Molekularno testiranje (qPCR, rastlina)	5; 5; 15
GIS	U34300-23/2026	<i>Geosmithia morbida</i> Kolarík, Freeland, Utley & Tisserat [GEOHMO]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	8	48	40	NA	past z atraktantom (etanolom)	8	NA	Morfološko testiranje (prenašalec); Molekularno testiranje (prenašalec)	40; 40
IHPS	U34300-39/2026	<i>Geosmithia morbida</i> Kolarík, Freeland, Utley & Tisserat [GEOHMO]	1.2 sadovnjak; 2.1 vrt	10	10	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-56/2026	<i>Geosmithia morbida</i> Kolarík, Freeland, Utley & Tisserat [GEOHMO]	1.2 sadovnjak; 2.1 vrt	25	25	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KGZS-MB	U34300-75/2026	<i>Geosmithia morbida</i> Kolarik, Freeland, Utley & Tisserat [GEOHMO]	1.2 sadovnjak; 2.1 vrt	10	10	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-93/2026	<i>Geosmithia morbida</i> Kolarik, Freeland, Utley & Tisserat [GEOHMO]	1.2 sadovnjak; 2.1 vrt	10	10	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
ZGS	U34300-145/2026	<i>Geosmithia morbida</i> Kolarik, Freeland, Utley & Tisserat [GEOHMO]	1.4 gozd	10	10	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
FSI	2026	<i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens [HETDPA]	1.1 njiva (vzgojalnišče sadilnega materiala zelenjadnic in okrasnih rastlin na prostem ter semenski posevek zelenjadnic in okrasnih rastlin); 3.1 ZAP (zelenjadnice)	20	20	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
FSI	2026	<i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens [HETDRO]	1.1 njiva (vzgojalnišče sadilnega materiala zelenjadnic in okrasnih rastlin na prostem ter semenski posevek zelenjadnic in okrasnih rastlin); 3.1 ZAP (zelenjadnice)	20	20	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-119/2026	<i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens [HETDPA]	1.1 njiva (jedilni krompir)	50	50	110	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija (zemlja); Morfološko testiranje (izolirane ciste in ogorčice); Molekularno testiranje (izolirane ogorčice)	150; 4; 4

KIS-OVR	U34300-119/2026	<i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens [HETDRO]	1.1 njiva (jedilni krompir)	50	50	110	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija (zemlje); Morfološko testiranje (izolirane ciste in ogorčice); Molekularno testiranje (izolirane ogorčice)	150; 4; 4
KIS-OVR	U34300-134/2026	<i>Meloidogyne enterolobii</i> Yang & Eisenback [MELGMY]	3.1 ZAP	10	10	10	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija	10
KIS-OVR	U34300-121/2026	<i>Meloidogyne graminicola</i> (Golden & Birchfield)	1.1 njiva (vrtnine in poljščine, enokaličnice)	20	20	25	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (korenine)	25
KIS-OVR	U34300-120/2026	<i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden <i>et al.</i> [MELGCH]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	30	30	35	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija (zemlja); Molekularno testiranje (izolirane ogorčice)	35; 17
KIS-OVR	U34300-120/2026	<i>Meloidogyne fallax</i> Karssen [MELGFA]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	30	30	35	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija (zemlja); Molekularno testiranje (izolirane ogorčice)	35; 17
GIS	U34300-24/2026	<i>Pityophthorus juglandis</i> Blackman [PITOUJU]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	5	45	40	NA	feromonska past	5	NA	Morfološko testiranje	40
NIB	NA	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ostalo (latentno testiranje, gomolj); Ekstrakcija; Molekularno testiranje	3; 84; 84

NIB	NA	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularno testiranje; Plating tehnika; Ostalo	7; 7; 7: 1
NIB	NA	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje; Plating tehnika; Ostalo; Ekstrakcija	10; 10; 1; 10
NIB	NA	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Plating tehnika; Ekstrakcija	5; 5
IHPS	U34300-38/2026	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	27	27	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS- GO	U34300-55/2026	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	20	20	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS- MB	U34300-74/2026	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	32	32	15	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS- NM	U34300-92/2026	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	33	33	15	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KIS-OVR	U34300-117/2026	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	20	20	18	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-117/2026	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	2.5.4 voda (tekoča, stoječa, vodno zajetje)	10	10	10	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-117/2026	<i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni <i>et al.</i> [RALSPS]	1.1 njiva (jedilni krompir); 2.5.4 voda (tekoča, stoječa, vodno zajetje)	5	5	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
FSI	2026	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	1.1 njiva (vzgojalnišče sadilnega materiala zelenjadnic in okrasnih rastlin na prostem ter semenski posevek zelenjadnic in okrasnih rastlin); 3.1 ZAP (zelenjadnice)	20	20	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
NIB	NA	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ostalo (latentno testiranje, gomolj); Ekstrakcija; Molekularno testiranje	3; 84; 84
NIB	NA	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje; Plating tehnika; Ostalo; Ekstrakcija	10; 10; 1; 10
NIB	NA	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Plating tehnika; Ekstrakcija	5; 5

NIB	NA	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Plating tehnika; Ekstrakcija	5; 5
IHPS	U34300-38/2026	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	27	27	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-55/2026	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	20	20	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-74/2026	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	32	32	15	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-92/2026	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	33	33	15	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-117/2026	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	1.1 njiva (jedilni krompir) 3.4.6 skladišče oz. distribucijski center (jedilni krompir)	20	20	18	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KIS-OVR	U34300-117/2026	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	2.5.4 voda (tekoča, stoječa, vodno zajetje)	10	10	10	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-117/2026	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi <i>et al.</i> Emend. Safni <i>et al.</i> [RALSSL]	1.1 njiva (jedilni krompir); 2.5.4 voda (tekoča, stoječa, vodno zajetje)	5	5	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
IHPS	U34300-40/2026	Tomato leaf curl New Delhi virus [TOLCND]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	16	16	8	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-62/2026	Tomato leaf curl New Delhi virus [TOLCND]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	30	30	27	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-80/2026	Tomato leaf curl New Delhi virus [TOLCND]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	30	30	27	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-98/2026	Tomato leaf curl New Delhi virus [TOLCND]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	20	20	13	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-126/2026	Tomato leaf curl New Delhi virus [TOLCND]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	19	19	11	NA	NA	NA	NA	NA	NA
NIB	NA	Tomato leaf curl New Delhi virus [TOLCND]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (rastline); Ekstrakcija (rastline); Ostalo (rastline)	86; 86; 1

3. Skupina: KARANTENSKI ŠKODLJIVI ORGANIZMI ZA UNIJO, KI SO UVRŠČENI NA SEZNAM II.A UREDBE O FITOSANITARNIH POGOJIH ŠT. 2019/2072 IN ŠE NISO V SKUPINI 1. ZA TE IZVAJAMO VEČLETNI PROGRAM PREISKAV V SKLADU Z UREDBO (EU) 2016/2031.

A. Inštitucija	C. Številka zadeve	3. Škodljiv organizem	5. Lokacija pregleda		A) Število vizualnih pregledov	B) Število vzorcev	C) Število asimptomatičnih vzorcev (če je potrebno)	D) Vrsta pasti (ali druge alternativne metode)	E) Število pasti (ali druge alternativne metode)	F) Število lokacij pasti (če je različno kot G)	G) Vrsta metode	H) Število testiranj
KIS-OVR	U34300-104/2026	<i>Acrobasis pirivorella</i> (Matsumura) [NUMOPI]	1.2 sadovnjak	30	30	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-65/2026	<i>Aleurocanthus spiniferus</i> (Quaintance) [ALECSN]	1.2 sadovnjak, vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina;	10	10	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-105/2026	<i>Aleurocanthus spiniferus</i> (Quaintance) [ALECSN]	1.2 sadovnjak/vinograd; 2.1 vrt; 2.2 javna površina	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje	5
IHPS	U34300-44/2026	American plum line pattern virus [APLPV0]	1.2 sadovnjak; 2.2 javna površina	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-66/2026	American plum line pattern virus [APLPV0]	1.2 sadovnjak; 2.2 javna površina	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-83/2026	American plum line pattern virus [APLPV0]	1.2 sadovnjak; 2.2 javna površina	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-101/2026	American plum line pattern virus [APLPV0]	1.2 sadovnjak; 2.2 javna površina	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-109/2026	American plum line pattern virus [APLPV0]	1.2 sadovnjak; 2.2 javna površina	2	2	2	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje	10
KIS-OVR	U34300-110/2026	<i>Apiosporina morbosa</i> (Schwein.) Arx [DIBOMO]	1.2 sadovnjak	10	10	5	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje	5

KGZS-GO	U34300-54/2026	<i>Bactrocera latifrons</i> (Hendel) [DACULA]	1.2 sadovnjak	32	152	120	NA	feromonska past	32	NA	Morfološke analize	120
NIB	NA	Begomovirusi, razen: Abutilon mosaic virus [ABMV00], Papaya leaf crumple virus [PALCRV], Sweet potato leaf curl virus [SPLCV0], Tomato leaf curl New Delhi Virus [TOLCND], Tomato yellow leaf curl virus [TYLCV0], Tomato yellow leaf curl Sardinia virus [TYLCSV], Tomato yellow leaf curl Malaga virus [TYLCMA], Tomato yellow leaf curl Axarquia virus [TYLCAX]	NA	NA	NA	23	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularne analize; Ostalo	23; 23; 1
NIB	NA	Begomovirusi, razen: Abutilon mosaic virus [ABMV00], Papaya leaf crumple virus [PALCRV], Sweet potato leaf curl virus [SPLCV0], Tomato leaf curl New Delhi Virus [TOLCND], Tomato yellow leaf curl virus [TYLCV0], Tomato yellow leaf curl Sardinia virus [TYLCSV], Tomato yellow leaf curl Malaga virus [TYLCMA], Tomato yellow leaf curl Axarquia virus [TYLCAX]	NA	NA	NA	37	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularne analize; Ostalo	37; 37; 7

NIB	NA	Begomovirusi, razen: Abutilon mosaic virus [ABMV00], Papaya leaf crumple virus [PALCRV], Sweet potato leaf curl virus [SPLCV0], Tomato leaf curl New Delhi Virus [TOLCND], Tomato yellow leaf curl virus [TYLCV0], Tomato yellow leaf curl Sardinia virus [TYLCSV], Tomato yellow leaf curl Malaga virus [TYLCMA], Tomato yellow leaf curl Axarquia virus [TYLCAX]	NA	NA	NA	15	NA	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularne analize; Ostalo	15; 15; 3
IHPS	U34300- 41/2026	Begomovirusi: Chilli leaf curl virus; Potato yellow mosaic virus; Tomato mosaic Havana virus; Tomato mottle Taino virus; Tomato severe rugose virus; Tomato yellow vein streak virus ter Fitoplazme: Candidatus Phytoplasma americanum; Candidatus Phytoplasma aurantifolia sorodni sevi; Candidatus Phytoplasma fragariae sorodna seva; Candidatus Phytoplasma pruni sorodni sevi	1.1 njiva (vrste, ki tvorijo gomolje)	10	10	10	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

NIB	NA	Begomovirusi: Chilli leaf curl virus; Potato yellow mosaic virus; Tomato mosaic Havana virus; Tomato mottle Taino virus; Tomato severe rugose virus; Tomato yellow vein streak virus	NA	NA	NA	10	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularne analize; Ostalo	10; 10; 3
IHPS	U34300-45/2026	Blueberry leaf mottle virus [BLMOV0]	1.2 sadovnjak; 2.2 javna površina	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-84/2026	Blueberry leaf mottle virus [BLMOV0]	1.2 sadovnjak; 2.2 javna površina	3	3	3	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-129/2026	Blueberry leaf mottle virus [BLMOV0]	1.2 sadovnjak; 2.2 javna površina	5	5	5	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje	10
KIS-OVR	U34300-112/2026	<i>Botryosphaeria kuwatsukai</i> (Hara) G.Y. Sun and E. Tanaka [PHYOP1]	1.2 sadovnjak/vinograd	10	10	5	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje; Molekularno testiranje	5; 5
GIS	U34300-25/2026	<i>Bretziella fagacearum</i> (Bretz) Z.W de Beer, T.A. Duong & M.J. Wingfield, comb. nov. [CERAFA]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	15	15	10	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (zahtevno); Molekularno testiranje (DNA-barcoding); Molekularno testiranje (qPCR)	10; 10; 24
ZGS	U34300-141/2026	<i>Bretziella fagacearum</i> (Bretz) Z.W de Beer, T.A. Duong & M.J. Wingfield, comb. nov. [CERAFA]	1.4 gozd	28	28	14	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-114/2026	<i>Chloridea virescens</i> (Fabricius) [HELIV1]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	5	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

GIS	U34300-26/2026	<i>Choristoneura fumiferana</i> Clemens [CHONFU]	1.4 gozd	5	10	5	NA	feromonska past	5	NA	Morfološko testiranje	5
GIS	U34300-27/2026	<i>Davidsoniella virescens</i> (R.W. Davidson) Z.W. de Beer, T.A. Duong & M.J. Wingfield [CERAVI]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	10	10	5	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (enostavno); molekularno testiranje (DNA-barcoding)	5; 5
KIS-OVR	U34300-115/2026	<i>Diabrotica barberi</i> Smith and Lawrence [DIABLO]	1.1 njiva	30	30	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-115/2026	<i>Diabrotica undecimpunctata howardi</i> Barber [DIABUH]	1.1 njiva	30	30	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-115/2026	<i>Diabrotica undecimpunctata undecimpunctata</i> Mannerheim [DIABUN]	1.1 njiva	30	30	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-115/2026	<i>Diabrotica virgifera zea</i> Krysan & Smith [DIABVZ]	1.1 njiva	30	30	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
IHPS	U34300-47/2026	Fitoplazme (<i>Cydonia</i> , <i>Fragaria</i> , <i>Malus</i> , <i>Prunus</i> , <i>Pyrus</i> , <i>Ribes</i> , <i>Rubus</i> , <i>Vitis</i>)	1.2 sadovnjak	8	8	8	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-67/2026	Fitoplazme (<i>Cydonia</i> , <i>Fragaria</i> , <i>Malus</i> , <i>Prunus</i> , <i>Pyrus</i> , <i>Ribes</i> , <i>Rubus</i> , <i>Vitis</i>)	1.2 sadovnjak	8	8	8	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-86/2026	Fitoplazme (<i>Cydonia</i> , <i>Fragaria</i> , <i>Malus</i> , <i>Prunus</i> , <i>Pyrus</i> , <i>Ribes</i> , <i>Rubus</i> , <i>Vitis</i>)	1.2 sadovnjak	8	8	8	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-102/2026	Fitoplazme (<i>Cydonia</i> , <i>Fragaria</i> , <i>Malus</i> , <i>Prunus</i> , <i>Pyrus</i> , <i>Ribes</i> , <i>Rubus</i> , <i>Vitis</i>)	1.2 sadovnjak	8	8	8	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KIS-OVR	U34300-131/2026	Fitoplazme (<i>Cydonia</i> , <i>Fragaria</i> , <i>Malus</i> , <i>Prunus</i> , <i>Pyrus</i> , <i>Ribes</i> , <i>Rubus</i> , <i>Vitis</i>)	1.2 sadovnjak	8	8	8	NA	NA	NA	NA	NA	NA
NIB	NA	Fitoplazme (<i>Cydonia</i> , <i>Fragaria</i> , <i>Malus</i> , <i>Prunus</i> , <i>Pyrus</i> , <i>Ribes</i> , <i>Rubus</i> , <i>Vitis</i>)	1.2 sadovnjak	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularno testiranje; Ostalo	40; 40; 20
NIB	NA	<i>Candidatus</i> Phytoplasma <i>americanum</i>	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularno testiranje; Ostalo	10; 10; 1
NIB	NA	<i>Candidatus</i> Phytoplasma <i>aurantifolia</i> sorodni sevi (GD32; St JO 10, 14, 17; PPT-SA; Rus-343F; PPT-GTO29, -GTO30, -SINTV; Potato Huayao Survey 2; Potato hair sprouts)	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularno testiranje; Ostalo	10; 10; 1
NIB	NA	<i>Candidatus</i> Phytoplasma <i>fragariae</i> sorodna seva (YN-169, YN-10G)	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularno testiranje; Ostalo	10; 10; 1
NIB	NA	<i>Candidatus</i> Phytoplasma <i>pruni</i> sorodni sevi (Clover yellow edge, Potato purple top Akpot7, MT117, Akpot6; PPT-COHP, -GTOP)	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Molekularno testiranje; Ostalo	10; 10; 1
GIS	U34300-28/2026	<i>Neofusicoccum loricinum</i> (Sawada) Y. Hattori & C. Nakashima [GUIGLA]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	10	10	5	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (rastlina); Molekularno testiranje (DNA-barcoding)	5; 5
KIS-OVR	U34300-130/2026	<i>Helicoverpa zea</i> (Boddie) [HELIZE]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	15	15	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

UL-BF	U34300-13/2026	<i>Hishimonus phycitis</i> (Distant) [HISHPH]	3.1 ZAP	20	20	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
UL-BF	U34300-13/2026	<i>Hishimonus phycitis</i> (Distant) [HISHPH]	3.1 ZAP	3	21	NA	NA	rumena lepljiva plošča	3	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-116/2026	<i>Homona magnanima</i> Diakonoff [HOMOMA]	1.1 njiva; 1.2 sadovnjak; 3.1 ZAP	5	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
GIS	U34300-29/2026	<i>Mycodiella laricis-leptolepidis</i> (Kaz. Itô, K. Satô & M. Ota) Crous [MYCOLL]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	10	10	5	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (rastlina); Molekularno testiranje (DNA-barcoding)	5; 5
KIS-OVR	U34300-135/2026	<i>Nacobbus aberrans</i> sensu lato (Thorne) Thorne & Allen [NACOBAA]	3.1 ZAP	20	20	20	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija	20
KIS-OVR	U34300-133/2026	<i>Longidorus diadecturus</i> Eveleigh and Allen [LONGDI]	1.2 vinograd	10	10	20	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Morfološko testiranje	20; 5
KIS-OVR	U34300-133/2026	<i>Xiphinema americanum</i> Cobb sensu stricto [XIPHAA]	1.2 vinograd	10	10	20	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Morfološko testiranje	20; 5
KIS-OVR	U34300-133/2026	<i>Xiphinema bricolense</i> Ebsary, Vrain & Graham [XIPHBC]	1.2 vinograd	10	10	20	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Morfološko testiranje	20; 5
KIS-OVR	U34300-133/2026	<i>Xiphinema californicum</i> Lamberti & Bleve-Zacheo [XIPHCA]	1.2 vinograd	10	10	20	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Morfološko testiranje	20; 5
KIS-OVR	U34300-133/2026	<i>Xiphinema intermedium</i> Lamberti & Bleve-Zacheo [XIPHIM]	1.2 vinograd	10	10	20	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija; Morfološko testiranje	20; 5

FSI	2026	<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> (Smith) Mergaert, Verdonck & Kersters [ERWIST]	3.4.6 skladišče oz. distribucijski center; 2.5.9 prodajno mesto	10	0	10	NA	NA	NA	NA	analize opravlja NIB	10
IHPS	U34300-42/2026	<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> (Smith) Mergaert, Verdonck & Kersters [ERWIST]	1.1 njiva (koruza)	22	22	3	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-57/2026	<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> (Smith) Mergaert, Verdonck & Kersters [ERWIST]	1.1 njiva (koruza)	50	50	32	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-76/2026	<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> (Smith) Mergaert, Verdonck & Kersters [ERWIST]	1.1 njiva (koruza)	40	40	32	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-94/2026	<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> (Smith) Mergaert, Verdonck & Kersters [ERWIST]	1.1 njiva (koruza)	5	5	3	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-122/2026	<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> (Smith) Mergaert, Verdonck & Kersters [ERWIST]	1.1 njiva (koruza)	20	20	7	NA	NA	NA	NA	NA	NA
NIB	NA	<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i> (Smith) Mergaert, Verdonck & Kersters [ERWIST]	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Ekstrakcija (koruza); Molekularno testiranje (koruza); Ekstrakcija (plevel); Molekularno testiranje (plevel); Ekstrakcija (prenašalec); Molekularno	61; 61; 8; 8; 8; 8; 30

											testiranje (prenašalec); Ostalo (rastlina)	
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Anastrepha</i> spp.	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Bactrocera</i> spp.	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Callistomyia flavilabris</i>	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Carpomya parvalina</i>	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Ceratitis</i> spp.	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Dacus</i> spp.	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Dirioxa pornia</i>	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Neoceratitis asiatica</i>	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Neoceratitis cyanescens</i>	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Neotephritis finalis</i>	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Rhagoletis</i> spp.	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Zeugodacus</i> spp.	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21
KGZS-GO	U34300-68/2026	<i>Zonosemata electa</i>	1.1 njiva	3	24	21	NA	feromonska past	3	NA	Morfološko testiranje	21

GIS	U34300-30/2026	<i>Pseudopityophthorus pruinosus</i> (Eichhoff) [PSDPPR]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	5	5	5	NA	NA	NA	NA	Morfološko testiranje (rastlina)	5
GIS	U34300-30/2026	<i>Pseudopityophthorus pruinosus</i> (Eichhoff) [PSDPPR]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	10	40	30	NA	feromonska past	10	NA	Morfološko testiranje	30
GIS	U34300-31/2026	<i>Scolytinae</i> spp. (non-European) [1SCOLF]	1.4 gozd; 2.2 javna površina	5	30	25	NA	feromonska past	5	NA	Morfološko testiranje	25
UL-BF	U34300-14/2026	<i>Spodoptera ornithogalli</i> [PRODOR]	1.1 njiva; 3.1 ZAP	20	20	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA
NIB	NA	Beet curly top virus	NA	NA	NA	10	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (HTS)	10
NIB	NA	Cowpea mild mottle virus	NA	NA	NA	10	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (HTS)	10
NIB	NA	Lettuce infectious yellows virus	NA	NA	NA	10	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (HTS)	10
NIB	NA	Melon yellowing-associated virus	NA	NA	NA	10	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (HTS)	10
NIB	NA	Squash vein yellowing virus	NA	NA	NA	10	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (HTS)	10
NIB	NA	Tomato chocolate virus	NA	NA	NA	10	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (HTS)	10
NIB	NA	Tomato marchitez virus	NA	NA	NA	10	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (HTS)	10
NIB	NA	Tomato mild mottle virus	NA	NA	NA	10	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje (HTS)	10
IHPS	U34300-43/2026	Cherry rasp leaf virus (CRLV) [CRLV00]	1.2 sadovnjak	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

IHPS	U34300-43/2026	Cherry rosette virus	1.2 sadovnjak	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-64/2026	Cherry rasp leaf virus (CRLV) [CRLV00]	1.2 sadovnjak	12	12	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-64/2026	Cherry rosette virus	1.2 sadovnjak	12	12	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-82/2026	Cherry rasp leaf virus (CRLV) [CRLV00]	1.2 sadovnjak	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-82/2026	Cherry rosette virus	1.2 sadovnjak	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-100/2026	Cherry rasp leaf virus (CRLV) [CRLV00]	1.2 sadovnjak	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-100/2026	Cherry rosette virus	1.2 sadovnjak	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-128/2026	Cherry rasp leaf virus (CRLV) [CRLV00]	1.2 sadovnjak	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-128/2026	Cherry rosette virus	1.2 sadovnjak	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-69/2026	Peach mosaic virus [PCMV00]	1.2 sadovnjak	5	5	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-69/2026	Peach rosette mosaic virus [PRMV00]	1.2 sadovnjak	5	5	5	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-MB	U34300-87/2026	Peach mosaic virus [PCMV00]	1.2 sadovnjak	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA

KGZS-MB	U34300-87/2026	Peach rosette mosaic virus [PRMV00]	1.2 sadovnjak	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-103/2026	Peach mosaic virus [PCMV00]	1.2 sadovnjak	3	3	3	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-103/2026	Peach rosette mosaic virus [PRMV00]	1.2 sadovnjak	3	3	3	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-132/2026	Peach mosaic virus [PCMV00]	1.2 sadovnjak	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	ELISA; Molekularno testiranje	10; 10
KIS-OVR	U34300-132/2026	Peach rosette mosaic virus [PRMV00]	1.2 sadovnjak	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	ELISA; Molekularno testiranje	10; 10
KIS-OVR	U34300-136/2026	Potato black ringspot virus [PBRV00]	1.1 njiva	30	30	30	NA	NA	30	NA	Molekularno testiranje	30
KIS-OVR	U34300-136/2026	Potato virus B [PVB000]	1.1 njiva	30	30	30	NA	NA	30	NA	Molekularno testiranje	30

Program preiskave »**Grapevine flavescence dorée [PHYP64] in prenašalec Scaphoideus titanus Ball [SCAPLI]**« se izvaja v razmejenih območjih zlate trsne rumenice in sicer v varovalnih pasovih razmejenega območja zlate trsne rumenice in izven razmejenih območij kot je prikazano v spodnji preglednici:

A. Inštitucija	C. Številka zadeve	3. Škodljiv organizem	5. Lokacija pregleda	A) Število vizualnih pregledov	B) Število vzorcev	C) Število asimptomatičnih vzorcev (če je potrebno)	D) Vrsta pasti (ali druge alternativne metode)	E) Število pasti (ali druge alternativne metode)	F) Števil o lokacij pasti (če je različno kot pri E)	G) Vrsta metode	H) Števil o testiranj
KGZS-MB	U34300-153/2026	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	1.2 vinograd (izven razmejenega območja)	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA

KGZS-MB	U34300-153/2026	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	1.2 vinograd (varovalni pas)	45	45	30	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-NM	U34300-154/2026	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	1.2 vinograd (varovalni pas)	75	75	45	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-155/2026	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	1.2 vinograd (izven razmejenega območja)	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KGZS-GO	U34300-155/2026	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	1.2 vinograd (varovalni pas)	53	53	33	NA	NA	NA	NA	NA	NA
IHPS	U34300-156/2026	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	1.2 vinograd (izven razmejenega območja)	2	2	2	NA	NA	NA	NA	NA	NA
IHPS	U34300-156/2026	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	1.2 vinograd (varovalni pas)	20	20	10	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-OVR	U34300-157/2026	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	1.2 vinograd (izven razmejenega območja)	8	8	4	NA	NA	NA	NA	NA	NA
KIS-SUP	U34300-158/2026	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	1.2 vinograd (pregledi v okolici 20 oz. 40 m v okuženem območju, v varovalnem pasu in izven razmejenega območja); 1.3 trsnica oz. matični nasad	55	55	42	NA	NA	NA	NA	NA	NA

			(vinska trta, v okuženem območju, varovalnem pasu in izven razmejenega območja)									
NIB	NA	Grapevine flavescence dorée phytoplasma	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	Molekularno testiranje	170

PRILOGA 2: Splošen opis vsebine in izvedbena razdelitev programov preiskav v letu 2026

Spodaj je opisana vsebina posameznega polja v Excel tabeli, ki je del priloge 1 tega dokumenta. Vsebina se prilagodi trenutnemu sistemu vpisovanja v UVH-apl/ISI oziroma Zdravko (prenos v UVH-apl/ISI).

Fitosanitarni pregledniki za evidentiranje pregledov uporabljajo 2 tipa dokumentov:

- Zapisnik o zdravstvenem pregledu rastlin in
- Zapisnik o odvzemu vzorca.

V primeru vzorčenja se v pooblaščenih laboratorij poda zahtevek za laboratorijsko analizo, ki vsebuje najmanj podatek o številki vzorca, datumu zahtevka, sumu na ŠO in predmetu vzorčenja. Po končani analizi je vzorčevalec sistemsko obveščen po elektronski pošti, podatki o rezultatih analiz se vodijo v tabeli »Spremljanje vzorčenja« v UVH-apl/ISI.

Na vsebinsko podoben način preglede opravljajo tudi **fitosanitarni inšpektorji**, ki za evidentiranje pregledov pri izvajalcih poslovnih dejavnosti na mestih in enotah pridelave in pri pregledih na prodajnih mestih oziroma drugih mestih pregledov (npr. skladišča) uporabljajo specifične zapisnike o pregledih, na katere pa v primeru odvzema vzorca z zapisnikom o odvzemu vzorca, vežejo zahtevek za laboratorijsko analizo. Po končani analizi je vzorčevalec sistemsko obveščen po elektronski pošti, podatki o rezultatih analiz se vodijo v tabeli »Spremljanje vzorčenja« v UVH-apl/ISI.

Posebni nadzori >>	Spremljanje vzorčenja
--------------------	-----------------------

Izvedbena razdelitev programov preiskav v letu 2026

Razdelitev	Opis:
Inštitucija	V izvedbo so vključene naslednje inštitucije: - Gozdarski inštitut Slovenije (GIS), - Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), - Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (IHPS), - Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica (KGZS-GO), - Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor (KGZS-MB), - Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto (KGZS-NM), - Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin (KIS-OVR), - Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za uradno potrjevanje (KIS-SUP), - Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta (UL-BF) in - Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Inšpekcija za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR-FSI).
Prioriteta	Razdelitev škodljivih organizmov (ŠO) je po seznamu. Prednostni škodljivi organizmi so uvrščeni v skupino 1, sledijo ŠO, kjer se programi preiskav izvajajo zaradi uvrstitve na seznam II.B oziroma so za njih predpisani fitosanitarni ukrepi v izvedbenih uredbah/odločbah. V tretjo skupino se uvrščajo ŠO, ki so na seznamu karantenskih ŠO na seznamu II.A in so vključeni v večletni program preiskave. UVHVVR-FSI so vključeni glede na program preiskav pri uradnem nadzoru v letu 2026.
Številka zadeve	Številka zadeve v UVH-apl se za posamezen program preiskave odpira vnaprej na začetku vsakega programskega obdobja. UVHVVR-FSI zadeve vodijo v okviru uradnega nadzora.
Izvedba	V tem delu so opisane specifike izvedbe, ki jih imajo posamezni programi preiskav, npr.: - izvedba skupaj: <i>Bactrocera dorsalis</i>, <i>Bactrocera zonata</i> in <i>Bactrocera latifrons</i> - izvedba skupaj: <i>Clavibacter sepedonicus</i>, <i>Ralstonia solanacearum</i>, <i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> in <i>Epitrix</i> - program preiskave za <i>Popillia japonica</i> izven Lukovice in Barja - skupaj izvedba v programu "Nematode <i>Prunus</i>"; vizualni pregled 1x, testiranje glede na program; <i>Longidorus diadecturus</i>, <i>Xiphinema americanum</i>, <i>Xiphinema bricolense</i>, <i>Xiphinema californicum</i>, <i>Xiphinema intermedium</i>

	- skupaj izvedba v programu virusi <i>Prunus avium</i>; izvedba skupaj: Cherry rosette virus in Cherry rasp leaf virus; obračun 1x - skupaj izvedba v programu virusi HTS: virusi iz Priloge II A analizirani z HTS na kumulativnih vzorcih; testiranje 1x - skupaj izvedba v programu virusi <i>Prunus persica</i>; Peach rosette mosaic virus in Peach mosaic virus; obračun 1x - programi preiskav, kjer vzorce izbere NIB (npr. Begomovirusi) Izvedba programov preiskav za <i>Xylella fastidiosa</i>, <i>Bactrocera dorsalis</i>, <i>Anoplophora chinensis</i>, <i>Anoplophora glabripennis</i>, <i>Agrilus planipennis</i> in <i>Popillia japonica</i> je vezana na statistični pristop.
Kontrolniki	Kontrolniki so razdeljeni glede na metodo izvedbe: - POVRŠINA: opravljajo se vizualni pregledi (ŠO iz PN niso prisotni, vzorec) - PAST: opravljajo se pregledi pasti (postavitve pasti, menjava vabe)
PNID	Šifra programa preiskave v UVH-apl/ISI.
Obdobje izvedbe programa preiskave	Podatek iz katerega ja razvidna leto, kdaj je bil program preiskave vključen v izvedbo.

Vsebina programov preiskav 2026.

Vsebinsko polje	Opis:
Leto izvedbe	2026
Skupina po ŠO	ŠO so razdeljeni po skupinah ŠO; kjer razdelitev ni mogoča (npr. polifagni ŠO) je podatek NA (=Ni Relevantno).
Škodljiv organizem (ŠO)	Vključeni so ŠO, ki so navedeni v programih preiskav. Za nekatere od njih je izvedba vezana na skupno izvedbo, glej informacije pri izvedbi.
Geografska lokacija	Primarno je izvedba razdeljena na NUTS regije – <i>tretji nivo</i> (=statistične regije v Sloveniji) v skladu s skupno klasifikacijo statističnih teritorialnih enot v Evropski uniji (NUTS), ki zahteva tudi za načrtovanje v večletnih programih preiskav in pri EU poročanju. Inštitucije, ki so vključene v izvedbo imajo že navedeno razdelitev po NUTS regijah in njihovih pristojnostih. V primeru, da se pristojnosti križajo, je potrebno izvedbo opraviti v območju pristojnosti kot prikazuje spodnja slika. Nekatere inštitucije program preiskave izvajajo po celi državi, v tem primeru je navedenih vseh 12 NUTS regij. Poročila se avtomatizirano pripravijo iz podatkovne baze glede na geografsko koordinato pregledane lokacije (npr. lokacija GERK, GPS meritev, meritev iz karte, meritev lokacije po naslovu, itd.).
Lokacija pregleda	V izboru je navedena lokacija pregleda, kjer se pričakuje vizualni pregled, odvzem vzorcev oziroma ali je na tej lokaciji postavljena past. Opredeljeno je število lokacij, kjer alokacijo vizualnega pregleda oziroma odvzema vzorca opravi fitosanitarni preglednik glede na poznana tveganja. Fitosanitarni inšpektorji preglede opravijo glede na letno prijavo pridelave oziroma vključenosti tveganih lokacij pri posameznem ŠO.
Območje tveganja	NA (=Ni Relevantno)

Vrsta rastlinskega materiala	Vpiše se rastlinski material, kjer se izvajajo vizualni pregledi in odvzem vzorca (npr. rastlina, rastoča; sadika, posajena; gomolj; nadzorovan predmet; pleveli; prenašalec; seme; voda, zemlja itd.). Šifrant vrste rastlinske materiala, ki je vključen v UVH-apl/ISI je v zavihku dokumenta xls, »Program preiskave 2026«.
Seznam gostiteljskih rastlin	Navedene so gostiteljske rastlin za posameznem ŠO. V kolikor je na isti lokaciji več gostiteljskih rastlin se le te vpišejo v UVH-apl/ISI na način »kopiraj zapis«.
Čas pregleda	Navedeno je obdobje po mesecih, ko se program preiskave izvaja. V primeru, da se izvaja celo leto je to vpisano. Če se izvaja v začetku leta je tudi vpisano.
Program preiskave - podrobno	A: število vizualnih pregledov B: število vzorcev C: število asimptomatičnih vzorcev (če je potrebno, npr. pri <i>Xylella fastidiosa</i>) D: vrsta pasti E: število pasti F: število lokacij pasti G: vrsta diagnostične metode (podrobno so opisane v kompilaciji) H: število testiranj I: drugi ukrepi (NA=Ni Relevantno) J: število drugih ukrepov (NA=Ni Relevantno)

PRILOGA 3: Seznam za vnos ustreznega ŠO v laboratorijski zahtevek, v polje »Sum na«

V UVH-apl je potrebno vpisati »sum na« glede na pripadajoči program preiskave. Možne kombinacije so razvidne v priloženi tabeli. Zahtevek se poda v UVH-apl/ISI med podrobnejšimi podatki pri zapisnikih kamor se evidentirajo vizualni pregledi (npr. Zapisnik o zdravstvenem pregledu rastlin). Potrebna je povezava do »Zapisnika o odvzemu vzorca«. Z rdečo barvo so označeni ŠO, ki so novi v letu 2026.

PNID	SKUPINA ŠO	PROGRAM PREISKAVE – POSEBNI NADZOR	ORGANIZEM V POLJU »SUM NA«
226	3	<i>Acrobasis pirivorella</i>	<i>Acrobasis pirivorella</i> (Matsumura)
112	1	<i>Agrilus anxius</i>	<i>Agrilus anxius</i> Gory
111	1	<i>Agrilus planipennis</i>	<i>Agrilus planipennis</i> Fairmaire
267	3	<i>Aleurocanthus spiniferus</i>	<i>Aleurocanthus spiniferus</i> (Quaintance)
268	3	American plum line pattern virus	American plum line pattern virus
202	1	<i>Anastrepha ludens</i>	<i>Anastrepha ludens</i> (Loew)
57	1	<i>Anoplophora chinensis</i>	<i>Anoplophora chinensis</i> (Thomson)
58	1	<i>Anoplophora glabripennis</i>	<i>Anoplophora glabripennis</i> (Motschulsky)
122	1	<i>Anthonomus eugenii</i>	<i>Anthonomus eugenii</i> Cano
159	3	<i>Apiosporina morbosa</i>	<i>Apiosporina morbosa</i> (Schwein.) Arx
109	1	<i>Aromia bungii</i>	<i>Aromia bungii</i> (Faldermann)
153	1	<i>Bactericera cockerelli</i>	<i>Bactericera cockerelli</i> (Sulc.)
123	1	<i>Bactrocera dorsalis</i>	<i>Bactrocera dorsalis</i> (Hendel)
275	3	<i>Bactrocera latifrons</i>	<i>Bactrocera latifrons</i> (Hendel)
154	1	<i>Bactrocera zonata</i>	<i>Bactrocera zonata</i> (Saunders)
237	3	Begomovirusi	Begomoviruses
258	3	Begomovirusi <i>Solanum tuberosum</i> (gomolji)	Begomovirusi <i>Solanum tuberosum</i> (gomolji)
269	3	Blueberry leaf mottle virus	Blueberry leaf mottle virus
173	3	<i>Bretziella fagacearum</i>	<i>Bretziella fagacearum</i> (Bretz) Z. W de Beer, T. A. Duong & M. J. Wingfield, comb. nov.
10	1	<i>Bursaphelenchus</i>	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (Steiner and Bühner) Nickle et al.
120	2	<i>Ceratocystis platani</i>	<i>Ceratocystis platani</i> (J. M. Walter) Engelbr. & T. C. Harr
276	3	<i>Chloridea virescens</i>	<i>Chloridea virescens</i> (Fabricius)
255	3	<i>Choristoneura fumiferana</i>	<i>Choristoneura fumiferana</i> Clemens
165		<i>Chrysomyxa arctostaphyli</i>	<i>Chrysomyxa arctostaphyli</i> Dietel
55	2	Krompir: <i>Clavibacter sepedonicus</i>	<i>Clavibacter sepedonicus</i> (Davis et al.) Nouioui et al.
262	2	<i>Ralstonia solanacearum</i> sensu lato (za <i>R. pseudosolanacearum</i> in <i>R. solanacearum</i> na krompirju)	<i>Ralstonia solanacearum</i> sensu lato
50	2	Krompir (vpiše se posebej kot vizualna določitev, vendar skupaj v zadevah pod 55/262 – vizualna določitev) <i>Epitrix</i>	<i>Epitrix</i> spp.
56	2	Voda <i>Ralstonia solanacearum</i> ; <i>Ralstonia pseudosolanacearum</i>	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. emend. Safni et al. in <i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> Safni et al.
155	1	<i>Conotrachelus nenuphar</i>	<i>Conotrachelus nenuphar</i> (Herbst)

235	2	Curtobacterium flaccumfaciens pv. flaccumfaciens	Curtobacterium flaccumfaciens pv. flaccumfaciens (Hedges) Collins and Jones
175	3	Davidsoniella virescens	Davidsoniella virescens (R. W. Davidson) Z. W. de Beer, T. A. Duong & M. J. Wingfield
125	1	Dendrolimus sibiricus	Dendrolimus sibiricus Chetverikov
50	3	Diabrotica barberi	Diabrotica barberi Smith & Lawrence
197	3	Diabrotica undecimpunctata howardi	Diabrotica undecimpunctata howardi Barber
278	3	Diabrotica undecimpunctata undecimpunctata	Diabrotica undecimpunctata undecimpunctata Mannerheim
279	3	Diabrotica virgifera zea	Diabrotica virgifera zea Krysan & Smith
50	2	Epitrix	Epitrix spp.
259	3	Fitoplazme Solanum tuberosum (gomolji)	Fitoplazme Solanum tuberosum (gomolji)
271	3	Fitoplazme Cydonia, Fragaria, Malus, Prunus, Pyrus, Ribes, Rubus	Fitoplazme Cydonia, Fragaria, Malus, Prunus, Pyrus, Ribes, Rubus
34	2	Fusarium circinatum	Fusarium circinatum Nirenberg & O'Donnell
118	2	Geosmithia morbida	Geosmithia morbida Kolarík, Freeland, Utley & Tisserat
11	2	Globodera	Globodera sp.
2	2	Grapevine yellows	Flavescence doree
167	3	Guignardia loricata	Guignardia loricata (Sawada) W. Yamam & Kaz. Itô
270	3	Helicoverpa zea	Helicoverpa zea (Boddie)
186	2	Hishimonus phycitis	Hishimonus phycitis
280	2	Homona magnanima	Homona magnanima Diakonoff
281	2	Meloidogyne enterolobii	Meloidogyne enterolobii Yang & Eisenback
247	2	Meloidogyne graminicola	Meloidogyne graminicola
150	2	Meloidogyne spp.	Meloidogyne spp.
176	3	Mycodiella laricis-leptolepidis	Mycodiella laricis-leptolepidis (Kaz. Itô, K. Satô & M. Ota) Crous
192	3	Nacobbus aberrans	Nacobbus aberrans (Thorne) Thorne et Allen
282	3	Nematode Vitis vinifera	Nematode Vitis vinifera
141	3	Pantoea stewartii subsp. stewartii	Pantoea stewartii subsp. stewartii (Smith) Mergaert, Verdonck & Kersters
234	2	Pityophthorus juglandis	Pityophthorus juglandis
283	3	Plodove muhe (Cucurbitaceae)	Plodove muhe (Cucurbitaceae)
133	1	Popillia japonica	Popillia japonica Newman
218	3	Pseudopityophthorus pruinus	Pseudopityophthorus minutissimus (Zimmermann)
130	1	Rhagoletis pomonella	Rhagoletis pomonella (Walsh)
284	3	Scolytinae spp. (ne-evropske)	Scolytinae
149	1	Spodoptera frugiperda	Spodoptera frugiperda (Smith)
285	3	Spodoptera ornithogalli	Spodoptera ornithogalli (Guenée)
132	1	Thaumatotibia leucotreta	Thaumatotibia leucotreta (Meyrick)
134	2	Tomato leaf curl New Delhi virus	Tomato leaf curl New Delhi virus
256	3	Virusi HTS	Virusi HTS
254	3	Virusi Prunus avium	Virusi Prunus avium
273	3	Virusi Prunus persica	Virusi Prunus persica

274	3	Virusi Solanum tuberosum	Virusi Solanum tuberosum
108	1	Xylella fastidiosa	Xylella fastidiosa (Wells et al.)

PRILOGA 4: Kontrola podatkov programov preiskav v letu 2026

Programi preiskav zahtevajo natančno in enotno vodenje postopka programa preiskave, ki ga izvajalci programov preiskav in laboratoriji vnašajo neposredno v aplikacijo UVH-apl/ISI ali pa se v podatkovno zbirko UVHVVR podatki o pregledih in analizah prepisujejo iz lastnih informacijskih sistemov (npr. Zdravko).

Pravilno vneseni podatki so osnova za izdelavo vsebinskih in finančnih poročil, načrtovanje programov preiskav ter prikazovanje podatkov v realnem času na fitosanitarnem prostorskem portalu.

Ročna kontrola podatkov poteka v MS Access podatkovnih zbirkah, ki so bile vzpostavljene v preteklih letih.

Vzpostavitev sistema samokontrole podatkov in poročil

Vnašalec podatkov (oziroma odgovorna oseba na inštituciji) periodično (večkrat pred zahtevki ter ob pripravi polletnega in končnega poročila) opravi kontrolo podatkov in napake odpravi v čim krajšem možnem času. V ta namen je pripravljen sistem enostavnih kontrol, ki so vključene neposredno v UVH-apl/ISI.

Priprava kontrolnih izpisov za usklajevanje finančnih zahtevkov in poročanje EU ter priprava arhiva podatkovne baze za leto 2026

Kontrolor, ki je zadolžen za specifično vrsto kontrole, periodično (večkrat pred zahtevki ter ob pripravi polletnega in končnega poročila) spremlja kontrole, ki niso zajete v Kontrolnikih vključenih v UVH-apl. Frekvenca izvedenih kontrol se povečuje proti koncu leta.

Ugotovitve o napakah kontrolor posreduje izvajalcu/pregledniku po elektronski pošti z dodatno klavzulo (**»Prosim za povratno informacijo, ko je zadeva urejena«**), ki mora napako odpraviti v čim krajšem možnem času. Vsa elektronska korespondenca mora imeti v naslovu e-obvestila oznako **UVHAPLKONTROLA**.

Pod kontrolo spadajo tudi ročne/naključne kontrole podatkov in kontrola na podlagi posameznih zahtevkov naročnika. Kontrolni postopki se izvajajo za oba modela (pasti in pregledi) ter za razmejena območja (npr. *Popillia japonica*).

Zaprosilo za pripravo izpisov pred zahtevki se pošlje:

- za KIS, UL-BF in in ZGS: Primož Pajk in Nina Pezdirec
- za KGZS-NM, KGZS-GO, KGZS-MB, IHPS in GIS: mag. Jolanda Persolja.

Vsaka inštitucija potrdi delni/končni izpis.

Skladno z dinamiko finančnih zahtevkov izvajalcev programov preiskav se kontrola podatkov med letom pripravlja z vmesnimi izpisi/poročili pregledanih površin, odvzetih vzorcev vključno s pastmi, številom vizualnih pregledov, ki jih potrebuje naročnik za uskladitev s finančnimi zahtevki in poročanje EU.

Pripravi se končni izpis po programih preiskav in poročilo za leto 2026 (obrazci v MS Access in pdf).

Končne letne izpise za pripravi: mag. Jolanda Persolja (IHPS), ki so potem na voljo za EU poročanja.

UVHVVR uskladi pripravo arhiva zbirne tabele »*dbo_VPREGL_PreglRastlVSI*« za vse podatke v okviru izvedbe iz programa preiskave (fitosanitarni pregledniki in fitosanitarni inšpektorji) na dan 31.12.2026 za tekoče leto – osnovna podatkovna baza za EU poročanja (rok je 30. april za leto 2027).

ID:	Kontrolnik:	Opis
Dostop za fitosanitarne preglednike:		
428	ZVR-KONTR-NAP: GFD - Manjka območje	Pri programu preiskave "Grapevine yellows" se odpre seznam zapisnikov, pri katerih manjka vnos vrste območja (izven razmejenega, varovalni pas, okuženo,...).
408	ZVR-KONTR-NAP: GFD - Napačen "Sum na"	Pri programu preiskave "Grapevine yellows" se odpre seznam z zapisniki in podrobnimi podatki o pregledu, kjer je v laboratorijskem zahtevku vpisan napačen organizem. Pri GFD: Zapis se popravi na "Flavescence doree", prav tako se organizem "Bos noir..." NE vpisuje! V kolikor se napaka ne odpravi, sistem ne šteje pravilno odvzetih vzorcev.
407	ZVR-KONTR-NAP: Manjka skupna pregledana površina	Odpre se seznam zapisnikov, pri katerih manjka "Skupna pregledana površina" ali pa je površina označena z 0 (in ne gre za izjemo). Napaka vpliva na število opravljenih pregledov v izpisih. Če se v seznamu pojavijo programi preiskave označeni z "X ni pn" ali "ostalo" je treba te programe v UVH-apl tudi označiti z "ni EU", saj se bodo drugače pojavljali v izpisih za EU.
406	ZVR-KONTR-NAP: Pasti: skupna pregledana površina ni "0 ha"	Odpre se seznam zapisnikov, pri katerih je skupna pregledana površina večja od 0 ha. Če se v seznamu pojavijo programi preiskave označeni z "X ni PN" je potrebno te programe v UVH-apl označiti z "ni EU"
405	ZVR-KONTR-NAP: Ostala rastišča	Odpre se seznam zapisnikov s podrobnimi podatki o pregledu, kjer je v tip lokacije preglednik zavedel ostala rastišča - a ta tip lokacije ni veljaven tip lokacije za leto 2024. Kontrolnik se odpre samo za zapise ki so EU. Če je v seznamu program preiskave, ki ne spada pod EU, pomeni da je treba v UVH-apl popraviti v "ni EU"
404	ZVR-KONTR-NAP: Vrsta sadilnega materiala ni pravilno izbrana	Odpre se seznam zapisnikov s podrobnimi pregledi, kjer vrsta sadilnega materiala ni izbrana skladno s predmetom nadzora. Torej če je predmet nadzora feromonska vaba, zemlja, voda ipd., "Vrsta sadilnega materiala" ne more biti RA-rastlina rastoča ampak mora biti izbran "nadzorovan predmet".
402	ZVR-KONTR-NAP: Manjka "Sum na" v laboratorijskem zahtevku	Odpre se seznam zapisnikov s podrobnim podatkom o pregledu, kjer v laboratorijskem zahtevku ni vpisan "Sum na" - torej organizem, ki je predmet programa preiskave. Kontrolnik zajema vse preglede, tudi preglede "ni EU".
401	ZVR-KONTR-NAP: Manjka območna enota pregleda	Odpre se kontrolnik z seznamom dokumentov (zapisnikov) oziroma podrobnih pregledov na zapisniku, kjer pri podrobnem podatku pregleda ni vpisana pravilna koordinata ali pa koordinata ni vpisana. Zato sistem pregleda ne more umestiti v pripadajočo območno enoto JSZVR FitoOEID. Kontrolnik zajema vse preglede, tudi preglede "ni EU".
398	ZVR-KONTR-NAP: Manjka program preiskave	Odpre se kontrolnik z seznamom dokumentov, kjer pri podrobnem podatku pregleda ni vpisan program preiskave. Kontrolnik zajema vse preglede, tudi preglede "ni EU". Pri pregledih, ki niso del EU sofinanciranja, mora biti izpolnjen program x ni pn, ali ostalo.
437	ZVR-KONTR-NAP: Skupna pregledana površina na zapisnik je previsoka	Izpišejo se vsi zapisniki, ki imajo skupno pregledano površino večjo od 15 ha. V kolikor se v seznamu pojavijo pregledi opravljeni v okviru nacionalnih programov "x ni PN:..." pomeni, da ste pri podrobnem pregledu pozabili označiti polje "Ni EU".
446	ZVR-KONTR-NAP: Program ni označen kot "NI EU"	Pri podrobnem pregledu ni označeno, da ne gre za EU program preiskave (npr. pri "ostalo", "x ni PN:*")
449	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Ni rezultata analize	Izpiše se seznam vzorcev brez rezultata analize, če je od datuma pregleda preteklo več kot 60 dni.

Dostop za kontrolorje:		
447	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Program ni označen kot "NI EU"	Pri podrobnem pregledu ni označeno, da ne gre za EU program preiskave (npr. pri "ostalo", "x ni PN:*")
445	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: GFD - Napačen "Sum na"	Pri programu preiskave "Grapevine yellows" se odpre seznam z zapisniki in podrobnimi podatki o pregledu, kjer je v laboratorijskem zahtevku vpisan napačen organizem. Zapis se popravi na "Flavescence doree", prav tako se organizem "Bos noir..." NE vpisuje! V kolikor se napaka ne odpravi, sistem ne šteje pravilno odvzetih vzorcev.
444	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Manjka "Sum na" v laboratorijskem zahtevku	Odpre se seznam zapisnikov s podrobnim podatkom o pregledu, kjer v laboratorijskem zahtevku ni vpisan "Sum na" - torej organizem, ki je predmet programa preiskave. Kontrolnik zajema vse preglede, tudi preglede "ni EU".
442	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Manjka območna enota pregleda	Odpre se kontrolnik z seznamom dokumentov (zapisnikov) oz. podrobnih pregledov na zapisniku, kjer pri podrobnem podatku pregleda ni vpisana pravilna koordinata ali pa koordinata ni vpisana. Zato sistem pregleda ne more umestiti v pripadajočo območno enoto JSZVR FitoOEID. Kontrolnik zajema vse preglede, tudi preglede "ni EU".
441	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Manjka program preiskave	Odpre se kontrolnik z seznamom dokumentov, kjer pri podrobnem podatku pregleda ni vpisan program preiskave. Kontrolnik zajema vse preglede, tudi preglede "ni EU". Pri pregledih izven EU mora biti izpolnjen program "x ni PN:...", ali ostalo.
440	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Manjka skupna pregledana površina	Odpre se seznam zapisnikov, pri katerih manjka "Skupna pregledana površina" ali pa je površina označena z 0 (in ne gre za izjemo). Napaka vpliva na število opravljenih pregledov v izpisih. Če se v seznamu pojavijo programi preiskave označeni z "X ni PN" ali "ostalo" je potrebno te programe v UVHAPL pri podrobnem pregledu tudi označiti z "ni EU", saj se bodo drugače pojavljali v izpisih za EU.
439	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Ostala rastišča	Odpre se seznam zapisnikov s podrobnimi podatki o pregledu, kjer je v tip lokacije preglednik zavedel ostala rastišča - a ta tip lokacije ni veljaven tip lokacije /razen izjem, npr. Xylella fastidiosa). Kontrolnik se odpre samo za zapise, ki so EU. Če je v seznamu program preiskave, ki ne spada pod EU, pomeni da je treba v UVH APL pri podrobnem pregledu popraviti v "ni EU".
438	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Skupna pregledana površina na zapisnik je previsoka	Izpišejo se vsi zapisniki, ki imajo skupno pregledano površino večjo od 15 ha. V kolikor se v seznamu pojavijo pregledi opravljeni v okviru nacionalnih programov ""x ni PN:..." pomeni, da ste pri podrobnem pregledu pozabili označiti polje ""Ni EU"".
436	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Pasti: skupna pregledana površina ni "0 ha"	Odpre se seznam zapisnikov, pri katerih je skupna pregledana površina večja od 0 ha.
435	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: Vrsta sadilnega materiala ni pravilno izbrana	Odpre se seznam zapisnikov s podrobnimi pregledi, kjer vrsta sadilnega materiala ni izbrana skladno s predmetom nadzora. Torej, če je predmet nadzora feromonska vaba, zemlja, voda ipd., "Vrsta sadilnega materiala" ne more biti RA-rastlina rastoča ampak mora biti izbran "nadzorovan predmet". Če je predmet pregleda rastlina, mora biti vpisana vrsta sadilnega materiala: npr. RA- rastlina rastoča. v kolikor je v seznamu program preiskave x ni PN, pomeni da ste pri podrobnem pregledu pozabili označiti "Ni EU".
434	ZVR-KONTR-NAP-ADMIN: GFD - Manjka območje	Pri programu preiskave "Grapevine yellows" se odpre seznam zapisnikov, pri katerih manjka vnos vrste območja (izven razmejenega, varovalni pas, okuženo,...).

V spodnji preglednici so prikaza poročila, ki so na voljo v UVH-apl in so pripravljena na način, da vsaka institucija preveri nekatere osnovne podatke iz poročil (skupna pregledana površina, število pregledov površin in število obiskov pasti), preden zaprosi za zahtevek.

Poročila Postopki in evidence Fito register Pregled števila zadev Pregled števila zadev po delavcih Letna poročila Poročila		
417	ZVR-KONTR-POR: Skupna pregledana površina	Izpiše se skupna pregledana površina po Ustanovi in Programu preiskave, ki so vpisane na posamezne zapisnike V kolikor so v izpisu tudi pregledi, ki niso del EU, je potrebno v podrobnem pregledu označiti "Ni EU". V kolikor je polje Program Preiskave prazno, to pomeni, da ni vpisan program preiskave v podrobnem pregledu. V kolikor se skupna površina ne ujema je potrebno preveriti ali je na zapisniku vpisan res samo en tip lokacije. Lahko se zgodi, da ste na en zapisnik vpisali 2 pregleda, ki pa padeta v dve različni območni enoti. Potem je površina pregledov podvojena.
416	ZVR-KONTR-POR: Število pregledov površin	Izpiše se skupno število pregledov površin po Ustanovi in Programu preiskave. Poizvedba upošteva tudi območno enoto, datum pregleda tip lokacije, datum pregleda in št. zapisnika. V kolikor so v izpisu tudi pregledi, ki niso del EU, je potrebno v podrobnem pregledu označiti "Ni EU". V kolikor je polje "Program Preiskave" prazno, to pomeni, da ni vpisan program preiskave v podrobnem pregledu. V kolikor se število pregledov ne ujema, najprej preverite ali ste vpisali koordinato, ali ste vpisali pravilno koordinato, ali pa ste morda vpisali podvojeno koordinato, ter preverite ali je na zapisniku vpisan res samo en tip lokacije. Lahko se zgodi, da ste na en zapisnik vpisali 2 pregleda, ki pa padeta v dve različni območni enoti. Potem je število pregledov podvojeno.
425	ZVR-KONTR-POR: Število obiskov pasti	Izpiše se skupno število obiskov pasti Programu preiskave in Ustanovi. V kolikor se število obiskov ne ujema z vašimi evidencami, je treba preveriti ali je pravilno vpisan predmet nadzora.

Ločeno so poročila pripravljena za GFD:

423	ZVR-KONTR-POR: GFD - NEG. FD vs. NEG. BN	Poročilo, ki vsebuje seznam vzorcev negativnih na oba organizma: FD in BN. Poročilo vsebuje pogoj, da mora biti vpisan program preiskave "Grapevine yellows" (PNID=2). V kolikor program preiskave ne bo vpisan ali ne bo vpisan pravilno, seznam ne bo natančen.
422	ZVR-KONTR-POR: GFD - NEG. FD vs. POZ. BN	Poročilo, ki vsebuje seznam vzorcev negativnih na FD in pozitivnih na BN. Poročilo vsebuje pogoj, da mora biti vpisan program preiskave "Grapevine yellows" (PNID=2). V kolikor program preiskave ne bo vpisan ali ne bo vpisan pravilno, seznam ne bo natančen.
420	ZVR-KONTR-POR: GFD - POZ. FD vs. NEG. BN	Poročilo, ki vsebuje seznam vzorcev pozitivnih na FD in negativnih na BN. Poročilo vsebuje pogoj, da mora biti vpisan program preiskave "Grapevine yellows" (PNID=2). V kolikor program preiskave ne bo vpisan ali ne bo vpisan pravilno, seznam ne bo natančen. V poizvedbo je vključen tudi rezultat za BN="nepotrjen sum".
421	ZVR-KONTR-POR: GFD - POZ. FD vs. POZ. BN	Poročilo, ki vsebuje seznam vzorcev, ki so hkrati pozitivni na FD in hkrati na BN. Poročilo vsebuje pogoj, da mora biti vpisan program preiskave "Grapevine yellows" (PNID=2). V kolikor program preiskave ne bo vpisan ali ne bo vpisan pravilno, seznam ne bo natančen.
409	ZVR-KONTR-POR: GFD - Pozitivni vzorci - FD	Odpri se seznam pregledov s pozitivnimi vzorci na FD, razvrščeni po datumu analize od zadnjega datuma.
424	ZVR-KONTR-POR: GFD - Rezultat analize - skupno število	Poročilo vrne 4 vrstice: 1. FD negativen, BN pozitiven 2. FD negativen, BN negativen 3. FD pozitiven, BN negativen 4. FD pozitiven, BN pozitiven
431	ZVR-KONTR-POR: GFD - Število pregledov po območjih	Izpiše število pregledov za zlato trsno rumenico v tekočem letu po ustanovah in po območjih. V kolikor je polje območje prazno, ga je treba ustrezno vnesti v polje poligoni.
419	ZVR-KONTR-POR: GFD - Število prijav	V poročilu se izpiše število vpisanih prijav v okviru programa zlate trsne rumenice.

Priprava specifičnih kontrol podatkov

Specifične kontrole podatkov opravljajo za ta namen vsebinski kontrolorji, ki so navedeni v spodnji preglednici:

KONTROLA podatkov	Vsebinski kontrolor
PP_KONT_XYDOK_DUPLKOOR: podvojene koordinate	mag. Jolanda Persolja; Primož Pajk (za podatke FSI)
PP_KONT_SumNIOK_1: polje »Sum na« ni vpisano skladno z šifrantom	mag. Jolanda Persolja; Primož Pajk (za podatke FSI)
PP_KONT_VecTipovLok_2: preverja se ali je na zapisniku vpisanih več tipov lokacij; napaka vpliva na skupno pregledano površino	mag. Jolanda Persolja; Primož Pajk (za podatke FSI)
PP_KONT_PASTI_1: kjer so pasti, mora biti predmet nadzora vpisana past in ne gostiteljska rastlina	Primož Pajk/Nina Pezdirec
PP_KONT_PredmNadz_3: ali je vpisan predmet nadzora skladen s šifrantom	mag. Jolanda Persolja; Primož Pajk (za podatke FSI)
Prostorska kontrola pravilnosti vpisane koordinate (s presekom pregledov z GERK-om in rabo, ter naključni pregledi).	mag. Jolanda Persolja; Primož Pajk (za podatke FSI)

PRILOGA 5: PROTOKOL VZORČENJA IN POŠILJANJA VZORCEV DOLOČENIH KARANTENSKIH ŠKODLJIVIH ŽUŽELK ZA DIAGNOSTIKO

Vsebinska protokola se nanaša na vzorčenje in diagnostiko naslednjih škodljivih žuželk iz skupin:

- **Tephritidae:** *Bactrocera dorsalis* (Hendel), *Bactrocera zonata* (Saunders), *Bactrocera latifrons* (Hendel), *Rhagoletis pomonella* (Walsh) in druge vrste iz družine *Tephritidae*;
- **Cicadomorpha**;
- **Aleyrodidae:** *Aleurocanthus citripertus* Quaintance & Baker, *Aleurocanthus woglumi* Ashby in druge vrste iz rodu *Aleurocanthus*;
- **Noctuidae:** *Spodoptera eridania* (Cramer), *Spodoptera frugiperda* (Smith), *Spodoptera litura* (Fabricius), *Spodoptera ornithogalli* (Guenée) in druge vrste;
- **Thysanoptera:** *Scirtothrips aurantii* Faure, *Scirtothrips citri* (Moulton), *Scirtothrips dorsalis* Hood, *Thrips palmi* Karny in druge vrste.

IZVAJALCI

Vizualne preglede, preglede s pastmi in vzorčenje za vrste *Bactrocera dorsalis*, *Bactrocera zonata*, *Bactrocera latifrons* ter druge Tephritidae, Cicadomorpha-e in *Aleurocanthus* izvaja KGZ Nova Gorica.

Preglede s pastmi in vzorčenje za vrsto *Rhagoletis pomonella* opravljajo izvajalci javne službe, to so Kmetijski inštitut Slovenije (KIS), Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (IHPS), Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – Zavod Maribor (KGZ Maribor), KGZ Novo Mesto in KGZ Nova Gorica.

Vizualne preglede, preglede s pastmi in vzorčenje za vrste iz rodu *Spodoptera* sp. in ŠO iz reda Thysanoptera izvaja Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo (BF).

Uradna laboratorija (UL) Republike Slovenije za določanje žuželk in pršic na kmetijskih in okrasnih rastlinah sta Kmetijski inštitut Slovenije (KIS) in Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit / Austrian Agency for Health and Food Safety (AGES).

Evropski Referenčni Laboratorij (EURL) za rastlinske škodljivce žuželke in pršice je konzorcij dveh institucij: vodilne institucije Agency for Food, Environmental and Occupational Health and safety (ANSES) ter institucije Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit / Austrian Agency for Health and Food Safety (AGES).

VIZUALNI PREGLED RASTLIN IN PREGLED S PASTMI

Vizualni pregled se izvede v skladu z navodili iz Programa preiskav za ugotavljanje navzočnosti škodljivih organizmov rastlin (v nadaljevanju Program preiskave). Če je na rastlini ali v pasti (rumena lepljiva plošča (RLP) ali druga vrsta lepljive plošče, feromonska past, prehranska vaba, ...) opažen KŠO ali obstaja sum na njegovo prisotnost, se opravi vzorčenje.

VZORČENJE

Vzorčenje se opravi v skladu z navodili iz Programa preiskav.

Če je v pasti ujeta žuželka (z izjemo za vrsto *Rhagoletis pomonella*), izvajalec KGZ Nova Gorica ali BF pregleda ulovljene osebe. Le ob sumu na KŠO se pripravi zapisnik o vizualnem pregledu in zapisnik o odvzemu vzorca, vzorec se pripravi v skladu z navodili iz Programa preiskav, ustrezno zapakira in pošlje v uradni laboratorij KIS ter uredi zahtevek za laboratorijsko analizo.

Pri pregledih na prisotnost vrste *Rhagoletis pomonella* izvajalci javne službe ob vsakem pregledu, ne glede na sum, odvzamejo vzorec, ki ga predstavlja RLP z ujetimi žuželkami, razen kadar je RLP prazna. RLP se odvzame, vstavi v prozorno plastično L - mapo (gladko in popolnoma prosojno) in pošlje na naslov KGZS, KGZ Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica v skladu z navodili iz Programa preiskav.

Vizualni pregled in odvzem vzorca se zabeleži na platformi v UVH-apl, kjer se v primeru vzorčenja uredi zahtevek za laboratorijsko analizo.

Laboratorijski zahtevek mora vsebovati vsaj naslednje podatke: predmet vzorčenja, laboratorij, številko vzorca, datum vzorčenja, pomembnost (npr. nujno), plačnika vzorca, sum na, delež ali število napadenih dreves oziroma ulovljenih žuželk v/na pasti.

EVIDENTIRANJE VZORCEV

Postopek evidentiranja vzorcev iz rastlin oziroma pasti v primeru, da so prisotni KŠO oziroma obstaja sum na njihovo prisotnost

Vzorec se evidentira v skladu z Navodili za vpis v bazo UVH-apl.

Postopek evidentiranja vzorcev iz rastlin oziroma pasti v primeru, da so prisotni ŠO (izvzeti KŠO) oziroma obstaja sum na njihovo prisotnost

Če fitosanitarni preglednik lahko oceni, da gre za gospodarskega škodljivca in ne za KŠO, vzorec evidentira v polje »Druge ugotovitve« kot »Vizuelna določitev«, podatke v UVH-apl zabeleži kot vizualni pregled z rezultatom vizualnega pregleda (negativen na KŠO). Takšnega zapisa se ne opremi s številko vzorca.

Postopek evidentiranja pregledov v primeru, da ŠO niso prisotni

V primeru, ko ŠO niso prisotni oziroma je past prazna, se v UVH-apl v polju »Druge ugotovitve« zabeleži podatek »ŠO iz PN niso prisotni«. S tem je pregled za dotični datum zaključen.

Postopek evidentiranja pregledov iz pasti in pošiljanja vzorcev na laboratorijske analize v primeru Rhagoletis pomonella

V primeru, da so ŠO na rastlini prisotni oziroma so ujeti v pasti se: v UVH-apl v polju »Druge ugotovitve« zabeleži podatek »Vizuelna določitev«, na desni strani maske v »Vizuelna določitev ŠO« se iz šifranta izbere škodljiv organizem in se vpiše rezultat vzorčenja »negativen«; takšnega zapisa ni treba opremiti s številko vzorca, vendar je vzorcu potrebno priložiti številko zapisnika o zdravstvenem pregledu in Zapisnik o monitoringu (Obrazec A2). Na vsaki RLP je treba navesti tudi lokacijo in datum, ki bo zagotavljal povezavo z zapisnikom o zdravstvenem pregledu oziroma zapisnikom o monitoringu. Vzorec se pošlje na KGZS-Nova Gorica.

V primeru, če na KGZS-GO ugotovijo utemeljen sum na KŠO, to sporočijo fitosanitarnemu pregledniku, ki je vzorec odvzel in ga poslal na KGZS-GO (po zgornjem postopku). Fitosanitarni preglednik po prejeti informaciji s strani KGZS-GO v UVH-apl zabeleži podatek za vzorec; v maski izpolni zahtevek za laboratorijsko analizo po običajnem postopku za vzorčenje, skupaj s pripadajočo številko vzorca; vzorec KGZS-GO pošlje na KIS v determinacijo; nujno je treba izpolniti še zapisnik o odvzemu vzorca in ga povezati z zahtevkom.

SPREJEM VZORCA IN DIAGNOSTIKA V URADNEM LABORATORIJU KIS

Uradni laboratorij KIS sprejme vzorec, opravi diagnostiko ter izda poročilo o preskusu. Rezultat preskusa vnese v LIMS Orbita, od koder se le-ta prenese v UVH-apl.

Če vzorca uradni laboratorij KIS ne more identificirati, ga posreduje v uradni laboratorij AGES ali v EURL za žuželke in pršice skladno s postopkom za pošiljanje vzorcev v laboratorije izven Slovenije v nadaljevanju tega protokola.

V primeru, da se vzorec pošlje na analize izven Slovenije, se mora v UVH-apl zahtevku za laboratorijsko analizo popraviti polje »Laboratorij« v AGES ali EURL. Popravek naredi vzorčevalec (oz. pripravljavec zahtevka) na podlagi povratne informacije s strani laboratorija KIS.